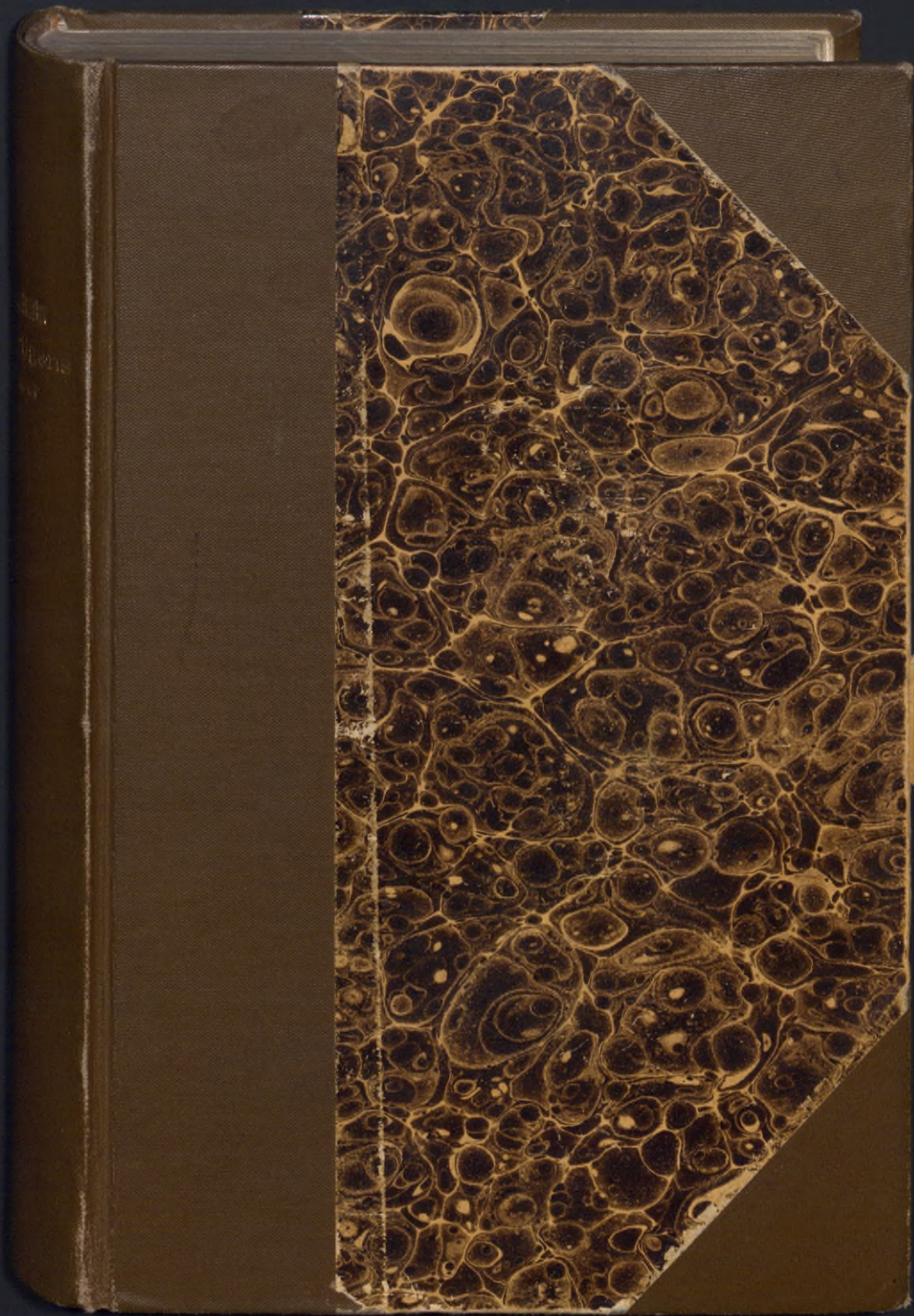

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

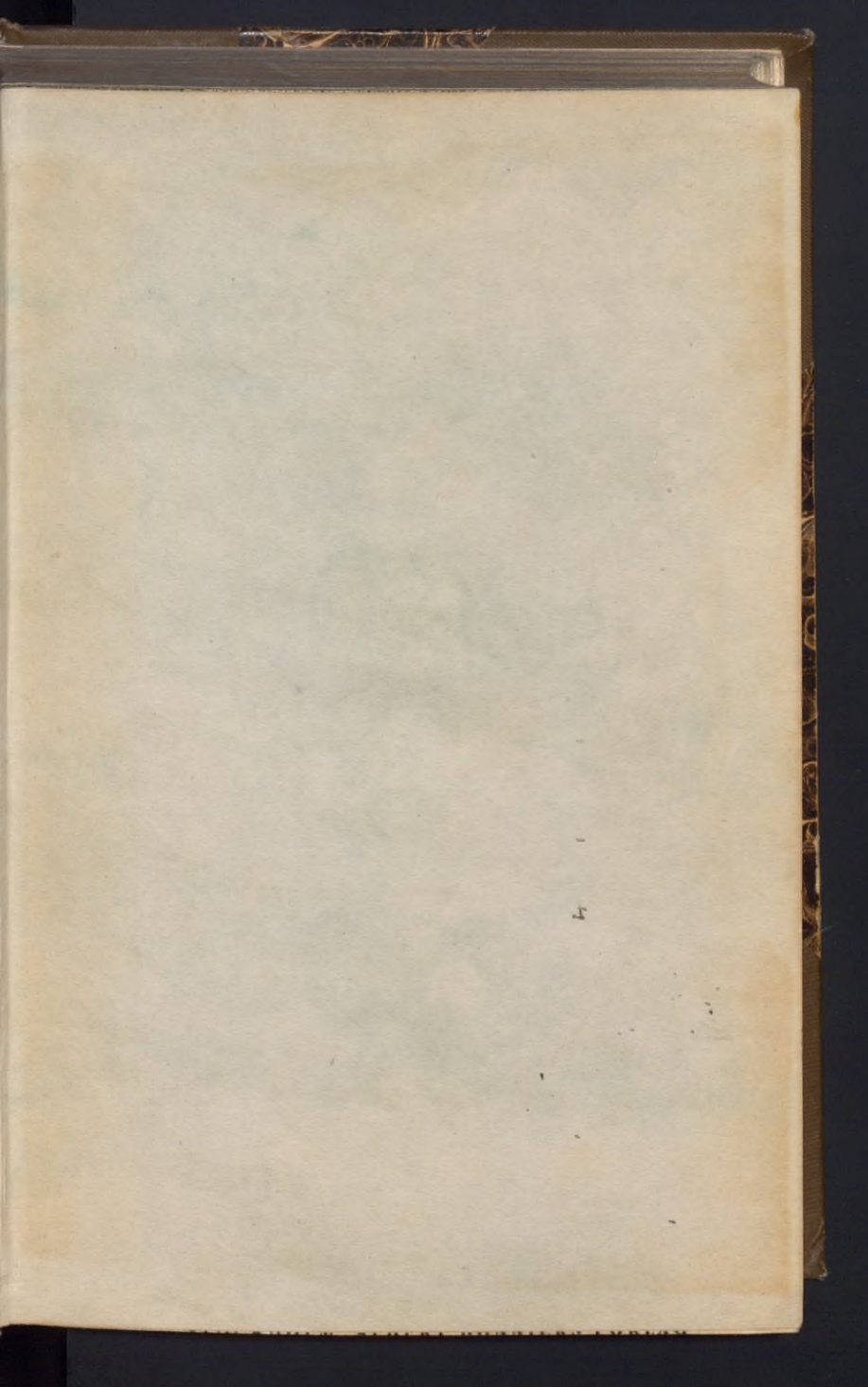
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

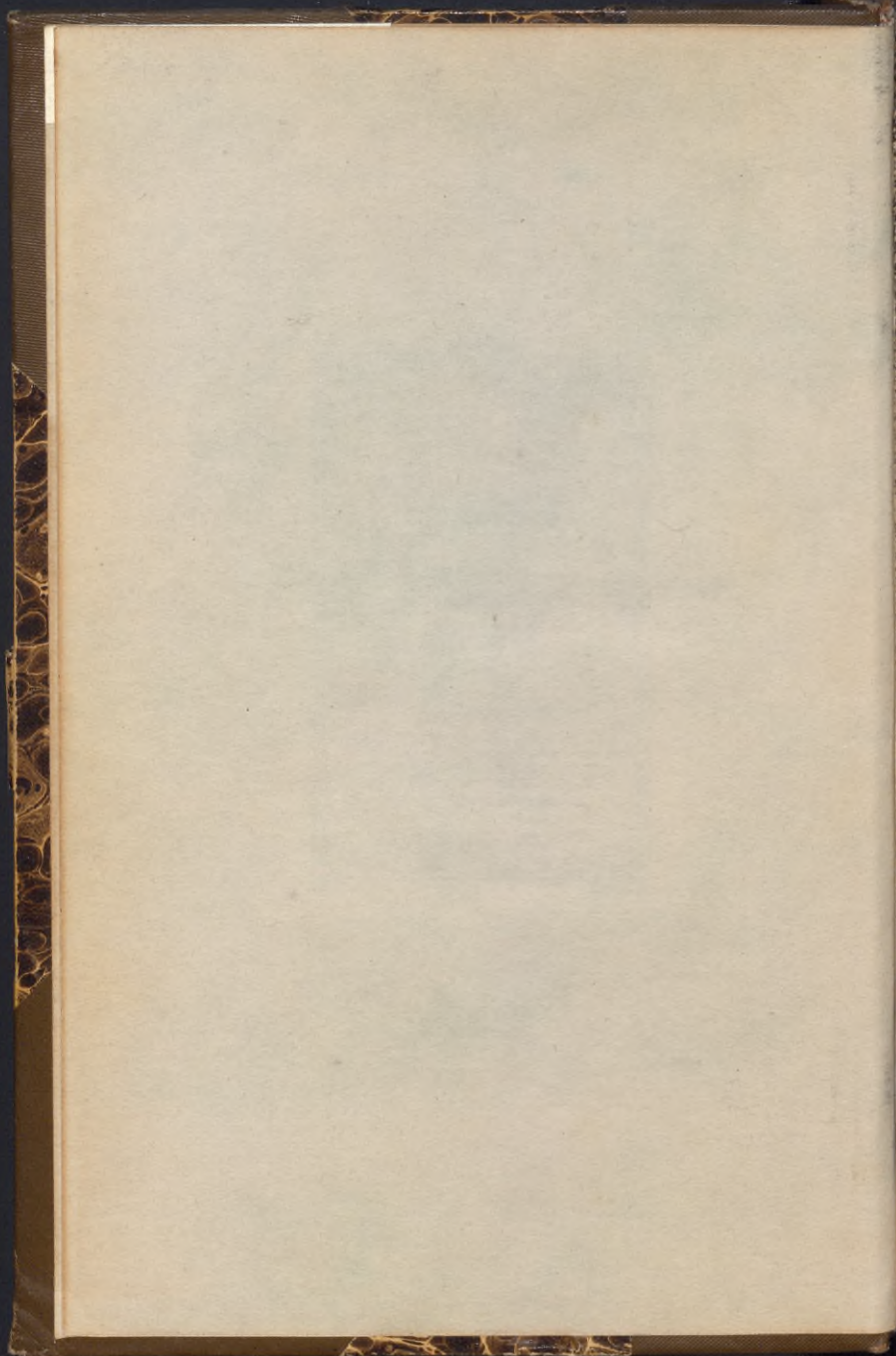

Litt.
Sv.

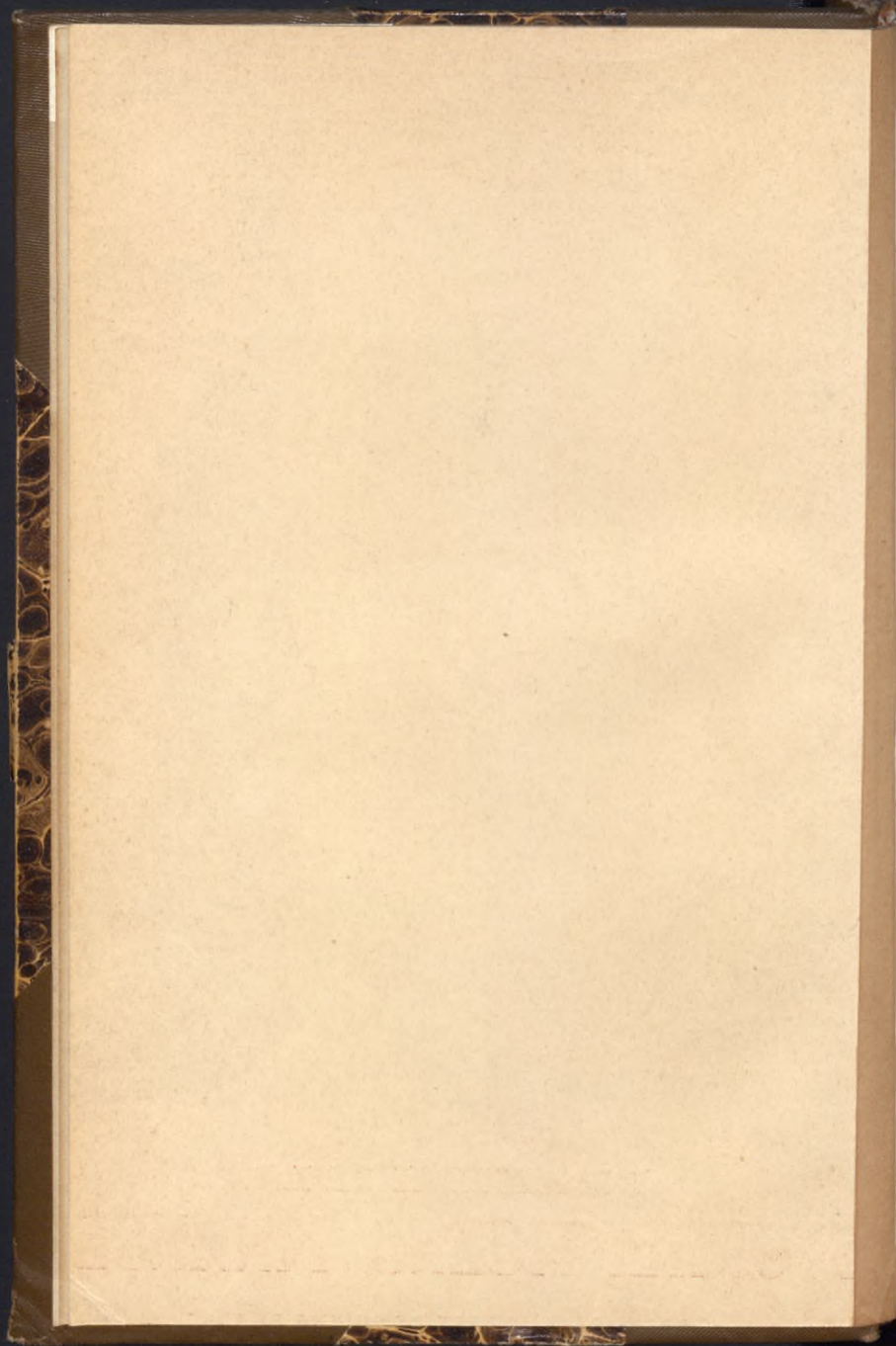

FRANK HELLER
STORHERTIGENS FINANSE

STOCKHOLM ALBERT BONNIERS FÖRLAG

FRANK HELLER

STORHERTIGENS
FINANSER

FRANK RIBBE
STOKHOLMSTICENS
FINANSER

FRANK HELLER

[= m. S. Serner]

STORHERTIGENS
FINANSER

ROMAN

Stockholm
Albert Bonniers förlag

FRANK HEILER

STORBERG

KLINIK

1915

STOCKHOLM

ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1915

FÖRORD.

Detta är den sannfärdiga skildringen av händelserna på Minorca i februari och mars 1910, vilken nu med vederbörligt tillstånd framlägges för publiken. Vad tidningarna vid sagda tid publicerade, var genomgående så förvanskat eller direkt felaktigt, att det kan lämnas ur räkningen.

Det är därför ej heller hos dem vi ha hämtat våra detaljer. Vår huvudsakliga källa har varit juris utriusque kandidaten Filip Collin (Stockholms nation), vars namn ännu ej torde vara glömt av allmänheten, särskilt den del därav, som vid hans avresa från Sverige år 1904 innehade fordringar på honom. Vi ha på annat ställe skildrat herr Collins öden fram till 1910; men utan en redogörelse för hans affärer med storhertigdömet Minorca vore dessa skildringar alldeles ofullständiga.

— Ingen, plägade herr Collin stundom säga, har fyllt en bana liknande min. Och, frånsatt allt annat, för visso var det en underbar skickelse att han, en hyddans son från Brunkebergsåsens fot,

kallades att betrygga Minorcas urgamla tron!
Furstendömena hava sina öden!

Vi låta berättelsen tala.

Monte Carlo 1914.

Frank Heller.

I.

BLAND PINJER OCH PALMER

BLIND PRINTED BY G. P. BAKER

FÖRSTA KAPITLET.

Vari det bevisas att storhertigdömet Minorcas historia alltid varit dess storhertigars.

- Sover hans höghet?
- Hans höghet har just behagat vakna.
- Har hans höghet stigit upp?
- Jag hjälper honom just vid toaletten, Joaquin.
- Fråga honom vad han vill ha till frukost, är ni hygglig, Auguste.
- Vad finns det till frukost, Joaquin?
- Hm — rädisor, rättika, selleri, sallat, pepparoni...
- För fan, det är ju inte en frukost ni beskriver, Joaquin, det är ju en botanisk trädgård!
- ... sardiner, moules och kanin.
- Som frukost betraktat — lätt, Joaquin!
- Lätt, men gott.
- Hm, men finns det ingenting annat behöver jag ju inte fråga.
- Det ser alltid artigare ut, Auguste. En enväldig furste bör alltid tillfrågas i saker som inte röra regeringen.

— Edra idéer hedra er, Joaquin; de visa liksom ert kök att ni älskar Frankrike. Jag kommer igen om ett ögonblick.

Ovan anförda samtal fördes en ljum februarimorgon år 1910 på ön Minorca i Medelhavet. Klockan var halv tio. Solen sken genom stickade, något luggslitna gardiner in i ett litet rum, vars väggar med jämna mellanrum buro sexuddiga heraldiska kronor, omväxlande med ännu mer heraldiska lejon, som med lyft svans höllo en hillebard mellan tassarna. Ovanför lyste en femuddig stjärna, som med ursprungligen gyllene, numera silvervita strålar besken de ädla djuren. Rummets övriga inredning var i stil med draperiet och de bleknande vapenstjärnorna. Soffor och stolar i empirestil stodo i krets kring ett bord i rokoko; en guéridon i Louis XV avslutade inredningen, och oavsett tidsåldern buro alla dessa möbler samma antikvariska prägel. Och om en oinvigd betraktare ej lyckats lösa lejon- och stjärnrebusen, måste kombinationen av den storhertigliga kronan, de trådslitna möblerna och det vissnade draperiet ha upplyst honom om var han befann sig. Citerande de ord, som sedan 400 år stod inhuggna i fasaden utanför, måste denna bleknade ståt ha viskat till honom:

Främling, ditt stoft utav fötterna torka!
Blotta med vördnad ditt huvud, ty här
ser du palatset som hägnad beskär
storhertigätten av Maj- och Minorca.

Ty ack (och varför skulle vi ej omtala vad hela Europa länge vetat, och vad nu är avhjälp för alltid?), storhertigdömet Minorcas framtid låg i det förflutna. Tiden, som läker alla sår, hade tillfogat den storhertiglga ätten Ramiros' prestige svåra sådana. Det var en tid, då storhertigarna av Majorca och Minorca, grevar av Betlehem och Beskyddare av den Heliga Graven, voro en skräck för alla sjöfarande i västra Medelhavet, bekrigade araberna i Marocko och Spanien, togo skatt av republiken Genua och uppmuntrade konst- och vetenskaper. Men denna tid var längesen förbi.

Redan i mitten på femtonhundratalet tillintetgjordes deras flottor vid Malta av den turkiske överamiralen Daoud Pascha. Detta var det första slaget mot ättens prestige, och det efterföljdes raskt av andra. År 1602 kom det värsta. Icke nöjd med att den regerande storhertigen, Don Jaime X, uppmuntrade konst- och vetenskaper och höll tretton hovpoeter, reste sig befolkningen på Majorca, fordrande någon uppmuntran för egen räkning, som en man mot sin furste. Hals över huvud flydde denne till Minorca, och sedan han försiktigt övertygat sig om att befolkningen där ej delade grannöns åsikter, landsteg han i Mahon och upptog regeringen. Året efter förklarade sig ön Majorca lyda under Spanien, och var därmed för alltid förlorad för huset Ramiros. Men självlklart vägrade såväl Don Jaime som hans efterträdare att erkänna revolutionen, och århundradet

genom fortsatte deras statsdokument och de ständigt fåtaligare produkterna av deras myntverk att bära inskriptionen: storhertig av Majorca och Minorca, Greve av Betlehem, Beskyddare av den Heliga Graven. — Vid sextonhundredalets utgång var storhertigdömet så nära ruinen en stat gärna kan (och ogärna bör) vara det; och i sin nöd finna vi dess härskare tillgripa de mest olika metoder för att lätta den förtvivlade ställningen — metoder som onekligen stöta oss något för huvudet. Don Luis X — en furste som var bestämd att bilda skola i Tyskland — tvekade sålunda ej att under spanska successionskriget sälja sina samtliga trupper till Spanien. De deltog med heder i fälttåget mot Gibraltar och förflyttades efter freden i Utrecht till Västindien, där de visade tapperhet mot de infödda, men Minorcas citronlundar och det blå Medelhavet återsågo de aldrig. Ej nöjd med denna första transaktion förnyade Don Luis den några år senare genom att hos judarna i Barcelona pantsätta de tio närmast uppväxande årgångarna av Minorcas ungdom; de influtna pengarna förstörde han på ett lättfärdigt leverne och dog hastigt (av apoplexi) år 1721. Han efterträddes av sin son Don Ramon XVII, och sällan ha en furstes goda avsikter rönt otacksammare belöning än dennes. Knappt hade han bestigit tronen, förrän han (med tillstånd av påven) förklarade sin faders kontrakt med judarna ogiltigt — Minorcas ungdom var räddad från försäljning.

Men vad blev följden? Judarna, som i alla tider utmärkt sig för sin sammanhållning, vägrade som en man att låna Don Ramon en enda dukat, ej blott de i Barcelona utan samtliga deras kolleger från Cadiz till Amsterdam. Troligen som följd därav blev denne furste inbunden och grubblande. Efter en glädjefattig mannaålder, tillbragt med skrivandet av trokaiska vers (korrigerade av hans hovskald, Emanuel av Oporto) avled han år 1740 och efterträddes av sin son Don Jeronimo I, kallad den Lycklige.

Aldrig har äpplet fallit längre från trädet. »Aldrig,» säger historieskrivaren Carlos av Coïmbra (brorson till Emanuel av Oporto), »har en furste bättre förstått att liva och elda sitt folk till stora dåd; aldrig har furstens nit mötts av en kärligare förståelse från folkets sida.» — Aldrig (så mycket är säkert) hade storhertigdömet Minorca bättre affärer än under Don Jeronimos första regeringsår — det är endast en sak som den förträfflige hävdatecknaren i sin Storhertigdömet Minorcas Historia glömmet att omtala: arten av de ansträngningar, vari furste och folk så lyckligt möttes. Helt begripligt för övrigt, ty det var sjöröveri, varken mer eller mindre, varigenom Don Jeronimo den Lycklige såg sig i stånd att i 49 år föra ett hovliv, jämförligt med Ludvig XV:s och nödtorftigt amortera hertigdömet statslån. Vid ett hemligt möte strax efter sin tronbestigning (»det nattliga konventet i Ciudadela») förklarade

Don Jeronimo, i sin egenskap av den Heliga Gravens beskyddare, tiden vara kommen att återtaga denna från de otrogna, och utrustade till den ändan tolv kaparfartyg med full och fri rätt att angripa de otrognas skepp varhelst de kunde anas eller misstänkas. Affären gick glänsande och skulle fyllt kassavalven för en mindre slösande furste; aldrig för Don Jeronimo den Lycklige. — År 1789 avled han vid underrättelserna om franska revolutionen, och efterträddes av sin son Don Jeronimo II, med skäl kallad den Olycklige, olycklig därför att han var född i en tid som han ej förstod. Knappt hade han uppstigit på tronen, förrän hans motgångar började. Ett av hans kaparfartyg angrep (1795) av misstag ett engelskt transportfartyg på väg till Toulon; engelska flottan som låg i närheten infann sig snabbt som en getingsvärm, hängde kaparens besättning och lyckades uttolka det underliga dokument som var deras fribrev från Don Jeronimo. Mycket tid hade man ej över för en sådan affär; men H. M. S. Förtröstan avsändes i hast till Minorca, där det genom att skjuta halva huvudstaden Mahon i spillror och sänka de återstående kaparbrigantinerna gav Don Jeronimo en vink att upphöra med kriget om den Heliga Graven. Denna vink lydde den eljest högtänkte fursten med förvånande raskhet; men efter att förut genom sin hovlibellist Alessandro av Lissabon (brorsonson till Emanuel av Oporto) ha utgivit smädesskrifter mot Direktoret och Bona-

parte, gjorde han nu tafatta försök till närmanden med Frankrike. Dessa närmanden fingo ett hastigt slut. Efter freden i Amiens förklarade förste konsuln, som aldrig glömde någonting, att huset Ramiros på Minorca upphört att regera; en fransk eskader avsändes till ön; och den 27 oktober togs denna av amiral du Vallon i besittning för Frankrikes räkning, »såsom varande en utlöpare av bergen i Sydfrankrike». Hals över huvud flydde Don Jeronimo till Spanien, och därifrån, då han efter mötet i Bayonne åter såg kejsarens arm nalkas sig, till England. Sex långa år tillbragte han bland engelsmännen, som han avskydde värre än pesten, med att dagligen förbanna fransmännen och deras evigt segrande kejsare. Äntligen kom 1814; Don Jeronimo återvände i hastiga dagsmarscher till sitt trogna folk och förständigade det efter bästa mönster att betala resterande civillista för de senaste tolv åren. Då anlände plötsligt under rättelsen om att Napoleon lämnat Elba och återtagit regeringen, minnesgodare än någonsin. Dessa tidender sände emellertid för alltid Don Jeronimo undan kejsarens långa arm, ty i förskräckelsen fick han slaganfall, dog, och efterträddes av sin son Don Ramon XVIII.

Adertonhundratalet, som varit en svår tid för enväldiga furstar, blev det icke minst för ätten Ramiros. Visserligen »uppblomstrade handel och näringar» (Storhertigdömet Minorcas Historia, Ny Följd, del IX, sid. 285 ff.); visser-

ligen tilltog hummer- och langustfisket år från år i betydelse; och man upptäckte mineralvattenkällor i norra delen av ön; men skatteinkomsterna av allt detta var som ett intet för att betala de lavinartat sig förräntande skulderna från sjuttonhundratalet. Följden var den oundvikliga: storhertigdömet kom i händerna på ockrare. Redan vid mitten av nittonde århundradet var ställningen sådan att icke en enda bankfirma i Europa med gott anseende ville ha något att göra med Minorca; mer än en gång fattades det nödvändigaste i det storhertigliga palatset; och mer än en gång voro Don Ramon XVIII, hans son Don Luis XI, och dennes son Don Ramon XIX, betänkta på att abdikera. »Det är ett tungt arv, min son,» plägade Don Ramon XIX säga till sin unge ättling, »du får efter mig.» — Äntligen avled han år 1892, trött på allt, och hans sjuttonårige son Don Ramon XX, »uppsteg, hälsad av folkets jubel, på tronen» (Storh. Min:s Hist., N. F., del XIV, sid. 36 ff.).

Och under alla dessa furstliga skiften levde det minorcanska folket vidare som deras fäder gjort i århundraden, citronodlande, langustfiskande, belastade av skatter, smutsiga, pittoreska och evigt lättjefulla. Medelhavet slog blått och strålande mot Minorcas kuster, och solen lyste däröver 364 dagar på året. Värmande och välsignande besken den små gulvita byar, pinjeskogar, palmer, citronlundar och de långsamt förvittrande lustslotten

från Jeronimo den Lyckliges tid; och sände ovan nämnda februarimorgon år 1910 en vit strålfod in i det rum i det storhertigluga palatset i Mahon, där kökschefen Joaquin väntade på att den franske kammartjänaren Auguste skulle återvända med frukostmatsedeln gillad av sin herre.

Med de knubbiga händerna knäppta på ryggen stod Joaquin, som var en svartmuskig son av grannön Majorca, försjunken i beskådande av väggens porträtt, då dörren bakom honom slogs upp och draperiet framför drogs åt sidan; han hörde Auguste göra en halvhög anmärkning och vände sig om tids nog för att med en bugning mot taga Hans Höghet Don Ramon XX av Minorca, Greve av Betlehem och Beskyddare av den Heliga Graven.

Genom den senare tidens händelser har storhertigens utseende blivit nästan lika välkänt i Europa som kejsar Wilhelms; vi hänvisa till *Die Woche*. Han kom nu ut ur toalettrummet med sin något haltande gång, iförd en grå kavajkostym, som på långt håll talade om Piccadilly, på nära håll om något för flitig användning, och drog stora moln ur en cigarr. Hans jättelika kropp tog sig större ut än vanligt i det skarpa morgonljuset och stack underligt av mot den vissnade ståten i förrummet. Han hade mot vanan låtit Auguste bena sitt hår till vänster, varigenom han något kom att likna Caruso, och hade vridit upp ändarna av sin korta, svarta mustasch. Då han fick se Joaquin,

som stod kvar i en vördnadsfull bugning, flög ett leende över hans ansikte.

— God morgon, Joaquin, sade han med lätt skrovlig basröst. Du har skickat in Auguste för att fråga mig om matsedeln?

— Ja, ers höghet.

— Vad skall det nu tjäna till, Joaquin?

— Ers höghet har ju en gång behagat befalla...

— Jag vet det, men jag frågar: vad tusan skall det tjäna till? Det finns ju i alla fall ingenting att äta.

— Ers höghet! — det finns charmanta hors d'oeuvres, rättika, rädisor, selleri, sallad, pepperoni...

— För tusan, Joaquin! Ett ögonblick — du vet, vem jag är?

— Om jag vet, vem ers höghet är?

— Ja, hör du inte?

— Om jag... ers höghet är hertig Ramon XX av Majorca och Minorca, grr...

— Det är bra! Jag trodde du tog mig för Nebukadnesar av Babylonien. Rättika, rädisor, selleri, sallat och pepperoni — du glömmet timotej och hackelse. Och ändå påstår du att det finns något att äta!

— Men naturligtvis! Det där är bara hors d'oeuvres (dessutom finns det sardiner till hors d'oeuvres) — sedan finns det musslor och kanin.

— Kanin! Don Jeronimos maner! Evidt föraktliga djursläkte! Hur länge har jag ätit kanin, Joaquin?

— Ers höghet åt hare i går...

— Joaquin! Varken Gud Fader eller Escoffier kunna förvandla kaninen till en hare — knappt till en höna. Minns det.

— Och för i morgon har jag tänkt laga blanquette de veau.

— Blanquette de veau — Joaquin, Joaquin, var har du fått kalvköttet?

— Min farbror, ers höghet, på Majorca, som är en stor beundrare av ers höghet...

— Tala inte om folket på Majorca, Joaquin! En samling usla upprorsmakare; du vet vad de gjort min ätt.

— Ers höghet, ingen kan mera beklaga det än jag. Jag är född på Majorca och majorcan till börden, men i hjärtat, ers höghet, har jag alltid varit god minorcan, som min farbror.

— Förträffligt, Joaquin, och din farbror?

— Sände mig i går en kalv med en av fiskarbåtarna från Palmas. Min kusin är skeppare på den. Så att i morgon till lunchen tänkte jag göra blanquette de veau... och i kväll...

— Jag förstår, i kväll blir det kalvstek. Du meddelar det försiktigt Joaquin; först blanquette de veau, sen kalvstek. Du var rädd att glädjen skulle döda mig. Du är en pärla i ditt fack,

Joaquin. Du vet inte blott att tillreda matvarorna utan också att anskaffa dem. Joaquin!

— Ers höghet?

— Tror du, att din farbror... jag kom att tänka på något...

— Ers höghet menar, om min farbror har fler kalvar att avvara?

— Nej... tja... jag menar, tror du inte din förträfflige onkel skulle önska sig titeln av storhertiglig hovleverantör? Mot en liten kompensation...

— Ers höghet, jag... Ers höghet, min... Ers höghet vet, att hovleverantörstiteln blivit... blivit...

— Frikostigt utdelad, jag vet det tyvärr, Joaquin; alltså, du tror inte att din farbror...

— Ers höghet, min farbror är minorcan in i hjärteroten, liksom jag, och en stor beundrare av ers höghet, men jag vet inte... jag tror inte...

— Jag förstår, en god minorcan, men inte nog för att bli hovleverantör. Tja, oss emellan sagt, jag gillar hans känslor. — Auguste, vet du, om det varit någon post i dag?

— Ja, ers höghet, señor Paqueno väntar i arbetsrummet.

— Det är bra. Gör i ordning frukosten då, Joaquin, med de varor som finnas.

Storhertigen nickade åt Joaquin, som bugande försvann, och gick genom den dörr, Auguste slog upp för honom, in i sitt arbetsrum, där en liten

gråsprängd herre i bonjour och med guldbågad pincenez väntade. Vid Don Ramons inträde reste han sig upp ur länstolen, där han satt, och bugade sig vördnadsfullt.

ANDRA KAPITLET.

Varav det vill synas som om lyckan icke alltid
bor på höjderna.

Señor Esteban Paqueno tillhörde en gammal minorcaätt, som redan på femtonhundratalet gjort sig bemärkt i hertigdömets historia. Generation efter generation hade hans förfäder tjänat furstarna av huset Ramiros, vanligen som krigare eller hovmän, stundom som diplomater, alltid mot dålig lön. Trohet och självpoffring, vartill de ifrån början haft stora anlag, hade med tiden blivit deras andra natur; de sågo världen icke ur evighetens synvinkel, ej heller ur sin egen, utan ur den för tillfället regerande furstens av Minorca. Så kom det sig att señor Esteban, en mänsklig brandklippare, tjänat den storhertigliga ätten genom tre fursteled, under Ramon XIX, Luis XI och Ramon XX. Å deras vägnar hade han sedan 1876 förvaltadt hertigdömets finanser, en i sanning icke avundsvärd post, som av innehavaren krävde ormens list, åsnans envishet och ett helgons förlåtande sinnelag. Måhända fattades det señor Paqueno rätt mycket av den första egenskapen, men i så fall gottgjorde han detta genom sitt över-

flöd av de båda senare. Hur förtvivlad än ställningen kunde synas, gav han aldrig tapt; med seg beslutsamhet fortsatte han att bombardera Europas skuggiga finansfirmor med låneförslag och ursäktsbrev. År 1910 fanns det icke en man i Europa som kände dessa ockrare och ekonomiska hajar så som señor Paqueno, ingen som bättre förstod sig på dessa herrars krokiga psykologi, och ingen som skulle varit mera ägnad att utge en brevställare för konkursmässiga. Och samtidigt fanns det ingen, vars sinne var mera fjärran från dessa ting än señor Paqueno; medan dagarna gingo och han halvt mekaniskt skötte den löpande korrespondensen, drömde hans hjärta om ett litet vitrappat rum i ett avlägset jesuitkloster i Spanien; hans öga såg de långa stenlagda korridorerna, klosterkyrkan och den blommande trädgården utanför, och hans öra smektes av det stora lugnet mellan dessa nakna väggar. Ty det var i detta kloster, som señor Esteban en gång i tiden hade uppfostrats, och dit var det hans levnadsdröm att få återvända. Men medan han drömde därom, gingo åren förbi under en evig segsliten kamp att hålla det gamla hertigdörets affärer flytande, en kamp som señor Esteban nu förde mindre av intresse för sitt fosterland än för sin unge herre. Ty Don Ramon hade helt lagt beslag på de fonder av tillgivenhet señor Esteban ärvt av sina fäder. Tjugufem år äldre än sin herre behärskades han fullständigt av denne. Vad Don Ramon sade och

önskade var hans lag; om Don Ramon befallt honom att göra ett brott, hade han gjort det; och för Don Ramons skull förnötte han nu år efter år i korrespondens med vår världsdels ockrare under det drömmen om jesuitkollegiet i Barcelona vek längre och längre undan.

Don Ramon upptog señor Paquenos tillgivenhet på samma sätt som de flesta andra företeelser i livet, med ett outsinligt gott humör och som något som var som det var. Att grubbla över livet och dess problem föreföll honom alldeles meningslöst; själv var han en man utan djupare känslor, med en tämligen god bildning och en grundlig förvisning om alltings fåfänglighet. Den absurda ställning, han intog som envåldshärskare mitt i tjugonde seklet i ett land som alldeles saknade resurser, gav ständig näring åt hans livsåskådning och raljanta skämtsamhet. Alla hans försök att »regera» voro på förhand dömda att misslyckas, ty till allt vad han ville företa saknades det första villkoret, pengar. Efter hans första år på tronen hade dessa regeringsförsök blivit allt fåtaligare; och år 1910 hade han sedan länge inskränkt sig till att med señor Estebans hjälp söka hålla maskinen i gång. Och, som han riktigt anmärkte, det var ingen sinekur.

Det var med en mer än vanligt bekymrad min som señor Paqueno ovannämnda februarimorgon hälsade sin herres entré. Det låg ett uttryck av tungt allvar i hans blick bakom den guldbågade

pincenezen och en nervositet i hans hållning, som hade den sedvanliga effekten att genast fördubbla storhertigens goda humör. Efter att ha vinkat med cigarren, stack han händerna i byxfickorna, betraktade plirande señor Esteban och sade:

— God morgon, Paqueno!

— God morgon, ers höghet.

— Har ni sovit gott, Paqueno?

— Tack, ja, och ers höghet?

I själva verket hade señor Paqueno sovit miserabelt, men det skulle aldrig falla honom in att medgiva det, innan han övertygat sig om hur hans herre sovit.

— Förträffligt, Paqueno; en man med så dåliga affärer som jag sover alltid förträffligt.

— Ers höghet skämtar. Dåliga affärer bruka inte anses befordra sömnen.

Storhertigen skrattade hjärtligt.

— Det beror alldeles på hur dåliga de äro, Paqueno. Äro de så dåliga som mina, det vill säga fullständigt hopplösa, sover man utmärkt om man är normal. Det enda tillfället då jag sovit illa var för ett par år sedan, då jag hoppades på bättre tider. Nå, hur är det med posten i dag?

Señor Paquenos ansikte återfick det dystra uttryck det burit vid storhertigens inträde. I det han drog fram några brev ur en portfölj, sade han:

— Som vanligt, ers höghet. Ungefär... Vi ha brev från Altenstein i Cadiz.

— Och vad skriver den förträfflige Altenstein?

— Att räntorna för 1908 måste betalas; annars måste han alarmera spanska regeringen.

— Räntorna för 1908, Paqueno? Vad ha vi för år i år?

— 1910, ers höghet, men räntorna för 1908 äro inte betalda än.

— Det kan jag nog tusan tänka mig. Jag trodde bara ni menade 1898.

— Nej, ers höghet; Altenstein fick räntorna till och med 1907 redan i fjor.

— Redan i fjor! Paqueno, det gör mig ont att behöva tadla en gammal tjänare som ni, men ni får verkligen bli ordentligare i våra affärer. Räntorna till och med 1907 redan i fjor — ni ser vad följdén blir, om man skämmer bort sina fordringsägare. På grund av ert oförstånd har Altenstein i Cadiz fått en alldeles oriktig uppfattning av oss, vilket kan ha mycket obehagliga följder för oss.

— Ers höghet, jag är förkrossad; jag vill blott anföra till mitt försvar, att den där Altenstein synts mig vara en karl som vi få ta hänsyn till.

— Ett ögonblick, Paqueno; ni menar att vi skulle kunna få låna mer där?

— Nej, ers höghet, jag menar att det är en farlig karl, en hänsynslös karl, och att han visat det genom det sätt varpå han beredde spanska regeringen svårigheter i fjor.

— Men, käre Paqueno, det har ju ingen tillämpning på oss. Spanien har dåliga affärer, men

det fordras en sjuklig fantasi för att jämföra dem med våra. Och Spanien är en stor stat, medan vi äro skyddade genom vår litenhet, precis som bacillerna. Nå?

Señor Paqueno framdrog ett nytt brev ur portföljen och sade:

— Vi ha också brev från Thomson och French i Roma.

— Så! Och vad skriva Thomson och French i Roma?

— Att de omöjligt kunna vänta längre med räntorna för 1905 och 1906 på lånet av 1905. Dessutom motse de en amortering. Lånet skulle vara till hälften inbetalt nu, och de ha inte ens fått räntorna för något år. I annat fall måste de försälja panten eller...

— Vad är det för pant de ha, Paqueno?

— Ön Ibiza, ers höghet, med samtliga inventarier... eller vidtaga diplomatiska åtgärder.

— Det är bra, Paqueno. Räntorna för 1905 och 1906 — och nu ha vi 1910! Den moderna affärshetsen, Paqueno. Min vördade fader skulle bara ha hört talas om en sådan stryppningspolitik hos bankerna. Vem är nästa man?

— Viviani, ers höghet, i Marseille, det är han, som ers höghet kanske minns, som har saltskatten i pant för ett lån. Han skriver och beklagar sig över att den avkastar för litet...

— Den italienska slyngeln! Sannerligen, jag

önskar det vore 1510 i stället för 1910 så skulle jag lära honom klaga.

— Inte nog med att han klagat, ers höghet, han har till och med den djärvheten att utfara i anklagelser; han påstår att våra siffror varit dubiösa och att han blivit lockad in i ett mer än tvivelaktigt företag.

— Den slyngeln, den oförskämda slyngeln! Ett tvivelaktigt företag, som han höstar in femton procent på så visst som en. Skriv till honom, att om han inte aktar sig, skall jag genom storhertigt dekret belägga allt användande av salt på Minorca med dödsstraff. Sen får han se sig om efter sin säkerhet!

— Ers höghet är i gott humör. Var lugn, jag skall nog behandla Viviani efter förtjänst. Thomson och French är jag inte heller så rädd för; det är en gammal fin firma som låter tala vid sig. Altenstein kunna vi nog också avspisa med de argument, ers höghet nyss anförde. Hans påträngsamhet beror endast på ungdomligt oförstånd.

Señor Paqueno tystnade ett ögonblick och putsade nervöst pincenezen. Därpå återtog han med en skygg blick på storhertigen:

— Vi ha tyvärr också brev från Semjon Marcowitz. Eders höghet minns vår affär med Marcowitz i Paris?

— I varje fall tycks Marcowitz i Paris inte ha

glömt den. Jag får medge att den fallit mig ur minnet.

— Å, ers höghet, Semjon Marcowitz!...

— Jaha, Paqueno, Semjon Marcowitz!

— Ers höghet minns år 1908.

— Varför inte, Paqueno? Det är bara två år sen. Jag är för närvarande trettiofem, och hittills har man inga exempel på att sinnesslöheten inträffat i min familj före fyrtio. Alltså?

Señor Paqueno suckade vid storhertigens gyckel. Med tung röst och liksom för sig själv fortsatte han, oupphörligen hejdande sig mellan meningarna, som för att låta storhertigen avbryta:

— Om ers höghet minns 1908, så minns ers höghet kanske att det då cirkulerade rykten i tidningarna om en förlovning mellan storhertigen av Minorca och en storfurstinna av Ryssland, som påstods vara lika vacker som hon var rik... och att dessa rykten inte saknade all grund... I två månaders tid fördes det underhandlingar mellan mig å ena sidan och greve Fedor Obelinsky, som var rysk minister i Madrid, å den andra... Det växlades åtskilliga officiösa brev oss emellan... Och en dag skrev storfurstinnan själv — i ett anfall av flickaktig romantik, som man säger — ett brev till ers höghet... ett brev som inte var lika officiöst i stilen... Minns ers höghet?

Señor Paqueno betraktade vädjande sin herre liksom för att på allvar be honom att få slippa fortsätta. Storhertigen stod alldeles slapp, med

sänkt huvud, och stirrade ut genom fönstret. Han hade dragit ned mungiporna djupt, och det såg ut som om han knappast hörde på.

Señor Paqueno suckade ännu en gång djupt och återtog med samma trötta röst:

— År 1908, då detta inträffade, befunno vi oss i ett mer än vanligt förtvivlat läge. Efterdyningarna av amerikanska krisen rasade som värst... Våra statspapper noterades, där de över huvud taget noterades, i $47\frac{1}{2}$, och pengar stod inte att få mot 100 procent... Och så gällde det bara att hålla ut någon tid och rädda skenet tills förlovningen var klar! Men vi kunde inte ens skaffa pengar till det; ingen trodde våra löften, och förlovningen ansågs bara vara en bluff... Det var då vi vände oss till Semjon Marcowitz... Ers höghet minns nu Semjon Marcowitz?...

Señor Paquenos röst skälvde av sinnesrörelse; han tystnade för andra gången och betraktade nervöst sin herre, som orörlig stod kvar i sin förra ställning. Hans ögonlock voro sänkta, och man såg endast vitorna av hans ögon. Cigarren hade slocknat; han rullade den oupphörligt av och an i mungipan.

— Vi fingo tvåhundrausen, fortsatte señor Esteban halvt viskande, mot ett skuldebrev på 300,000... och en säkerhet, vars art stod angiven i skuldebrevet... Semjon Marcowitz, som kände ryska hovets karaktär, visste att han inte riskerade något genom att låna på säkerheten... Ett sådant

brev som storfurstinnan Olgas var värt en million likaväl som trehundrausen i hans...

Señor Paqueno tystnade tvärt och flög ofrivilligt ett steg tillbaka; storhertigen hade gjort ett språng och stod lutad över honom med händerna i fickorna, röd av upphetsning.

— Sluta, Paqueno! röt han. Vad är ni för en djävul? Ni talar som om vi varit ett par kallblodiga skurkar, färdiga att sälja vår heder för några lumpna hundratusen. Vet ni inte hur länge det dröjde innan jag gick med på den usla affären? Ni, som är en from man, Paqueno, skulle ha hindrat mig!

— Ers höghet gör mig orätt, svarade señor Paqueno saktmodigt förebrående. När ers höghet nu erinrar sig det andra, kanske ers höghet minns vem det var som kom på den olyckliga idén. Det var inte jag, ers höghet. Det var ers höghet själv, fastän jag skyndar mig att medge, att det först var på skämt som den framkastades. Att jag vågade tillskynda saken har ingen ånkrat mer än jag; under de senaste två åren, då ers höghet tycktes ha glömt det hela, har jag uppkastat tusen planer för att på egen hand gottgöra min dårskap. Ack, jag var en gammal blind dåre den gången — men jag lockades av det mest förföriska, som finns på jorden, ers höghet, av hoppet! Jag minns än i dag alla förhoppningar som väcktes hos oss då förlovningen planerades. I trettiotvå långa år hade jag arbetat dag efter dag på att hålla våra affärer

tillsammans — nästan utan hopp. Och så såg det ut som om vi äntligen voro räddade. Bara hålla ut ett par månader till...

— Vem djävulen kunde också ana att förlovingen skulle gå om intet, Paqueno! Säg mig vem!

— Ingen, ers höghet; men tyvärr stod det så skrivet. Furst Nicholas ville inte, och storfurstinnan Olga var trots allt hans lydiga dotter... Han är död nu — jag vet inte om ers höghet såg det i tidningarna för några månader sedan? Och vi, ers höghet, stå här som förbrytare, med risk att avslöjas när som helst av Semjon Marcowitz. Och dock... jag vet att den handling vi begingo var brottslig och simpel i världens ögon, men hur djupt jag ångrar den, är den icke så brottslig i mina. Våra avsikter voro de bästa, och Gud vet att det ej var till egen nytta vi använde pengarna. Under sådana förhållanden skulle många av min ordens fäder hållit vår handling för tillåtlig. Men jag vet att den världsliga rättvisan dömer annorlunda. För den är en sådan handling ett brott vare sig man dragit fördel av den eller inte.

Storhertigen stampade i golvet så att det dånade i de gamla marmorplattorna.

— Ja, det är just det som gör mig ursinnig! ropade han. Här stå vi båda, som ni säger, Paqueno, med charmanta utsikter att fotograferas i skandaltidningarna om en månads tid; nya

avslöjanden från Europas skamfläck — Don Ramons senaste bedrifter och så vidare i oändlighet. Och vad ha vi haft för nöje av våra tvåhundratusen! Minns jag inte fel var det judarna i London och Amsterdam, som togo dem för sina räntor? Eller var det herr Altenstein?

Señor Paqueno nickade dystert utan att svara, och storhertigen fortsatte i samma ton, men med en växande tjuvpojksglimt i ögat:

— Sanna mina ord, Paqueno, det är ett helvete att vara enväldig furste utan pengar. Man står inte långt från anarkismen, om man är det. Don Jeronimo den Lycklige var lika fattig som jag, men han hade det bra i alla fall. Han var född, då han skulle födas. Behövde han pengar, skrev han ut några kaparbrev och stack ett dussin kofferdister i sank. Ingen fann något konstigt i det. Och till på köpet hade han glädje av sitt rov — fina slott och fester varenda dag. Jag, Paqueno, gör små förbrytelser och lever på kaninveckan om. Jag är en anakronism, en djupt beklagansvärd anakronism. Gud ske lov att jag är oansvarig! Det har alltid varit min tröst i mörka stunder. Men för säkerhets skull skall jag den här gången vända mig till en specialist i sinnessjukdomar. Har jag intyg på fickan att jag är rubbad, så klarar jag mig fint. Och naturligtvis får jag intyg på det. Man måste vara galen för att stanna som regent på Minorca!

— Och hur går det med mig, ers höghet? frågade señor Paqueno med en lätt darrning i rösten.

Storhertigen hade börjat gå fram och tillbaka i rummet med långa haltande steg; vid señor Paquenos ord stannade han och sträckte ut handen.

— Gamle Esteban! Förlåt mig! Jag trodde ni förstod, att jag skämtade — dumt förstås, som vanligt. Det är klart att vi stå och falla tillsammans i den här saken. Men var lugn, vi skola hålla oss över vattnet. När förfaller det usla lånet?

— Den trettonde mars, ers höghet; det utställdes den trettonde mars 1908 på jämnt två år.

— I dag om en månad! Och Marcowitz vill naturligtvis ha allt?

— Det tror jag inte. Marcowitz omsätter nog.

— Hm, jag har en aning om vad en sådan där omsättning skulle betyda. Nej, saken skall ur världen. Jag vill inte ha den på mitt samvete längre. Vi ha en månad på oss att skaffa upp Marcowitz' 300,000, och under tiden, Paqueno, kan ni vara snäll och leta fram någon av er ordens fäder, som skrivit om samvetet. Jag känner mig i behov av litet tröstegrunder i den punkten.

Don Ramon återtog sin promenad genom rummet. Trots den ton han senast anslagit mot gamle Paqueno, var det tydligt, att hans goda humör för tillfället övergivit honom. Han slog upp fönstret och stirrade med rynkade ögonbryn på hamnen, vars vatten dåsigt skvalpade i solskenet, och på

de små husen som trängdes på terrasserna runt omkring. Palmerna utanför rasslade i morgonvinden, det bullrade avlägset från gatorna i Mahon, och stötvis kom det lukt av varm tjära från hamnen. Plötsligt vände han sig om till Paqueno, som med dyster min fixerade sina skospetsar.

— Är den där tysken kvar än?

— Vem, ers höghet?

— Binzer.

— Ja, han är kvar. Ers höghet är väl under rättad. Hur visste ers höghet hans namn?

— Bah — på Minorca! Jaså, han är kvar. Jag kunde tro det. Hotellet har flaggan uppe. Vad gör han här?

— Jag vet inte, ers höghet. Han gör mycket turer åt det inre av ön. Man säger att han fotograferar för ett tyskt bolag.

— Hm. Vi behöva åtminstone inte vara rädda för att han är spion och fotograferar våra fästningar eftersom de samtliga äro raserade av naturen utom den gamla kåken här i Mahon. Vi ha realiserat fredsrörelsens program i all stillhet. Han har varit här länge nu?

— En månad, ers höghet.

Dörren från matsalen öppnades diskret och Auguste visade sig på tröskeln.

— Frukosten är serverad, ers höghet.

Storhertigen sken upp och skakade ifrån sig sin bekymrade min som en stor newfoundlands-hund ruskar sig fri från vattnet.

— Håll mig sällskap vid kaninen, Paqueno, sade han och sköt den gamle finansministern före sig in i matsalen. Vi behöva båda någonting stärkande!

TREDJE KAPITLET.

Vari läsaren bevistar en lunch och lär känna
en herre från Frankfurt.

Lunchen intogs för öppna fönster i den gamla matsalen, vars möbler varnande påminde betraktaren om hur allting skall bliva maskars föda. Auguste serverade tyst Joaquins vegetariska hors d'oeuvres och därefter de läckra medelhavsmusslor, kokta i vatten och vin, som voro Don Ramons förtjusning.

Efter dem följde kaninen, av vilken Don Ramon lade upp en riklig portion åt sin finansminister; emellertid ratade han den icke heller för egen räkning. Varken han eller señor Paqueno tycktes hågad att fortsätta samtalet från arbetsrummet. Storhertigen åt under tystnad, under det señor Paqueno gjorde föga heder åt sin portion; han lekte med brödsnulorna på bordduken och tog blott pliktskyldigast en bit då och då. Storhertigen slog hans glas fullt med sin förträffliga bordeaux — ett minne från sista lånet — och sade:

— Seså, Paqueno, tappa inte modet nu med ens; det är spänningen att se hur det går, som ger största behaget åt en sådan vinglartillvaro som

vår. Vi ha ju en hel månad på oss! Naturligtvis går det bra. Minorca har saknat pengar i tvåhundra år och dragit sig fram. Varför skulle det klicka just 1910? Dessutom förlitar jag mig på vårt skyddshelgon, den helige Urban av Majorca, som aldrig övergivit vår familj. Det är för övrigt den ende invånare på Majorca som inte gjort det, utom Joaquin och hans farbror, som i dag sänt oss en kalv.

Auguste återvände med ost och fikon som han satte fram, sedan storhertigen avböjt mera kanin. Don Ramon hängav sig under tystnad åt ost, bordeaux och fikon. Därpå ropade han på kaffe och tände en av sina eviga cigarrer. Med händerna bakom huvudet stirrade han lättjefullt ut på Medelhavet, över vilket mäsarna flöto i lika nyckfulla ringar som röken från hans cigarr i det lätta draget från fönstret. Hans stora öppna ansikte uttryckte ånyo den grundligaste belåtenhet med tillvaron. Ingen som sett honom skulle kunna taga honom för vad han var — enväldig tyrann av Minorca och en man som hotades av ruin och vanära inom en månad. Señor Paqueno, som efter hans ord nyss gjort ett misslyckat försök att efterlikna sin herres hållning, betraktade honom med tyst vördnad. Auguste kom in med kaffeservisen och en slipad karaff, och sedan hans höghet tagit för sig av bådadera, vände han sig åter till señor Paqueno.

— Magen är världens medelpunkt, sade han i filosofisk ton. Se på mig, Paqueno, hur verkligt

god jag för närvarande är! Jag är beredd till de ädlaste och mest excentriska handlingar — exempelvis att förlåta dem jag skyldig är eller att giva mitt folk en konstitution. Det senare nekar jag dem endast därför att de äro alldeles för goda för den. Under min spira leva de lugnt och fridfullt som sina fäder och tänka bara på vad deras mage behöver. Finge de en konstitution skulle de börja tänka på andra saker som äro fullkomligt onödiga. Därför skall jag i det längsta undvika att ge dem en. Har jag inte rätt, Paqueno?

— Ers höghet har alldeles rätt. Parlamentarismen strider helt och hållet mot vår historia, och genom alla omsorger som ers höghets familj slösat på folket har den gjort sig förtjänt av att styra det enväldigt.

— Ni pratar, Paqueno, min familj har oftast burit sig åt som slynglar mot folket. Tänk på Luis X som sålde dem till Västindien. Jag håller inte på enväldet för min egen skull utan för folkets. Jag älskar det med den kärlek som följer av långt ägande, djupt, om också inte på ytan. Jag vill se dem lyckliga. Jag vet att de knota mot skatterna — inte mycket, men i alla fall. Men jag inser att det är mycket bättre för dem att betala skatter till mig än att få en konstitution på halsen. Ty på samma gång skulle de få industrien på halsen, och då skulle de bli verkligt olyckliga. Det har jag sett nog exempel på under mina resor. Nu lider ingen nöd på Minorca. De ha endast nog

ekonomiska svårigheter för att ge krydda åt livet och jag är den krönte syndabocken som bär allt folkets skuld i sällskap med er, Paqueno. Men jag gör det gärna, ty jag älskar dem, Paqueno, särskilt efter frukosten.

Storhertigen tystnade och betraktade med ett svagt leende señor Paqueno. Det syntes tydligt av den gamle finansministerns ansikte att hans tankar voro milsvitt från Don Ramons hugskott, och att han med sin vanliga artighet på allt sätt ville dölja det.

— Paqueno, sade storhertigen, ni är alltför artig mot Semjon Marcowitz. Han förtjänar inte att ni tänker så mycket på honom. Tänk i stället ut någon som vi kunde pungslå — det är betydligt bättre användning för era själskrafter. Vad säger ni om att leta fram något gammalt edikt och lägga blodsskatt på herr Binzer som bott här över en månad? Don Jeronimo lät visst alla utlänningar betala femtio procent av sin egendom, då han började kriget mot de otrogna. Kanske finns det andra prejudikat.

Señor Paqueno skakade missmodigt på huvudet, men innan han hunnit svara, öppnades dörren och Auguste kom in. Det låg skuggan av ett diskret leende i hans domestikmungipor.

— Det är en karl därute, sade han, som anhallar om audiens hos ert höghet.

— En karl, Auguste? Vad för en karl? Ni menar en herre?

— Nej, en karl, ers höghet — en tysk. Augustes tonfall var obeskrivligt. Han har inga visitkort, men han säger, att han heter Binzer från Frankfurt.

Storhertigen spratt till i stolen och stirrade på Auguste.

— Binzer från Frankfurt! När man talar om djävulen sitter han i skorstenen! Hör ni, Paqueno, Binzer vill ha audiens hos mig — lammet uppsöker lejonet!

Den gamle finansministerns ansikte uttryckte ren och oblandad häpnad. Det var sannerligen icke vår dag man begärde audiens hos storhertigen av Minorca — i så fall på sin höjd någon alltför prövad fordringsägare. Denne Binzer... som troddes vara rik...

— Vad kan han vilja ers höghet? stammade han.

— Fotografera oss, förmodar jag. Ni sade ju att det var hans bransch. Men det blir det ingenting av med. Då ha tidningarna för gott signalement, när vi ge oss av om en månad!

Señor Paqueno hoppade till.

— Släpp in karlen, Auguste, sade storhertigen skattande. Säg honom att hans höghet ger audiens i matsalen, eftersom det är lördag.

Auguste skyndade tillbaka ut i förrummet, och en halv minut senare introducerade han herr Binzer från Frankfurt i storhertigens matsal och i denna berättelse.

Herr Isidor Binzers bana är till en betydande del höljd i dunkel. Vad man kunnat leta samman efter händelserna på Minorca 1910 är ej mycket, men vi meddela här vad som förefaller något så när säkert.

Herr Binzer tyckes vara född i Hamburg 1876. Atminstone finns en Adolf Isidor Binzer antecknad som född sagda år i juli i S:t Felix' församling. Den herr Binzer, som spelade en huvudroll i händelserna på Minorca, bar visserligen endast namnet Isidor, men då det är känt, att han flera gånger ändrat efternamn bör det ej ha fallit sig särdeles påkostande för honom att vidtaga en förkortning av förnamnet.

Ifrågavarande Adolf Isidor Binzer åtnjöt den uppfostran som vanligen tillkommer pojkar ur hans klass — fadern var en mindre skräddare i Wahrenhofstrasse; han genomgick folkskolan och en untere Realschule. Därefter togs han (troligen på grund av familjens dåliga ekonomi) ur skolan och insattes som extra laboratoriebiträde hos den stora kemiska varufirman Grossmann & C:o. I denna firmas lokaler förflöt herr Binzers liv till det tjugutredje året bakom bokstaven S, som i en gigantisk båge slingrade sig över det fönster vid vilket han arbetade. Genom nedre öglan av denna bokstav hade han utsikt över en trång och smutsig Hamburgergata, stekt av en obarmhärtig sommarsol eller forsande av regnvatten, som färgades blått av spillningen från Grossmanns

arbetslokaler. Innanför fönstret sysslade herr Binzer med enklare kontrollanalyser, under det hans näsa ständigt stod fylld av den skarpa stanken från kemikalierna och hans ögon, som längtansfullt stirrade ut genom bokstaven S, så småningom började se allt på ett s-format och krokigt sätt. Troligen på grund härav lämnade han 1899 Grossmann & C:o och tog anställning hos en nystartad gruv- och fastighetsfirma Altenhaus & Meyer. Hos denna tjänstgjorde han (enligt chefernas medgivande vid polisförhören) som expert i gruvanalys, ty Altenhaus & Meyer sysslade företrädesvis med gruvspekulationer. I varje fall tycks herr Binzer ha arbetat till firmans belåtenhet, ty han stannade i dess tjänst under hela den tid, den ägde bestånd, eller ett helt år. Därpå, i samma ögonblick som polisen ämnade företaga en kontrollanalys av Altenhaus & Meyers affärer, förekom Adolf Isidor Binzer både den och sina chefer genom att en vacker lördagsafton analysera sönder kassaskåpsdörren med syre och tyst försvinna från Hamburg. Herrar Altenhaus & Meyer, som först påföljande lördag tänkt lämna Tyskland, tvingades genom hans oredlighet att ge sig i väg brådstörtat och nästan utan kassa. De eder, som deras klienter under den närmaste tiden höjde för deras räkning, repeterades troget av de båda utarmade svindlarna för herr Binzers. Polisen, som snart lyckades gripa dem, spanade förgäves efter Adolf Isidor Binzer. Först senare har man kunnat sluta

sig till, att han ställt färden till Mexiko och Nicaragua, säkerligen i avsikt att inspektera de underbart givande gruvor, som det var Altenhaus' och Meyers önskan att inarbeta hos allmänheten i Tyskland. Huru därmed förlopp är emellertid obekant, och lika okända äro herr Binzers närmare öden i nya världen. Hans envishet att ständigt byta namn samtidigt som vistelseort gör det ytterst svårt att följa honom. Emellertid återfinna vi honom i oktober 1909 under namnet Abraham Schildknecht såsom förstaklasspassagerare på Franconia. Herr Schildknecht, som huvudsakligen utmärktes av sin sparsamhet på drickspengar och sin obetydliga packning, lämnade hastigt ångaren i Cherbourg till stor besvikelse för några herrar som trott sig kunna invänta honom i Southampton. Under det på länge ej burna namnet Binzer, men utan ett länge buret helskäg, skyndade den smarte gruvspekulatören att från Cherbourg uppsöka nya luftstreck.

Sådana voro herr Binzers antecedentia. Vad egenskaper beträffar, skildras herr Binzer i Hamburg av personer som känt honom såsom ej obegåvad, tämligen hänsynslös och ytterst envis. Med hänsyn till det liv, han torde ha fört i Amerika efter avvikandet från Altenhaus och Meyer, passar denna beskrivning ej illa in på den herr Isidor Binzer som dök upp på Minorca 1910. Hans hänsynslöshet och envishet äro höjda över allt tvivel, och man måste även tillerkänna honom

en viss slughet, snarare än begåvning. Det var när denna slughet kom i strid med hans hänsynslöshet, som han begick sådana felsteg som vid audiensen hos Don Ramon, varom vi nu skola tala.

Herr Binzers utseende förnekade inte hans liv och karaktär, då han förbi Auguste trädde in i storhertigens matsal. Det skarpa solljuset där bländade honom till en början efter dunklet i förhallen; han blinkade en stund för att anpassa sina ögon till den nya belysningen och med små mellanrum ryckte det spasmodiskt kring hans mungipor. Det såg ut som om munnen ej stod alldeles under hans kontroll. Hans huvud hade en viss tvärhuggen energi; det hade aldrig kunnat kallas vackert men det vanställdes ytterligare av att han på tyskt maner låtit klippa håret millimeterkort. Ögonbrynen voro täta, nästan borstiga men så blonda, att de knappt syntes. Under ögonen hade han två uppsvällda påsar, som skvallrade om ett utsvävande liv. Han bar glasögon utan infattning. För övrigt var han iförd en sliten bonjour, gråa byxor och härtill enligt tyskt mod gula snörkängor. Hans gestalt, som var undersåtsig, visade anlag till korpulens, och händerna, som pryddes av åtskilliga ringar, voro små och feta.

Auguste, som utropat herr Binzers namn med ironisk betoning, drog sig tillbaka med en sista blick på honom. Herr Binzer bockade sig blin-

kande för storhertigen. Don Ramon vinkade lättjefullt med cigarren till svar.

— Ni har anhållit om audiens? sade han. Detta är min vän, señor Paqueno.

Señor Paqueno, som rest sig vid herr Binzers inträde, bugade sig artigt och herr Binzer erkände hans hälsning med en lätt nick, som kom den gamle finansministern att rodna. Don Ramon smålog svagt. Detta species av europé var honom nytt. Vad kunde mannen ha på hjärtat? Det var tydligt, att han gentemot storhertigen sökte göra sitt ansikte så artigt och förtroendeväckande som möjligt, men om Don Ramon läste det rätt — och fastän enväldsfurste var Don Ramon ingen dålig psykolog — voro hans underdåniga leenden en mycket lös mask. Pannan och munnen talade om brutalitet, och det knapphändiga erkännande han gett gamle señor Paquenos hälsning bekräftade det.

Han var för upptagen av sitt ärende till storhertigen för att ha tid med någon annan. Ärendets natur? Don Ramon behövde knappast se linjerna kring herr Binzers ögon och munvinklar för att ana den; de sade: geschäft! så tydligt som möjligt. Geschäft med storhertigen av Minorca! Det var ej ofta man ville göra det — men när det skedde, var det tämligen säkert ett sämre geschäft, på vilket sagde hertig var predestinerad att förlora. Med ett invärtes småleende beslöt Don Ramon

att göra spelet så svårt som möjligt för herr Binzer.

Under de korta sekunder storhertigen ägnat åt dessa tankar, hade herr Binzer mönstrat salen med några hastiga sidoblickar; det var komiskt att se, hur han bemödade sig att dölja de känslor dess malättna inredning väckte hos honom. Don Ramon bet sig i läppen för att inte gapskratta åt hans minspel och de blickar, varmed señor Paqueno följde det. Nu upplät herr Binzer för första gången sin mun. Han tycktes vara förlägen om hur han skulle börja.

— Jag har anhållit om audiens för... för att få ägna ert höghet min hyllning... jag har varit någon tid på Minorca nu... jag fann det lämpligt att...

Hans spanska var ganska korrekt, men han talade med en tjock biton; samtidigt var det tydligt att han sökte göra sin röst lika underdånig som sitt ansikte.

— Ah, sade Don Ramon artigt, ni är alltför vänlig, herr Binzer. Det är inte ofta det kommer främlingar till Minorca, och det är ännu mera sällan att de äro så taktfulla som ni.

Herr Binzer smålog bekräftande och såg sig hastigt omkring. Det var tydligt, att han väntade på inbjudan att sätta sig. Då den emellertid uteblev, tog han själv en av de gamla mahognystolarna vid matbordet och slog sig ner. Gamle señor Paqueno blev blodröd — in i den största

misär hade han bevarat sin gammaldags hovton. Santiago de Coruna! allemannen satte sig utan vidare, då han till på köpet själv förblev stående för att påminna om vad etiketten fordrade! Han var på väg att säga något, då Don Ramon hejdade honom med en handrörelse. Det låg en glimt i hans ögonvrår. Herr Binzer roade honom synbarligen.

— Paqueno, sade han, sätt er för all del i världen!

Herr Binzer, som lagt ena benet över det andra, tog åter till orda.

— Jag är mycket nöjd med min vistelse på Minorca, sade han. Det är en charmant ö. Det är en utmärkt vacker natur. Jag beundrar den mycket. Och så klimatet...

— Det gläder mig verkligen, sade Don Ramon med sitt hjärtligaste tonfall. Människor som älska naturen äro aldrig verkligt dåliga människor. Och som ni sett, herr Binzer, är naturen nästan det enda vi ha här på Minorca!

— Jaja, det skall ju vara illa ställt för resten. Herr Binzer smålog beklagande.

Señor Paqueno hoppade till som om han fått en örfil. Madre de Dios! en sådan oförskämndhet! Det var oerhört, det var otroligt! Hur kunde Don Ramon tåla något sådant? Hade han inte hört? Vågade inte den fördömde tysken kasta dem deras olyckor i ansiktet? Han stirrade på sin herre som åter gjorde en liten handrörelse för att lugna

honom. Don Ramons ansikte var vänligare än någonsin.

— Ni sympatiserar med oss, herr Binzer. Det är alltför älskvärt. Jag ber att få dricka med er! sade han, och utan att vänta på svar slog han upp en stor tumlare full av konjak. Herr Binzer såg ut som om han tvekade, men då storhertigen lyfte sitt spetsglas för att dricka honom till, lyfte han sitt och tömde det i botten. Don Ramon flyttade sin stol så att han fick ryggen mot fönstret.

— Ni kommer från Tyskland, herr Binzer?

Det var tydligt att herr Binzer började känna sig säkrare i sadeln efter konjaken. Han lutade sig tillbaka i stolen, och hans leenden voro icke längre så talrika eller underdåniga.

— Nej, från Mex... från Amerika, sade han. Jag har varit länge däröver — har varit litet varstans, versteht sich — jobbat i litet av varje — hus, gruvor, aktier. Ingenting dåligt som man förtjänar pengar på, was?

Herr Binzer skrattade hjärtligt åt sina egna ord.

— Och ni har förtjänat pengar på litet av varje, inte sant, herr Binzer?

Storhertigen skyndade sig att skyla sitt ironiska tonfall genom att slå upp en ny konjak, som herr Binzer stillatigande accepterade. Storhertigens konjak var liksom hans vin ett minne från sista lånet och lika god som hans affärer voro dåliga. Han var känd för att tåla enorma kvantiteter alkohol, då det gällde, men señor Paqueno, som

aldrig förut sett honom dricka mer än ett spetsglas konjak efter lunchen, betraktade sin herre med förvåning och något som närmade sig förebråelse. Hur kunde storhertigen tolerera en sådan person, och hur kunde han nedlåta sig att dricka med honom?

Herr Binzer smålog hemlighetsfullt vid storhertigens fråga.

— Ach, was, sade han. Jag har ju så att jag reder mig. Ja, det har inte gått illa för mig. Man måste sörja för sin ålderdom, nicht? Jag gjorde mina pengar och drog mig undan i tid. Svåra tider, nu för tiden!

Hans blick, som var om möjligt ännu öppenhjärtigare än hans tonfall, flög åter runt om salens maskätna ståt, under det han läppjade på sitt glas. Storhertigen lyfte sitt för att skåla.

— Ni har tyvärr alltför rätt, herr Binzer. Och ni reser hem till Tyskland härifrån?

Herr Binzer tömde hastigt sitt glas.

— Na, sade han, det beror på. Jag vet inte. Vad skall man göra hemma? Jag har samlat mig en liten slant, och jag har råd att kosta på mig vad jag vill. Och här på Minorca har jag funnit något, som jag kanske har lust att lägga mig till med.

— Vad då, i himlens namn? sade storhertigen allvarsamt. Klimatet är inte till salu, herr Binzer.

Herr Binzer skrattade gällt. Han hade nu alldeles glömt bort sin första krypande artighet,

och en lätt rodnad på hans kinder tycktes antyda att konjakken haft verkan.

— Nej, och resten är pantsatt, menar ni. Haha! Jag vet nog det. Jag har gjort mina små undersökningar för den händelse jag skulle göra affärer här; man skall alltid ha reda på hur det är ställt med folk, innan man gör affärer med dem!

Storhertigen rodnade svagt; den här tysken var svår. För tredje gången vinkade han tillbaka señor Paqueno, som tycktes beredd att å hans vägnar mörda deras gäst. Om denne märkte den verkan hans ord hade, vilket är tvivelaktigt, så visade han åtminstone ingen rädsla däröver, utan fortsatte i samma ögenerade ton:

— Jag vet ju också att all jord här tillhör regeringen...

— Och regeringen, det är jag, herr Binzer, insköt storhertigen torrt.

— Javisst, så att om man vill köpa något är det hit man skall vända sig — ensam chef i firman, was? Det är därför jag kommit. Jag var borta vid Punta Hermosa häromdagen, mycket naturskönt, fin situation, och jag besåg det gamla slottet där.

— Don Jeronimo den Lyckliges gamla slott, muvlade storhertigen mellan tänderna. Nåväl, herr Binzer?

— Vad kostar det?

Storhertigen betraktade ett ögonblick herr Binzer med en så fundersam min, att denne herre generat började skruva sig på stolen; det såg ut som

Don Ramon begrundat huruvida han lämpligast borde skjuta ned herr Binzer på fläcken, eller endast sparka ut honom genom dörren. Efter en minut sade han emellertid lugnt:

— Ni har ju gjort er underrättad om oss, herr Binzer. Har ni inte upptäckt en viss egendomlighet beträffande slottet Punta Hermosa?

— Antikviteter och historiska saker har jag nu aldrig varit intresserad av, sade herr Binzer likgiltigt. Jag tycker om läget och har råd att köpa platsen.

— Jag betvivlar det, sade storhertigen torrt. Om ni inte själv upptäckt den, kan jag säga er, vari slottet Punta Hermosas egenhet består. Den är egentligen dubbel. Punta Hermosa är dels fritt från in-teckningar och dels tillhör det inte mig. Det är den enda jordbit på Minorca, som är fri från in-teckningar och det är den enda som inte tillhör mig — verkan och orsak kunde man säga.

— Verflucht noch mal, sade herr Binzer. Det har ni rätt i. Slottet är oin-tecknat, det är det, men om det inte tillhör er, vem tillhör det då?

— Det har tillhört mig, men jag skänkte bort det till en vän — gjorde mig vänner medelst den orätta Mammon, som skriften säger. Jag skänkte det till honom för att han skulle stanna i min tjänst.

— Jag förstår, sade herr Binzer med ett grin.

— Nej, ni förstår inte, herr Binzer. Min vän hade eljest inte stannat i min tjänst, emedan jag

då inte tillåtit honom förnöta sin tid på ett så otacksamt vis. Slottet Punta Hermosa tillhör señor Paqueno här.

Herr Binzer vände sig tvärt till señor Esteban och betraktade honom med nyvaknat intresse.

— So? sade han. Och vad säger ni till mitt förslag? Vill ni sälja platsen? Hur mycket är det ni vill ha för den?

All den uppbrusning, som långsamt samlat sig inom gamle señor Esteban och som han hittills behärskat av hänsyn till sin herre, tog sig med ens fritt lopp. Han flög upp från stolen och i det han betraktade herr Binzer från Frankfurt med den livligaste avsky, sade han hest:

— Vad jag säger? — om jag vill? — vad jag vill?... Señor, hur vågar ni komma hit och förolämpa oss med era anbud? Sälja! Aldrig i livet — och till er! Förr vill jag se Punta Hermosa brinna upp!...

Han tystnade inför en plötslig handrörelse av Don Ramon, som väntade tills han tycktes lugn, för att säga herr Binzer:

— Señor Paqueno är något ovan vid sådana här affärer, herr Binzer. Han har mest sysslat med sämre sådana — han är nämligen min finansminister. I varje fall förstår ni nu att slottet ej är till salu.

— Jag hade tänkt att bjuda 100,000, sade herr Binzer lugnt, men jag kan sträcka mig till 125,000. Nå, vad sägs?

Han lät blicken vandra från señor Paqueno till storhertigen för att iakttaga verkan av sina ord. Den gamle finansministerns ansikte var fortfarande fullt av kuvad avsky; storhertigens var lika lugnt och behärskat som förut, då han sade:

— Jag beklagar, herr Binzer, att vi få sluta den här konferensen. Ni har varit mycket älskvärd som sökt upp oss och till på köpet velat förbättra vår dåliga ställning. Men ni öder bort er tid, och, förlåt mig, min också! Ni är businessman och fastän mitt yrke inte medför mycket arbete, har jag i alla fall en del att göra.

Han reste sig ur stolen för att låta herr Binzer veta att audiensen var slut, men utan att fästa sig därvid, ropade den outtröttlige affärsmannen:

— Hundrafemtiotusen då, i Jesu namn! Tänk hundrafemtiotusen! Hundrafemtio — ja, låt oss säga hundrasjuttiofem tusen! Hundrasjuttiofemtusen! Betänk vad det betyder för er! Gör som Castro, tag mina hundrasjuttiofem och vad ni kan komma över för resten och res härifrån och...

— Och börja ett nytt liv, menar ni, herr Binzer, sade storhertigen torrt. Tack. Hade rådet kommit från någon annan än er, hade han fått stryk. Nu får jag be er gå er väg, utan att besvära oss vidare.

Han lade en järnhård hand på tyskens runda axel och sköt honom lugnt men bestämt mot dörren, under det sexsiffriga tal började forsa över herr Binzers läppar, allt högre och högre,

ju närmare de kommo tröskeln. När de nått den, var herr Binzer uppe i trehundrausen, och storhertigen vände sig om vid en ryckning i sin rockärm. Det var gamle señor Paqueno, som vid hans axel utförde vilda grimaser och med läpparna oupphörligt formade samma ord: Trehundrausen — Semjon Marcowitz — ers höghet, sälj! Don Ramon tyckte till. Under samtalet med herr Binzer hade han glömt det överhängande damoklessvärd, varom señor Esteban nu påminte honom. Nu stod läget åter klart för honom, och för ett ögonblick tvekade han. Señor Paqueno hade ju rätt — 300,000 var nog för att betala Semjon Marcowitz och åter vara en oförvitlig människa; 300,000 — och denne herr Binzer erbjöd 300,000 för Punta Hermosa... Om han skulle slå till... Det bleve svårt nog att uppbringa pengar på annat håll, kanske omöjligt. Under loppet av en halv minut tvekade han med handen på herr Binzers axel, under det denne herre betraktade honom i spänd och förväntansfull tystnad; hans ögon blinkade bakom de oinfattade glasögonen, och det ryckte oupphörligt kring hans munvinklar. Plötsligt flög ett leende över storhertigens ansikte; han drog in herr Binzer i rummet och vinkade åt honom att taga plats. Gamle señor Paqueno drog en djup suck av lättnad och sjönk tungt ned i en stol.

Under några ögonblick var det tyst i salen;

storhertigen fixerade tankfullt herr Binzer. Därpå sade han:

— Herr Binzer, vet ni vad Punta Hermosa är för mig och señor Paqueno? Det är bäst att ni vet det för att vi skola komma på det klara med varandra. Slottet där — Don Jeronimo den Lyckliges slott — och ägorna äro vår reträttplats, herr Binzer, en extra utgång ur lyan för två hårt ansatta stackars rävar. Ni känner vår ställning, säger ni, och vet således att vi när som helst kunna göra statsbankrutt *de jure*, som min vän Paqueno säger; *de facto* ha vi gjort det för länge sen. När jag tillträdde regeringen (herr Binzer fnyste ofrivilligt vid ordet regeringén ur denna ruinerade mun) var slottet Punta Hermosa lämnat som säkerhet för ett lån hos Apelmann i Barcelona.

— Apelmann y Hijos i Barcelona, insköt herr Binzer. Jag vet.

— Nej, hos gamle Apelmann — han hade inte sina hijos i firman då, fortsatte storhertigen. Firman är vår störste fordringsägare.

— Jämte Domingo Huelvas i Madrid och Viviani i Marseille, tillade herr Binzer torrt.

— Jag ser, att ni gjort er väl underrättad. Nåväl, jag — vi arbetade samman de 60,000 som fordrades för att få Punta Hermosa fritt från Apelmann; det var belånat för 40,000 och resten var räntor och förvaltningskostnader från min fars tid. Därpå skänkte jag det till señor Paqueno

här till arv och eget. Bli vi nu tvingade till statsbankrutt, abdicering och så vidare, så ha vi alltid Punta Hermosa att dra oss tillbaka till, herr Binzer. Och likaså om vi tröttna på att hålla affären uppe, vilket vi underligt nog inte gjort än.

Herr Binzer skrattade listigt.

— Jag förstår knepet, sade han. Skenöverträdelse och svikligt förfarande mot borgenärer — sånt straffa vi högt i Tyskland.

— Ni misstar er. Skenöverträdelse och svikligt förfarande mot borgenärer kunde det endast ha varit fråga om, ifall jag gjort detta i sista minuten för att bedraga mina fordringsägare. Men jag gjorde det för femton år sen — och mina fordringsägare äro av en särskild sort, som ni hört. Och när allt kommer omkring, ha vi storhertigar av Minorca så dåligt rykte förut.

Storhertigen räckte handen över bordet till señor Paqueno som rörd kysste den. Det var med betydligt ökad aktning, herr Binzer från Frankfurt betraktade honom, då han frågade:

— Na, vart vill ni komma?

— Ni vet nu, herr Binzer, vad Punta Hermosa är värt för oss båda; vet ni, vad det är värt eljest? Jag lät taxera det opartiskt efter friköpet från Apelmann. Det högsta värde man gav det var 125,000 pesetas. Det är nu femton år sedan. Låt oss säga 150,000 för myntkursens skull. Nåväl, herr Binzer, och ni som är en smart affärsman från Amerika bjuder 300,000...

Herr Binzer, som, utan att anhålla om tillåtelse, tänt en cigarr, lade hastigt bort den.

— 300,000, sade han, ja, men man måste medge att jag blev fullkomligt övrumplad — ni använde ju våld. Jag bjöd ju 100,000 att börja med... jag...

Storhertigen steg upp från stolen. Det låg skuggan av ett leende i hans munvinkel.

— Ni tar alltså tillbaka, herr Binzer, sade han. Det var det jag trodde. Ni är en obetänksam person och troligen menar ni lika litet 100,000 som 300,000. Ni menade troligtvis inte alls att köpa egendomen. Ni har velat ha er ett gott skratt på vår bekostnad. Jag ångrar att jag för ett ögonblick tog er på allvar, och jag önskar er en god morgon.

Han tog ett par steg mot dörren, som för att ledsaga herr Binzer dit. Över denne herres drag kom ett tvärt uttryck av förskräckelse.

— Ers höghet, sade han brådskande, ni missförstår mig alldeles. Om jag skämtat så var det just nu när jag talade om överilning och våld. Det är ju möjligt att egendomen inte är värd mer än 150,000, som ni säger, men zum Teufel jag har fattat tycke för den, charmant situation, för mig är den värd 300,000. Jag är rik, och några sedlar mer eller mindre... Jag står vid mitt ord.

Han betraktade storhertigen med ett uttryck av

spänd förväntan. Dennes ansikte var outforskligt, då han svarade:

— Förlåt mig, herr Binzer. Jag inser att ni är en allvarlig affärsman och att det mycket väl är möjligt att Punta Hermosa är värt 300,000 för er. Jag är till och med övertygad om det och mottar alltså ert anbud i den anda vari det gjorts (det ryckte ofrivilligt kring herr Binzers läppar), men det finns ett men. Av de grunder som jag nyss omtalade för er, är egendomen värd mycket mer än 300,000 för señor Paqueno och mig. Skulle vi sälja den, vore det lägsta priset, märk lägsta, icke 300,000 utan en halv million.

Ur señor Paquenos bröst steg en tung suck av förtvivlan. Redan hade han sett sig fri från Semjon Marcowitz och den ruin som hotade från honom; och han hade varit så lycklig däröver att han knappt hört på vad Don Ramon sade utan endast väntat på att han skulle anta den förbannade tyskens underbart frikostiga anbud. Vad gjorde det sedan om de stodo utan reträttplats? De hade ju alltid klostret i Barcelona — och nu fördärvade hans höghet allt genom att spänna bågen för högt. Naturligtvis skulle hans oförsynta begäran reta tysken till ett tvärt nej. En halv million — bara tanken därpå var löjlig! Han betraktade förebrående sin herre, vars ansikte var hårt och outforskligt som en järnmask; därpå vände han blicken till herr Binzer för att få sina dystra aningar besannade... och spratt till av häpnad. Tyskens

drag voro en studie i mänskliga lidelser. Hans små plirande ögon hängde som förtrollade vid Don Ramons kalla ansikte, hans tjocka fingrar skrynkade samman duken under bordet, och det ryckte oupphörligt i hans mungipor, än av besvikenskap och ilska, än av tveksamhet, än av en ögonblicklig energi. Ena minuten tycktes det som om han tänkte rusa upp med ett kallt hånskratt åt storhertigens oförskämdhet; i nästa tycktes han ha kommit på andra tankar och halvvägs vara färdig att säga ja, för att därpå åter bli fundersam och stirra på storhertigen med snopen ilska. Señor Paqueno trodde inte sina ögon. Han tvekade, han hade inte sagt nej än!

Plötsligt gjorde storhertigen en liten rörelse för att resa sig och sköt upp ögonbrynen som för att säga: Jag visste ju att priset var för högt för er! I samma ögonblick stelnade herr Binzers ansikte i ett uttryck av beslutsamhet. Han harsklade sig och sade med illa spelad överlägsenhet:

— Na, sannerligen, ni är svår! En halv million är inte småsaker det! Ni tycker ni skall pungslå den förste hederlige spekulant ni haft att göra med på länge? Haha, det är tur för er att ni träffar en sådan godmodig människa som mig. Priset är löjligt, absurt, min bäste, ingen annan skulle tänka en minut på att betala det, men wahrhaftigen Gott, jag skall fundera på saken. Ja, ni tror mig väl inte, men Teufel hol' mich: jag ger er er halva

million för slottet! Vad säger ni om det, vad? Det är att förgäpa sig ordentligt i er ö, vad?

Señor Paqueno hörde inte på längre, han sjönk flämtande tillbaka i sin stol: Madre de Dios, undrens tid var då inte förbi! En halv million — en halv million, Semjon Marcowitz betald och storhertigdömet Minorca med 200,000 i kontanter. I nästa ögonblick for han upp från sin plats. Storhertigen hade kastat sig tillbaka i stolen och skrattade så att han hoppade i den; golvet skakade under hans tunga kropp. Herr Binzer från Frankfurt, som blivit tvärtyst, stirrade på honom full av förskräckelse, tydligen på det klara med att han hade en dåre framför sig — en person som blivit vansinnig av alltför mycket glädje. Han tycktes på väg att skyndsamt återta sitt förhastade löfte, men innan han hann säga något, slutade storhertigen att skratta och i det han vände sig till den frikostige tysken, sade han allvarligt:

— Herr Binzer från Frankfurt, varför har ni rakat av er ert skägg och era mustascher?

Herr Binzer blev blodröd av ilska. Han flög upp från stolen med läpparna stela av förbittring och röt:

— Vad rör det er? Tausend Teufel, jag frågar, vad rör det er?

Storhertigen betraktade honom allvarligt.

— Seså, herr Binzer, ingen upphetsning! Det är bara av intresse för er själv jag frågar. Ni har gjort en kapital dumhet som affärsman genom

att raka er så där. Det är möjligt — jag är inte nyfiken på det — men det är möjligt att ni söker dölja ert förflutna därigenom — men i stället visar ni ert inre alldeles för mycket! Tack vare vad jag sett av era läppar, inte vad jag hört av dem, förklarar jag att varken en halv million eller en hel räcker till för er att köpa Punta Hermosa med. Bara klara papper, herr Binzer! Här ligger en stor hund begraven, som ni säger i Tyskland. Det är solklart att Punta Hermosa har ett värde för er, som inte beror på läget. Ni ser absolut inte ut som en natursvärmare, herr Binzer — inte ens som en natursvärmare från Frankfurt. Säg mig nu vad det är, så kunna vi kanske göra affär!

Herr Binzer var fortfarande eldröd av ilska över hela sitt korthåriga huvud.

— Människan yrar! skrek han. Tausend Teufel, människan yrar! Jag ger ett pris som är vansinnigt och han svarar med att förolämpa mig. Vore vi i Tyskland, skulle jag tvinga honom att duellera. Jag frågar er för sista gången: vill ni ta det pris jag bjuder eller vill ni inte?

Vid varje ord av tysken darrade señor Paqueno i sin stol som för en elektrisk stöt. Storhertigen fortsatte lika lugn och småleende:

— Om jag skulle hjälpa er på traven. Naturälskare är ni inte, herr Binzer, och ni sade själv att ni inte brydde er om historia och antikviteter. Men hur var det? Hade ni inte jobbat i litet av

varje i Amerika — bland annat i gruvor? Tänk, om ni skulle gjort ett fynd vid Punta Hermosa på era små turistfärder?

Herr Binzer bleknade hastigt, men gjorde ett sista försök att hålla fast vid sin ton.

— För satan!! började han; därpå tystnade han tvärt. Storhertigen hade rest sig och betraktade honom på ett sätt som fyllde hans själ med förskräckelse.

— Herr Binzer, sade han kallt, var god och lägg genast bort den där tonen; den passar möjligen i Mexiko men inte alls på Minorca. Låt mig göra er uppmärksam på att man kallar mig ers höghet och att jag är enväldig tyrann på den här ön. Ni förstår — enväldig? Ensam chef i firman som ni behagade anmärka. Jag är en mild tyrann, men vill jag, kan jag inom tio minuter låta sätta er över gränsen — utan båt, herr Binzer — eller kasta er i fängelse för grov förolämpning mot statsöverhuvudet. Våra oublietter äro litet medfarna av tiden, men de kunna nog duga er livstid ut.

— Våga det, började herr Binzer, men ändrade sig hastigt. D-det skulle inte... ers höghet våga. J-jag vädjar genast till tyske konsuln.

Storhertigen smålog förbindligt.

— Ni bättrar er, herr Binzer. Men ack — ert olyckliga skägg! Varför har ni rakat av er det? Jag behöver bara se på er haka, för att inte alls vara så säker på att ni kan vädja till några konsulter.

Herr Binzer blev ännu blekare, och storhertigen fortsatte artigt:

— Ni ser att jag söker tala förnuft med er — och ingenting vore lättare för mig, än att skicka efter en gruvexpert från Barcelona. Skola vi alltså vara uppriktiga, herr Binzer? Betänk att business är business! Antingen med mig, eller inte alls! Ensam chef i firman, herr Binzer! Och blir det affär av, skall jag trots ert uppträdande behandla er lojalt — det har ni mitt ord på!

Herr Binzers ansikte var åter värt en studie av Forain. Tveksamhet, rädsla och snikenhet stredo om herraväldet i hans själ. Tausend Teufel! Han drog en suck. Det återstod åtminstone en sak — att skaffa sig de bästa villkor man kunde få.

— Na, sade han tungt, det är kanske som ni... som ers höghet säger. Det vill säga...

— Det vill säga, uppmuntrade storhertigen honom.

— Jag tror, att jag upptäckt en liten fyndighet vid Punta Hermosa...

— När en man som ni tror det, sade Don Ramon hövligt, är det säkert också rätt.

— Hm, ja, det är ju möjligt, jag hoppas jag inte misstar mig. Jag är ju inte säker än — jag hade ju tänkt övertyga mig om det senare... efter köpet...

— Och bereda mig en liten överraskning, inte sant, föreslog storhertigen.

— Javisst — alldeles som ni... som ers höghet

säger. Nu vill jag vara uppriktig, som ers höghet önskar.

— Förträffligt, herr Binzer, det är avgjort det bästa ni kan göra. Skynda bara på litet med det.

— Jag har ju gjort en del korta besök vid Punta Hermosa under sista tiden...

— Jag är idel öra.

— Trakten påminde om några jag sett i Amerika — inte slottet förstås, men en del av ägorerna närmast kusten, vid det där berget — vad är det det heter?

— Monte Cartagen?

— Javisst, ers höghet har rätt. Monte Cartagen, förtjusande situation i skogarna!

— Förlora er inte i natursvärmerier, herr Binzer. Till saken!

— Jag gjorde en del undersökningar där — helt flyktiga, långt ifrån avgörande...

— Ni är alldeles för blygsam, herr Binzer! Och?

— Jag blev högst besviken.

— Så? Och i besvikelsen beslöt ni köpa Punta Hermosa?

— Haha! Jag hade väntat finna silver — silver har alltid varit min specialitet, ers höghet.

— Ni är avundsvärd. Jag önskar jag kunde säga detsamma om mig.

— Men jag fann inte något silver utan — men ers höghet förstår att jag inte är säker på min sak?

— Jag förstår det och beundrar än en gång er självunderskattning.

— Utan i stället tror jag mig ha funnit svavel.

— Svavel! Herr Binzer!! Eld och svavel... Jag förstår att ni blev överraskad. Ni trodde er naturligtvis inte på länge än skola komma till en fyndort för sådana saker!

— Na, ers höghet förstår att det är långt ifrån säkert. Men om jag inte misstar mig, måste fyndigheten ha bearbetats förr.

— Ni överraskar mig, herr Binzer.

— Ja, för mycket länge sen. Det fanns spår av mycket gammalmodig bearbetning, calcationer, som man kallar dem, gropar där svavel har bearbetats, som det sker ibland nu för tiden också. Men de voro så gott som utplånade av tiden. De måste ha varit i bruk för mycket länge sen.

Storhertigen betraktade tankfullt herr Binzer.

— Ni är typisk för er ras, herr Binzer, sade han. Ni kommer hit — varför, vete gudarna — gör era små utflykter i naturen och finner bums något som i århundraden legat oss in på näsan. Svavel! Monte Cartagen... en gammal vulkanisk trakt — liksom Sicilien. Och Monte Cartagen... Har ni hört talas om Kartago, herr Binzer?

— Kartago, gewiss... Kartago... Herr Binzers röst antydde att hans kunskaper om Kartago ej voro överväldigande.

— Invånarna i Kartago voro de första som koloniserade den här ön, herr Binzer. De anlade

Portus Magonis, som nu är staden Mahon, och de drevo en omfattande handel här. De gjorde också affärer på Sicilien. Och en av de varor de spekulerade i var svavel. Och deras gamla fyndort, som måste ha fallit ur minnet redan på romartiden, har nu återupptäckts av herr Binzer från Frankfurt...

Storhertigen fortfor att betrakta herr Binzer med samma tankfulla blick, och denne, som redan börjat glömma sin förskräckelse för en stund sedan, gjorde ett försök att återtaga sitt förra sätt.

— Ja, och jag skulle nog förstå att utnyttja den. Det är jag som har funnit gruvorna. Ni har givit mig ert ord, och utan mig kan ni inte utnyttja dem, ni må vara storhertig av Minorca tio gånger om. Var skulle ni få en peseta till det, på rimliga villkor? Om man över huvud taget vill riskera mera pengar på er. Jag är affärsman, men jag är villig att ge er — låt oss säga 20 procent av utbytet. Men driften vill jag ordna själv — affärsmässigt, annars blir det inte någonting av, ingenting, förstår ni!

Herr Binzers säkerhet växte medan han talade och han fixerade nu storhertigen med en utmanande blick, tydligen fullt nöjd med sig själv, trots missödet för en stund sen. Utan att tyckas lägga märke till hans sätt frågade storhertigen:

— Affärsmässigt — vad menar ni med det?

Herr Binzer fnyste häftigt vid denna fråga. Vad som menades med affärsmässigt!

— Det vet jag nog besked om, sade han kärvt. Kapitalet skall förränta sig, det är första villkoret. Arbetskraften lär bli billig här.

Utan att svara härpå sade Don Ramon:

— Har ni varit på Sicilien, herr Binzer?

— Nej. Låt oss nu få saken i gång så fort som det går i det här sömniga landet.

— Jaså, ni har inte varit på Sicilien. Jag har däremot varit där, herr Binzer. Och jag hade nöjet att se svavelgruvorna där i fullt arbete. Vet ni vad jag då sade till Paqueno?

— Nej. Herr Binzers röst var en blandning av förakt och otålighet.

— Jag sade till honom: nu behöva vi inte resa till Neapel, Paqueno. Ty det här är nog för att få lust att dö.

— Haha! Herr Binzers skratt var det som man består en långtråkig person för att kvittera en anekdot och slippa flera.

— Driften vid de sicilianska gruvorna, fortfor storhertigen, var ordnad på vad jag tror ni skulle anse fullt affärsmässigt sätt. Arbetskraften var billig där också — mycket billig. Det fanns tusentals arbetare — män, kvinnor och barn, barn, herr Binzer; ingen av dessa tusental var över trettiofem år — de bli inte äldre, herr Binzer — och ingen av dem såg ut som en människa. Deras kropp liksom deras själ var förstörd och förgiftad

av svavelångorna — de hade sitt helvete med alla ingredienserna här på jorden, herr Binzer, och om vi få tro vår religion, väntade ett annat dem efteråt, ty de voro samtliga uppstudsiga mot överheten, liderliga och försökte stjäla, när de kommo åt. Men driften var säkerligen vad ni kallar affärsmässig och avkastningen allt som kunde önskas.

Herr Binzer betraktade storhertigen med ett listigt leende.

— Ers höghet är sentimental, sade han. Jag förstår. Ers höghet finner 20 procent för litet för att blunda för de små olägenheterna av att ha svavelgruvor på sina ägor. Na, jag är inte omöjlig — låt oss säga 25, men inte en pfennig mer, så sant jag heter Binzer, inte en pf...

Herr Binzers från Frankfurt minnen av vad som följde närmast efter dessa ord voro ytterst förvirrade. Utan att han visste hur det gick till, började två järnhårda händer dåna mot hans slätrakade huvud; det gick runt för honom; i nästa sekund kände han sig upplyft från golvet, och ett kort men jättestarkt ben tillfogade honom en mycket smärtsam stöt på det ställe av kroppen, där herr Binzers rygg gjorde vad herr Binzer själv så ofta gjort — bytte om namn. Ögonblicket därefter flög han med en kanonkulas hastighet ut genom en dörr, som i en gång gyllene, nu mycket bleknade färger bar storhertigdömet Minorcas vapensköld: två heraldiska lejon med

hillebarder i tassarna under en femuddig stjärna. Därpå slog han tungt mot det stenlagda golvet i hallen utanför; hans huvud surrade som det varit fyllt av tio bisvärmar, och det förgick gott och väl tre minuter innan han med skälvande leder kunde resa sig ur sitt förnedrande läge. I den dörr, han nyss lämnat, såg han Don Ramon, som tände en cigarr och lugnt iakttog honom. Bakom skymtade gamle señor Paquenos ansikte, fullt av stum förtvivlan. En betjänt skyndade ut ur ett längre bort liggande rum och betraktade frågande sin herre.

— Hjälp den där herrn ut, Auguste, sade storhertigen, pekande på herr Binzer. Om han vågar visa sig i närheten av slottet, har du full frihet att skjuta på honom. Du kan säga till den övriga betjäningen att detsamma gäller för dem. Se till att han kommer härifrån genast.

Men innan den franske betjänten hunnit komma i närheten av herr Binzer, hade denne med otrolig hastighet återfått medvetandet och rusade med bonjourskörtena fladdrande bakom sig mot hallens ingång. På en sekund hade han fått upp den tunga ingångsporten och flög därigenom nästan lika snabbt som nyss genom dörren till matsalen. Man hörde ekot av hans gula skor mot gårdsstenarna; därpå blev det tyst.

Storhertigen vinkade åt Auguste och drog sig in i matsalen med señor Paqueno.

— Den fördömde skurken, sade han. Det roade

mig hela tiden att studera honom och se hur långt han skulle våga sig i sin fräckhet. Anlägg svavelgruvor på Punta Hermosa, förgifta atmosfären och hela mitt stackars folk — och tjugufem procent för att blunda!... Den fördömde skurken!

— Men ers höghet, invände señor Esteban med darrande röst, kunde det inte finnas något sätt?... Hygienien gör ju sådana framsteg... Och tänk på Semjon Marcowitz, ers höghet, tänk på Semjon Marcowitz!

— Ack, Paqueno, sade storhertigen åter leende, ni är en gammal snäll jesuit. Just för att jag tänker på Semjon Marcowitz, kan jag inte inlåta mig med någon herr Binzer. Skall jag inte förakta mig för djupt för affären med Marcowitz, måste jag åtminstone skydda mitt folk för herr Binzer och hans giftångor. Och när jag tänker på det, hur var det, skrev ni inte till en engelsk firma i går om ett lån på oliverna?

— Jo, ers höghet, en engelsk firma med namnet Isaacs; de lära ha lånat åt Serbien, så att... Men ers höghet, ers höghet!

— Nå men då, Paqueno! Lugna er. Vi reda oss nog. Vi ha ju den helige Urban med oss och en hel månad på oss!

FJÄRDE KAPITLET.

Vari den helige Urban har tillfälle att
utmärka sig.

Hotell Universal låg vid Plazuela de San Cristobal i Mahon, och var det ena av de två bättre hotellen i staden. Det beboddes av de få handelsresande som hade anledning besöka ön; då och då av en excentrisk engelsman; stundom av en artist på jakt efter solskensmotiv. År 1910 i februari bodde där herr Binzer från Frankfurt.

Herr Binzer från Frankfurt var en ouppfostrad man med ett stort och aldrig sinande penningbegär; avsiktligt oförskämd, där han kunde vara det; oförskämd men försiktig, då han ej trodde sig kunna använda våldsmetoder, och envisare än någon åsna, sedan han en gång föresatt sig ett mål. Vi behöva ej tillägga, att detta mål ständigt kunde uttryckas i siffror; att det ofta var svårnått förskräckte som sagt ej herr Binzer; att det stundom måste nås på mycket dubiösa vägar beredde honom inga själsstrider; men att uppge en sak, på vilken han kunde förtjäna pengar, var något som herr Binzer inte gjorde förrän chan-

serna mot honom voro så stora, att han avgjort riskerade förlust.

Lördagen den 13 februari, den dag, då vi sett honom på besök hos Don Ramon, hade börjat illa; herr Binzer var den förste att medge det. Man kan icke säga om honom, att han brukade ångra något han gjort, varpå han ej förlorat pengar; därför kan man inte påstå att han ångrade sin intervju med storhertigen; men han insåg med kall förbittring, att han för tillfället var slagen — kännbart, såsom intygades av diverse kroppsdelar. Men lika litet som han ångrade denna intervju, kom hans nederlag honom för ett ögonblick att tänka på att uppge sina planer. Punta Hermosa var ett fynd, ett stort fynd, ett enastående fynd till och med, om ej hans väderkorn fört honom vilse. Svavelhalten i de prov han gjort hade visat sig förstklassig, tillgångarna på råvaran grossartig; arbetskraften på Minorca var så billig man kunde önska och läget utmärkt: inga järnvägskostnader och inom räckhåll för dussintals fraktlinjer. Med ett ord, en affär, som hundratusentals mark vore att förtjäna på, en kolossal affär — som han hållit på att få för lumpna 300,000 pesetas! Hunnen till denna punkt i sina betraktelser förföll herr Binzer gång på gång i de grövsta förbannelser över Don Ramon. Den listige skurken! Den hycklande satan! Lyckas tilltvinga sig hemligheten mot hedersord, beröva honom hans egen hjärtehemlighet, och sedan säga nej, under förebärande

av en sådan idioti som tanke på arbetarna! Ja, och på ett sätt, som givit herr Binzers anletsdrag dubbelt sitt vanliga omfång. Ah, vänta, vänta, det skulle han inte ha gjort förgäves! Verflucht noch mal, det skulle han få betalt för, den fördömde fattighusprinsen! Försökte han skaffa sig pengar på annat håll för att driva gruvorna — och naturligtvis var det det han tänkte försöka — finge han åtminstone betala för nöjet; han kunde vara glad om man unnade honom 10 procent av förtjänsten. Tio procent, och herr Binzer hade bjudit tjugufem! Och hade funnit gruvorna — men var fanns lag och rätt i det här landet? Det skulle varit i Ty — men om också den fördömde prinsen bara fick tio procent om han skaffade kapital hos andra, så fick herr Binzer ingenting! Ingenting! Och det var han som... Herr Binzers ilska vid tanken härpå var flera gånger nära att kväva honom, han tog små skutt av förbittring på vägen hem till hotell Universal, men han var ej för intet den han var. När han hunnit fram till Plazuela de San Cristobal var hans huvud åter kallt, invärtes, ty hans öron och kinder brände som eld; han sköt sitt missöde och sina hämndtankar ifrån sig tills vidare och tänkte endast på en sak: hur han skulle rädda Punta Hermosa åt sig själv.

Man får medge att problemet föreföll svårlöst. Minorca med allt vad däruppå var tillhörde Don Ramon eller hans fordringsägare; dem förutan

föll inte en sparv till marken. Punta Hermosa tillhörde förstås det gamla nötet Paqueno, men herr Binzer hade hans uttryckliga ord på att han hellre ville se det brinna upp än sälja det till honom. Han ville, han skulle komma åt det, med vilka medel som helst, men... Han befann sig i ett enväldigt styrt furstendöme — så länge han ens fick lov att stanna där! Han var en rättslös man på Minorca, fränsett att han var det i Tyskland... Och lång tid hade han inte på sig; naturligtvis skulle storhertigen i morgon dag börja underhandlingar med någon ockrarfirma för att få driften i gång. Förbannelse över honom! Så länge han regerade på Minorca, hade inte herr Binzer stora utsikter! Förb... Herr Binzer spratt till utan att avsluta sin svordom; där hade han ju idén som han letat efter! Så länge Don Ramon regerade, hade herr Binzer inga utsikter att få Punta Hermosa; vad återstod för herr Binzer, om han trots allt ville ha Punta Hermosa?

Att Don Ramon upphörde att regera.

Med andra ord en liten revolution.

Herr Binzers bana hade, som vi redan sökt visa, ej varit utan sina stormar; den hade ej heller varit utan en och annan liten revolution. Åtskilliga år i de mellanamerikanska staterna komma en dylik händelse att te sig mer eller mindre som en banalitet, som ett självfallet hjälpmedel, när andra saknas. Herr Binzer hade vistats tillräcklig

tid i sagda del av världen för att insupa denna åskådning; och om också tanken på att han nu var i Europa skrämde honom något, behövde han ej lång tid för att erinra sig Portugal och Turkiet. Hade någon ingripit vid deras små uppgörelser med sina regenter? Såvitt herr Binzer ej missminde sig, ingen; och var det då sannolikt att man skulle göra affär av det lilla Minorca?

Herr Binzer besvarade frågan med en uttryckligt förnekande ed, gick in på hotellet, åt lunch och drog sig tillbaka till sitt rum. Efter en halvtimmes ensamma funderingar lät han kalla dit señor Luis Hernandez.

Señor Luis var tjugusju år gammal och son till Porfirio Hernandez, innehavaren av hotell Universal; men större kontraster än dessa far och son kunde man inte tänka sig. Gubben Porfirio, som innehaft hotellet i trettio år, var en flegmatisk minorcan av gamla stammen; under sitt sextioåriga liv hade han vant sig vid att var dag se solen gå upp på en molnfri himmel, vinden leka i palmerna och huset Ramiros regera landet med mild spira och tunga skatter. Det ena föreföll honom lika självklart som det andra, och tanken på en förändring av programmet i någon punkt hade med visshet aldrig dukit upp i hans huvud. Livet var enformigt och inkomsterna små, men så länge man inte ansträngde sig eller svalt, var det bra som det var. Full av denna livsfilosofi, som han säkerligen aldrig orkat formulera för sig själv, be-

traktade gubben Porfirio med något, som närmade sig faderliga bekymmer, sin son Luis, så uppkallad efter den storhertig som regerade vid hans födelse. Luis ungdom hade varit stormig efter minorcanska förhållanden. Han var missbelåten med allt. Minorca var eländigt och försoffat. Det fanns inga pengar, bara dryga skatter. Hotellet kunde aldrig drivas upp så länge det var som det var, och ingenting annat fanns det att slå sig på för en man med verksamhetslust. Ty underligt att säga — det var nog för att ibland få señor Porfirio att tvivla på salig fru Hernandez' äktenskapliga trohet — Luis besatt en okuvlig verksamhetslust. Att förtjäna pengar var vad han drömde om dag och natt. Endast gubben Porfirios ålder hindrade honom från att ge sig i väg till Amerika; nu väntade han när som helst att gubben skulle dö, och rädd att gå miste om arvet ifall han inte var på platsen, stannade han kvar på Minorca och förnötte sin tid med uppgörandet av stora planer. Han hade slagit sig samman med några likasinnade; med dem brukade han hålla hemliga möten, där de förbannade sin födelseö och tänkte ut ofruktsamma planer att bli rika och mäktiga. Oförnöjdsamhetens baciller tycktes äntligen ha förts över till Minorca med fastlandsvindarna.

Luis hade lyckats snappa upp litet engelska och tyska av besökande på hotellet, och det var hans särskilda förtjusning att få utgjuta sitt hjärtas bitterhet för utländska kunder. Herr Binzer från

Frankfurt hade genast mystifierat honom; han avundades honom hans rikedom och grubblade oavlatligt över att en rik utlänning som han kunde stanna på Minorca så länge. Han hade gjort flera försök till närmanden, som herr Binzer kort snäste av. Det var med så mycket större spänning, han nu skyndade att efterkomma herr Binzers kallelse att komma upp på hans rum.

Han fann tysken vårdslöst tillbakasjunken i rummets enda länstol; en cigarr hängde i hans mungipa och hans händer voro begravna i byxfickorna. På bordet bredvid honom låg en checkbok och en stor hög guldmynt, som kom Luis att spärra upp ögonen. Vid den unge minorcanens inträde reste herr Binzer sig ur stolen och mumlade ett god dag, som var ovanligt artigt för att vara av honom. Luis lade märke till att hans ansikte var rött och svullet.

— Guten Tag, herr Binzer, svarade Luis bugande, stolt över att få visa sin språkkunnighet.

— Na, det är sant, sade herr Binzer på tyska, ni talar ju mitt språk, señor Hernandez!

Nu kallar man aldrig en minorcan för señor och efternamnet, såvida han inte är familjens överhuvud; herr Binzer visste det mycket väl, och i hans hälsning låg alltså en antydning att han betraktade unge Luis som den verkliga förmannen i familjen Hernandez. Luis rodnade lätt vid smickret och teg, kanske i medvetandet om hur långt hans tyska räckte.

Herr Binzer märkte hans tvekan.

— Señor Hernandez, sade han, om ni tillåter, föredrar jag att tala spanska. Jag har varit så länge i utlandet, att jag håller på att glömma bort mitt modersmål. Men det är roligt att se en ung man som er, señor Hernandez, som till och med på Minorca håller sig i kontakt med stora världen!

Luis kråmade sig.

— Man försöker ju, señor, sade han, men ni har rätt, det är svårt här på Minorca.

— Ni är äregirig, señor Hernandez? Ni vill komma er upp, inte sant? Det är den uppfattning jag fått av er, sade herr Binzer i samma artigt förtroendegivande ton.

Luis blev livligare.

— Jag har försökt det hela mitt liv, señor, sade han. Men vad vill ni att man skall göra här på Minorca? Det är omöjligt att göra en enda sak som den inte gjorts i tvåhundra år. Det är omöjligt att förtjäna någonting, omöjligt att bli någonting. Allting är omöjligt på Minorca, señor, därför att det är Minorca.

— Då, señor Hernandez, sade herr Binzer långsamt, återstår det bara att lämna Minorca eller förändra det!

Luis skrattade bittert.

— Förändra Minorca! Ni skämtar, señor. På Minorca förändras ingenting; husen, jordbruket och allting annat är likadant nu som för fem-

hundra år sen. Ingenting förändras på Minorca och allra minst Minorca självt.

— Ni misstar er, sade herr Binzer allvarligt. Någonting måste ha förändrats på Minorca eftersom det finns unga män som ni där. Vem vet vad ni kan göra, för att förbättra ställningen på er ö?

Luis' ansikte blev ännu livligare.

— Señor, sade han med självbelåten röst, jag är inte dum, det vet jag, och det är inte utan att jag tänkt just som ni. Men säg mig señor, vad kan jag göra?

— Om ni är ensam om era tänkesätt, sade herr Binzer och betraktade noga den unge mannen, kan ni nog inte göra mycket. Men är ni det? Har ni inga vänner som tänka som ni? Som vilja rycka upp Minorca ur försöfningsen? Om ni har det, förstår jag inte att ni låter modet falla, señor Hernandez!

— Vänner, ropade Luis häftigt. Visst har jag vänner, señor, och inte så få, som tänka som jag. Ni kan vara övertygad om att vi ha gjort upp många planer på att få ett bättre tillstånd här. Många, säger jag er, señor, och kanske inte så dumma; hindren vi skulle ha att övervinna bleve mindre än man kan tro. Vi ha energi, klokhets och sammanhållning. Men vi ha mängden mot oss och slöheten hos folket. Ser ni, señor, det är två saker som man bara kan övervinna med två andra saker, makt eller pengar. Och har man

bara pengar är det ingen konst att skaffa sig makten. Men vem har pengar på Minorca? Ingen, inte ens storhertigen, fastän han lägger på oss de orimligaste skatter!

Herr Binzer harsklade sig, och sade långsamt:

— Jag blir mer och mer intresserad av er, señor Hernandez. Ni är den första sympatiska människa jag träffat här. Ni är mycket klok för er ålder, mycket klok. Jag blir glad, señor Hernandez, så glad, när ni säger mig att ni inte är ensam i ert slag. Makt och pengar, säger ni. Ja, det är nog sant. Men skulle det behövas så mycket pengar för att sätta era planer i verket? Jag...

Luis avbröt honom tvärt. Det flera gånger upprepade ordet pengar hade återfört hans tanke till dess favoritområde och samtidigt väckt hans försiktighet. Vad han just sagt herr Binzer, hade han visserligen sagt till många andra utlänningar för vilka han klagat Minorcas nöd, men denne herr Binzer föreföll så mystisk — och storhertigens regim var mild, men han önskade icke alls att hans undersåtar skulle visa sig politiskt intresserade.

— Señor, sade han med värdighet, jag måste ha uttryckt mig dumt. Vi ha inte några planer som vi tänka sätta i verket. Vi ha bara resonerat i allmänhet om det vore möjligt att förbättra ställningen. Och vi ha alltid kommit till den slut-

satsen, att det skulle behövas en hel del pengar, señor!

Han betraktade herr Binzer med en blick som tydligt sade: mig lurar ni inte! Ni tycks vara efter någonting, men är ni spion, får ni mig inte fast, och är det någonting annat, duger det inte att knussa. Herr Binzer besvarade hans blick under några sekunder, därpå sade han:

— Alldeles, señor, alldeles. I största allmänhet, det var det jag menade. Låt oss resonera i största allmänhet om möjligheten att rycka upp Minorca. Ni tror att det är på pengarna det hänger. Na — om ni finge pengar, vad skulle ni då göra?

Han flyttade liksom i tankarna sin checkbok litet närmare och stötte till guldhögen på bordet, så att den rasslade. Under halvsänkta ögonlock iakttog han Luis. Den unge minorcanen hade vänt huvudet åt sidan för att dölja den strid som försiggick i hans inre mellan penningelystnaden och försiktigheten. Plötsligt mötte hans blick herr Binzers; det flög ett grin över hans svartmuskiga ansikte, och han sade:

— Bäst att vara uppriktig, señor, säger min gamle far. Jag tror inte ni spionerar, och för resten kan jag alltid svära mig fri eller rymma. Ni frågar, vad vi kunde göra, om vi hade pengar; jag säger er: allt. Det finns missnöje hopat, och det gäller bara att använda det. Men varför frågar ni, señor? Skulle ni kanske ha lust att sätta in pengar i vårt lilla företag?

Det var herr Binzers tur att generad sänka blicken. Den unge mannens frontattack överrumplade honom och vid hans tvärt utslungade fråga visste han inte vad han skulle svara. Luis fortsatte djärvt utan att ge honom tid att besinna sig:

— Genera er inte, señor! Jag är inte dum, och jag begriper nog att ni själv är efter någonting!

Herr Binzers tvekan upphörde med ens. Att gå som katten kring het gröt passade honom i själva verket inte; han föredrog enkla och brutala metoder, och han svarade kort:

— Precis, señor. Er far har rätt för en gångs skull. Bäst att vara uppriktig. Jag kunde tala om att jag vill hjälpa ert land ur dess betryck — det vill jag förstås också, men det är därför att det händelsevis passar mina egna intressen. Jag har något i kikaren som kunde rycka upp folket och ge er både arbete och pengar. Men som det nu är, har jag inga utsikter att lyckas. Det är er vansinniga styrelseform som är upphovet till alla era olyckor. Är det den ni och era vänner vilja ändra, kan det hända att jag hjälper er med pengar. Förstår ni? Men ändra den i grund, señor! Na, vad säger ni? Är det det ni vill? Och duger ni till det?

Luis fixerade honom allvarligt.

— Señor, sade han, om vi nu lyckas åstad-

komma en sådan förändring, som ni talar om, vad skulle vi ha för fördel av det?

— Seså, Hernandez, talade ni inte just nyss om vad för stora planer ni tänkte sätta i verket, bara Minorca vore annorlunda? Jag är kanske hågad att ge er medel, att ändra förhållandena här. Sen ha ni ju fältet fritt!

Luis lät icke påverka sig av herr Binzers väl-talighet.

— Det är möjligt, sade han kallt, men jag är säker på att ni skulle få fältet ändå friare och dra betydligt större nytta av förändringen än vi. Jag är rädd att vi bara finge krafsa kastanjerna ur elden för er!

— Vi, lät oss på sin höjd säga de andra!... Herr Binzers röst var mästertlig i sin insinuanta listighet. Alla kunna inte förtjäna lika, Hernandez. Kooperativa affärer ha aldrig varit i min smak. En skall vara ledare, ni, med andra ord, och dela den stora förtjänsten.

Luis betraktade honom med kloka, svarta ögon.

— Ni talar förnuftigt, señor, sade han, men ni har inte sagt mig vad det är för en affär ni har i kikaren, och som ledaren skulle dela förtjänsten på med er!

Herr Binzers borstiga vita ögonbryn reste sig hotande, och hans kinder blevo ändå rödare än de voro. Ville den här göken försöka att spela honom samma spratt, som den fördömde storkhertigen gjort på förmiddagen? Verflucht noch

mal, det skulle han strax sätta p för. Det kunde vara nog att bli bestulen på sin hemlighet en gång på dagen.

— Min bäste, sade han med knappt behärskad ilska, låt mig säga er en sak så god som två; försök inte att göra några frågor om vad jag har i kikaren, ty då är det slut tvärt med min hjälp. Det blir min ensak, förstår ni, tills ni har utfört er del av programmet, min ensak, förstår ni, och därmed punkt! Jag vill bara säga er, att det är ett företag som kommer att ge profit åt hela ön — och mest åt oss två, er och mig. Ni får nöja er så länge med det beskedet, och vill ni det inte, får jag se mig om efter någon som är förståndigare än ni. Och det vore synd, nicht wahr? Ni är ju som vuxen för en presidentuniform.

Luis rodnade, men såg obeslutsam ut.

— Ett företag, som skaffar profit åt hela ön, sade han. Det förefaller bara så egendomligt, señor. Varför skulle ni behöva störta styrelsen för en sådan sak? Vi äro inte bortskämda här med saker som ge profit åt någon, och om ni funnit någonting sådant, är jag säker på att den Halte där uppe skulle vara utom sig av belåtenhet. Pengar äro inte hans starka sida, det vet ni nog. Jag tycker er hemlighetsfullhet är onödig mot mig — den skrämmer mig, señor.

Herr Binzer betraktade honom hastigt; därpå lutade han sig fram och tog honom i knapphålet.

— Hör på, sade han, ni är klok nog att förstå

vad jag säger. Det är just för er usla hertig har sådana affärer, som jag kommer till er. Han skulle ju vilja ta allt för egen räkning, förstår ni väl, och för resten är han förryckt! Jag var hos honom i dag, jag lät honom förstå vad jag hade för planer och bjöd honom förnuftiga villkor. Vet ni vad han sade? Att han föredrog att få sina pengar som han får dem nu, och att han gav fan i folket — de ha det allra bäst som de ha det nu, ropade han den ena gången efter den andra! Glöm inte att tala om det för era vänner! Vad tycks, Hernandez, vad tycks om en sådan regent? Herr Binzers röst skälvde av vrede. Men jag skall göra upp räkningen med den uslingen! Jag skall... och antingen med er hjälp eller någon annans. Jag har, Teufel hol' mich, tillräckligt med pengar för att köpa hela er skräpö och störta er regering tio gånger om, och folk att hjälpa mig behöver jag inte leta efter, om det är det ni tror. Men min hemlighet behåller jag, förstår ni, och nu vill jag ha besked av er genast!

Herr Binzer betraktade Luis med blixtrande ögon, på nytt utom sig vid minnet av den usle storhertigens uppförande. Luis funderade hastigt. Herr Binzer var ej så imponerande längre, sedan han delvis avslöjat sig, men Luis var fortfarande rädd att bli dragen vid näsan av honom. Att gå blint till verket för en främling tilltalade honom inte alls, men å andra sidan hade han själv allt att vinna på en kupp, guld, ära och värdigheter...

ja, och nådde han bara dit, skulle det nog inte bli svårt att överlista tysken!... Men om han sade nej, kunde tysken lätt få en annan, det var inte tu tal om det. Hans beslut var fattat.

— Nåväl, señor, sade han, det här går litet för fort för min smak, men ni har väl era skäl att brådska... Jag är er man, señor. Vi få ett svårt arbete, señor. Folket är mycket förslöat av respekt för överheten, men om ni ger mig fria händer och tillräckligt med pengar, svär jag att vi snart nog skola lyckas. Men pengarna äro det viktigaste, señor!

Han kastade en betydelsefull blick på checkboken och guldets vid herr Binzers sida, en blick av blandad åtrå och respekt. Men herr Binzer sade kort:

— Det viktigaste! För er kanske, Luis. Är det på det viset, är jag rädd att vi inte få någonting att göra med varandra. Jag vet nog att det behövs pengar till en revolution, men förrän ni kommer med klara planer på vad ni tänker göra, lämnar jag inte ut en peseta. Eller har ni kanske redan planen färdig?

— Delvis, señor. Jag har ju redan sagt er att jag och mina vänner gjort upp många planer, som bara strandat på brist av kontanter. Jag tänker vända mig till dem nu genast, och det skall inte dröja länge, innan jag kan säga er, resultatet, señor.

Luis talade med stor värdighet; hans röst var

lätt förebrående och hans ögon tillade tydligare än ord: och ett litet förskott, señor, är synnerligen lämpligt, då man anordnar revolutioner. Men herr Binzers ögon voro kalla och visade ingen förståelse för detta tysta språk.

— Det är bra, sade han. Överlägg med era vänner och kom till mig sedan. Jag ger er bara ett råd: ju förr ni blir färdig, dess bättre. Har ni en plan som duger, så finns här pengar nog (han nickade åt bordet till) och medel att vakta dem också (en revolverpipa skymtade hastigt upp ur hans högra bakficka).

Luis spratt till, om av obehaglig överraskning eller för en plötslig idé, var ovisst.

— Señor, sade han, det var en sak som jag höll på att glömma. Vapen måste vi ha. Ni förstår att...

— Jag begriper att en revolution utan krutrök vore abnorm. Var lugn, Luis; inom en vecka skall jag sätta vapen i händerna på er. I morgon telegraferar jag till en bekant i Barcelona. Men skynda på med förberedelserna under tiden. Ju förr ni blir färdig, dess bättre, kom ihåg det, Luis.

Herr Binzers sätt, som i början av samtalet varit idel försiktig artighet hade hastigt blivit snävt och befallande. Señor Hernandez hade blivit Hernandez och därpå Luis. När han nu var på det klara med sin man, ansåg han tydligen alla omsvep onödiga. Luis föreföll icke

särdeles trakterad av denna förändring och tycktes på väg att protestera; men efter ett ögonblicks tvekan bugade han sig belevat, viskade: så snart som möjligt, señor! och försvann. Herr Binzer reglade dörren efter honom; ett ögonblick senare hörde Luis knäppningen av ett annat lås från hans rum. Troligen var det sitt guld han låste in.

Hunnen halvvägs ned i trappan, stannade Luis, slagen av en tanke.

— Jag undrar, mumlade han, varför herr Binzer hade så svullna kinder. Skulle den Halte...

Hans funderingar slutade i ett gapskratt, som gav eko i den gamla trappuppgången på hotell Universal.

*

Detta var den 13 februari. Fyra dagar senare hade herr Binzer från Frankfurt just tagit plats vid sitt middagsbord på hotell Universal, då Luis kom in i matsalen och bugande stannade framför honom.

— Señor, viskade han, det är färdigt.

— Ni har inte gjort er värst bråttom, sade herr Binzer kyligt. Jag var nästan betänkt på att ändra mina planer.

Luis blev synbart orolig.

— Señor, sade han, ni får ursäkta, men dröjsmålet har berott på att en av mina vänner varit borta, en av de viktigaste. Vill ni följa mig till

vårt mötesställe nu i kväll, kan ni själv övertyga er om vad jag utträttat.

— De vanliga ceremonierna vid sådana här historier, sade herr Binzer hånfullt. Behövas de verkligen på Minorca? Na, var skall jag träffa er?

— Ute på torget, sedan ni slutat er middag, señor. Passar det er?

Herr Binzer nickade och Luis försvann.

En halvtimme senare fann herr Binzer Luis vänta ute på Plazuela de San Cristobal. Det var mörkt sedan ett par timmar tillbaka, ty på dessa latituder följer natten tvärt på dagen, i februari redan vid femtiden; emellertid var himlen blåvitt porslinsfärgad av månsken. Det var alldeles lugnt, och palmträden på det lilla torget stodo orörliga; men på avstånd hördes ett långsamt rassel från Medelhavet, som sällan är stilla, ens vid lugnt väder. I öster lyfte sig slottets dunkla taklinje mot natthimlen.

— Bra att månen lyser oss, señor, sade Luis och bugade sig djupt för sin arbetsgivare. Gasverket har inte lämnat gas på en vecka. Skatterna äro tunga och ingen betalar sina avgifter. Den här vägen, señor!

Han började gå ett par steg i förväg, och herr Binzer följde honom, blossande på en cigarr och lika självsäker som vanligt. Det bar in i Mahons äldsta kvarter, som från norra hamnsidan lyfte sig upp till foten av den gamla bastionen. Gatorna

voro knappt mer än meterbreda; husen hade gapande svarta ingångar, där man i månlyuset såg de nedersta stegen av branta trappor som förde till övervåningarna. Deras fönster, som sutto överallt, utom där man väntade sig att finna dem, doldes av gröngrå spjälluckor, som gävo hela gatan utseendet av en fängelsekorridor. Vid en och annan gatukorsning blänkte det bakom fönsterluckorna till någon krog, och inifrån kom det mandolinknäppar och sorl av röster; eljest hördes ej ett ljud; det var som om staden varit utdöd.

— Den här platsen behöver verflucht noch mal piggas upp, Luis, sade herr Binzer till sin följeslagare.

— Vi skola göra det, señor, svarade Luis artigt. Nu äro vi strax framme.

Två minuter senare öppnade han dörren i ett lågt vitmålat hus, som föreföll lika öde och utdött som de gator, de just kommit genom. Det låg för sig själv i en liten trädgård, där månskenet lyste på ett par citronträd med gröngula frukter och på några kålplantor, som i nattlyuset liknade avhuggna människohuvuden. Runt omkring voro avröjda tomter, där ingen tänkte på att bygga, och alldeles bakom huset steg bergväggen, järngrå i månskenet, på vars spets den gamla bastionen lyfte sina väderbitna murar och gapande kanonhål. Inne i förstugan tog Luis av åt vänster genom en stenlagd korridor med små numrerade dörrar på vänstra sidan. Plötsligt stannade han framför en bredare

dörr till höger, knackade fem gånger och viskade: det är jag, Luis Hernandez. Därpå öppnades dörren inifrån och herr Binzer och hans vägvisare stego på.

De kommo in i en avlång sal med vitrappade tegelväggar, som i ena ändan smalnade till en absidartad fördjupning. Framför denna hängde ett svart draperi, som lät se fötterna av två stora ljusstakar. För övrigt hade rummet endast ett par små förgallrade fönster i ytterväggen. Det hela påminde mest av allt om andaktssalen i ett fängelse. Ett stort bord av ohyvlat trä var tydligen difflyttat för tillfället, i dess mitt stod en träarmad stake med rykande ljus och runt däromkring stodo sex personer som herr Binzer endast otydligt uppfattade i den svaga belysningen. Men han lade genast märke till tre av dem. Den förste var en liten grinande puckelrygg med spindelben och en hög, kal panna ovanför sitt skägglösa ansikte. Han såg ut att vara fyrtio år och liknade slående en skräddare, som herr Binzer mindes från Hamburg. Han smålog krypande vid herr Binzers inträde och gjorde en djup bugning med sin äggformiga kropp. Den andre var en tjock axelbred man med ett svart skägg, som täckte halva ansiktet, och vari hans tänder då och då glimmade till som skummet av bränningar på ett mörkt hav. Hans blick var lika kall och dyster, som puckelryggens var inställsam och lismande. Han gjorde endast en omärklig rörelse med

huvudet för att antyda att han observerat herr Binzers inträde. Herr Binzer, som anade en över-sittarnatur av samma slag som sin egen, fattade genast en hjärtlig motvilja för honom — en känsla, som nästan förbyttes i rädsla, då han från honom vände blicken till hans granne. Det var en ännu ung man, vars ansikte var till den grad blekt och ihåligt att det liknade ansiktet på en död mera än på en levande; ögonen lågo djupt inne i sina hålor och glödde av en eld som kunde vara entusiasmens, men också hatets eller girighetens. Han var klädd i svart; då han genom en plötslig rörelse kom att belysas av skenet från ljustaken, såg herr Binzer till sin överraskning att hans svarta dräkt var en munkkåpa, men avskuren efter knäna.

Luis hade stängt dörren och tog nu ett steg framåt i riktning mot sina vänner. Med en teatra-lisk åtbörd mot herr Binzer sade han:

— Kamrater, jag har äran att föreställa er för den ädle vän, genom vilken vi snart kunna hoppas se våra planer förverkligade, tyrannen störtad och det stackars Minorca fritt. Kamrater, detta är herr Binzer från Frankfurt, som redan förut i Amerika varit med och kämpat för frihetens sak. Vore det inte av försiktighetsskäl skulle jag be er utbringa ett leve för vår oegennyttige gynnare; nu vill jag i stället be att få föreställa er för honom, så att vi sedan gemensamt kunna diskutera våra stora planer. Señor Binzer, ni ser här de sex

behjärtade män, som jämte mig svurit att rädda vårt fosterland ur dess förnedring, och jag ber att särskilt få föreställa för er de tre, som jämte mig skola leda företaget.

Luis, som talade med sin bästa röst, gjorde en paus liksom för att höra om någon protesterade vid orden jämte mig leda företaget, men ingen sade något. Han lade handen på puckelryggens axel.

— Detta, sade han vänd till herr Binzer, är vår vän Amadeo, som har krog i hamnkvarteret, krogen Kommandanten, som ni troligen inte känner till, señor. Här bredvid ser ni tre av hans vänner, señor Quelejas, señor Garcia och señor Vatello, alla redliga vänner av friheten. Amadeo, señor, är den verkliga styresmannen i sitt kvarter, hans krog är den enda besökta och han känner alla sina kunder, både utan och innan, han känner till vad de dricka, vad de ha för oförrätter, vad de ha för affärer. Amadeo, señor, är ovärderlig, ty genom honom kunna vi nå hela den lägre befolkningen i Mahon och få den över på vår sida.

— Men det kommer att kosta pengar, señor, sade puckelryggen med ett inställsamt grin. Jag är en fattig man och vill göra vad jag kan för friheten, señor, men bjuda hela Mahon på fri förtäring kan jag inte. Därför säger jag att det kommer att kosta pengar, señor.

Herr Binzer nickade kallt, Amadeo drog sig

bugande tillbaka, och Luis fortsatte, pekande på mannen med skägget:

— Detta, señor Binzer, är vår vän Eugenio Posada, sergeant vid livvakten. Señor Posadas familj har blivit mycket illa behandlad av överheten och han är full av nitälskan för vår sak... Luis tycktes på väg att närmare specificera señor Posadas oförrätter, men avbröt sig vid en kort blick av sergeanten. Genom sin ställning, señor Binzer, känner vår vän Eugenio hela livvakten, 200 man, som ha i uppgift att patrullera i Mahon och landsbygden. Förhållandena inom truppen äro dåliga, och den har all anledning till missnöje. Solden utbetalas mycket oregelbundet och det har till och med varit storhertigens önskan att avskeda hela vakten.

— Fördömt klokt av honom, mumlade herr Binzer. Vad skall han hålla sig med livvakt till. Eländigt snobberi.

— I varje fall, förstår ni, señor, att vakten har sin betydelse för oss. Tvåhundra man äro inte mycket, men de äro i alla fall beväpnade, och vi kunna inte riskera att ha dem mot oss, om ni också skaffar oss vapen, som ni lovat. Men om ni gör det möjligt, señor, kunna vi genom vår vän Eugenio undanröja det hindret. Betänk, señor, att livvakten behärskar hela staden från den gamla bastionen här ovanför!

— Den gamla grushögen, mumlade herr Binzer föraktfullt.

— Grushög — ni skämtar, señor! Eugenio säger mig att flera av kanonerna äro fullt användbara och att det finns ej så litet krut och kulor i förråden. Men med señor Posadas hjälp ha vi intet att riskera från det hållet. Tyrannen mister sitt sista stöd, señor!

— Bra, bra, Luis, sade herr Binzer kort. Och herrn i bonjouren?

— Herrn i bonj... Señor Binzer! Det är den vördnadsvärde fader Ignazio. Det är i hans hus vi befinna oss. Fader Ignazio hade förr inrett det till en fristad åt forskningarna och undervisade ett litet antal elever här. Salen där vi äro var bönkapell och refektorium på samma gång. Tyvärr stängdes anstalten av storhertigens vän Paqueno, som själv studerat vid jesuitkollegiet i Barcelona och påstod...

— Bry er inte om vad Paqueno påstod, Luis, utbröt den bleke mannen i munkrocken med upphetsad röst. En eländig lekman, señor, utan begrepp om religiösa ting. Jag hatar honom, och den tid kommer väl, då jag får hämnas. Man säger mig, señor, att ni önskar understödja våra planer. Ni kunde inte ha kommit till bättre män än oss tre, som ni ser här...

— Och mig, avbröt Luis hastigt. Till mig och er tre, fader Ignazio!

— Vi tre, fortsatte den hålogde utan att akta på Luis' avbrott, kunna bearbeta alla lager av befolkningen, Amadeo stadsbefolkningen, Eugenio

livvakten, och jag señor, landsbefolkningen. Jag var fordom präst i den heliga kyrkan, señor, innan Paqueno, som har inflytande hos ärkebiskopen, fick mig avsatt. Lika gott, señor, ty i mitt hjärta är jag ännu präst i kyrkan, och jag har vägrat att avlägga min dräkt, som ni ser, fastän jag gjort den kortare. Fåren på Minorca, bland vilka jag verkat, lyssna ännu till den sanne herdens röst, särskilt på landet, señor. De ha mycket att klaga över. All jord tillhör storhertigen, jordbruket är betungat av orimliga skatter och fruktodlingen likaså. Mina får, señor, gå dit jag vill, men de äro fattiga, och om jag skall kunna sätta dem i rörelse kostar det pengar...

Fader Ignazio lade särskilt tonvikt på sista ordet av sin harang och fäste blicken intensivt på herr Binzer. Det var tydligt att såväl han som de andra väntade att denne nu skulle yttra sig. Herr Binzer tog cigarrstumpen ur munnen, där han hittills hållit den, och kastade den bort emot ab-siden med det svarta förhänget (fader Ignazios ögonbryn rynkades olycksbådande); med sin vanliga överlägsna röst började han därpå:

— Na, gut, mina herrar, jag har lyssnat till er med uppmärksamhet. Det förefaller inte omöjligt att ni kunna vara de rätta männen till det här företaget, om ni få pengar. Luis här har väl sagt er, att jag är villig att hjälpa er med pengar. Men först vill jag ha ett par saker klar-

gjorda. Först och främst, vad är ert mål? Hur långt tänker ni gå, när ert tillfälle kommer?

Herr Binzer tystnade och fixerade Luis' vänner. Det bröt loss en storm av utrop i den egendomliga församlingen. Var och en sökte överbjuda den andre i frihetsälskande förslag. Till slut lyckades Luis, som hela tiden skrikit högre än de flesta, alldeles överrösta sina vänner och ropade, i det han teatraliskt vände sig än till dem, än till herr Binzer:

— Kamrater, vår ädle gynnare, señor Binzer, önskar veta huru långt vi ämna gå, när vårt tillfälle kommer, vad som är vårt mål! Jag tror att jag kan svara för oss alla: vårt mål är att skaffa bort den ohyggliga mara som ligger över Minorca, den vansinniga styrelseformen som hindrar alla framsteg. Låt oss göra om vad portugiserna gjorde med sin usla regering för två år sedan. — Men låt oss sätta yxan till roten... låt oss inte lämna så mycket ogjort som de!

Luis' ton, när han ropade dessa ord, var full av betydelsefullt patos. Han var ingen dålig talare; och sedan hans åhörare för ett ögonblick tyckts tveka inför konsekvenserna av hans ord, bröt det loss en gäll jubelstorm av instämmanden. Luis hörde på rodnande av tillfredsställelse och betraktade självbelåtet herr Binzer. Endast den avsatte prästen och sergeanten förhöllo sig kalla under denna demonstration. Herr Binzer, som ingenting undgick, frågade:

— Ni instämmer inte, mina herrar? Ni gillar inte er väns ord!

Den avsatte prästen nickade ett kort jo, och sergeanten följde exemplet, men med en kort blick på señor Luis Hernandez, som kom herr Binzer att le i sitt ormhjärta.

— Vår vän Luis, tänkte han, är en förträfflig talare, men jag är rädd att hans presidentvärdighet sitter lös i fogarna.

Han tystade sorlet med en åtbörd och tog åter till orda:

— Jag ser att ni tänka gå grundligt till väga, señores. Det är bra; det är det enda som duger. Kom ihåg att Manuel ännu vållar portugiserna obehag, medan Alexander av Serbien är glömd för längesen. Luis har rätt: ni får inte lämna så mycket ogjort som portugiserna, och det är för resten det enda villkor på vilket jag vill ge er pengar.

Herr Binzer gjorde ett kort uppehåll för att låta sina ord göra verkan och fortsatte:

— Men det återstår en annan sak. Jag är affärsman, och ni förstår kanske att jag inte placerar pengar i ett sådant företag som ert utan vidare. Jag är villig att förskottera, vad jag anser nödvändigt, men jag fordrar säkerhet för det. Den enda säkerhet ni har, som jag kan gilla, är jordegendom. Jag har sett mig kring på ön, och det finns en plats som tilltalar mig här. Det är slottet Punta Hermosa. Det är det, jag fordrar i säkerhet för de pengar, som jag förskotterar er.

Herr Binzer avbröts av ett dovt skratt. Det kom från den hålogde fader Ignazio. Herr Binzer rynkade ögonbrynen och betraktade honom frågande.

— Förlåt mig, señor, sade den avsatte prästen, men när ni talar om Punta Hermosa, kom jag att tänka på ett ställe i Den Heliga Skrift, som äger en slående tillämpning i detta fall. Det var därför jag skrattade.

— Vad för ett ställe? frågade herr Binzer kallt.

— Det ställe i Sankt Marcus, där det talas om att driva ut djävlarne med Belzebub, señor. Punta Hermosa tillhör Paqueno, och det är visst den enda jordbit på Minorca, som inte är pantsatt hos judarna. Nu tar ni den i pant för att driva ut dem som pantsatt det andra.

— Bra, bra, avklippte herr Binzer. Jag har tagit med mig ett kontrakt som får undertecknas av er alla som ledare för företaget. Däri erkänner ni målet med denna sammansvärjning och att ni pantförskrivit Punta Hermosa hos mig för de belopp som jag försträcker er. Jag har inte fyllt i summan. Låt mig höra vad ni anser er behöva.

Det blev tyst; alla ansikten i den underliga församlingen fingo ett och samma uttryck, penninglystnaden, var och en överlade med sig själv om vilket belopp han skulle våga nämna. Luis' ögon brunno av snikenhet och likaså den avsatte prästens och krogvärden Amadeos. Endast den svartskäggige sergeanten föreföll oberörd. Han

hade kanske andra motiv än vinstbegäret för sitt deltagande. Efter ett par ögonblick drog Luis prästen avsidet och började en viskande konversation med honom; så småningom drogos de andra in i den; Luis skrev och antecknade siffror på ett papper, tydligen rådfrågande var och en om hans fordringar. Då och då uppstod en kort men häftig diskussion mellan honom och de andra. Det föreföll som om han sökte pressa ner deras fordringar, och som om ingen numera var benägen att erkänna hans ledarroll, vilken för en stund sedan, efter hans tal, föreföll vara en given sak. Allra sist vinkade Luis åt señor Posada, men denne negligerade tvärt hans invit och drog upp överläppen över tänderna. Luis rodnade och tycktes på väg att brusa upp, då herr Binzer avklippte honom och i sin vanliga överlägsna ton sade:

— Na, har ni slutat nu? Jag kan inte stå hela natten och vänta. Vad är ert belopp?

— Señor Binzer, sade Luis inställsamt, vi ha överlagt om vad som är oundgängligt för saken. Vi ha kommit till det resultatet — ni får betänka risken för oss alla, señor — att hundratusen pesetas...

— Hol Euch der Teufel! avbröt herr Binzer. Hol Euch der Teufel! Hundratusen pesetas. Vår för inte en million? Hundratusen för att omstörta det här skräpfurstendömet — tror ni jag är galen? Verflucht noch mal, tror ni inte jag är galen? Och den där herrn — pekande på señor

Posadas — är visst ändå inte med på registret. Hur mycket skall han ha? Hundratusen till? Was?

Herr Binzer fixerade utmanande den svarte sergeanten, vars ögonbryn sjönko djupt ner över ögonvitrorna, då han långsamt svarade:

— Alldeles, señor. Hundratusen pesetas är det minsta jag vill ha för att gå med i ert företag. Vänta, señor, avbryt mig inte än! Kom ihåg, att utan mig kan ni ingenting göra, ingenting, señor! Bastionen behärskar staden, och våra kanoner äro gud ske lov i ordning. Och betänk, señor, att tvåhundra man i vapen alltid ha chanserna mot Amadeos slödder och fader Ignazios vänner från landet. Hundratusen pesetas; señor, svara mig, om ni finner det för mycket!

Herr Binzer uppfyllde genast denna önskan på en spanska som var fylld av de pittoreskaste eder; den svarte sergeanten tystade honom med en hotande gest och sade:

— Inga överord, señor! Tvåhundratusen vore ett billigt pris för Punta Hermosa — eller vad tycker ni själv? Vem vet om ni kunde få det av storchertigen för en halv million — min systerson är kökspojke hos Joaquin på slottet, señor, och han ansåg motsatsen. Inte för en million, sade han — ni vet hur pojkar lägga sig i allting, señor!

Señor Posada lade en ondskefull tonvikt på sina ord, som hastigt kom herr Binzer att blekna. Satan! Hade inte den där sergeanten fått nys om hans förmiddagsvisit på slottet! Förbannelse!

Hade de andra begripit vad han menade? Han stirrade nervöst på dem för att se efter. Gud ske lov, de tycktes inte begripa. Hade den eländige sergeanten rätt? Var det sant att den gamla grushögen ovanför behärskade staden? Ja, Tausend Teufel, det var nog inte omöjligt; och i vilket fall som helst kunde sergeanten förråda planen. Men 200,000! Zweimal hundert tusend åt förbrytarbandet! Och allt för besöket hos storhertigen och Paqueno — fan måtte ta dem och sergeantens systerson. Men Punta Hermosa, han måste ha Punta Hermosa — där lågo millioner och väntade på att plockas. Var lugn, herr sergeant, och Luis och ni andra, herr Binzer från Frankfurt skall plocka dem — och sina 200,000 också — tillbaka ur era fickor! Var lugna, ert patrask! Han ger er 200,000 nu, efter som han måste det, men det blir på kort tid!

Herr Binzer, vars funderingar knappt tagit mer än en minuts tid, tände lugn en cigarr på ett av de osande ljusen och tog åter till orda. Han förklarade kort och gott att han ansåg tvåhundra tusen ett löjligt belopp för att kullstörta ett sådant hertigdöme som Minorca (församlingen mumlade); men hellre än att riskera att se dem misslyckas ville han gå in på att förskottera dem tvåhundra tusen. Vad fördelningen angick, finge de själva ordna den efter bästa förmåga (ett vilt oväsen höjde sig bland de församlade); när de voro färdiga med det, kunde de kalla in honom igen; ty han

föredrog att under tiden röka sin cigarr i fader Ignazios trädgårdstappa. Ännu en gång, 200,000, men inte en peseta mer!

Herr Binzer — måhända en bättre diplomat än han visste — försvann i en tobakssky, lämnande åt vargarna att själva dela bytet. Hans promenad i månskenet varade tjugu minuter; därpå uppenbarade sig Luis, röd och upphetsad, för att under många fula uttryck om señor Posada föreslå 250,000. Tydligt var den svartskäggige hövitsmannen karl för sin hatt. Herr Binzer vägrade tvärt att ge en pfennig mer än 200,000. Luis mottog hans vägran under surmulen tystnad. Därpå sade han:

— Men señor glömmet inte sitt löfte till mig?

— Vad för ett löfte?

— Att jag som ledare skall få vara med och dela vinsten i företaget som señor planerar.

— Hm, nej då, det kommer jag mycket väl ihåg, men det är tids nog att tala om det, när ni har gjort ifrån er er del av programmet. Låt mig säga er, att ni får hålla era män bättre i pli, om ni skall anses för ledare, Luis.

— Señor Posada är mycket... señor har väl sett hurudan han är!

— Jag har gjort det, Luis, sade herr Binzer, som fann det politiskt att behålla Luis som motvikt mot sergeanten, vilken han invärtes fruktade. Jag har sett det. Vi få ordna den saken efteråt; för tillfället behöva vi honom (Luis' ansikte ljus-

nade vid den betydelsefulla tonvikten i herr Binzers röst); och vem vet, Luis? Jag har hört talas om förrän nu att pengar bytt ägare hastigt och lustigt — t. ex. när innehavaren dött utan att lämna testamente. Men mer än 200,000 kan jag inte riskera; omöjligt, min bäste, alldeles omöjligt. Skynda er nu att få det ordnat.

Luis gick, betydligt gladare, och en kvart senare kallades herr Binzer åter in. De ansikten, som mötte honom i församlingen där inne, visade att debatten om hans pengar ej varit bland de lugnaste. Endast sergeanten stod för sig själv, lika kall och överlägsen som förut. Fader Ignazio däremot skälvde ännu av upphetsning, och den puckelryggige krogvärdens ögon voro röda som på en kanin. Herr Binzer aktade emellertid föga på deras dolska blickar. Han drog fram ett papper ur fickan och sade kort:

— Det här är ett kontrakt, som jag skrivit ut för att ordna vår affär. Läs upp det, Luis!

Luis tog papperet som herr Binzer räckte honom, stirrade på det under några sekunder och läste därefter:

Vi undertecknade, som inse, att det olidliga läge, vari vår älskade fosterö Minorca befinner sig, ej skall upphöra förrän den nuvarande styrelseformen upphör, svära samtliga att göra allt för att störta denna styrelse och att ej giva oss någon ro förrän en annan ordning inträtt.

Må tyrannen och hans verktyg dö och leve friheten!

Till innehavaren av detta kontrakt, av vilken vi erhållit de penningar, som vi behöva för våra planers förverkligande (200,000 pesetas), lova vi, såsom ledare av frihetsrörelsen, slottet Punta Hermosa i säkerhet för hans penningar.

Mahon den 17 februari 1910.

Luis slutade och stirrade på sina vänner.

— Na, får jag be er skriva under, sade herr Binzer otåligt. Jag kan inte vänta hela natten.

En gnällande röst lyfte sig.

— Varför skall det skrivas under? Vad skall det där kontraktet tjäna till? Om det kommer i händerna på någon...

Det var krogvärden Amadeo.

— Bäste señor Amadeo, sade herr Binzer kallt, det är just därför ni skall underteckna det. Det kunde eljest hända att jag betalade ut 200,000 för ingenting. Skulle ni lägga er på latsidan, señor, så var lugn för att kontraktet fort nog skall komma i händerna på någon! Får jag alltså be er skriva under!

Det blev tyst i församlingen; alla stirrade på varandra, och ingen tycktes hågad att uppfylla herr Binzers önskan. Därpå spottade den svarte sergeanten eftertryckligt i golvet; med en föraktfull blick på de andra tog han herr Binzers reservoarpenna och skrev med klumpig men stark stil Eugenio Posada, sergeant vid livvakten, på det ställe herr Binzer pekade. Luis som rodnade och bleknade om vartannat (tydlig

fann han åter sin ledarställning i fara) ryckte till sig pennan och skrev sitt namn strax ovanför, direkt under den av herr Binzer utfyllda delen av kontraktet. Fader Ignazio följde exemplet.

— Er tur, señor Amadeo, sade herr Binzer.

— Jag kan inte skriva, señor, sade krogvärden med gnällande röst. Madonnan vare mig nådig, jag har aldrig lärt mig att skriva, señor.

Herr Binzer betraktade honom med den folkskoledrillade tyskens förakt för analfabeten.

— Men ni kan räkna? frågade han. Ni kan räkna ut, att det ingenting blir att dela för den som inte skriver på?

— Räcker mitt bomärke, señor, frågade puckerlyggen hastigt.

— Ett ögonblick, sade herr Binzer, och tog pennan. För krogvärden Amadeo, som ej kan skriva, hans bomärke, skrev han, i det han högt stavade ut varje ord. Var så god!

Krogvärden gav honom en ful blick och gjorde hastigt en krumelur på papperet. De andra som tyst hört på, gjorde inga svårigheter utan skrevo sina namn eller sina bomärken, vilka varje gång försågos med etikett av herr Binzer. Efter att ha läst upp kontraktet med samtliga underskrifter drog herr Binzer fram en plånbok ur fickan.

— Läs upp posterna, sade han till Luis. Ni har ju ett register.

Alla mottogo sina pengar, men utan någon entusiasm. Sergeanten var den siste att stoppa

på sig sina 100,000, vilka Luis underlät att läsa upp. Herr Binzer stack ned plånboken och sade:

— Also, mina herrar, ha vi saken klar. Arbeta nu undan. När kan jag höra några nyheter från er?

Det blev åter tyst; alla stirrade på varandra, tydligen bragta ur jämvikten av herr Binzers affärsmissiga sätt att ordna revolutioner.

— Ju förr dess bättre, sade herr Binzer. För er — och för Minorca, eller hur?

— Om en månad eller så, började krogvärdén Amadeo försiktigt.

— Ja, kanske förr, sade Luis långsamt, men avbröts av sergeanten, som nu för andra gången öppnade sin mun.

— Fjorton dagar äro mer än nog, señor. I nödfall kan jag sköta om saken ensam. Det är den sjuttonde februari i dag. Senast den 1 mars, señor.

— Förträffligt, sade herr Binzer. Se till att ni håller ord och driv på era vänner.

Señor Posada fixerade honom och tillade:

— Jag har en sak att foga till kontraktet.

— Vad? Herr Binzers ögonbryn borstade sig.

— Var inte rädd, señor. Det är inte pengar. Jag har andra skäl också att delta i det här. Det är en befattning, jag vill ha, när vi lyckats, och när de skyldiga skola straffas.

— De skyldiga?

— Den Halte och Paqueno.

— Vad för en befattning? Vill ni bli domare kanske?

— Nej, señor, skarprättare.

Herr Binzer stirrade på sergeanten. Gott im Himmel, den var icke god att ha till fiende. Han måtte hata storhertigen mer än herr Binzer själv. Skarprättare! Troligen uttryckte herr Binzers ögon vad han tänkte, ty sergeanten kastade en kort blick på honom och sade:

— För fyra år sen, señor, hade jag en bror som också var anställd i livvakten. Han gjorde ett litet felsteg, och den Halte lät hänga honom inför truppen.

Han avbröt sig lika tvärhugget som han börjat. Herr Binzer betraktade honom ännu en gång med en häpen blick och gick därpå långsamt mot dörren, följd av Luis.

Natten utanför var kall; en sista strimma av månljuset vilade på det gamla slottets takgesimser.

Bakom herr Binzer och Luis hördes trampet av de övriga sammansvurna som åter vandrade in mot staden. Den sov lugnt som byarna och husen runt omkring på Minorca; lugnt som den sovit i tusen år.

Skulle dess sömn störas av herr Binzer och hans vänner?

Det är det vi få se.

FEMTE KAPITLET.

Vari ett fartyg lämnar Minorca.

Det var vid sextiden på kvällen den 28 februari, och klockorna i Mahons katedral dånade tungt, då man kunde ha sett två figurer i vida kappor lämna det hertigluga slottet.

De gingo med raska steg över slottsgården; under tystnad togo de av ned mot hamnen.

Den ena av dessa figurer var kort och bar en liten handväska; den andra, som var jättestor, haltade lätt. I handen bar han en kappsäck av försvarliga dimensioner.

Den mindre figuren bröt tystnaden.

— Ers höghet skulle låtit Auguste taga kappsäcken. Ers höghet överanstränger sig...

— Prat, Paqueno, med den här kappsäcken! När jag burit på statens bekymmer och ett belastat samvete i så många år! Dessutom väcker det uppseende om vi äro för många. Jag vill inte att någon skall ha reda på min avresa.

— Men vill inte ers höghet låta mig...

— Käre gamle Esteban, var snäll och gör er inga bekymmer. Min storhertigluga värdighet för-

minskas inte av att jag bär en kappsäck. Det är bara synd att den inte innehåller guld. I så fall kunde jag inta det starkaste fäste.

Storhertigen tystnade och tillade därpå:

— Ingen lär nämligen kunna förneka att jag är och alltid har varit en förstklassig åsna.

— Att den där Isaacs i London också skulle säga nej, mumlade señor Paqueno, tydligen fortsättande en egen tankegång. Vi erbjödo honom i alla fall så goda villkor.

— För fin firma, Paqueno.

— Men han lånade åt Serbien, ers höghet.

— Därav följer inte att han vill låna åt oss. Vi ha varken haft mord eller revolutioner. Nu få vi sätta vårt hopp till att jag personligen kan beveka Marcowitz eller driva upp ett lån. Kan jag inte det, är den här resan förfelad, och vi få gå och hänga oss. Vid vilken sida av hamnen var det båten låg, Paqueno?

— Vid den östra, ers höghet, här nedanför. Jag är rädd att vi få en dålig överresa.

Storhertigen såg uppåt. Trots den tidiga timmen var det alldeles mörkt. Molnen jagade fram över himlen; de täckte den alldeles; och när en ögonblicklig rispa bildades i dem, virvlade stjärnorna förbi i den som gnistor från en induktionsapparat. Staden Mahon tycktes utdöd; gasverket som varit overksam i tre veckor lämnade gatorna i mörker, och ej en människa syntes till.

— Det är bra, ju mindre folk som ser oss,

muumlade storhertigen. De hålla sig alltid lugnare när de tro att deras gode härskare vakar över dem. Fast gud vet, att de inte äro av den bråkiga sorten.

Señor Paqueno, som satt på sig pincenezen, kikade med framsträckt huvud genom mörkret i gränden där de gingo. Den förde rakt ned till hamnen, vars vatten man hörde fräsa på avstånd. Där gränden slutade, såg man den mörka silhuetten av en skeppstackling avteckna sig mot rymden bakom; plötsligt tändes en lykta i en av masterna, och señor Paqueno ryckte sin herre i armen.

— Där ligger fartyget, ers höghet, sade han. Joaquins kusin lovade att sätta upp en lykta vid den här tiden.

Storhertigen och han togo ut stegen och voro inom kort framme vid hamnkajen. En liten fiskarskuta gungade häftigt upp och ned bredvid den och ryckte otåligt i sina förtöjningar. En undersätzig man i skepparkläder kom fram till storhertigen och hans följeslagare, granskade dem och hälsade vörtnadsfullt.

— Allt är färdigt, ers höghet, sade han.

— Bra, min förträfflige Domingo. Du är kusin till min hederskock Joaquin?

— Ja, ers höghet...

— Och majorcan? Ah, dessa majorcaner!

— Ers höghet, jag är född på Majorca, liksom min far och Joaquin, men i hjärtat är jag god minorcan.

— Liksom de; tycks alltså ligga i släkten. Ni borde följa hans exempel och ta tjänst hos mig för att visa ert sinnelag. Din far ville inte ens bli hovleverantör.

— Ers höghet... Mannen skruvade sig.

Storhertigen brast i skratt.

— Seså, för tusan, Domingo, jag skämtar bara. Det är Joaquins eget fel, att inte han vill lämna mig. För tillfället gör du mig den största tjänsten, om du så fort som möjligt sätter oss över till Barcelona.

— Genast, ers höghet, genast. Vi kunna ge oss av inom tio minuter.

Mannen hoppade ombord efter en djup bugning. Tydligt var han mer än förvånad över de passagerare hans enkla skuta i afton skulle befordra. På förmiddagen, då han kastade ankar i Mahons hamn, hade han uppsökts av sin kusin, storhertigens kock, som tagit honom i enrum och framställt detta förslag, vilket till en början fyllt honom med den djupaste misstro och därpå med en häpnad, som ännu ej lagt sig. Vad i alla världar skulle storhertigen göra i Barcelona? Eller rättare, varför reste han dit med honom, Domingo, i en simpel fiskarskuta? Rymde han från Minorca? Joaquin hade besvarat alla frågor med en kategorisk försäkran att det var hans höghets affär, vilken inte angick någon annan — hans höghet önskade inte att hans avresa skulle bli bekant på några villkor; och efter ytterligare en stunds

ordande hade Domingo gått in på förslaget, fastän Barcelona egentligen låg utanför hans trade, som inskränkte sig till de baleariska öarna.

Och sålunda mottog han nu på aftonen storhertigen och hans vän Paqueno, djupt mystifierad och halvt övertygad att den stackars hertigen tröttnat på sin ställning och liksom mången minorcan före honom rymde från sin fäderneö för att söka sin lycka på annat håll.

Hertigen och Paqueno samtalade med låg röst på kajen, medan Domingo och hans två besättningskarlar gjorde de sista förberedelserna för avfärden.

— Det är den 28 i dag, sade storhertigen. Hur lång tid behöver den här Domingo för att gå till Barcelona?

— Vi äro framme i övermorgon bittida, ers höghet, om allt går väl.

— Hm, då ha vi tolv dagar på oss. Det var ju den trettonde lånet förföll, Paqueno?

— Ja, ers höghet, den trettonde.

— Tolv dagar eller, om vi räkna ifrån för resan till Paris, knappt elva. Vi få hoppas det går, Paqueno, hos Marcowitz, eller på något annat håll.

— Vi få hoppas det, ers höghet. Annars...

— Annars, stackars Esteban, har jag slutat det värv som min farfar och min far börjat.

— Vad då, ers höghet?

— Att ruinera ert liv, gamle Esteban.

— Ers höghet! Gamle Paqueno fattade med sin darrande hand storhertigens. Ers höghet... Ack, om ers höghet ändå sålt Punta Hermosa åt tysken...

— Paqueno, Paqueno, aldrig! Storhertigen klappade med ett litet småleende sin gamle vän på axeln. Aldrig till honom. Han får förvärva sig eld och svavel på annat håll.

Señor Paqueno suckade tungt; och plötsligt hördes Domingos röst:

— Allt klart!

Storhertigen hjälpte gamle señor Paqueno över relingen och kastade in kappsäcken. Därpå vände han sig till Domingo.

— Nu kommer jag, Domingo. Kom ihåg att du har Cæsar och hans lycka ombord!

Han hoppade över; skeppsdäcket skakade under hans jättelika kropp.

Domingo och besättningskarlen kastade loss. Den lilla skutan gled långsamt utmed kajen, från vilken de sökte skjuta ut den med ett par stakar. Vinden låg emellertid från hamnsidan och det tog emot. Plötsligt kom en gynnsam vindstöt. De blevo fria från kajen och började glida ut genom hamnen.

I samma ögonblick blev en man synlig inne på kajen. Han var fet och undersätsig och sprang som om det gällde livet. Då han hunnit närmare, hörde de honom ropa:

— Domingo! Domingo! Jag har något att lämna. Styr nära piren, Domingo!

Hertigen igenkände hans röst; det var hans kock Joaquin. Han blev ytterst förvånad, men ville ej ropa tillbaka, rädd att någon annan kunde igenkänna hans stämma. Domingo såg frågande på honom för att hämta order; han nickade ja, och medan mannen inne på kajen fortsatte att springa längs densamma ut mot pirens slut, lät den lille skepparen sin skuta gira in mot honom i en elegant båge. När de voro tre eller fyra meter från pirkanten, dit Joaquin hunnit fram, lyfte denne armen och kastade något, som med en lätt duns föll på däck. I samma ögonblick greps skutan av vinden och flög fräsande förbi hamnarmen ut på havet. Inom några sekunder var Joaquin endast en liten prick; därpå försvann han alldeles i mörkret.

Hertigen hade skyndat sig att taga upp det kastade; det var Joaquins mössa, i hast ombunden med ett snöre. Han löste upp det och fann inne i mössan en sten och vecklat kring denna ett blått pappersstycke.

— Paqueno, ropade han efter att ha lyft det upp mot det upplysta skylightet i den lilla kajutan, ett telegram till er!

— Ett telegram, ers höghet!... Den gamle finansministern närmade sig försiktigt över det krångande däck och försökte öppna telegrammet. Men skutan riste för mycket och det var för

mörkt; storhertigen fattade honom stadigt under axeln, öppnade dörren till trappgången som ledde ned i kajutan och hjälpte honom varsamt nedför trappstegen. Därpå följde han själv efter.

Mitt på golvet under den osande taklampan fann han sin gamle vän stå med vidöppen mun och stela ögon. Hans blick sökte storhertigens ansikte, stelt som en döendes, och hans läppar försökte röra sig, men frambragte inga ljud. Det ryckte i rynkorna kring hans ögon. I handen höll han det öppnade telegrammet; den darrade så, att den blåa papperslappen rasslade.

Storhertigen störtade fram full av ångest; i samma ögonblick rörde sig den gamle finansministerns läppar äntligen, och med skälvande fingrar räckte han sin herre telegrammet.

— F-från vår agent, P-perez i Barcelona, stammade han med halvt obegriplig röst. Hans korrespondenschiffer står först. Läs... ers höghet... läs...

Storhertigen ryckte till sig den blåa papperslappen, och detta var vad han läste:

Barcelona 28 februari kl. 16,10.

Paqueno, finansminister, Mahon, Minorca.

Zp 99: klockan 10 till halv 11 förmiddagen i dag uppköptes genom kupp å börserna Paris, Madrid, Rom 80 procent av hertigdömet's Minorcas samtliga stats-skuld för okänd räkning; kurs 42¹/₂.

Stor bestörtning råder i närmast berörda finans-kretsar; har telegram från Huelvas, Altenstein, Apelmann; mycket upprörda, önska förklaring. Telegraferar er vidare i morgon.

Anhålles upplysningar därest ni ligger bakom eller kan giva förklaring; emotser förhållningsorder mot Huelvas, Altenstein, Apelmann.

Perez, agent.

Storhertigen genomläste telegrammet två gånger och därpå en gång, lät det sjunka och stirrade på señor Paqueno.

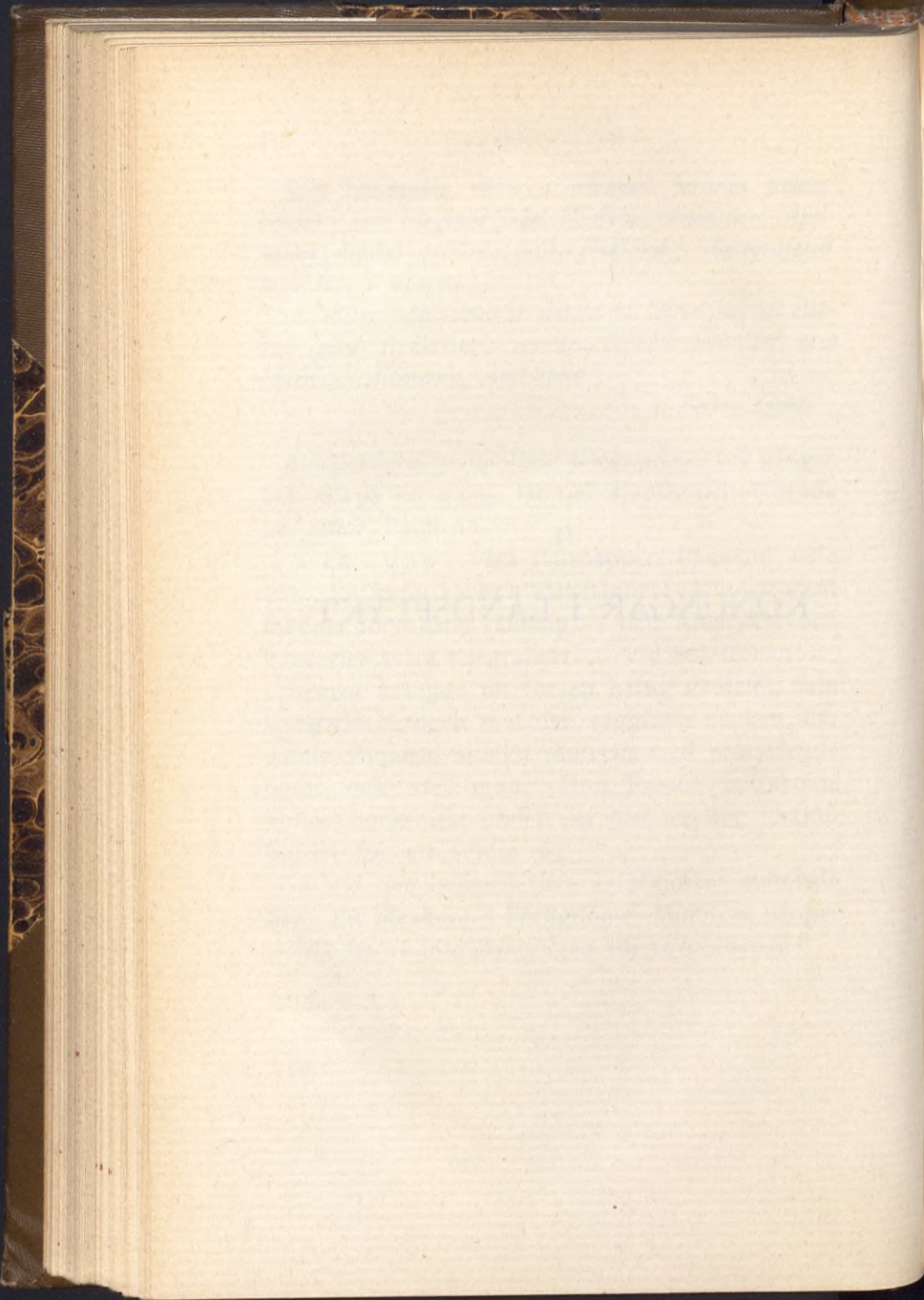
— En kupp i våra statspapper, Paqueno! sade han. En kupp i våra statspapper! Attio procent inköpta för okänd räkning — och Altenstein och konsorter svära telegrafiskt... Vid S:t Urban!...

Skutan krängde till för en häftig vindstöt, som slungade hertigen mot den väggfasta bänken, där gamle Paqueno sjunkit samman med oförstående ögon och stel mun. Don Ramon betraktade honom mekaniskt under det han tog tag i kajutbordet för att stödja sig.

— Vid den helige Urban av Majorca! mumlade han. En börsupp i hertigdömet Minorcas papper — då ha vi inte långt igen till revolutionen!

II.

KONUNGAR I LANDSFLYKT

FÖRSTA KAPITLET.

Vari läsaren eventuellt återfinner två bekanta och eljest blir introducerad hos en stor finansman.

— Vad är det, Crofton?

— En herre önskar tala med er, sir.

— Vad för en herre? Lämnade han inte något visitkort? Ni borde veta hur upptagen jag är, Crofton.

— En äldre herre, sir. Han bad mig säga Sutherland Avenue 26, sir.

— Vad bad han er säga?!

— Sutherland Avenue 26, sir. Han sade: säg det, det är nog. Ifall det inte skulle räcka, så säg femtontusen preferensaktier i Digammabolaget.

Den hederlige mr Crofton, vars ansikte, då han framförde denna hälsning, uttryckte den största förbryllelse, blev ännu häpnare över den effekt, den hade på hans arbetsgivare. Mr Ernest Isaacs, bankir, 27 Lombard Street, City of London, var icke känd för något särskilt gott humör, och framför allt inte när börser visade baisse-tendenser, men vid åhörande av de ord som satt mr Crofton

myror i huvudet, kastade han sig tvärt bakåt i stolen och slog till ett rungande gapskratt. Mr Crofton, som var 56 år gammal, lågkyrklig och strängt allvarlig, rynkade ogillande sina blonda ögonbryn. På grund av sina ovannämnda egenskaper tyckte han inte om att man skrattade åt något som han sade. Ehuru han medgav att det budskap han framförde var underligt, fann han det därför högst opassande av mr Isaacs att upptaga det på detta vis.

— Å, den professorn, den professorn! ropade mr Isaacs mellan två skrattsalvor. Han är sig lik! Fräck som Belsebub i alla väder!

— Skall jag låta kasta ut honom, sir? Mr Croftons utseende blev mildare vid tanken på att sålunda få revansch på den okände.

— Kasta ut honom! Nej, för tusan, släpp in honom genast, Crofton! Vi ha affärer att avhandla. Han har bara roat sig att skämta med oss.

Mr Croftons min blev dubbelt ogillande, då han såg sina förhoppningar på hämnd grusas. Han försvann och slog en halv minut senare upp dubbeldörrarna för en vitskäggig herre med guld-bågade glasögon, klädd i en något solkig jaquette och randiga byxor. Hans gång var så lutande, som om han burit all världens sorg, och hans ögon bakom brillorna så trötta och bedrövade, som om de skådat all synd i de fem kontinenterna. Då mr Crofton drog igen dörrarna, såg han honom tungt falla ned i en läderstol, under det mr Isaacs,

som hälsat hans entré med en ny skrattsalva, reste sig upp för att skaka hand.

— Å, ni är för styv, professor! Fan själv kunde inte känna igen er i den där dresen. Ni ser vördnadsvärdare ut än gubben Booth.

— Ni är alldeles för artig, mr Isaacs. Nåja, oss emellan sagt, har jag ju litet anlag i den här branschen. Min kostym i dag är en av de enklaste; det var den jag hade när jag arresterade detektiven Kenyon med en häktningsorder på mig själv. Kommer ni ihåg?

— Om jag minns det! Det var för två år sen, när ni hyrt ut hela hans gata till sommargäster i London. Det var fan så lustigt. Men ni har gjort fulare streck än så, professor!

— Seså, mr Isaacs, har ni inte glömt den lilla affären än!

— Om ni låter röva bort en karl med hjälp av en kinematografman, som har tillstånd av polisen att göra det, är det inte troligt, att han glömmer det så fort. Särskilt inte när ni låter Crofton komma in till honom och ge adressen på gatan, där det skedde!

— Seså, mr Isaacs, låt oss inte vara långsinta. I själva verket är ni lika litet ond på mig för det där, som jag på er för att ni prackade på mig de där aktierna i Digammabolaget, som jag också bad Crofton påminna er om.

— Hm, varför skulle ni vara ond på mig för det? Aktier som ni lät mig köpa igen till en

svinaktig kurs — ni förtjänade åtskilliga pund på den affären!

— Och riskerade åtskilliga också, som jag hade förlorat, om jag inte hade varit så rådig, som jag var.

— Hm, en rådishet som kostade mig åttio tusen pund, professor.

— Och som en vacker dag kommer att göra er till pär av England.

— Ni profeterar vackert. Det är tre år sen, och jag har inte sett några spår av pärskapet än — inte så mycket som ett simpelt adelskap.

— Men ni blev parlamentsledamot för er krets, alldeles som jag sade er.

— Ja, och vad tusan har jag haft för glädje av det? En massa utgifter för att smörja valmännen — oss emellan, oss emellan, professor! — och att bli utskälld en gång om dagen i de konservativa tidningarna.

— Herre gud, ni får betänka att ni är dem en nagel i ögat, mr Isaacs, en brand ryckt ur deras eld. Ni började ju som kandidat hos dem — om jag törs påminna er om det.

— För all del, ni påminner mig rätt ogenerat om saker, som äro otrevligare att komma ihåg.

Mr Isaacs' röst var ej utan bitterhet.

— Men nog med det, professor. Jag lever ju drägligt och jag låter gärna andra människor leva, när det inte är på min bekostnad. Jag missunnar er inte er lilla triumf 1907 — fastän det sved hårt

då. Jag har förlåtit er mycket för det nöje jag efteråt haft av er sublimes oförskämdhet. Får det vara en cigarr?

— Tackar. Mr Isaacs vithårige besökande snoppade en cigarr och tände den med händer som ingalunda tycktes försvagade av ålderdomen. Han insöp vällustigt ett par rökmoln och bugade sig.

— Era cigarrer, mr Isaacs, äro lika charmanta som en del av era bolag äro motsatsen, sade han beundrande. Men jag avbröt er. Ni talade om min oförskämdhet och var artig nog att kalla den sublim. Jag förmodar alltså att ni haft en särskild avsikt med att skicka efter mig per annons?

— Ni är inte bara stor i er oförskämdhet utan också i ert skarpsinne, professor. Jag behöver er värda hjälp. Det var därför jag satte in annonsen. Man har ju inte reda på er adress. Min egen ville jag inte utsätta, eftersom polisen eventuellt håller på att spana efter er. Därför signerade jag bara E. I. Det gläder mig att jag inte missräknade mig på er.

Mr Isaacs tystnade för ett ögonblick och återtog därpå:

— Jag har ett litet jobb att föreslå er. Jag vill inte säga, att jag inte kunde få någon annan som gjorde saken, men jag kommer till er av samma anledning som jag går till mina skräddare i Sackville Street — därför att jag vill vara säker på att allting blir otadligt utfört.

Mr Isaacs' gäst bugade sig erkännande.

— Har ni hört ett ordspråk, professor, fortsatte finansmannen, som säger att slakten är värst? Jag kan tala om för er att jag har fått anledning att begrunda det. En jude, en förbannad jude... å, vad jag hatar den karlen, professor!

— Jag hoppas det inte är för hans ras, sade mr Isaacs' gäst allvarligt förebrående. Det är dumt och orättvist att hysa sådana fördomar. Jag själv avskyr inte mina landsmän mer än andra folkslag.

— Era landsmän, professor! Jag undrar vad ni egentligen är för landsman. Det har jag, by Jove, ofta funderat på.

— Min hänsyn till dem förbjuder mig att yppa det, mr Isaacs. Atminstone är jag inte jude. Det är väl därför ni förlåtit mig vårt gamla mellanhavande. Ni hatar alltså en jude, säger ni — är det därför ni annonserat efter mig?

— Yes, professor, just därför. Jag hatar honom dödligt.

— För allt i världen, jag hoppas ni inte tror att jag har lönnmörderiagentur!

— Nej, kanske inte — nej då, säkert inte. För resten vill jag undvika alla ytterligheter. Jag är en godmodig och fridsälskande man.

— Samt medlem av parlamentet. Ni ämnar alltså inte låta lönnmörda juden. Törs jag fråga vad han heter?

— Adolf Hornstein.

— Är han tysk jude?

— Nej, polsk, vilket är två gånger värre. Minns ni mrs Daisy Bell, professor?

— Om jag minns er förtjusande väninna mrs Bell! Mais naturellement. Vad har det blivit av henne? Har juden stulit hennes hjärta från er?

— Det är inte så väl, professor. Han har kommit i besittning av någonting som är mycket värdefullare för mig, nämligen mina brev till henne. Hur det gått till, vet ingen; om han fått dem av mrs Bell eller av kammarjungfrun. Mrs Bell påstår att det är kammarjungfrun som stulit breven och sålt dem till Hornstein. Själv misstänker jag att det inte är Rosalie utan hennes matmor. Jag står ju inte i något gott förhållande till henne längre. Rosalie är för resten i Amerika och alltså ur frågan. Huvudpersonen nu är Adolf Hornstein. Har ni hört talas om honom förut, professor?

— Hornstein, Hornstein... jag vet inte. Var det inte en Hornstein med i skilsmässoprocessen mellan lord och lady Birchell?

— Jo precis. Det var han som satt lordens komprometterande brev i handen på lady Alice. Och det är samma älskvärda herre som nu hotar att skilja mig från min valkrets. Ni vet att det är nyval den 22 februari, alltså om en vecka, för Lloyd Georges budget. Ni vet också vad för en strängt sedlig valkrets jag har; ni lät mig veta det den där gången för tre år sen. Fy,

professor, den där biografhistorien! Den var styvt påhittad, men...

— Seså, mr Isaacs, jag trodde vi hade glömt det där. Era brev skulle alltså inte lämpa sig att publiceras i valkretsen?

— Inte som valprospekt, professor, det svär jag på. De äro litet för... hm... liberala i stilen, till och med för en liberal kandidat. Om de komme ut, vore jag helt enkelt såld i parlamentet. Och i vilket fall som helst kan Hornstein göra mitt liv till ett helvete — så länge han har dem.

— Så länge han har dem, ja. Det är därför ni skickat efter mig, mr Isaacs?

— Yes, professor, just därför. Befria mig från Hornstein, så...

— Befria er från Hornstein; ni menar befria Hornstein från breven. Och vad så?

— Ni förvärvar er min eviga tacksamhet. Är det inte nog?

— Det beror på vilka uttryck ni ger den. Jag är en fattig man och förtjänar mitt bröd i mitt anletes svett. Den sista hösten var svår för mina små spekulationer. En firma som hette Walkley & Smithers...

— Har nöjet att känna dem. Jaså, ni var med där, professor? Det är en tröst för mig, att en så slug man som ni lät dupera er av dem. Jag själv...

— Överdriv inte, mr Isaacs. Lärjungen är icke över mästaren. I affärer är jag ett litet barn mot er.

Mr Isaacs smålog i sitt svarta mefistoskägg. Det var tydligt att berömmet träffat honom på en svag punkt.

— Ack, sade han, affärer! Vad säger ni om alla affärer folk föreslår en? Titta på det här brevet. Det kom i morse.

Han kastade ett brev med utländskt frimärke till den vithårige professorn, som öppnade det och med trött blick såg på underskriften.

— För hans furstliga höghet av Minorca, Esteban Paqueno, finansminister, läste han högt. Vad i alla världar, har ni affärer med hertigdömet Minorca, mr Isaacs? Det trodde jag var under er sfär.

— Jag har inga affärer med dem, professor. Det är storhertigdömet Minorcas mening att jag skall få. Läs brevet, får ni se.

— *Mr Ernest Isaacs, banker, 27 Lombard Street, City of London, England. Dear sir, ehuru obekant med eder aktade bankfirma . . . då jag hört talas om det lån, varmed ni understött serbiska staten . . . vända mig privatim till eder i en sak, som bör vara av intresse för er som finansman . . . Det närvarande tryckta läget på fondmarknaden kan icke ha undgått er, och i ert fosterland torde än värre vara att vänta med anledning av mr Lloyd Georges budget . . . mer och mer fördelarna framträda, att i stället för industri-papper, utsatta för dagens oberäkneliga fluktuationer, placera penningar i på en gång säkra och räntabla*

9. — *Storhertigens finanser.*

företag... statspapper emellertid i allmänhet äro föga åtrådade placeringar... högsta ränta de giva aldrig överstiga 5 procent... är det i hänsyn härtill jag i ert och vårt eget intresse föreslår eder en affär som förenar soliditeten hos ett statspapper med den större avkastningen i ett privat företag. By Jove, mr Isaacs, vattnas det en inte i munnen! Vem än señor Paqueno månde vara, skriver han en förförisk engelska.

— Ja, om man inte hade hört! Men fortsätt, professor.

— ... framgår av medföljande tabeller, giva våra olivodlingar år från år allt rikare avkastning. Siffrorna för 1909 visa ett framsteg sedan 1900 av 35 procent... naturligtvis vara övertygad om att de, såsom kommande från storhertigligen statistiska byrån äro fullt tillförlitliga. Hm... Som ni ser uppskattas årligen avkastningen för närvarande till 125,000 pesetas... å storhertigligen finansministeriets vägnar göra er följande förslag... att bevilja oss ett lån på 600,000 pesetas, antingen att direkt övertagas av er bankfirma eller av den emitteras...

— Emittera ett minorcanskt statslån, professor! Tanken är skön, vad!

— ... att löpa på trettio år med ränta av $8\frac{1}{2}$ procent, plus därutöver, i förvaltningsarvode till eder, en årlig tredjedpart av skatteinkomsten å sagda olivodlingar, vilken skatt lämnas i full och hel säkerhet för fullgörandet av amorteringar och räntebetalningar. Enligt storhertigtligt dekret av 1885 är en skatt av 30 procent pålagd bruttoavkastningen av alla olivodlingar

på Minorca och underlydande öar, en inkomst, vilken, som vi med bifogade siffror redan visat, är stadd i jämnt och säkert stigande... Men, mr Isaacs, detta är ju de trettio procentens skatt, låt mig se, 12,500 pesetas dessutom i årlig gratifikation! Och i trettio år — med stigande avkastning från oliverna! Ni tänker naturligtvis antaga?

— Antaga, professor! Ni är tokig. Hur skulle jag kunna antaga? Det finns inte en hygglig bankirfirma i Europa, som kan ha affärer med Minorca. Man vill väl inte ge sig i sällskap med de värsta ockrare och finanshajar i världen, för tusan!

— Och därför låter ni ockrarna ta de 8½ procenten och tredjedelen av avkastningen!...

— Vad vill ni man skall göra? Man får hålla på sitt rykte.

— Men ni skaffade pengar åt Serbien. At ett mör...

— Tyst, tyst, professor. Det ger bara sju procent, och en serbisk dekoration ser lika bra ut som någon annan, vad?

— Vid Zeus, om jag kan följa med den högre finanspolitiken! Och av hänsyn till ert goda rykte, som inte lider av att ge lån åt Serbien, nekar ni alltså att göra affärer med Minorca?

— Måste, professor, måste. Kan inte ge mig i lag med skojarfirmorna. Jag är en strängt moralisk man.

— Samt medlem av parlamentet, det är sant.

Tillåter ni att jag stoppar på mig det här brevet och siffrorna? Min moral är inte så sträng som er, som ni vet.

— För all del. Men låt oss återvända till ämnet. Vill ni åta er saken med Hornstein?

— För er skull, ja, mr Isaacs. För att försona det lilla spratt jag spelade er 1907. Hur lång frist har ni fått av Hornstein? Jag förmodar den inte är vidlyftig.

— Till den 22. — Sex dar.

— Vad fordrar han?

— En vansinnig summa... tjugutusen pund.

— Hur många brev äro där?

— Sex, tror jag.

— Och hur högt uppskattar ni dem själv — vänner emellan?

— Vänner emellan? Ah, jag förstår. Låt oss säga 6,000 pund.

— Ni är en prins bland autografsamlare. Inom fem dar skall ni ha breven. Vad är Hornsteins adress?

— Furlong Lane 12, E. C. Har ni redan någon plan?

— Jag har tre. Få se vilken som passar bäst. Så fort jag kan, skall jag komma till er med nyheter. Adjö till dess, mr Isaacs. Det är bäst att aldrig sova på en sådan här sak.

Mr Isaacs' vithårige gäst reste sig tungt ur stolen och skakade hand. Den store finansmannen såg

honom med lutad rygg försvinna genom de bojklädda dubbeldörrarna och satte sig åter vid skrivbordet, i det han mumlade:

— Slug fan, professor Pelotard! Mycket slug. Undrar vem han egentligen är!

ANDRA KAPITLET.

**Vari läsaren lär inse på vilka tunna trådar
nationernas öden hänga.**

Den fråga, som mr Isaacs i slutet av förra kapitlet gjorde sig, ha vi för läsarens räkning besvarat i en serie berättelser, kallade Herr Collins affärer i London. Dessa berättelser, som icke böra saknas på någon bokhylla, skildra juris utriusque kandidaten Filip Collins liv och leverne från 1875 till 1910.

Herr Collin tillhörde det tyvärr ej så lilla antal svenskar, som av särskilda orsaker äro tvungna att ha sin adress utrikes. Hans bana i hemlandet — han hade varit praktiserande advokat i staden Kristianshamn — fick sitt slut, då han i september 1904 avvek därifrån efter att ha tagit reseunderstöd av ett antal banker. Han var då 29 år gammal. Tre års misslyckade börsspekulationer, förmedlade av ett par danska firmor, hade varit nog för att grusa en lovande framtid och bringa herr Collin i en olöslig konflikt med fem paragrafer i strafflagen. De två närmaste åren av sitt liv invigde han åt hämnden; han tillbragte dem i Köpenhamn, sysselsatt med att göra upp affären med de danska

firmor, som »dragit honom i fördärvet» (herr Collins eget uttryck i sina efterlämnade papper). Sedan detta värv var fyllt, på ett sätt som kostade de skuggiga firmorna 70,000 danskt, avreste herr Collin i januari 1906 hastigt från Köpenhamn. Han styrde kosan till England, där han landsteg med en tämligen rundad krokodilskinnsplånbok, full av planer för dess tillväxt. Ödets ironi samt den poetiska rättvisan ville, att han på tåget fick sällskap med en engelsk ficktjuv, vilken på Liverpool Street Station välvilligt befriade honom från hans plånbok och frukten av flera års oredliga mödor. Huruledes han skaffade sig hämnd på denne herre, står närmare beskrivet i ovannämnda berättelseserie, vilken ej bör saknas på någon bokhylla. Där skildras också hans första sammanträffande med mr Ernest Isaacs, varpå denne finansman gjorde anspelningar i senaste kapitlet. Detta sammanträffande slutade med ett kännbart nederlag för mr Isaacs, som till en början lyckats sälja en större post värdelösa aktier i Brittiska Digammabolaget till herr Collin. Vi behöva ej tillägga att det namn, varunder mr Isaacs kände denne, stavades Pelotard i stället för Collin. Under namnet professor Pelotard hade herr Collin efter sin hämnd på fiktjuven upptagit den praktik, som närmare omtalas i berättelsen om de Tank-spridda Herrarnas Äventyr, och behöll den framgent. Mr Isaacs, som var en klok man, med sinne för humor, när det gällde andras affärer, lärde

sig småningom uppskatta herr Collin för det skickliga sätt varpå han opererade och undvek följderna av sina operationer. Hans vrede över sitt eget nederlag smälte långsamt bort; och vid ett möte i Paris beslöto han och herr Collin att begrava stridsyxan. I det obehagliga läge, vari han försatts genom mr Adolphus Hornstein, hade den store börsmannen skyndat att söka hjälp hos sin förre fiende på det sätt, som vi bevitnat i föregående kapitel.

Fem dagar hade förflutit sedan dess utan några livstecken från herr Collin, och mr Isaacs, som flackade mellan London och sin valkrets, började redan bli ängslig över hans tystnad, då mr Crofton en morgon kom in med samma djupt ogillande min som vid professor Pelotards senaste besök.

— Den gamle herrn från Sutherland Avenue önskar träffa er, sir.

Mr Isaacs hoppade till av glädje.

— Utmärkt, utmärkt; för genast in honom, Crofton, och låt mig inte bli störd tills vidare, ni förstår?

Mr Crofton, som tvärtom icke förstod alls, visade det tydligt med hela sitt lågkyrkliga ansikte; emellertid gick han långsamt ut och släppte efter ett par ögonblick in den ålderstigne professor Pelotard.

Mr Isaacs flög upp ur stolen med spänt ansikte.

— Nå? Hur har det gått? Säg mig fort, professor. Har ni dem?

— Hur det gått! Men mr Isaacs, ni är alltför oartig. Har ni er checkbok inom räckhåll, så skall en anvisning på 6,000 pund passa mig utmärkt.

Mr Isaacs skrattade med nervös lättnad.

— Ah, professor, ni är en stor man. Sitt ner och berätta. Hur har ni burit er åt? Ni har dem säkert?

Filip Collin drog likgiltigt upp en packe brev ur fickan och kastade dem till mr Isaacs.

— Jag hoppas alla äro där, sade han. I varje fall har ni ingenting att frukta mer av mr Hornstein. Jag följde honom själv till nattexpressen från Charing Cross i går afton och övertygade mig om, att han avreste till Paris.

— Avreste? Vad menar ni? Till Paris?

— Ja, för att aldrig mer återvända till England. Det vill säga, såvida han inte vill ha sin adress i Dartmoor.

— Ni är mer än förbryllande, professor. Ni befriar Hornstein från mina brev — hur, vet jag inte, men jag förmodar att ni inte betalt honom 20,000 pund, som han ville ha för dem. Sedan sänder ni honom ur landet och lovar sätta in honom i Dartmoorfängelset, om han kommer igen. Ni är verkligen en huggare!

Filip smålog erkännamt.

— Nu är ni lika artig igen som vanligt, mr Isaacs. Om ni tillåter mig tända en cigarr, skall jag strax berätta er vad jag gjort.

Mr Isaacs räckte honom tyst sitt fodral, herr Collin försåg sig, slog sig ned i en länstol och började:

— När jag lämnade er, mr Isaacs, hade jag tre planer att återfå era brev från Hornstein. Det första var inbrott — det finns prejudikat på det, eftersom Sherlock Holmes själv inte drog sig för det vid ett liknande tillfälle. Vad det andra var, gör detsamma. Det var den tredje planen som jag följde.

— Då jag lämnade er, gick jag direkt hem till mitt och företog en liten förändring i mitt utseende. Jag hade beslutat att uppsöka lejonet i sin kula — schakalen, borde jag säga. Jag kostymerade mig i enlighet med min plan som arbetsledig betjänt i något bättre hus, och oss emellan sagt var jag ganska lyckad. Furlong Lane 12, huset där Hornstein bodde, fann jag var en tämligen förfallen byggnad i en bigata till Lloyds Avenue; Hornstein hade rum i bottenvåningen. Jag ringde på, och dörren öppnades av en stor, grov karl med koppärrigt ansikte, som tydligen var ställets Cerberus. Han såg också ut att kunna försvara sin värde herre, om något av hans offer skulle tappa besinningen vid ett besök hos honom. Cerberus kastade en misstänksam blick på mig, men släppte in mig till Hornstein utan motsägelse.

— Ni vet, att jag inte hyser några rasfördomar, mr Isaacs; allra minst mot er ras, som jag vanligen funnit européerna överlägsna i begåvning. Men ett

otäckare, klibbigare djur än juden Hornstein har det aldrig varit min lott att se. Det finns hos många judar, särskilt hos de unga, en förvånansvärd stryktäckhet; det kliar mig ofta i fingrarna då jag ser dem. Mr Hornstein ägde denna stryktäckhet i utpräglad grad. Det finns också hos många äldre judar en krypande fräckhet och en förmåga att verka smutsiga, från fingerspetsarna ut i själen; mr Hornstein förenade denna fräckhet och denna förmåga på ett sätt, som jag aldrig förut drömt om. Hela hans ansikte talade om hänsynslös snikenhet, hela hans sätt om, att han var beredd att på alla vis tillfredsställa den.

— Förlåt mig, jag blir nästan elokvent, men tro mig, det är inte utan orsak! Nåväl! jag presenterade mig för Hornstein, som Charles Ferguson, betjänt hos en mycket bekant konservativ statsman; jag antydde (vad hela världen vet genom tidningarna) att lorden och hans gemål inte stodo på bästa fot med varandra, och att frun hade alla skäl till en skilsmässa. Hornstein spetsade genast öronen, men var ytterst försiktig och frågade, vart jag ville komma. Jag svarade, att jag hört talas om honom genom Arthur Sanders, som var betjänt hos lady Birchell — hans namn stod ju i tidningarna, och han är död, så att jag riskerade ingenting. Sedan gick jag rakt på sak och frågade vad han ville ge för kompletta bevis mot lord — ja, mot lorden i fråga. Han blev ännu mera intresserad, eftersättande, efterhängsen

— enfin, jag fick honom het, men gömde mig bakom priset. Han bjöd hundra pund, jag skrattade och begärde tvåtusen. Han utbrast i de förfärligaste svordomar, och jag gav med mig till 1,500 — nog för att han inte skulle säga ja. Sedan tog jag avsked, varvid han visade sig högst efterhängsen och nästan hotande. Jag lovade att fundera på saken och gick min väg.

— Ni frågar kanske, vad jag menade med allt detta. Ingenting annat än att studera mr Hornsteins ansikte i alla detaljer och få en överblick av lokalen. Jag hade ingen tanke på att ens sälja honom några värdelösa brev, fastän det kunde varit ett gott skämt. Efter vår intervju, lät jag fyra dagar gå, som jag ägnade åt andra saker — det var ju inte så bråttom med er lilla affär (mr Isaacs betraktade förebrående sin gäst). Sedan, i går, skickade jag Hornstein en biljett och bad honom om rendez-vous på Café Monico. På en sådan bekant lokal trodde jag inte han skulle vara rädd att infinna sig. Jag bad honom vänta där mellan fyra och fem, eftersom det var osäkert, när jag kunde bli fri hos lordens. Jag hyste inte det ringaste tvivel om, att han skulle komma, eftersom jag antydde, att jag var färdig att taga 800 och tänkte ha min vara med mig.

— Klockan halv fyra, då jag förmodade att mr Hornstein gjorde sig i ordning till rendez-vousen, började jag själv mina förberedelser hemma i min bostad, och klockan tio minuter över fyra infann

jag mig med Lavertisse i Furlong Lane 12 — har jag talat om för er om min gamle vän och medhjälpare Lavertisse? En underbar man i sitt slag — har aldrig träffat maken, när det gäller att förstå sig på antikviteter, och när det gäller att ha gehör. Jag dunkade på dörren, och Cerberus öppnade. Jag har visst glömt att tala om, att jag gjort mig själv till en tämligen trogen kopia av mr Hornstein. Som ni vet är det förresten skumt vid den tiden, och jag var rätt säker på min framgång. Till yttermera visso hade jag tagit med mig en fullmakt att arresteras Cerberus och hans herre och undersöka lokalen. Var jag fått den? tänkte ni säga. Mr Isaacs, jag har alltid funnit att bra karl reder sig bäst själv!

— Cerberus öppnade alltså. Jag pekade på Lavertisse och sade med en något så när god imitation av Hornsteins tjocka röst: Jag har ändrat mig, som du ser. Jag och den här herrn har någonting att tala om. Jag måste ha glömt nyckeln på skrivbordet. Du får fritt på en timme.

— Cerberus försvann utan att ens säga tack, och Lavertisse och jag skyndade oss in i Hornsteins arbetsrum. Inom en minut var Lavertisse i arbete vid kassaskåpet, medan jag höll vakt vid dörren. Har jag sagt er att jag aldrig träffat en man med ett sådant gehör som Lavertisse? Då har jag kanske glömt att tillägga, att det speciellt gäller för kombinationslås. M. Lépine, som är polischef i Paris — men det gör detsamma. Inom

tjugufem minuter hade Lavertisse avlockat Hornsteins brand- och dyrkfria dess hemlighet (för den händelse det inte varit ett kombinationslås, har Lavertisse också gjort undan de första lärospånen i dyrkfacket), och jag började mina undersökningar. Jag kan säga att de inte voro litet förbluffande. Det första jag upptäckte, var att Hornstein inte heter Hornstein alls.

— Vad då i herrans namn, professor? Jag misstänkte förstås hela tiden, att han hette andra saker också. Vad heter han i stället för Hornstein?

— Semjon Marcowitz, och vad mer är, han har tydiligen filial av sin snygga affär i Paris. Det var det första jag upptäckte. Det nästa var era brev, omlindade med ett skärt och ett himmelsblått sidenband — jag hoppas det är Hornstein och inte mrs Bell som har så dålig smak. Efter era brev upptäckte jag en överväldigande mängd bekräftelser på min första upptäckt — att Hornstein heter Semjon Marcowitz och att han driver praktiken i stort, både här och i Paris. I Paris tycks han till på köpet ha en lönande ocker-rörelse. Och om ni kunde tänka er vad för ett dokument jag fann deponerat från Parisfilialen! Sannerligen, mr Isaacs, Hornstein eller Marcowitz är ingen vanlig klåpare i sitt fack; vad skulle ni tänka, om jag sade 'er, att han räknade regerande furstar bland sina klienter?!

Mr Isaacs betraktade med uppspärrade ögon Filip

Collin, vilken tycktes på väg att fortsätta, men därpå brast i skratt och ryckte på axlarna.

— Nej, det får bli min hemlighet så länge. Men vad jag upptäckte allra sist, skall jag inte undanhålla er. Jag tyckte mig märka att dimensionerna inne i skåpet och utanpå inte passade ihop. För säkerhets skull lät jag Lavertisse fingra litet på innersidan; och mycket riktigt dröjde det inte länge, innan jag hade mina misstankar bekräftade. Det fanns en lönnavdelning, och Laver-tisse — som är en pärla i sitt fack, och får tusen pund så visst som ett av mig för det här — hade öppnat den på mindre än tio minuter. Och vet ni vad jag upptäckte i lönnavdelningen — tydligt och klart som evangelium? Jo, att Hornstein eller Marcowitz till råga på allt är tysk spion!

— Fan heller! Fan heller! Mr Isaacs ögon hängde vid Filip Collin som barnets vid sago-berättaren.

— Jo, inget tvivel om det! En del av dokumen-ten voro på chifferspråk, en del på vanlig ordinär tyska, ett språk, som inte erbjuder mig några svårigheter. Jag konstaterade i största hast att Hornstein varit tysk spion med flottan som sin särskilda bransch, sedan 1905, och tömde sedan kassaskåpet på hela dess innehåll. Allt utom era brev, dokumentet från Paris och några saker till, som kunde tjäna till bevis på att han var spion, lade jag i kaminen och fyrade på. Sedan skrev jag hastigt ett brev, undertecknat Charles Ferguson,

vari jag påpekade vilket öde som väntade tyska spioner här i landet, och rådde mr Hornstein att utan alltför många omständigheter lämna England, senast med expressen klockan 12 samma kväll från Charing Cross. Jag förseglade brevet, adresserade det till mr Hornstein-Marcowitz och lade det på skrivbordet. Därpå stängde Lavertisse och jag kassaskåpet och togo avsked. Klockan var då litet över fem.

— Vi väntade vid hörnet till Lloyd's Avenue till klockan sex; i samma ögonblick den slog, sågo vi Hornstein komma springande i sällskap med Cerberus, som tycktes färdig att mörda första bästa person de mötte. De försvunno in i 12 Furlong Lane och dröjde där cirka tjugu minuter, varpå de kommo ut, den ene blekare än den andre. Vi hade nöjet att se mr Hornstein-Marcowitz rådfråga en poliskonstapel, som framtog en tidtabell och lämnade honom diverse upplysningar, som jag tror mig ha alla skäl att förmoda, om tiderna för tågen till kontinenten. Därpå stego Cerberus och hans herre upp i en cab och försvunno. Visserligen hyste jag inga tvivel om verksamheten av mitt brev, men för säkerhetens skull infann jag mig klockan tre kvart på tolv vid Charing Cross i min nuvarande kostym. Mr Hornstein-Marcowitz väntade där sedan en halvtimme och fördrev tiden med att fråga alla stationskarlar om kvällsexpressen skulle bli försenad. Jag njöt av denna anblick tills

tåget gick och for sedan hem och lade mig. Det enda jag beklagar är, att jag inte kunde se Marcowitz' min då han öppnade kassaskåpet. — Så var det med den saken, mr Isaacs. Ni har era brev och jag är lycklig nog att emotse min lilla check. På innehavaren, om jag får be!

Mr Isaacs, som med gapande mun lyssnat till Filips enkla berättelse, tog tyst en checkbok ur sin innerficka och skrev ut en anvisning, som han under samma tystnad överräckte. Herr Collin genomläste den långsamt och bugade sig.

— Tio tusen pund! Mr Isaacs, ni är mer än artig! Ni gör mig den största komplimang jag fått mottaga på länge. Après tout, det var en tredjedel tur — och Lavertisse och jag.

— Ni är en stor man, professor, sade mr Isaacs. Jag är fördomsfri och säger ingenting, men ni kunde bli en stor man på andra områden...

Filip avbröt honom med en gest.

— Tours les genres sont bons, sade han, hors les genres ennuyeux. Alla sätt äro bra utom de tråkiga... Jag har något annat jag ville tala med er om, mr Isaacs.

Mr Isaacs svarade med att tyst skjuta stolen närmare. Han såg inte ens på klockan; det var en komplimang så god som någon från en man, som var mera upptagen än de flesta av sin klass i London och av vars ord på börsen tusendens väl och ve berodde.

— Har ni svarat på det där brevet ni visade mig sist, mr Isaacs? Brevet från Minorca?

— Minorca? Ah, om oliverna. Ja, visst har jag svarat på det.

— Att ni inte ville?

— Naturligtvis.

— Hm. Nåja, det gör ingenting. — Hur var det, mr Isaacs, det var endast fruktan för att dåligt sällskap skulle fördärva era goda seder, som avhöll er från företaget?

— Huvudsakligen. Dessutom kände jag inte till säkerheten. Siffrorna från storhertigligen statistiska byrån kunde ju vara lätt justerade — jag har gjort i statslån förut. Men det är mycket möjligt att de voro korrekta och att säkerheten var god. Flera av ockrarfirmorna, tror jag, göra utmärkta affärer på Minorca — ända upp till 30, 40 procent på pengarna. Men det är just för deras skull man inte kan ge sig in i en sådan affär. Folket är så finkänsligt här i England. Det är knappt att man törs låna pengar åt Portugal, för att inte tala om Kina. En man i min ställning måste tänka på opinionen lika mycket som på procenten. En affär på Minorca skulle ruinera hans anseende om inte hans ekonomi.

Filip Collin betraktade mr Isaacs med en lång blick ur sina kloka, svarta ögon.

— Om, sade han sakta och med tonvikt på

varje ord, om han själv står för affären!
— det har ni visst inte tänkt på, mr Isaacs!

Mr Isaacs spratt till och fixerade sin gäst.

— By Jove! sade finansmannen. Förstår jag er rätt? Ni menar att jag genom er skulle låna pengar åt Minorca på oliverna?

— Nej, sade Filip Collin lugnt, jag menar att ni genom mig skall uppköpa storhertigdömet Minorcas samtliga statsskuld!

Hade herr Collin för att förbluffa sin värd föreslagit honom att han skulle stå på huvudet på toppen av Sankt Paulskatedralen eller hoppa ut genom fönstret nu genast, hade han med största visshet inte kunnat framkalla en uppriktigare bestörtning hos denne. Mr Isaacs, som spänt betraktat honom, sjönk tillbaka i sin stol; hans välfriserade haka föll djupt ned mot halsduken, och han stirrade på herr Collin som man stirrar på en dåre. Filip betraktade honom lugnt småleende. Äntligen löstes bankirens tungas band och han sade:

— Uppkö... Professor, är ni vriden eller driver ni med mig? Eller hör jag inte rätt! Vad var det ni sade, att jag skulle göra?

— Mr Isaacs, jag försäkrar er, att jag varken är vriden eller fräck nog att söka driva med er; och vad jag sade var: ni skall genom mig uppköpa storhertigdömet Minorcas samlade statsskuld!

Mr Isaacs betraktade honom med rynkade ögonbryn och strök häftigt sitt mefistoskäg.

— Ni är eljest en klok karl, professor. Det måste finnas någon metod i er galenskap. I varje fall skall jag höra på er. Förklara er!

Filip Collin bugade sig.

— Det finns en metod i min galenskap, mr Isaacs. Jag skall strax bevisa det. Har ni hört talas om Kolumbi ägg?

Mr Isaacs vinkade otåligt med handen.

— Till saken, professor!

— All right, jag skall hoppa över Kolumbi ägg. Eljest hade jag tänkt säga att den affär jag tänkt ut till vår gemensamma fördel just är ett Kolumbusägg. Ingen hade tänkt på att sätta ägget just som Kolumbus, förrän han gjorde det, och ingen har tänkt på att göra en corner i Minorcas statspapper förrän jag. Många små ockrarfirmor ha suttit och tagit in sina olika procent på dem under många årtionden. En del har förtjänat mycket, en del mindre; en del har troligen förlorat, men de ha allihop gått i vägen för varandra, och ingen har tänkt på att driva affären i stort. Och lika väl vet ni, mr Isaacs, att trusternas tid är inne och smådrifternas förbi. Törs jag taga en till av era charmanta cigarrer?

Mr Isaacs nickade. Filip tände cigarren och fortsatte:

— Jag har begagnat de sista dagarna till att skaffa mig alla upplysningar jag kunnat få om storhertigdömets affärer. Er lilla sak brådsnade ju inte, eftersom jag inte var det ringaste rädd för

mr Hornstein-Marcowitz. Jag har ju inte hunnit få alla detaljer, men de viktigaste har jag. Jag skall bara gå in på huvudpunkterna, eftersom ni känner till en del redan.

— Storhertigdömet Minorcas statsskuld är placerad i form av obligationer på 200, 500 och 1,000 pesetas stycket, garanterade av staten. Ha de gjort ett lån på 600,000 pesetas, ha de alltså utfärdat minst 600 obligationer på 1,000 vardera, vanligen fler på mindre belopp. Bankerna, som lämnat pengarna, ha i säkerhet någon pant — antingen fastigheter, monopol eller skatten på någon näring. Så långt är allting normalt; nu kommer det fräcka i saken (frånsett att räntan betalats med minst $7\frac{1}{2}$ procent). I och med att räntor eller amorteringar för ett enda år skulle utebli, ha bankerna i kontraktet förbehållit sig uttrycklig rätt att övertaga förvaltning och tillsyn av panten; samtidigt ha de betingat sig särskilda »förvaltningskostnader» för pantens drift och bevarande i fullgott skick, samt sist men icke minst, att dessa betingelser gälla tills alla resterande räntor, amorteringar och räntor på dessa ha gäldats! Ni förstår det oförskämda, mr Isaacs. De visste, att alla hederliga bankirer tänkte som ni, mr Isaacs, och de visste bättre än någon, hurudan hertigdömet ställning var. Belastat med skulder, som gå till-

baka ända till 1700-talet, hade det alla utsikter att inte kunna betala räntor och amorteringar på utsatt tid. Följaktligen tänkte bankerna ut detta maskerade procenteri: så fort räntor och amorteringar uteblevo, skyndade de att göra sin rätt gällande. De övertogo förvaltningen av panten, och ni kan vara lugn, att de omkostnader, som de beräknade för detta, inte understego 20 procent av allt den avkastade. De stackars storhertigarna fingo verkligen besanna ordspråket, att när djävulen tagit lillfingret, han snart tar hela handen. Därför att en av dem en gång i tiden vänt sig till ockrarna, fingo hans efterkommande plikta intill fjärde och femte led. Nåja, ibland bedrogo ockrarna sig själva. Jag tror inte, att den som lånat på mineralvattenskällorna i norra Minorca haft skäl att rosa marknaden. Var lugn för att hans skri stiger till himlen!

— Well, mr Isaacs, allt detta är ju inte så underligt. Det finns ju liknande saker i Turkiet och Kina — kanske praktiseras de inte med fullt så brutal öppenhet, eftersom Turkiet och Kina äro större och ha större skulder än Minorca. Men nu kommer jag till det löjliga i saken.

— Vet ni vad dessa ockrarbanker till på köpet gjort? Om man inte visste, att det är sant, kunde man knappt tro sina öron. Hör på, mr Isaacs! De låna Minorca pengar, aldrig under $7\frac{1}{2}$ procent, och med en emitteringskurs på högst 90. Efter ett par år, då det händelsevis klickat med betalnin-

garna, övertaga de »förvaltningen» av panten, vilket, betänk, inte anses som någon avbetalning eller förräntning. Eventuellt få de sedan vart åttonde eller tionde år en avbetalning på de resterande räntorna — när storhertigen eller hans finansminister lyckats driva upp pengar på annat håll och gör ett krampaktigt försök att bli fri på deras. Emellertid inträffar ju inte detta så ofta, och de snygga bankerna få följaktligen en idé!

— En avbetalning, säga de sig, efter $7\frac{1}{2}$ procent vart åttonde år, är ingenting för oss, det unna vi åt andra — åt folk som placera pengar i statspapper! Låt oss emittera de minorcanska statspapperen i marknaden, så få vi igen våra utlånade pengar; folket som övertar papperen får de räntor som inflyta vart åttonde år, och vi fortsätta att förvalta panten till 20 à 30 procent. På så sätt bli alla parter belåtna!

— Detta är deras lilla idé, som de genast skynda att sätta i verket. Papperna emitteras på en eller flera börser. Sju och en halv procent i prospektet låter ju vackert, och statspapper äro ju så säkra! Allmänheten övertar dem välvilligt och allt går efter ockrarnas beräkning.

— Jag vill medge en sak: det har varit så här ända till de sista åren. Sedan paristidningarna börjat rota i Minorcas affärer har det väl knappt lyckats mer för bankerna att bli av med sina papper; och därför äro en del av storhertigdömet's obligationer kvar hos de direkta långivarna.

— Men, mr Isaacs, nu förstår ni vart jag vill komma, vad det är för ett Kolumbusägg jag funnit; hur sagolikt dum snålheten kan göra folk! Ni förstår, vad ingen hittills tänkt på: ockerbankernas snikenhet har grävt deras egen grav! I tiotals år har den stått och väntat på dem och troligtvis hade den för alltid fått sakna deras stoft, om inte jag råkat se brevet från Minorca hos er för en vecka sedan! Min blygsamhet förbjuder mig att lägga tonvikt på jag. Betänk, hurudan ställningen är, mr Isaacs, och fröjdas! Med vilken rätt är det bankerna »förvalta» panterna och skörda sina feta ockerprocent? Endast och allenast som innehavare av skuldförbindelserna från hertigdömet; men vem innehar skuldförbindelserna, mr Isaacs? Folket, småfolket, som betalt över 90 procent av nominella värdet för dem och som varje dag är villigt att sälja dem på börserna för 45½ — senaste kurs!

— Bankerna ha givit från sig sina enda vapen — till den som är stark nog att ta dem. Säg mig sanningen, mr Isaacs, är det ett Kolumbusägg, eller är det inte?

Filip Collin hade talat sig varm och betraktade mr Isaacs med blixtrande ögon. Den store börsmannen reste sig allvarsamt upp ur stolen och sade:

— Vid Allah, professor, ni är en stor man, och jag är er profet; det är ett Kolumbusägg!

— Ett guldägg, ett guldägg! ropade herr Collin.

Och den poetiska rättvisan, mr Isaacs! Bedraga ockrarna! Lätta småfolket från deras obligationsbörda och rikta oss själva! Kan ni tänka er en vackrare kombination? Ah — storhertigdömet Minorca har länge varit den minsta av Juda förstar, men genom professor Pelotard skall det varda en guldgruva!

— Men detaljerna, avbröt mr Isaacs, detaljerna, professor!

— Detaljerna? Här har ni alla siffror jag plockat hop under sista veckan, ni kan se storhertigdömet ställning av dem och vad det är för olika lån och banker, som det har affärer med. Detaljerna i vad jag tänkte göra äro så enkla som möjligt. Papperna noteras för närvarande på börserna i Paris, Marseille, Madrid och Rom. Vi förbereda kuppen med hjälp av era tidningar — alarmartiklar o. s. v., ni förstår, så att folk bli skrämde och färdiga att sälja till alla pris; och en vacker morgon, när börserna öppnas, köpa vi slump-lagret av minorcanska statsobligationer... Ni övertar förvaltningen av panterna och blir herre över hertigdömet från den ena ändan till den andra och rik som Rothschild — tillsammans med mig! Är ni excentrisk, sänker ni förvaltningskostnaderna med fem procent och låter till tack storhertigen göra er till baron av Jeriko. Han är ju själv greve av Betlehem.

— Baron av... för nära hem, anmärkte mr

Isaacs torrt. Men ni småler så egendomligt, professor; har ni någonting i reserv?

Filip Collin nickade med ett litet grin.

— Kanske, sade han. Har ni varit i Monte Carlo, mr Isaacs?

— Det borde ni veta, eftersom det var där jag först råkade er.

— Det offentliga spelet, svarade Filip Collin långsamt med en böjning på huvudet, tolereras för tillfället så gott som endast i Frankrike och Monaco. I Monaco har M. Blanc monopolet. I Frankrike ligger det i händerna på ytterst mäktiga finansintressen, som till och med behärska parlamentet. I alla andra länder är dess ställning hotad, om det över huvud existerar. I närvarande stund finns det endast en furste i Europa utom tsaren, som utan vidare kan bevilja licens till ett nytt, verkligt förstklassigt spelhelvete, och denne furste, mr Isaacs, är storhertigen av Minorca! Minorca har alla betingelser — natur och läge. En ångbåtslinje till Barcelona vore inrättad på ett ögonblick. Kasinot i Monte Carlo förtjänade i fjol 43 millioner francs och kasinot i Enghien över 30.

Filip tystnade. Mr Isaacs hade rest sig, visslande av häpnad, och betraktade sin gäst med tummarna i armhålen.

— En corner i statspapper, sade han, och ett nytt Monte Carlo i reserv! By Jove, professor, jag har hört talas om mindre planer!

Han mönstrade sin gäst under en halv minut.

— Vid Allah, ni föddes inte i går! Det är det största jag hört, den största plan jag varit med om — och ändå är jag inte heller född i går. Den är er värdig, professor — men jag är rädd för en sak. Den blir för stor för mig. För stor order, sir!

Filip Collin viftade avvärijande med handen.

— Jag betvivlar, att jag skulle kunna ge en order som vore för stor för er, mr Isaacs. Det är nyheten som skrämmer er och gör att ni underskattar er själv. Låt oss gå till siffror, skall ni få se, hur ni misstar er. Vet ni vad samlade beloppet av Minorcas statsskuld är?

Mr Isaacs skakade på huvudet.

— När jag säger er siffran, kan ni inse hur orättvist man kan få rykte för dåliga affärer. Om mina upplysningar äro riktiga, är hela beloppet av hertigdömet's skulder inte mer än 89 millioner pesetas — tre och en halv million pund, om vi räkna pesetas lika med francs, vilket tydligen är för högt. Vad gör detta belopp efter 45½ procent, mr Isaacs? Knappt en och tre fjärdedels million pund, om ni vill köpa rubb och stubb. Men det behöver ni inte, om ni inte vill. En del av lånen, till exempel det på mineralvatten och ett av dem som lämnats på langustfisket har ni ingen användning för. Båda två ha emitterats i Marseille. Marseille kunna vi alltså hoppa över, när vi göra kuppen. Antaget att vi endast köpa upp

75 procent av samtliga statspapper, är ni absolut herre över minorcanska staten; för en och en tredjedels million pund. Har ni aldrig velat känna tjusningen i att ha oinskränkt makt, mr Isaacs? Och att få betalt för den på ett sätt, som kan göra en girigbuk grön av avund! Dessutom behövde ni inte ensam riskera 1,350,000 pund; fastän jag bara är en stackars fattig professor, skall jag riskera vad jag kan.

— Hur mycket? frågade mr Isaacs leende.

Filip Collin strök smekamt över sin nyförvärvade check.

— Tiotusen, minst, sade han allvarligt. Men se nu på mina detaljsiffror!

Mr Isaacs, som satt sig vid skrivbordet, började granska dem, stundom fixerande sin underliga gäst med långa blickar, stundom under flera minuter i rad nedkastande siffror på ett pappersark. Professor Pelotard, som trött sjunkit tillbaka i läderstolen, rökte slut på sin cigarr och tände ännu en. Utifrån hördes det dova dova förmiddagsbruset av London. Plötsligt började klockorna dåna i en närbelägen kyrka, och mr Isaacs reste sig.

— God damn me, professor, sade han långsamt, tror jag inte ni funnit det guldägg, som ni säger! Kanske gör jag det jag ångrar, men jag litat på er slughet en gång till. I varje fall gör jag den största affären i mitt liv.

— Till nu, insköt herr Collin, till nu, mr Isaacs! Så småningom skola vi göra större!

— Om inte den här knäcker oss, sade mr Isaacs torrt. Vi få gå igenom detaljerna efter valet i min krets. Man väljer i morgon, som ni vet. Till dess har ni mitt löfte på att jag ställer en million trehundra femtio tusen till ert förfogande, den dag ni har allting klart.

— En million trehundra fyrtio tusen, rättade Filip Collin. Ni glömde mitt bidrag.

Den store finansmannen skrattade, och hans vit-hårige gäst försvann med trötta steg och böjt huvud genom bojdörrarna.

TREDJE KAPITLET.

Vari läsaren befinner sig i Paris och ser skymten av en hemlighetsfull ung dam.

Man skrev den 4 mars 1910. Klockan var halv sju på aftonen, och en florslätt dimma bredde sig över Paris. Översvämningarna från Seinen, som nätt och jämnt voro förbi, hade efterföljts av ett förtjusande solskensväder, som om dagarna dränkte världsstaden i vågor av vitt ljus och solrök; däremot voro kvällarna kalla och ej sällan dimmiga.

På boulevarderna brusade trafiken denna marskväll fram i en stadig fors. Automobilernas lyktor korsade varandra som trådarna i ett invecklat orientaliskt mönster, vävt av sekunden för att rivs upp av nästa sekund. Motorbusarna skramlade fram, tunga och förvuxna, och en och annan hästdroska drog förbi i trött begravningsstakt. Kuskens ansikte var rött och svullet under den vita vaxdukshatten, och hästens huvud sjönk tungt mot marken. Tidningsförsäljarnas hesa vrål skar genom allt, till och med genom motorbusarnas oljud: La Presse, un sou la Presse! Butikerna gjorde sig redo att stänga och de elektriska reklamerna

tändes, fladdrade, slocknade och tändes på nytt, i en evigt grön-, röd- och vitstrålände serie. Utanför kaféerna sutto trots kylan trogna skaror av bulevardhabituéer vid sin absint eller vermut.

Vid ett av borden utanför Café de la Paix satt en elegant ung herre på trettiofyra eller trettiofem år vid en absint. Hans ansikte var öppet och vänligt med en kortklippt, svart mustasch och kloka svarta ögon. Huruvida han var fransman eller ej var svårt att avgöra; kyparen med vilken han växlat några fraser skulle svurit ja därtill och fått sin mening bekräftad av den unge herrns allmänna typ; medan kläderna och ett par engelska tidningar som lågo bredvid honom — börstidningar — tycktes antyda att han var engelsman.

Han satt något tillbakalutad på stolen. Hans bord stod i yttersta raden och var det enda besatta där; stundom fick det en knuff av någon förbigående, men det såg knappt ut som om han lade märke till sådana episoder. Hans ansikte smålog ständigt med ett visst uttryck av självbelåtenhet; då och då kastade han en snabb blick på sina tidningar, och leendet djupnade. Det såg ut som om han drömde, och som om hans drömmar voro synnerligen angenäma.

Det var bestämt att dessa drömmar skulle få ett hastigt slut.

En bjärt, rödlackerad bil med bländvita lyktor svängde plötsligt runt om hörnet från Rue Auber. Farten var så stark, att den lutade betänkligt över

på vänstra sidan. Den gjorde en tvär vändning in mot Café de la Paix' trottoarkant. Långt innan den hunnit stanna, flög dörren upp och någon hoppade ut, klädd i en lång automobilkappa. Dörren smällde tillbaka i lås; och den röda bilen, som aldrig stannat, endast saktat farten en obetydlighet, gjorde åter en tvärvändning ut på Boulevard des Capucines, undvek med en hårsman att kollidera med en hästdroska och försvann, lastad med kuskens förbannelser, i sin ursprungliga våldsamma fart ut på Place de l'Opéra.

Det hela hade knappt tagit trettio sekunder. Den unge mannen vid kafébordet, som lyft lätt på vänstra ögonlocket för att betrakta uppträdet, satte sig plötsligt rakt upp på stolen. Det föregående hade varit en banal bulevardepisod; vad som följde var så mycket mer ägnat att ruska upp honom ur hans tankspriddhet.

Innan ännu den röda bilen hunnit ut på Place de l'Opéra, hade den person som hoppat ut gjort ett par hastiga steg — språng, skulle man kunnat säga — över trottoaren, där den svartmustaschige unge herrn satt, och utan en sekunds tvekan satt sig vid hans bord. I nästa ögonblick lades en behandskad liten hand på hans rockärm, och han kände en varm andedräkt i sitt högra öra. Därpå, sedan hans sinnen klarnat, hörde han en kort, brådskande viskning:

— Rädda mig, monsieur, om ni är en gentleman. Man förföljde mig i min bil — kanske har jag

lyckats föra dem vilse. Låtsas om ingenting... se ut som om jag vore i sällskap med er... tala med mig som om jag vore er... väninna... ah, min Gud, där äro de!

Allt detta hade knappt tagit en halv minut till; nu tystnade rösten, och den lilla behandskade handens grepp om hans arm blev tätare; han kände pressningen av dess tumme och långfinger tvärt genom sin ulster, och den okändas andedräkt vid hans kind kom i heta, korta flämtningar. Då han följde riktningen av hennes blickar genom automobilfloret, såg han att en svart bil med ljudlöst arbetande motor plötsligt dykt upp vid hörnet några steg ifrån dem. Under ett par ögonblick, som plötsligt tycktes honom ändlösa, såg det ut som om den tänkte stanna; dess vita signallykta glimmade kallt och hotfullt, till hälften vriden in mot Boulevard des Capucines; därpå flög den åter framåt i spåren på den röda bilen som uppifrån Place de l'Opéra utsände ett gällt signalvrål. Det var tydligt att den andra bilen endast stannat för något trafikhinder, och att den okändas plan lyckats. Ofrivilligt drog han ett djupt andedrag av lättnad och vände sig hastigt mot henne för att gratulera.

Han gjorde det just i lagom tid för att se hennes ögonlock slutas bakom slöjan och känna greppet kring sin arm plötsligt lossna. I samma ögonblick, som den svarta bilen försvann, hade den okända svimmat!

Den unge herrn kastade pilsnabbt och utan synbar motvilja sin högra arm runt om hennes axlar och vek med den andra snabbt och behändigt upp hennes flor. Det stod en vattenkaraffin på bordet, han doppade en silkesnäsduk i den och förde den hastigt över det bleka ansiktet bredvid sig, under det han med ögonen slukade den skönhet som plötsligt blottats för honom. Ansiktet under floret var ungt och friskt men dödsblekt; håret under automobilhatten tjockt och svart. Ögonbrynen voro raka och fina och nästan sammanvuxna i ett litet veck vid näsroten, som om de vore vana att rynkas i befallningar. Läpparna voro fasta och formfulländade, men nästan kritbleka. Vad ögonen hade för färg var omöjligt att säga, eftersom ögonlocken fortfarande lågo orörligt sänkta över dem.

— Garçon, ropade den unge herrn, un fine — ett glas konjak, och fort som blixten! Ser ni inte, att madame har svimmat!

Under det han fortfor att bada hennes panna med vatten, jagade tankarna genom hans huvud. Sannerligen, det var likt hans tur att få äventyren kastade på sig! Vem var hon? Vad var hon för nation? Rösten som viskat så hett och bevekande i hans öra hade talat oklanderlig franska, men han hade trott sig märka en brytning. Vad menade hon med att säga som om jag vore er väninna? Tala med mig som om jag vore er väninna!... Och vad var det för fiender som

förföljde denna förtjusande unga kvinna mitt på Paris' boulevarder? Han mindes plötsligt den manöver, varigenom hon överlistat dem och ryste, till hälften av ängslan för henne, till hälften av beundran för hennes djärvhet. Sannerligen, det var inte vilken ung dam som helst som gjorde efter den prestationen! — Hon måste ha vänner i den röda bilen — det var en privatbil och inte någon taxi, det var säkert. Vad skulle han göra? Överge henne eller föra henne till hennes vänner? Hon var kanske en simpel äventyrerska... men hon var så ung och vacker... och hans tåg gick halv nio!... Allons, man fick...

— Er konjak, monsieur! Kyparen hade halvspringande kommit igen med det beställda. Är madame inte bättre än? Skall jag hämta en läkare, monsieur, eller en farmaceut?

Utan att svara tog den unge herrn konjaksglaset och försökte pressa dess innehåll mellan de halvöppna läpparna bredvid sig. Det lyckades tämligen medelmåttigt, men knappast hade det starka fluidet fuktat den okändas mun, förrän hon hastigt reste sig upp på stolen och slog upp ögonen. Den unge herrn såg till sin förtjusning att de voro djupblå.

— Var är jag? mumlade hon. Ah, jag minns... jag mår bättre nu... tack, ni har varit vänlig mot mig...

Kyparen stod kvar.

— Skall jag skicka efter en läkare eller en farmaceut, monsieur?

Den okända skakade häftigt på huvudet och svarade själv på hans fråga.

— Visst inte, sade hon kort. Jag mår fullkomligt bra nu. Jag skall be att få betala och gå.

Hon gjorde en automatisk handrörelse mot vänstra armen, som för att gripa efter en väska, men spärrade i nästa ögonblick upp ögonen och blev blodröd i ansiktet. Vänstra armen var tom. Fanns väskan... fanns den tydligen i auton!

Den unge herrn vinkade hastigt åt kyparen att gå.

— Det är bra, sade han. Kom igen när jag knackar.

Han vände sig till den okända vid sin sida, som tydligen var halvt bedövad av sin upptäckt, och smålog på samma gång vördnadsfullt och humoristiskt.

— Madame, sade han, er sortie ur bilen har inte gett er tid att tänka på någon packning. Om ni tillåter det, anser jag mig ha nöjet att räkna er som min gäst. Ingenting vore mig kärare än om det inte vore sista gången. Låt mig nu veta, vad jag eljest kan göra för er.

Hon satt blek med sänkta ögonlock.

— Ni är alltför vänlig, sade hon kort. Ni kanske tar mig för mycket på orden (han mindes åter hennes egendomliga ord som er väninna). Vill ni... vill ni ta en ring i pant för vad ni

betalar. Ni har tyvärr rätt. Jag måste ha glömt min väska i bilen...

Hon tystnade vid en blick av honom.

— Madame, sade han kallt, nyss när ni hade vänligheten att slå er ned vid mitt bord, tog ni mig för en gentleman; i varje fall är jag ingen pantlånare. Jag ber än en gång att få veta, vad jag kan göra för er — men endast om ni behåller er första uppfattning av mig.

Det kom intet svar.

Han såg på henne. Hon satt tyst, orörlig med sänkta ögonlock. Det låg aningen av en tår i hennes ögonvrå. Han veknade och glömde med ens sin lilla vrede.

— Madame, sade han hastigt och bevekande. Förlåt mig! Jag är en brutal dumbom. Jag glömmmer på en sekund att era nerver äro överspända, och att jag själv sett en del av vad ni varit utsatt för. Ännu en gång, jag ber er om förlåtelse, och förfoga över mig, vad ni än har för uppfattning om mig!

Två ögonlock lyfte sig långsamt över två fuktiga djupblå ögon. En tår låg ännu kvar innerst i deras vinkel, men den smälte snabbt som snö för ett vårsolsleende, som började leka i hennes ansikte.

— Ni har ingenting att be om förlåtelse för, sade hon lugnt och räckte sin hand över bordet. Det var jag som var dum och som ber om förlåtelse. Ni hade alldeles rätt, och ni har varit

mycket god emot mig; ni har inte ens tvivlat på mig ett ögonblick — vad hindrade att jag var en förbryterska som rymde undan polisen?

Han fattade den lilla handen med surrande huvud. En förbryterska — vad hindrade, att hon var en förbryterska! I gudar, vilken idé! Han skrattade muntert till svar på hennes leende och blev därpå åter allvarlig.

— Madame, sade han. Förlåt mig att jag för er uppmärksamhet på en obehaglig sak. Är ni säker på att inte era fiender i den svarta auton komma tillbaka? Ni sitter obeslöjad vid en av Paris' mest trafikerade bulevarder.

Hon spratt till och skyndade sig att sänka floret, men kunde inte underlåta en replik.

— Ni ser mig alltså helst med floret nere?

— När er välfärd fordrar det, madame — trots att jag är en stor egoist!

Hon knöt floret och han återtog.

— Alltså, vad tillåter ni att jag gör? Jag står helt till ert förfogande.

Rösten bakom floret var mycket tveksam och skygg.

— Jag — jag vet inte. Jag kan ju inte lägga beslag på er tid. Ni känner mig ju inte...

Han lutade sig fram och betraktade henne allvarligt.

— Voyons, sade han. Jag trodde vi voro överens i den punkten. Jag känner er inte, och om ni inte vill det, kommer jag aldrig heller att lära känna

er. Men jag vet att ni är i trångmål och till på köpet utan pengar. Om ni fortfarande håller mig för det ni först tog mig för, så var snäll och tveka inte längre, utan säg mig vad jag kan göra. Min tid står alldeles till ert förfogande.

Då han sade detta, kastade han ofrivilligt en blick på sitt klockarmband. Klockan var nu över sju; och han hade alltså knappt halvannan timme på sig i Paris, om han inte ville försumma kvälls-expressen, där hans sovkupe var reserverad. I och med denna tanke spratt han till av förvåning över sig själv. Vad i all världen hade han egentligen att göra med denna unga dam, som slumpen fört i hans väg? Hon var ung, hjälplös och hade förtjusande blåa ögon... Men om någon för en timme sedan sagt honom, att han nu vid sjutiden skulle göra något annat än äta middag på Voisin, hade han skrattat. Han var sannerligen inte van att vara riddare åt okända, unga prinsessor, vore de än aldrig så blåögda och betryckta... Men allons... middagen på Voisin fick vara... för den här gången, och hennes små affärer kunde väl inte hindra honom att komma med fåget.

Han hade ej med en min förrått sina tankar, och den okända, som uppmärksamt studerat hans ansikte genom floret, tycktes fatta ett plötsligt beslut.

- Om... om — men ni har säkert tid ledig? Han nickade lugnande.
- Och ni vill hjälpa mig? Utan att göra frågor?

— Jag är inte detektiv, sade han kort.

Hon ångrade synbarligen sitt sista yttrande och bad om ursäkt med en stum blick genom floret.

— Skulle... skulle ni då vilja ta mig till Hôtel d'Écosse?

— Ingenting annat!! Han skrattade högt åt kontrasten mellan denna enkla begäran och den tvekan med vilken hon framställde den, ropade på kyparen och betalade. Han stoppade på sig sina tidningar, och de reste sig från bordet. Då de hunnit trottoarkanten och han just var i begrepp att ropa an en bil, sade hon hastigt:

— Inte en bil... tag en droska.

— Varför då i Herrans namn? Han stirrade på henne. Hade hon fått bilskräck efter sina äventyr i dag?

— Jag har hört att det skall vara b-billigare...

Han brast i gapskratt och ropade an första auto som passerade förbi.

— Madame, sade han, ni är alltför hänsynsfull mot mig; det är en egenskap som ert kön eljest inte visat mig i överdriven grad. För att lugna er, kan jag tala om, att en bil och en droska bli absolut lika dyra.

De hade inte åkt mer än några hundra meter, förrän han kände hennes hand på sin rockärm. Han vände ansiktet mot henne och betraktade henne frågande.

— Förlåt, sade hon. Men... det är möj... jag kom att tänka på någonting.

Han böjde på huvudet till tecken att han lyssnade.

— Jo, k-kanske ha mina fiender i den svarta bilen hunnit före mig och vänta på hotellet... vad skall jag göra — ack, jag vet inte vad jag skall göra!

Han stirrade på henne, för första gången allvarligt fundersam. Vad var det för fiender hon hade? Gick han och stack huvudet i en obehaglig affär — en polisaffär? Var hon verkligen en svindlerska? Minnet av diverse banditaffärer från sista tiden hägrade ett ögonblick för hans hjärna, tills ett annat minne undanträngde dem — två fuktiga blåa ögon och en troskyldigt leende mun. Bah, vad inbillade han sig för dumheter! Apacher och banditflickor — hon var så ung, knappt tjugo år... men ifrågavarande apacher av båda könen voro inte heller lastgamla... och så vacker...

— Madame, sade han, om ni vill skall jag stiga ur och rekognoscera hotellet. Var lugn, jag skall inte göra några frågor om er, ni har mitt ord. Men era fiender — vill ni ge mig signalementet på dem (hon tvekade synbart) eller skall jag hellre operera på egen hand?

Hon nickade tacksamt och lutade sig tillbaka i bilhörnet. Fem minuter senare voro de framme vid hotellet. Den unge herrn hoppade ur och sprang in i hotellets hall.

Efter två minuter återvände han med rynkad

panna. Hon stirrade ängsligt på honom ur bilens dunkel.

— Nå, sade hon med darrande röst.

— Nåväl, madame, sade han, ni har otur. Den röda bilen — er bil — dök upp för tjugو minuter sedan med den svarta i spåren några sekunder senare. Chauffören i den röda bilen hade knappt hunnit sakta farten förrän han fick släppa på den igen. Den svarta bilen hade oturen att bli hindrad av en hästdroska, och den röda fick en halv minuts försprång. Ingen människa lämnade den röda bilen, men den svarta avlämnade två herrar innan den for vidare, som nu tydligen sitta och vänta på er i hallen.

Hon blev blek som ett lik och mumlade:

— Två herrar — hur se de ut?

— Den ena är lång, gul som en citron och har svart skägg, där han inte är gul. Han är klädd i jaquette. Den andra är liten, fet, rödblommig, med blå ögon och blå kavajkostym.

Hans röst hade varit tämligen kall under det han yttrade detta; saken började bli för mystisk för hans smak. Nu gjorde han ett uppehåll och betraktade henne. Det glimmade fuktigt i hennes flor, och i tystnaden efter sina ord hörde han ljudet av en liten kvävd snyftning. Åter togo hans vekare känslor överhanden, han störtade in i bilen och lade handen på hennes axel.

— Min Gud, stackars barn, sade han upprört. Gråt då inte! Vad är det? Vad vill man er? Jag

menar... vad kan jag göra för er? Vad vill ni, säg?

Hon gjorde sig långsamt fri från hans beröring och rätade på sig.

— Nej, nej, sade hon. Lämna mig. Ni har redan gjort mer än ni borde för mig. Kanske kan jag aldrig vedergälla er det. Jag vet, att jag nu måste se ut för er som en förbryterska som rymmer för polisen. Men jag svär att jag inte är det... låt mig gå nu!

Hon gjorde en rörelse som för att stiga ut; han drog henne snabbt tillbaka på automobilkuddarna, ropade en adress till chauffören och smällde igen dörren. Han förstod knappt sig själv; men klangen i hennes röst hade varit så äkta och ungdomlig och minnet av hennes öppna leende så livligt, att han nu tvärt kände sig övertygad om hennes oskuld igen. Utan att göra sig redo för hur det skulle ske, beslöt han hastigt se henne genom till slutet. Det var sant, att minnet av de båda herrarna i hallen bidrog därtill; han hade inte på länge sett två så skeva och frånstötande figurer. Naturligtvis var hon oskulden själv — det gällde väl en liten eskapad från föräldrar eller man; eh bien, han hade hittills aldrig kämpat på det patriarkaliska samhällets sida. Varför skulle han göra det nu, när han drogs åt andra sidan av två förtjusande blå ögon och ett hänförande småleende?

Plötsligt kom han att tänka på att adressen han

ropat till chauffören var alldeles godtycklig och att det inte kunde dröja länge innan de voro där... samtidigt spratt han till och såg på sin klocka: tre kvart på åtta. Knappt tre kvarts timme till hans tåg gick. Hur gick det med middagen? Strunt i det; fastän utsikten till en tretton timmars resa utan någonting annat i magen än en absint, var ju inte vidare frestande. Men fortsatte det som det börjat, blev det väl inte mycket av hans resa heller. Nå, han fick åtminstone göra ett försök. Han vände sig till sin ledsagerska för att göra en fråga, men förekomms av henne.

— Hur fick ni reda på de där sakerna på hotellet? sade hon ängsligt.

— Chasseuren* och ett femfrancsstycke, svarade han leende. Jag har bott på hotellet förr och givit tämligen goda drickspengar.

— Fem francs till, mumlade hon med en förtvivlan i rösten, som kom honom att gapskratta. Och man sade att Jacques — att min bil kommit undan?

Jacques! tänkte han med ett styng i hjärtat. Fan må ta Jacques. Den uslingen kunde gärna åkt fast.

— Ja, sade han med sin dystraste röst. Jacques — er bil hade kommit undan.

Trots sin förstämning brast hon ut i skratt åt hans melankoliska tonfall.

— Jacques är bara min chaufför, sade hon, som gjort mig mera tjänster än någon annan — utom ni.

* Springpojken's titel på franska hotell.

Han kände ljuva flöden av lugnad egenkärlek välla upp i sitt hjärta. Alltså, Jacques var bara en chaufför. Var fanns då mannen i detta problem? Naturligtvis fanns det en man. *Où est l'homme?* Men det angick honom inte, om han ville vara vad han själv utgivit sig för — en gentleman. Det gällde att bringa henne i säkerhet, och fort.

— Madame, sade han och tittade ut för att se, hur långt de hade igen till den adress han uppgivit. Vill ni svara mig uppriktigt på tre frågor? Jag skall göra dem så litet personliga jag kan. Sen skall jag göra mitt bästa för att betjäna er lika bra som M. Jacques.

Hon nickade ja med ett litet leende bakom floret.

— För det första, sade han, har ni några vänner i Paris, som ni vill att jag skall föra er till? Någonstans där ni är utom håll för den citrongule och hans rödblommige vän?

Hon blev åter blek och skakade tungt på huvudet.

— Nej, sade hon tonlöst, jag är ok... jag är ensam i Paris.

Han blev mer och mer mystifierad, men fortsatte i samma lugna ton:

— För det andra, finns det något ställe utanför Paris, dit ni vill att jag skall föra er?

Hon tvekade ett ögonblick; därpå kom hennes

svar, och det var ägnat att förbluffa honom mer än någonting hittills.

— J-ja, sade hon stammande, det finns det. Jag hade just tänkt att resa till Marseille med tåget i kväll klockan halv nio...

— Ni har alltså vänner där?

— N-nej, inte precis... nej.

Han fixerade henne stum av överraskning. Tåget till Marseille kl. $\frac{1}{2}$ 9! Hans tåg! Sannerligen, ödet var underligt! Vad i alla världar hade denna unga flicka, som man jagade i bil på Paris' boulevarder, för orsak att resa till Marseille, om hon inte hade vänner där? Var det för att hindra henne från att resa dit man förföljt henne i bil? Han behärskade sin överraskning så gott han kunde och fortsatte:

— För det tredje, vart tror ni att M. Jacques tar vägen om han undkommer, och ni alltså kan träffa honom?

— Vart han tar vägen? Det vet jag inte, men han visste att jag tänkte resa till Marseille i kväll. Jag hade beställt biljett, fastän jag inte fick tid att hämta den, eftersom jag blev förföljd. Naturligtvis kommer han att söka upp mig i Marseille, så fort han kan...

Hon tystnade och snodde nervöst fingerspetsarna om varandra. Tydligen hade tanken på den glömda väskan och hennes hjälplösa ställning åter slagit henne. Hans beslut var fattat. Han vände sig till henne, och själv full av förvåning över den impuls som drev honom, sade han:

— Madame, det är mer än underligt, men faktiskt sant, att jag själv, som sitter här bredvid er, har beställt sovkupé i den express ni tänkte fara med... Ni har inga vänner här i Paris eller i närheten, som jag kan föra er till, och ni tror att M. Jacques kommer att uppsöka er i Marseille. Det är följaktligen min tydliga plikt att föra er till Marseille och rädda er undan era fiender... Vill ni anförtro er åt mitt beskydd?...

Hon hade dragit tillbaka floret och betraktade honom under några sekunder så forskande, att han höll på att rodna. Därpå sade hon:

— Är ni lika tillmötesgående mot alla damer, som slumpen för i er väg på det här viset?

— På det här viset, madame? sade han lätt. Detta är första gången. Men naturligtvis skulle jag vara det, om jag kunde göra det som nu, utan att uppoffra min egen bekvämlighet.

— Naturligtvis, sade hon, ty inte har ni uppoffrat er bekvämlighet i kväll! Det ingick förstås i era planer på bekvämlighet att få mig på halsen på kaféet och köra mig runt Paris? Och att sedan följa mig till Marseille? Jag betvivlar, att ni någonsin tänkt resa till Marseille!

— Parbleu, madame, ni gör mig orätt! Jag svär att jag tänkt resa dit... för resten behöver jag inte svära. Jag kan ge er bevis. Vänta ett ögonblick...

Han letade hastigt fram en plånbok ur innerfickan och drog upp en förstaklass Cooks biljett

till Marseille jämte sovvagnsbiljett (hel kupé). Hon granskade dem nyfiket och stavade igenom namnet.

— Professor Pelotard, London, sade hon. Å, ni är engelsman; jag kunde tro det. Fastän ni talar franska som en inföding...

— Jag bor i England, sade han enkelt och undvek att göra den motfråga om hennes nationalitet, som brände honom på tungan. Nåväl — ni har sett att jag talade sanning. Antar ni mitt anbud?

Hon såg honom i ögonen med en klar och lugn blick.

— Ja, sade hon enkelt. Om ni verkligen vill vara så underbart ädelmodig mot en okänd...

Hon tänkte tydligen fortsätta, men han avbröt henne:

— Tack för ert förtroende, madame. Men då måste jag göra er en fråga till. Tror ni, att era fiender ha reda på att ni tänker resa?

— D-det är möjligt, stammade hon. Jag hade inte sagt till på hotellet, men jag packade i eftermiddag innan jag for ut med Jacques... Tror ni...

— Jag tror nästan säkert, att de ha vakter ute vid huvudstationerna — om de ha råd och mod till det?

Han betraktade henne frågande; hon nickade halvt överlägset.

— Då återstår bara en sak att göra. Ni måste förklädas, och det fort.

— Förklädas! Hur menar ni? Var? Och hur lång tid ha vi igen tills tåget går?

— Litet mer än en kvart. Var? Här i vagnen. Vänta skall ni få se.

Herr Filip Collin, vilken läsaren nu bör ha igenkänd, stack ut huvudet genom fönstret och visslade till chauffören. Vagnen stannade.

— Hur lång tid härifrån till Gare de Lyon?

— En kvart.

— Duger inte. Ni får tio minuter.

— Omöjligt.

— Ni måste.

Den lille chauffören tvekade.

— Det blir mycket över hastigheten, mumlade han.

— Det blir också mycket över taxan. Låt oss säga fyrdubbelt, och böterna betalda, om det gäller.

Chauffören ljusnade.

— Mais alors, naturellement, monsieur!

Han ville sätta motorn i gång, men Filip Collin hejdade honom med en gest.

— Håll stilla tills jag ropar! Jag behöver fem minuter själv här; ni får tio minuter jämnt att köra på.

Under det chauffören förbryllad åter stoppade bilen, hade Filip Collin i en handvändning fått fram en liten resnecessär ur sin innerficka. Med ett: ni får ursäkta, madame! hade han i nästa sekund lösgjort det blå floret från sin följeslagerskas huvud och tagit av henne hatten. Därpå började hans långa, smala fingrar att dansa mellan den lilla necessären och hennes ansikte. Smink,

fett, puder och tusch applicerades tyst och hastigt på olika ställen. Ljuset från en elektrisk båg-lampa föll in genom automobilfönstret, och i en spegel mitt emot sin plats följde den unga damen med vitt uppspärade blå ögon den förändring hon undergick. Vad tiden skulle behövt ytterligare femton eller tjugu år att fullborda, tog under herr Collins fingrar ej mer än fyra minuter; hennes ansikte blev slappt; ögonlocken trött neddragna mot ögonvrårna; en rynka lade sig vid vardera näsborren och två eller tre i pannan. Hakan fick ett uttryck av dåsighet och vällevnad; därpå kom turen till håret. Några försiktiga tag med en liten kam, och hon såg det till sin häpnad fyllt av små grå strimmor vid tinningarna och i nacken. Utan att ge henne tid att beundra sitt verk tog Filip raskt hennes hatt, mumlande: barbariskt men oundvikligt, lösgjorde han de båda långa fjädrar den pryddes av, stack dem i fickan och satte hatten tillbaka på hennes huvud. Floret drogs fram över den i den obeskrivliga lilla knut, som resande äldre engelskor bruka.

— Kan ni taga av er er automobilkappa utan att förkyla er? Den är alldeles för lätt att känna igen.

Hon nickade, förbryllat småleende, och drog av sig den. Undertill var hon klädd i en blå promenaddräkt. På en sekund hade han rullat hop kappan och skjutit den in under kuddarna.

— Passabelt, mumlade han och betraktade henne

kritiskt. Kom ihåg att ni går så tungt ni kan och lutar er på min arm. Talar ni engelska? Det är bra. Låt då mig sköta om resten. — Färdiga; fem minuter jämnt.

Han ropade till chauffören; motorsurret lyfte sig plötsligt till ett gällt gnissel, och auton slungades framåt med farten av en avskjuten kanonkula. Tydligen fann chauffören, med den fyrdubbla taxan hägrande för sin inbillning, det alltför riskabelt att köra huvudgatorna, ty vid första hörn gjorde han en tvärvändning som sände den unga damen sprattlande i Filips armar; därpå bar det av i vansinnig fart längs långa smala gator, där gaslyktorna knappt kastade mer ljus än de enklaste talgdankar. Vid gatukorsningarna, som chauffören med fara för allmän säkerhet och förakt för alla reglementen passerade med snälltågshastighet, slungades de regelbundet halvvägs mot taket. En eller annan gång sågo de otydliga figurer komma springande från bigatorna, och plötsligt undveko de endast genom ett under att kollidera med en grind utan lykta, som tillkännagav att gatan var spärrad. Bromsningen var så stark att det för ett ögonblick kändes som om auton gått sönder; men i nästa sekund hade chauffören vridit upp i en tvärgata och fortsatte med samma sinnesrubbade hastighet genom ett nät av gränder, där han varje ögonblick fick vika av till höger eller vänster, eftersom ingen var mer än två hundra meter lång. För de båda passagerarna tycktes

bilen ha förvandlats till ett morrande kattedjur, som vid början av varje gränd gjorde ett jättesprång, vilket lika blixtsnabbt hejdades vid dess slut. Filip Collin, som likväl kände parischaufförerna sedan gammalt, höll ofrivilligt andan och lovade viskande ett vaxljus åt madonnan, om detta gick väl. Hans följeslagerska satt tyst. Plötsligt vred chauffören med saktad fart ut på en öppen plats och höll framför ingången till Gare de Lyon. Filip tittade på sin klocka.

— Nio minuter, mumlade han. Vid Elias i den brinnande vagnen, det var värt femdubbla taxan!

Han hoppade ur och räckte en hundrafrancs-sedel åt chauffören, som full av gallisk självbelåtenhet stod vid sin dunkande motor. Därpå vinkade han åt sin följeslagerska.

— Ethel dear, ropade han med en ohygglig amerikansk näston, skynda dig, please, om vi inte ska komma försent till tåget!

Chauffören, en blek, svartögd parigamin med all sin ras' slughet, stirrade full av förvåning på den person som efterkom denna uppmaning.

— Nom d'un chien! mumlade han med fingrarna kring sin sedel. Jag tog emot en ung dam i bilkappa på Boulevard des Capucines, och när jag lämnar henne vid Gare de Lyon är det en fyrtioårig anglaise, som ser ut som om hon knappt orkade gå! Nom d'un chien — det är bäst att ge sig av och växla frasaren genast!

Medan han skyndsamt satte detta beslut i verket,

hade Filip Collin och hans visnade brud hastigt passerat genom banhallen. Filip fyllde den med nasala amerikanska försäkringar att de hade bråttom, och hon sekunderade honom med en skådespelarkonst som han aldrig trott henne mäktig av. Efter några sekunders ilmarsch längs perrongen voro de framme vid vagnen n:r fem i kvällsexpressen; hon klättrade tungt upp i den, understödd av Filip. Då de hunnit in, lutade han sig mot henne och viskade, fortfarande på engelska:

— Såg ni någonting?

— Ja, men jag tror inte man kände igen mig. Vart skola vi?

— Hit, sade han, efter att ha rådfrågat sin biljett, och sköt henne in i en kupé. Titta försiktigt ut igen; låt ljuset falla snett över ert ansikte, och säg mig om ni ser någonting.

Följande hans order lutade hon sig fram och såg ut. I samma ögonblick slogos de sista vagnsdörrarna igen; det kom ett ryck och tåget satte sig långsamt i rörelse. Med blickarna fästa på en punkt vid banhallens ingång, viskade hon:

— Gudskelov, faran är över. Man har ingenting märkt. Den som spionerade på mig går just sin väg med ett mycket besviket ansikte.

Filip, som oförmärkt följt riktningen av hennes blick, såg en lång, gänglig herre försvinna från perrongen med ett sista nedslaget ögonkast på det bortrullande tåget. Filip spratt häftigt till. Var hade han sett detta ansikte förut? Han kunde

svära på allt i världen, att han sett det någonstans, att han kände det, och kanske till på köpet dess ägare. Men var, var? Han beslöt att tänka efter, när han blev ensam, och vände sig till sin ledsagerska, som sjunkit ned i kupéhörnet.

— Nåväl, madame, sade han. Så långt har det gått bra. Vi få hoppas turen fortsätter. Nu är det endast en sak, som jag glömt att förbereda er på.

— Vad då? frågade hon med ett tacksamt leende mot honom.

— Ert namn. Ert verkliga namn har jag inte äran känna, men däremot vet jag det ni kommer att bära de närmaste tolv timmarna.

— Och det är?

— Professorskan Pelotard.

Hon flög upp och stirrade på honom med ögonen fulla av häpen indignation. Han ryckte på axlarna och smålog spefullt till svar.

— Eftersom ni reser på min biljett, ja, sade han. Gudskelov, att jag alltid reserverar två avdelningar. Och var lugn, madame, det finns vägg mellan dem, och dörren kan reglas!

FJÄRDE KAPITLET.

Vari bevisas, att om folkets röst är Guds röst, tidningspojken's stundom också kan vara det.

Luften, som genom entrédörren strömmade in i hotellets förhall, var sval och ren; de ljusgröna bambuträden i hallen rasslade lätt i draget, och rosorna i loungens kristallskålar utsände böljeslag av dofter. Genom de stora fönstrens draperier flöt solskenet in, och utanför välvde sig himmelen högblå över en stor och bullrande stad.

Det var på Hôtel d'Angleterre i Marseille, och det var en ljuvlig vårmorgon i årets tredje månad.

Klockan slog åtta, och hotellets omnibus körde just upp från stationen. Den medförde fyra passagerare — två äldre engelsmän och en svartmustaschig herre på trettiofem år med en dam i sitt sällskap, som tycktes ungefär tio år äldre än han själv. De båda engelsmännen skyndade att inskriva sina namn, det andra paret vinkade åt portieren att vänta och slog sig ner utom hörhåll i loungen. Den unge herrn tycktes vara i briljant humör, under det hans ledsagarinna föreföll nedstämd och oupphörligen betraktade sig själv med

sorgsna blickar i loungens speglar. Det var han som började konversationen.

— Nåväl, madame, vi äro lyckligt och väl i Marseille. Om ni har några särskilda önsknningar, så var snäll och tala om dem nu, eftersom vi inte fingo tid på tåget.

— N-nej, bara att Jacques kommer.

— All right, till dess dröjer det minst en dag, om han lyckas komma undan era fiender. Under tiden gäller det att låta honom veta, att ni är här. M. Jacques är intelligent, förmodar jag?

— Ja, mycket. Hade jag inte haft honom och er...

— Så hade ni inte varit i Marseille. Alldeles riktigt. Min första visit blir alltså till en tidningsbyrå.

— Till en tidningsbyrå?

— Javisst, för att sätta in en annons till M. Jacques. Brukade ni kalla honom Jacques?

— Ja, det gjorde jag. Rösten lät något generad. Han var ju bara min chaufför.

— Javisst, ja. Alltså adresserar jag till Jacques. Men jag måste underteckna på något sådant vis, att han förstår vem annonsen är ifrån. Vad föreslår ni?

— O, det räcker.

— O?

— Ja, det är min initial.

— Er initial? Brukade M. Jacques kalla er vid förnamn också?

— Hur vågar ni? Vad menar ni? Kalla mig vid förnamn! En chaufför!

— Förlåt mig — jag sade en dumhet. O, alltså. Vore vi i mitt hemland, kunde det betyda Ohlson.

— Vad säger ni?!

— Bara en dumhet till. Det var alltså frågan om M. Jacques. Visste han, att ni inte hade pengar på er?

— Jag vet inte. Det är möjligt.

— Jag hoppas han inte gjorde det. Då lär han väl inte söka er i Marseille. Men kanske har han sett i tidningarna att ni undkommit.

— I tidningarna! Hur tror ni — tror ni verkligen att det skulle komma i tidningarna?

— Att ni är försvunnen från hotellet? Ja, naturligtvis. Tidningarna i Paris lägga sig i allt, som de höra talas om, och tala om ändå mer.

— Ni kan vara lugn! Om mig skulle det aldrig komma någonting i tidningarna.

— Ni förvånar mig mer och mer. Jag hade aldrig trott att en ung dam skulle kunna förbrylla mig, men det har ni gått i land med. För all del, var lugn! Jag är nyfiken, vilket är förlåtligt, men jag har lovat att inte göra frågor och jag håller alltid ord. Nu ha vi en annan sak som är lika viktig som M. Jacques.

— Vad då?

— Under vilket namn ni skall bo här. Vad tycker ni själv?

— Under vilket namn... Röstén blev åter djupt generad. Jag tycker... jag tycker...

— Ja?

— Om ni inte har någonting mot det, tycker jag att det är bäst som det är.

— Madame Pelotard?

— Ja... Madame Pelotard.

— All right, det är avgjort det bästa. Under det namnet kommer man säkert inte att söka er. Men skall ni bära mitt namn, madame, måste jag utsätta ett villkor.

Hans ton var mycket allvarlig, men han smålog gåtfullt. Hon stirrade på honom och upprepade oförstående:

— Villkor?

— Ja, att jag får assistera vid er toalett.

— Hur... vad! Vid min toalett. Hon flög upp ur stolen med ljungande ögon. Hur kan ni? Jag trodde ni påstod att ni var gentleman! Ni tycks...

Hon hejdade sig. Filip Collin hade plötsligt brustit ut i ett smittande gapskratt.

— Men madame, ni missförstår mig för illa. Jag måste assistera vid er toalett, därför att ni eljest skulle förlora ert ålderdomliga yttre. Det går inte an, att ni föryngras alltför fort. När ni är färdig med resten, får ni låta mig komma in och se till att ni behåller er senila värdighet.

— Skall jag... skall jag behöva gå med det här sminket och hemska gråa håret längre? Röstén

var nu halvt gråtfärdig. Jag ser ju ut som en... som en åkerskrämman.

— Visst inte, jag försäkrar er. Ni ser ut som ni vore fyrtio och ville vara trettiofem. Men huvudsaken är att ni ser trovärdig ut. Tills M. Jacques kommer, är det bäst att allt förblir som det är. Var säker på att ingen längtar mer efter hans ankomst än jag!

— Så att ni kan bli fri från mig! Hon reste sig, på nytt flammande av vrede. Jag skall inte besvära...

— Nej, chère madame, så att jag kan få se ert verkliga ansikte igen.

Herr Collin bugade sig, och hans hemlighetsfulla ledsagerska skrattade så hjärtligt, som om hon aldrig fått höra större komplimang. Det såg ut som hennes humör äntligen stigit en smula under inflytande av hans. Herr Collin såg på sin klocka och sade:

— Vet ni vad vi nu mest av allt ha gjort oss förtjänta av. Enligt min uppfattning en grundlig frukost och så fort som möjligt. Det är aderton timmar sen jag åt något annat än en absint. Jag är hungrig som en varg, och jag tror nog att ni kan säga detsamma om er. Toaletten få vi styra om sedan.

Han bjöd henne armen och förde henne in i hotellets matsal, gav order om en riklig frukost och ursäktade sig hos henne på ett par ögonblick.

— Jag går ut och ställer om vårt budskap till

Jacques genast, sade han, och reserverar rum för oss. Vill ni ha något att läsa under tiden, så har ni här tidningarna från i går, som jag haft med mig sedan Café de la Paix. Mycket färskare nyheter ha de nog inte här.

Han räckte henne tidningarna och försvann. Herr Collin hade sällan varit mera häpen i sitt liv än under de timmar, som följt sedan denna unga dams uppdykande på Café de la Paix dagen förut. Hans liv hade varit fullt av händelser sedan han för sex år sen skuddat Sveriges stoff av fötterna, men det hade mest varit händelser, till vilka han själv tagit initiativet och där de handlande personerna varit män. Kvinnorna hade spelat föga roll i hans liv. Och den som nu av slumpen eller ödet kastats i hans väg var den mest förbryllande han träffat. Han kunde knappt säga, varför han för hennes skull lagt sig i affärer, som inte alls angingo honom, och bemödade sig att draga personer vid näsan, som, om han fick tro henne, både hade lust och makt att hämnas. Apropå det — vem tusan var mannen som han hade sett på Gare de Lyon? Att ansiktet var honom bekant, kunde han svära på, men fastän han tillbragt långa stunder denna natt med att rannsaka ett av naturen förträffligt minne, hade han inte lyckats få tag i namnet som han letade efter. Flickan själv inte bara undvek att ge några upplysningar om sig själv, utan hade till på köpet tvungit honom att avstå från alla försök att utröna

någoting. Det var för övrigt i stil med hennes karaktär, sådan hon visat den. Skulle han ställt en analys på henne, hade den lytt: mycket god uppfostran; ovanligt stor oskuld (bevisad bl. a. av det sätt, varpå hon kastade sig i armarna på honom på kaféet); härsklystnad i förening med medfödd älskvärdhet; och en underlig blandning av rädsla och äventyrslusta. Hennes sinne för humor tycktes inte vara särdeles utvecklat; och det såg ut som om hon huvudsakligen kände världen ur romaner — någon annan förklaring hade han t. ex. inte kunnat finna till de underliga ord, varmed hon inlett deras bekantskap: behandla mig som om jag vore er väninna! — Nu på morgonen, då de stigit ut på Marseilles bangård, hade hon varit mycket nedstämd; vilket ju för övrigt var mer än förklarligt efter alla deras äventyr. Han hade sökt att pigga upp henne, på det sätt han fann lämpligast — litet retsamhet och mycket hänsynfullhet; det skadade ej enligt hans uppfattning att en rashäst fick känna sporen en smula då och då. —

Föga förberedd på vilka övriga överraskningar som ännu väntade honom från hennes sida, återvände han efter fem minuter till matsalen med en stor violbukett i handen.

— Allt klart, madame, sade han. Jag har beställt rum för oss i första våningen och telegraferat en annons till paristidningarna. I förbigående ställde jag om att ni fick litet toalettartiklar upp på ert

rum. Törs jag erbjuda er de här violerna som tecken på att vi kommit till vårens land?

Hon mottog buketten med ett förstrött leende; han kastade en blick på henne och såg att hon satt fördjupad i en av hans tidningar. *Excelsior* eller *Matin*, tänkte han; i samma ögonblick såg han till sin häpnad vad det var för en tidning som fånglat henne. *Financial Leader*, by Jove! Vad i alla världar! En engelsk börstidning! Jobbade den nyvordna madame Pelotard i aktier? Det pågick som bäst en craze i gummi på andra sidan Kanalen, och en rundlig del av spekulanterna voro kvinnor, det visste han. Var hon en av den sorten? Innan han fick tid att göra sig fler frågor, avbröts han av föremålet för sina funderingar självt, som med lätt rynkade ögonbryn sade:

— Säg mig, har ni läst den här tidningen?

— Ja, madame. Tidningen var mr Ernest Isaacs' speciella organ, och Filip läste den regelbundet, eftersom dess ledande artiklar roade honom mer än *Punch*; detta nummer hade särskilda orsaker att intressera honom.

— Vill ni förklara en artikel här för mig?

— Gärna. Vilken?

Han böjde sig hastigt fram, säker på att finna henne fördjupad i en av de optimistiskt poetiska artiklar, varmed mr Isaacs' sekreterare, mr Bass, plägade hälsa födelsen av ett nytt isaacskt bolag. Hans häpnad var så stor, att han höll på att

ramla omkull, då han såg vart hennes lilla finger pekade.

— Den här artikeln, sade hon, om Minorcas statspapper.

By Jove! By Jove! Filip stirrade under femton långa sekunder på det mörkhåriga huvudet vid sin sida. Minorca! Vad i alla stjärnevärldar kunde denna unga dam ha för intresse av Minorca? Hur i alla världar kunde artikeln om Minorca och dess statspapper intressera henne? Den artikel, som dagen förut fått honom att le så självbelåtet på Café de la Paix' trottoarkant. Minorca! Då han åter fick namnet och artikeln under ögonen, höll han på att brista i gapskratt. Det var i förrgår hans livs största kupp gått av stapeln, den som han ett par veckor förut föreslagit mr Isaacs på hans kontor och som denne försträckt pengar till. Den djärvaste plan, som hittills utkläckts i hans uppfinningsrika hjärna, som till och med fått mr Isaacs att darra: att uppköpa ett helt oavhängigt rikes statsskuld och göra sig till herre över alla dess öden (visserligen ett litet rike, men med så mycket större statsskuld, för tusan!). Uppköpa hela dess statsskuld eller i det närmaste hela dess statsskuld (till 42½ procent!), bedraga de blodstinna ockrare, som känt sig så vissa om förtjänsten, och förbluffa den övriga världen, som ej hade en aning om att denna förtjänst existerade! Två veckor hade gått förbi under förberedelserna till kuppen. Mr Isaacs' Leader jämte befryndade

och besoldade organ i England och på kontinenten hade med jämna mellanrum publicerat alarmartiklar om hertigdömet Minorcas ställning; följden hade blivit den önskade. Säljlusten hade blivit allmän, närmande sig paniken; papperen hade dragits till börserna; och sist men inte minst hade kursen ytterligare pressats ned från $45\frac{1}{2}$ till $43\frac{1}{2}$! Under tiden hade Filip och två trogna medhjälpare gjort sig redo med de 1,300,000 mr Isaacs försträckt och de 50,000 Filip själv beslutat insätta i företaget; och två dagar förut, den 3 mars, hade de slagit till. En sista alarmartikel i hela serien av koaliserade tidningar hade gjort önskad verkan; börserna i Paris, Madrid och Rom hade öppnats med en officiell säljkurs av $42\frac{1}{2}$, och omedelbart efteråt föll slaget. Knappt tjuugu minuter efter börsernas öppnande hade åtta tiondelar av storkertigdömet Minorcas statsskuld gått över i nya händer; en halvtimme senare spridde telegrafens budskapet härom runt Europa; och omedelbart efteråt gjorde man sig världsdelen runt samma fråga: Vad i himlens namn är meningen?? Uppköpa Minorcas statsskuld! Göra en corner i Minorcas statspapper! Man borde bli satt på dårhus för mindre — behövdes någon bekräftelse på denna åsikt levererades den av aftontidningarna i små, men utsökt ironiska ledare. Det som roat Filip mest, då han dagen efter genomgick pressalstren, var den artikel som mr Isaacs med humoristisk artighet skyndat att tillsända honom express.

Naturligtvis stod den att läsa i *Financial Leader*, och naturligtvis var den »inspirerad». Den bar överskriften *En dåres tilltag* — eller vad? och det var den som nu till hans obeskrivliga häpnad fängslade hans föregivna makas intresse.

Behärskande sin förvåning sade han:

— Vad är det ni vill att jag skall förklara? Artikeln är ju ganska rakt på sak — rubriken likaväl som resten.

— Det är just det, sade hon otåligt. Varför skulle man vara en dåre för att köpa Minorcas statspapper? Äro de inte bra?

Äro de inte bra! Filip kuvade sin skratllust och sade:

— Förlåt mig, vad vet ni om statspapper? Och vad vet ni om Minorca?

Hon tycktes tveka och sade därpå:

— När ett land lånar pengar, kallar man väl skuldbevisen för statspapper, eller hur? Hemma i... Hon avbröt sig. Och varför skulle Minorcas statspapper vara sämre än vå... än andra? Jag vet bara att det ligger i Medelhavet och har en hertig... Roland eller någonting.

— Ramon XX, madame, som för övrigt lär vara en synnerligen älskvärd man. Ni har alldeles rätt så långt. Minorca ligger i Medelhavet och har en hertig, men dess affärer äro tyvärr inte lika vackra som dess omgivningar — inte lika flytande, skulle

man kunna säga. Ser ni, det har varit utan pengar, inte bara för tillfället, som ert land...

— Mitt land? Hon flög upp. Vad vet ni om mitt land?

— Ingenting. Ni sade bara, att ert land också lånade pengar, och ett land med sådana döttrar kan inte vara i knipan länge.

Filip bugade sig, och hon skrattade, tydligt blickad.

— Alltså, Minorca har varit utan pengar i ett par hundra år och lånat hela tiden. Därigenom har det kommit i klorna på ockrare, folk som tar tjugu eller trettio procent för sina tjänster. Vet ni vad procent är? Mon Dieu, vilken högst framstående nationalekonom! Nåväl, sedan man en gång kommit i klorna på sådana herrar...

Hon avbröt honom.

— Men storhertigen, vet ni någonting om honom?

— Ingenting särskilt. Han är född 1875, liksom jag själv, väluppfostrad, välväxt och ståtlig, men tyvärr halt.

— Halt! Är han halt? Det menar ni inte?

— Jo, madame, jag vet det alldeles säkert. Han är halt. Bördan av Minorcas dåliga affärer har tryckt honom till...

— Å, det är synd om honom! Det är synd om honom! Är han halt? Men vacker och ståtlig, sade ni. Det har jag också hört. Och trettiofem år?

— Ja, madame, trettiofem år. Just den rätta åldern för en man att gifta sig. Ni tycks vara mycket intresserad av Don Ramon?

Hon tycktes först ej höra på honom; sedan skakade hon otåligt på huvudet.

— Inte alls, sade hon. Låt oss äta, är ni snäll. Jag är alldeles uthungrad. Ni pratar ju så att maten blir kall.

Filip bugade sig djupt med en vädjande blick till himlen.

— Jag har glömt att fråga vad ni vill dricka, sade han och satte sig till bords.

Utan att akta på hans yttrande petade hon förstrött i maten som hon lagt för sig; därpå återtog hon:

— Den där tidningen påstod, att det måste vara en galning som köpt upp Minorcas papper. Sinnesrubbad eller anarkist stod det. Tror ni det? Känner ni till sådana saker? Det gör ni förstås.

Filip anlade ett uttryck av djupt allvar då han svarade:

— Känner till? Ja, vad menar ni? Ingen känner ju till något om den som gjort den här kuppen, det ser ni ju av tidningarna.

— Nå, men vad tror ni? Tror ni han är sinnesrubbad?

Filip betraktade henne uppmärksamt, innan han svarade. Vad i alla världar var meningen med detta intensiva intresse för allt som rörde hertigdömet Minorca? På vilket rimligt eller tänkbart

vis kunde hans börsupp intressera denna hemlighetsfulla unga dam? Hur han vred och vände på saken, var det honom lika obegripligt. Hon betraktade honom otåligt i väntan på svar. Filip harsklade sig.

— Hm, sade han. Ja, vet ni, jag vågar verkligen inte uttala mig i saken. Men om ni vill höra min privata åsikt om den som gjort börs-kuppen, så tror jag inte att han är rubbad. Nej, det gör jag inte!

Hon hörde på med spänt intresse och tycktes, underligt nog, nästan lättad efter hans förklaring.

— Det gör ni inte, upprepade hon. Så roligt, så roligt! Det gläder mig verkligen, vet ni.

— Herre Gud, ja, mig också! Men varför blir ni så glad för det?

— Jag tänkte bara på den stackars storhertigen, Raoul...

— Ramon XX.

— Javisst, Ramon... Jag menar, om det varit en dåre som köpt upp papperen, hade han ju kunnat störta honom alldeles i olyckan.

— Hm, ja, det är mycket sant. Efter sin kupp är han ju alldeles herre över hertigdömet.

— Alldeles? Verkligen?

— Ja, det kan man säga. Så att om han varit en dåre, kunde han ju tvingat storhertigen att göra bankrutt, kanske abdikera...

— Men ni tror inte han är det? Ni sade ju det?

— Nej, det tror jag inte. Å andra sidan, om

han vore en godmodig dåre, en excentrisk och vänlig dåre — det finns ju sådana också — kunde han ju ha gjort det här för att efterskänka hela statsskulden.

— Och då vore Ronald fri?

— Ramon; ja, då vore Don Ramon fri. Men oss emellan sagt, sådana dårar äro ytterst sällsynta. Särskilt på börserna. Nej, den som gjort den här kuppen (herr Collins röst darrade ofrivilligt av självbelåtenhet), är en mycket smart businessman, ingenting annat. Det är min åsikt. En mycket smart businessman, som funnit ett Kolumbusägg där ingen annan anade det. Var lugn för att han gjort det för att förtjäna på affären och att han kommer att göra det!

Hon stirrade tankfullt i sin tekopp.

— Och ingen har någon idé om vem det är?

— Nej, ingen har en aning. Det medges allmänt, att han gått till väga med ovanlig slughet.

— Inte ni heller? Hon betraktade honom med en så tydlig min av att veta sig vädja till sista instansen, att Filip smålog invärtes i de ljuvaste triumfkänslor.

— Nej, madame, inte ens jag.

Hon blev åter tankfull och tycktes bära på något.

— Ni vill kanske att jag skall försöka ta reda på det åt er?

Hon tvekade ett ögonblick med ögonen fästa

på honom. Därpå kom det ett hastigt uttryck av beslutsamhet över henne.

— Ja, tack, om ni ville göra det... Jag vore mycket tacksam...

Hon avbröt sig tvärt och tömde sin tekopp, som redan var tom.

Filip betraktade henne tyst med om möjligt ökad förvåning. Sannerligen, var inte detta den mest mystiska varelse av andra könet, han någonsin träffat! Sannerligen!... Därpå ryckte han på axlarna och lovade sig själv att snart ha utforskat den lilla hemligheten. Det borde inte bjuda några svårigheter för en gammal filur som han att överlista en så oerfaren ung dam som den här. Fast, by Jove, han fick medge att hon förstod att bevara sina hemligheter. Ej en enda gång hade hon försagt sig; ej en enda gång hade hon låtit undfalla sig ett ord, som kunde ge lösningen till gåtan. Det enda hon förrätt var sitt intresse för Minorca, och det endast bidrog att öka mysteriet. Och mannen på Gare de Lyon i Paris behöll lika envist sin hemlighet; hur mycket han funderat, hade Filip inte lyckats finna namnet han letade efter. Nåja, orsaken till hennes intresse för hertigdömet borde vara lättare att utröna — om han bara fick tid! Ty i övermorgon gick ju båten, med vilken han skulle resa till den ö, som av olika anledningar intresserade henne, honom och mr Isaacs så djupt — Minorca!

Han såg på sin klocka. Den närmade sig halv elva. Han fick en plötslig idé.

— Madame, sade han. Jag kom att tänka på en sak. Ni är alldeles utan packning, och det kan dröja tills er Jacques kommer. Vi måste gå ut i Marseille och köpa in vad ni behöver tills vidare. Jag hoppas ni tycker det är roligt att gå i butiker; jag vet ingenting trevligare.

Hon strålade upp, men tvekade.

— Menar ni det verkligen? sade hon. Jag... men Jacques måste väl vara här i morgon. Och ni har rätt, jag behöver någonting att vara klädd i... Hon tittade generad på sig själv i en spegel mitt emot. Särskilt sedan jag blivit så här gammal.

— All right, då gå vi.

Han lät anteckna frukosten på deras rum, och de gingo ut i vårsolen.

Det var på återvägen från butikerna vid La Cannebière, som det stora slaget träffade herr Filip Collin. Han och hans följeslagerska hade varit inne i filialen till ett stort pariserhus och inköpt diverse saker, som han fann henne behöva: en vårhatt, eftersom solen brände helt olika mot i Paris, flor, parfym, handskar och ett par lätta promenadskor. Han hade förgäves försökt förmå henne att sträcka sig till en ljus promenaddräkt, och hade därpå lämnat henne, medan hon försåg sig med vissa detaljplagg, vid vilkas inköp hans närvaro förklarades olämplig. Med huvudet bakåtlutat och hatten ned på näsan väntade han på trottoaren

utanför att hon skulle bli färdig, och lät sig genomdränkas av den heta marsolen. Äntligen kom hon, och de skulle just på Filips förslag stiga upp i en droska, då hon hejdade honom med handen på hans arm. Med framsträckt huvud störrade hon på en tidningskiosk mitt emot, vars skyltfönster myllrade av brokiga prospekt och affischer.

— Vad är det där står? sade hon. Kan ni se? Minorca — tycker jag...

— Alltjämt Minorca, skrattade Filip. Vill ni säga vad som skulle kunna ske på Minorca!

Och, liksom till svar på hans skratt och hans ord, trängde plötsligt tvärs genom gatans larm det hesa ropet av en marseljänsisk tidningspojke fram till dem.

— Mi-i-inorca! vrålade han. Mi-i-inorca! Alla detaljer om revolutionen på Mi-i-inorca! Köp Le Petit Marseillais! Le Petit Marseillais! Mordet i Boulogneskogen och Mi-no-o-orca!...

Hade denne tidningspojke fått avlägga vittnesbörd om vad som nu närmast följde, hade det lytt sålunda:

Mitt över körbanan, med risk att varje ögonblick krossas av hjul och hovar, såg han plötsligt en svartmustaschig, medelålders herre komma rusande. Utan att säga något störtade denne fram till honom, pekade stumt på packen av tidningar han höll i handen, och kastade till honom ett fem-

francsstycke. Han — tidningspojken — svor till på god marseljäiska, ty han tyckte ej om att bli av med alla sina växelpengar för att få sälja en tidning till fem centimer. Emellertid drog han fram en ovanligt smutsig handfull silver- och kopparmynt och beredde sig att ge tillbaka.

Det var då det underliga började.

Den medelålders svartmustaschige herrn såg ej den smutsiga handen; ej heller såg han silvret och kopparn.

Han hade endast ögon för tidningsnumret, som han köpt.

Han höll det så fast att fingerspetsarna vitnade; hans ögon flögo över spalterna; och därunder reste sig hans svarta mustasch som morrhåren på en katt. Under två minuters tid läste han; därpå lät han tidningen sjunka och stirrade ut över gatmyllret.

Tidningspojken, som med ett slugt grin stoppat ner sina pengar igen och dragit sig några steg tillbaka, aktade sig väl för att med ord eller åthävor störa honom; man förtjänar ej 4:95 så lätt alla dagar.

Plötsligt öppnades den främmande herrns läppar, och mellan dem framvälde en ström ord, som han — tidningspojken — med lätthet fastslog vara svordomar, fastän de utslungades på ett honom främmande språk; i nästa ögonblick såg han till sin glädje denne excentriske monsieur kasta sig rakt ut i trafikvimlet. Full av förhoppningar att se honom överkörd och därmed ur-

ståndsatt att återkräva sina pengar följde han honom med ögonen.

Till sin bittra besvikelse såg han honom som genom ett under komma helbrägdad över till andra sidan. En dam, som tycktes något till åren, mottog honom med en ström av ord. Denne excentriske monsieur svarade med att räkna henne sitt tidningsnummer. Tidningspojken iakttog dem spänt för att se vad effekt det skulle ha på henne.

Den överträffade alla hans förväntningar.

Den äldre damen ryckte till sig tidningen, men kunde knappt ha läst mer än fyra rader, förrän hon släppte den, raglade och föll framstupa i sin ledsagares armar.

Det nummer av *Le Petit Marseillais*, som fyllt denne främmande monsieur med så stort intresse att han betalt fyra francs och 95 centimer för mycket för det, hade utan vidare fått den äldre damen att svimma!

Ögonblicket efter hennes svimning rycktes en apoteksdörr upp strax bredvid och den främmande herrn bar in henne dit. En sekund senare kom han utspringande för att hämta något. Vad?

Ingenting annat än det exemplar av *Le Petit Marseillais*, som han nyss köpt för hundradubbel betalning, och som hans ledsagerska låtit falla på gatan. Detta exemplar stoppade han i fickan och försvann in i apoteket.

Tio minuter förgingo; därpå ropades en droska fram till dörren av apotekaren, och den äldre

damen kom ut, tungt lutad på sin ledsagares arm. De stego upp i droskan och foro av uppåt staden.

Samtidigt började en fullständigt konstnerad tidningspojke, glömsk av alla affärer, för tredje gången i rad genomläsningen av den tidning han i stället bort sälja, besluten dels att upptäcka vad det var som framkallat detta drama, dels att för framtiden djupt förakta biografen.

Och kort efteråt satt juris utriusque kandidaten Filip Collin från Sverige, alias professor Pelotard från London, vid en stark, förtidig förmiddagsvisky i lounge-rummet på Hôtel d'Angleterre. Hans ledsagerska hade tyst, stelögd och utan att svara på någon av hans bestörta frågor försvunnit till sitt rum; och hans tankar genomtuggade, med hjälp av viskyn, för etthundrafemttonde gången alla de frågor han sedan sjutton timmar tillbaka gjort sig om henne, under det hans ögon för den etthundratjugonde gången mekaniskt genomläste den artikel i *Le Petit Marseillais*, som plötsligt kastat honom från självbelåtenhetens ljusaste himmel ned i bekymrens svartaste avgrunder.

Och denna artikel lydde sålunda:

REVOLUTION PÅ MINORCA!

Ett månghundraårigt rike som faller.

VAR ÄR DON RAMON XX?

Ingen visshet om hans öde — man fruktar det värsta.
Minorca — republik! Dess skuldbörda — avkastas!

Så voro rubrikerna; innehållet stod dem icke efter:

»Sent i dag på morgonen ingick från Barcelona ett telegram av så ovanlig art, att vi oförtövat gjorde oss övertygade om dess äkthet, innan vi ville befordra det vidare till vår alltjämt växande publik. Vi ha nu fått denna äkthet ställd utom allt tvivel; och med sedvanlig snabbhet skyndar sig Le Petit Marseillais att bringa det mer än uppseendeväckande telegrammet till allmänhetens kännedom. Det lydde sålunda:

Barcelona den 4 mars 1910, kl. 22,50.

Kaptenen på engelska lastångaren Lone Star, Blåa Stjärnlinjen, inkommen hit från Mahon (Minorca), meddelar under ed till rederiets representanter härstädes:

Anlände Minorca den 3 kl. 11 f. m. till avhämtning av last (olivolja) f. v. b. London. Fann staden i uppror; stor upphetsning rådde på gatorna; folk strömmade hit och dit, kanonerna på bastionen dånade oupphörligt. Nära att träffas av ett skott. Gick i land, förfrågade mig om orsaken. På grund av allmänna upphetsningen svårt erhålla tydligt besked. Säkert att befolkningen på hela ön rest sig, att storhertigligen borgen stormats, fönster inslagits och slottsfanan nedrivits. Storhertigens öde obekant eller hålles dolt för folket. Som rörelsens ledare omtalas en viss Hernandez (Luis) jämte en katolsk präst. Inga tecken till blodbad, endast allmän upphetsning. Uppsöktes på eftermiddagen av sagda Hernandez eller person med

samma namn; meddelade på bruten engelska att Minorca rest sig och 'avkastat det sekelgamla okef'; vägrade att lämna upplysningar om storhertigens öde; förklarade att ön skulle följa Portugals exempel, bliwa republik med honom som president och först och främst avkasta de skulder 'varunder det suckat i hundratal år'.

'Kunde ej intaga lasten på grund av allmänna upphetsningen.'

Kapten Simmons, ytterst välkänd härstädes, avgick en timme senare enligt här väntande order från huvudkontoret direkt till Lissabon; möjligen tilläggning i Gibraltar. Tyvärr saknar Lone Star trådlös telegrafi, och vid försök att uppnå förbindelse med Minorca har befunnits att kabeln avskurits eller satts ur funktion.

Emellertid inga tvivel på kaptenens berättelse. Stor bestörtning råder i Barcelona.

Sådant var telegrammet, på vilket vi erhållit full bekräftelse såväl av vår korrespondent som av Blåa Stjärnlinjens kontor (det senare först sent denna morgon).

Alltså har storhertigdömet Minorca, grundlagt på 1200-talet, nått sitt slut.

Dess nuvarande härskare, don Ramon XX, var en ung man på trettiofem år, om vilken man endast vet de bästa saker. Som framgår av telegrammet är hans öde obekant. Det är endast att hoppas att befolkningen på Minorca visat mera mildhet mot sin störtade härskare än befolkningen i Portugal gjorde mot konung Carlos!

Det är att hoppas, men skulle motsatsen vara fallet, skulle det ej vara alltför underligt.

Sedan hundra år, sedan den tid Minorca hölls besatt av Napoleon, har dess ställning varit mycket olycklig. Skatterna ha varit tunga, industrien ingen, upplysningen dålig. Befolkningen har praktiskt sett kvarstannat på 1700-talets ståndpunkt här i Frankrike, och allt som kunnat uppbringas av regenterna genom skatter och pålagor har ödslats på deras privata nöjen. Under en dagdrivarexistens ha de glömt en furstes första skyldighet — att sörja för sitt folk.

Den närmaste framtiden får visa vad följderna av omstörtningen på ön skola bli, om den Hernandez, som kapten Simmons talar om, skall övertaga ledningen av dess öden efter Don Ramon och med bättre lycka. Telegrammet talar ju i detta fall ett löftesrikt språk: man ämnar först och främst avkasta den skuldbörda, varunder Minorca dignat. Med hänsyn till de historiska förhållandena kunna vi ej annat än giva vårt gillande.

Som våra läsare torde erinra sig, gjordes så sent som i förrgår en börskupp i Paris, Madrid och Rom, varigenom så gott som hela Minorcas statskulld övergick i nya händer. Vem som var upphovsman till den är ännu obekant, men det anses vara tämligen säkert att syndikatet i fråga är utländskt. Troligen läsa dess medlemmar telegrammet från Barcelona med blandade känslor!

Inga nämnvärda franska kapital torde numera vara intresserade i ön...»

— — —
Inga nämnvärda franska kapital!... Vi kunna ej ge dem orätt!... Det blev gravskriften över din stora kupp, Filip Collin, din stolthet och din triumf!

Dock, mr Isaacs torde foga ett tillägg till den! En million trehundrausen pund — en vacker summa, Filip Collin. Vad äro femtiotusen ur din egen kassa däremot? Och trösten att åtminstone Marseille, hemorten för denna förträffliga tidning, är »intresserat i ön»?

Nej, bäste Filip, gör aldrig mer affärer i statspapper! Minns svenska staten 1809, och hur hävdatecknaren vackert säger: Det blev de nya männens första uppgift att ordna det förtvylade ekonomiska läget. Efter mogen överläggning avskrevo de hälften av statsskulderna... Så gjorde man i Sverige; på Minorca är man grundligare. Där avskriver man allt.

En trevlig affär, herr Collin! En mycket fin och trevlig affär!

FEMTE KAPITLET.

En vårväll i Marseille.

Eftermiddagen den 6 mars 1910, vid femtiden, kunde man ha sett en medelålders, svartmustaschig herre i välsittande grå kostym och grågrön ulster komma gående genom Rue des Olives i Marseilles hamnkvarter. Kvällen var kylig efter en vacker dag; den svartmustaschige herrn bar rocken uppslagen ända till hakan och hatten så djupt neddragen i pannan, att knappt mer än hans mustasch och en glimt av ögonvitan syntes.

Han gick med raska steg, under det han då och då kastade en mönstrande blick på husnumren. Kommen till n:r 19 stannade han och betraktade det för ett ögonblick.

Huset n:r 19, som låg något avskilt från de andra, erbjöd vissa egendomligheter i sitt yttre. Det omgavs av en trädgård. Över porten hängde en miniatyravbildning av ett fartyg och över taket smällde en fransk marinflagga i kvällsbrisen. Av alla tecken att döma torde det tillhöra en sjöman.

Den gråklädde herrn öppnade trädgårdsgrinden och var efter några steg framme vid husdörren. Han bultade på portklappen; en jungfru öppnade.

- Träffas kapten Dupont?
- Vem får jag hälsa från?
- En herre som önskar hyra hans jakt.
- Var god och stig in, så skall jag anmäla er.

Den främmande fördes in i ett litet mottagningsrum, där han slog sig ned i en amerikansk gungstol.

Efter en minut öppnades dörren och en undersätsig, något korpulent man kom in med den vaggande gång som är egen för sjömän. Hans huvud var nästan alldeles kalt; ansiktet var rödbrusigt och omgavs av gråsprängt skägg.

- Kapten Dupont?
- Det är jag.
- Man har sagt mig att ni äger en jakt.
- Man har inte ljugit.
- Och att den är till uthyrning.
- Ibland.
- Även för långfärder?
- Endast för långfärder. Tror ni man är en kustkrypare?
- Så mycket bättre. Hur beräknar ni ert pris?
- Det beror på. Per vecka, om det inte gäller exceptionella saker.
- Gott, och ert pris per vecka?
- 300 francs utom proviant och kol.
- Det låter höra sig. Ni medföljer själv?
- Alltid. Tror ni man glömt yrket för att man är femtio?

— Visst inte, herr kapten. Är ni ledig för tillfället?

— Hm; ja.

— Känner ni till Baleariska öarna?

— Något. Har varit där tre gånger.

— Minorca?

— Ja, men ni menar inte?...

— Minorca? Jo, jag menar Minorca.

— Men där är ju revolution.

— Ni har hört det? Ja, där lär vara revolution. Lär vara, kapten. Jag är journalist, och det intresserar mig att taga reda på om man ljugit.

— Hm. Jag är inte journalist, och det intresserar mig inte om det är sant.

— Ni intresserar er inte för så exceptionella saker?

— Det beror på. Inte under 500 i veckan.

— Det beror också på. När kan ni starta?

— I övermorgon.

— Duger inte. Senast i kväll.

— Det var inte lång tid. Jag kunde säga en exceptionellt kort tid.

— Låt oss då säga 550, utom provianten, och ni är färdig klockan $\frac{1}{2}$ 11.

— Förträffligt. Men det tycks blåsa upp till natten.

— Är ni rädd för litet blåsväder, kapten?

— Jag! Jag tänkte på er. Har inte sett än hur en journalist tål blåsväder.

— Ni får se det i kväll. Man har sagt mig att er jakt ligger vid östra piren.

— Man har fortfarande talat sanning. Vem är det som sänt er hit?

— Jag sökte komma över med Algierbolagets båtar i morgon, men man svarade mig, att bolagets båtar inte längre angöra Minorca.

— Jag kunde tro det. Och man skickade er till mig?

— Till sist. Jag var på några andra ställen först.

— Men ingen ville; jag kunde tro det. Kan ni hitta ned till min jakt eller skall jag hämta er?

— Å, jag hittar nog. Östra piren; håll utkik på mig vid tiotiden. Här är en veckas förskott och lika mycket till proviant. Jag glömde en fråga: vad heter jakten?

— Storken!

— Gör ingenting, eftersom vi inte få dampassagerare. God afton, kapten Dupont, och håll utkik på mig, som jag sagt.

— Men vill ni inte ha kontrakt?

— Man har sagt mig att det inte behövs med er.

— Det tycker jag om, monsieur; det tycker jag om! Man har talat sanning. Var lugn, vi segla klockan halv elva, och man skall hålla väl utkik på er. Förlåt mig, vad är ert namn? För säkerhets skull, ni förstår, monsieur.

— Professor Pelotard. Jag bor på d'Angleterre. God afton, kapten.

Kaptenens gäst tog avsked, tydligen till freds med resultatet av sitt besök. Kaptenen följde honom till dörren. Han hade knappt hunnit stänga den, förrän det ånyo bultade på. Han öppnade i tanke att den främmande glömt något. I stället för sin senaste gäst fann han emellertid två nya herrar.

Den ene var liten, med gråsprängt hår och guldbågad pincené. Hans följeslagare hade en jättestor kropp, var ungefär 35 år, hade uppvidna mörka mustascher och mörka ögon, till hälften lata, till hälften uppsluppna. När han tog ett steg framåt för att hälsa på kaptenen, märkte denne att han haltade.

— Det är kapten Dupont, jag talar med?

— Ja, varmed kan jag stå till tjänst, mina herrar?

— Få vi be er om en minuts samtal?

Kaptenen, något överraskad av två visiter så nära på varandra, ledde vägen in i det lilla mot-tagningsrummet och sade:

— Ni få ursäkta, mina herrar, att jag inte kan ge er mycket tid. Senast om fem minuter måste jag ge mig av ned i hamnen.

— Gott, jag hoppas vi kunna ordna saken på kortare tid än så. Ni har en jakt till uthyrning, inte sant? Det var den större av de båda herrarna, som förde ordet.

— I regeln, ja.

— Man har sagt oss det. Och den är avsedd för långfärder?

— Ja, messieurs, men...

— Varvid ni själv tjänstgör som kapten. Man har sagt oss att ni är en förträfflig sådan. Vad är ert pris för uthyrning av jakten?

— I vanliga fall trehundra i veckan utom proviant och kol. Men, messieurs...

— Känner ni till Baleariska öarna?

Kaptenen brast i gapskratt.

— Jag gör det, mina herrar. Även Minorca. Det är väl till Minorca ni ämna er?

De båda främmande betraktade varandra med en bestörtning som de inte kunde dölja. Därpå rynkade den som hittills fört ordet ögonbrynen, och sade:

— Är detta ett skämt, kapten Dupont, är det ett misslyckat sådant. Vad har ni för anledning tro, att vi ämna oss till Minorca?

Kaptenen upphörde att skratta, då han såg sina gästers min.

— Ingen annan än att jag för ett ögonblick sedan hade besök av en herre som gjorde mig alldeles samma frågor som ni och som hyrde jakten för att fara till Minorca.

— Hyrde jakten! Ni menar att er jakt är uthyrd?

— Ja, för tio minuter sedan.

— Ni måste ge återbud.

— Aldrig.

— Vi betala er 400 francs i veckan för jakten. Ni begärde 300, inte sant?

— Den är uthyrd för 550.

— Vi betala 600.

Kaptenen rodnade lätt.

— Messieurs, det märks att ni inte inhämtat så goda upplysningar om mig, som den herre som hyrde jakten. Jag bryter aldrig mitt ord.

De främmande betraktade honom; det var omisstydligt att han talade sanning. Ännu en gång sågo de på varandra med bestörta blickar. Därpå återtog den av dem som hela tiden fört ordet:

— Men vi måste till Minorca, kapten. Måste, hör ni.

— Nåväl, hyr en annan jakt.

— Det finns ingen jakt i Marseille som vill fara till Minorca. Och vi måste dit, hör ni.

Kaptenen ryckte på axlarna.

— Gott, sade han, då vet jag endast en utväg.

— Och det är?

— Att ni uppsöka den herre som hyrt min jakt och tala med honom. Jakten är liten, men den har rum för fyra.

— Vid Sankt Urban, kapten Dupont! Ni har funnit det. Och vad heter den herre som hyrt er jakt?

— Professor Pelotard och bor på Hôtel d'Angleterre. Messieurs, ni får ursäkta, att jag måste gå. Jag har redan försummat för mycket tid. Vi segla i kväll.

— I kväll, förträffligt. Professorn tycks ha lika bråttom som vi. Hur dags?

— Klockan halv elva. Messieurs, jag rekommenderar mig. Tala vid professorn och giv mig besked för proviantens skull. Jag ligger vid östra piren.

Kaptenen, som satt på sig en sportmössa, ledde sina besökare ut genom tamburen. Utanför skymde det och gaslyktorna voro redan tända. Himlen var molnig och hotade med regn.

Kapten Dupont pekade tyst upp mot skyarna för att fästa sina gästers uppmärksamhet vid deras utseende. Därpå smålog han förbindligt och skyndade i väg längs Rue des Olives.

Hunnen till nästa gaslykta stannade han med ett skratt och ropade an sina besökande, som stodo kvar i samtal utanför hans port.

— Messieurs!

— Kapten?

— Jag vill fråga er en sak. Äro ni journalister?

— Journalister?

— Ja, då lär inte professorn låta er följa med, eftersom han själv är det.

— Är han journalist? Nej, det äro vi inte.

— Au revoir, då.

Kapten Dupont försvann halvspringande nedåt gatan, och hans båda besökande togo vägen till gathörnet, där de anropade en droska.

— Hôtel d'Angleterre, och så fort ni kan.

Det bar av. Efter en kvart voro de framme vid hotellet.

— Träffas M. Pelotard?

— Monsieur håller för närvarande på att skriva brev i skrivrummet. Vem får jag anmäla, då han blir ledig?

— Anmäl greven av Punta Hermosa och var god och låt professorn förstå att det är viktigt och mycket angeläget.

— Parfaitement, herr greve. Var god och tag plats.

Greven av Punta Hermosa slog sig ned i loungen med sin vän och återtog sitt samtal med honom.

— Vad kan denne Pelotard ha för intresse av Minorca, Paqueno?

— Ers höghet hörde ju. En journalist, sade kaptenen. Nyheterna om revolutionen på vår olyckliga ö äro ju spridda över hela Europa. Ack, att inte ers höghet lät utvisa tysken! Det är han som ligger bakom, ers höghet, sanna mina ord.

— Men att någon kan intressera sig för en revolution på Minorca!

— Ack, ers höghet, när det gäller uppror och omstörtningar, intresserar man sig också för oss.

— Ni har rätt, Paqueno. En revolution är intressant till och med i Montenegro. Huvudsaken för oss är att inte uppväcka denne Pelotards yrkesavund. De intressen som dra oss till Minorca måste vara oskyldiga i hans ögon. Vad föreslår ni?

— Har inte ers höghet själv någon plan?

— Låt mig tänka. Vad säger ni, om vi skulle

vara lyckoriddare på väg att erbjuda våra tjänster åt den nye presidenten? Armén behöver restaureras för att bekämpa tyrannen.

— Hm.

— Ni finner inte min plan lyckad, Paqueno?

— Jag tänkte föreslå att vi helt enkelt skulle ha privatintressen på Minorca, att vår egendom står i fara. Det vore lika bra, tror jag, och dessutom sanning.

— Ni har rätt, Paqueno, och jag vet ju att ni håller på sanningen, fastän ni varit vår finansminister i trettiofyra år. Men tyst, om jag inte tar fel ha vi professorn här. Sankt Urban skall veta att han inte ser förläst ut!

De stirrade båda på herr Filip Collin, som efter att ha växlat ett par ord med portieren nu kom gående mot dem.

— Messieurs, ni har önskat tala med mig? Mitt namn är professor Pelotard.

Filip tystnade och smålog avvaktande. Den herre som kallade sig greve av Punta Hermosa bugade sig och sade:

— Det gläder mig att göra er bekantskap. Jag är greven av Punta Hermosa, och detta är en gammal vän, señor Esteban. Vi ha tagit oss friheten att uppsöka er i en sak som är av största vikt för oss. Är ni mycket upptagen, herr professor?

— Jag äter middag om en timme. Till dess står jag till er disposition!

— Jag tackar. Vi behöva nog inte så lång tid att framföra vårt ärende. Ni kanske kör oss på porten genast när ni får höra det.

— A, messieurs!

— Rakt på sak: ni reser till Minorca i kväll?

Filip betraktade förvånad den föregivne greven.

— Vad har ni för anledning tro det?

— Ni förstår det, då jag säger, att vi komma från kapten Dupont!

— Ah, ni kommer från kapten Dupont.

— Ja, och orsaken att vi besökt honom är densamma som förde er till honom i eftermiddag.

— Nämligen att ni önska fara till Minorca!

— Alldeles. Som ni vet går ingen av de ordinarie ångbåtarna till ön.

— På grund av revolutionen, ja.

— Och i hela Marseille tycks det inte finnas mer än en enda person som vågar fara till mördarhålan.

— Det är just den erfarenhet jag gjort själv.

— Och denna person är kapten Dupont. Vi uppsökte honom och ville hyra hans jakt. Vi kommo jämmt två minuter efter er. Han sade nej. Jakten var uthyrd till er och priset överenskommet. Vi bjödo över.

— Ah, ni bjödo över!

— Ni ser, att jag är uppriktig. Vi bjödo över. Kapten Dupont vägrade. Den hederlige kaptenen blev till och med ond.

— Kapten Dupont är en gentleman; jag såg det genast på honom.

— Ni ogillar vårt beteende?

— Nej, men jag gillar hans. Han hade inte undertecknat något kontrakt med mig, och ingenting hindrade honom alltså att anta ert anbud.

— Utom hans ord, professor. Ni har rätt. Efter att ha vägrat att gå in på våra anbud, gjorde kaptenen oss ett förslag.

— Och det var?

— Att vi skulle söka upp er. Min vän och jag ha orsaker som nödga oss att till varje pris resa till ön. Kapten Duponts jakt har plats för fyra. Om ni inte har något mot det eller är förhindrad på annat sätt, våga vi alltså begära som en ynnest av er, att vi få följa med er. Naturligtvis vilja vi betala i proportion. Eftersom ni är ensam och vi två, betala vi följaktligen två tredjedelar av resekostnaden.

Filip Collin betraktade tankfullt sina besökande. Det öppna sätt, varpå de berättat om sitt besök hos kapten Dupont, behagade honom, liksom över huvud deras utseende. Sparsamhet var en dygd, då man förlorat femtiotusen pund, vilket gör niohundredrusen kronor; och några olägenheter kunde han ju inte ha av att de båda herrarna medföljde. Snarare kunde det ju vara till nytta eftersom de kände Minorca.

Han bugade sig.

— Jag har övervägt, mina herrar, och går med

nöje in på ert förslag. Jag har endast ett villkor.

— Vad då? Grevens av Punta Hermosa ton föreföll orolig.

— Att ni bli mina gäster till middagen.

Greven och hans gamle vän skrattade.

— Ni är alldeles för älskvärd, professor. Vi få gengälda er på Minorca, fastän det väl blir svårt under närvarande förhållanden. Hotellägaren på platsen är far till den blivande presidenten. Men vi ha vår packning...

— Mina herrar, mycket packning kunna vi nog inte ta med. Jakten är liten och det minsta möjliga är bäst. Bo ni långt härifrån?

— På Hôtel des Princes, två steg härifrån.

— Så mycket bättre, då ha ni god tid att göra allt i ordning före dinern. Om ni låta föra sakerna hit, kunna vi ju starta tillsammans efter middagen.

De båda besökande bugade sig. I samma ögonblick kom en betjänt fram till Filip.

— Förlåt, herr professor!

— Vad är det?

— Madame ber att få tala med er, monsieur.

— Säg henne att jag kommer genast. Mina herrar, jag rekommenderar mig; vi ses här om tre kvart.

Filip tog avsked med en lätt bugning.

— Paqueno, viskade den föregivne greven av Punta Hermosa. Han är gift!

— Jag förstod så, ers höghet.

— Tycker ni inte det är underligt, Paqueno?

— Varför så, ers höghet?

— Jag har aldrig hört att journalister bruka åtföljas av sina fruar på sina expeditioner.

— Eftersom han reser till Minorca, där det är revolution, ers höghet — kanske vill hon se en sista skymt av honom i Marseille.

— Ni har rätt, Paqueno.

— Eller kanske är hon också journalist. Man hör så underliga saker om kvinnorna nu för tiden.

— Då skulle hon väl följa med honom till Minorca, men det sade han ingenting om. Vet ni vad, Paqueno, det var en sak som skrämde mig för ett ögonblick sen.

— Vad då, ers höghet?

— Då den här professorn talade om ett villkor. Jag trodde vid Gud, att han menade betalning i förskott. Då hade vi stått där fint, Paqueno!

— Det hade vi tyvärr, ers höghet. Vi få hoppas att vi kunna betala framdeles. För närvarande ha vi väl inte mer än summa fyrahundra i kassan.

— Jag tror ni bör säga trehundra, Paqueno, eftersom ni håller så mycket på sanningen. Nej, det duger inte! Denne professor Pelotard är en gentleman. Vet ni vad jag tänker göra?

— Avstå från resan, ers höghet? Ja, det vore det allra bästa. Detta är ett dumdrigt företag, som kan sluta illa, mycket illa. Folket är upphetsat; och utan vapen...

— Seså, Paqueno! Förrän jag unnar någon

annan nöjet att kväsa den här revolutionen, vill jag abdikera eller svära president Hernandez tro och loven! Och den där Binzer!... Nej, men jag äter inte middag med en gentleman, som jag eventuellt senare får bedra på pengar. Innan vi sätta oss till bords tänker jag säga ifrån hur det är ställt för oss.

— Ers höghet, ers höghet!

— Jo, Paqueno, det är det enda riktiga!

Den gamle finansministerns min blev ytterst olycklig, men han kände av gammalt sin herres envishet och avstod med en suck från att söka inverka ytterligare på honom. De båda herrarna gingo under tystnad ut genom halldörren.

Under tiden hade Filip Collin, efter att ha givit order för middagen, skyndat till det rum, där den föregivna m:me Pelotard väntade på honom. Han hade ännu inte underrättat henne om sin avresa och var ej ens på det klara med vad han skulle göra med henne. Från M. Jacques hade ingenting avhörtts, och Filip, som tillbragt det senaste dygnets timmar med att undra över allting, hade även undrat, vad det blivit av den trogne chauffören. Han hade genomforskat tidningarna utan att finna någon som helst notis om det äventyr han tagit del i i Paris. Detta kunde betyda att chauffören undkommit, men det kunde också betyda att den mystiska m:me Pelotard hade rätt i sitt underliga påstående: ingenting skulle någonsin komma i tidningarna om mig!

Filip fann henne gå av och an i sitt rum. När han kom in, sprang hon mot honom och ropade:

— Var har ni varit så länge? Jag har haft underättelser från Jacques.

Filip gratulerade.

— Han har räddat sig, men kan inte lämna stället där han håller sig dold. Han har sett er annons och skickat sitt budskap med en vän. Jag har väntat på er hela eftermiddagen för att tala om det för er. Jag reser i morgon.

— Och jag i kväll klockan $\frac{1}{2}$ 11. Det gläder mig att M. Jacques undkommit och varit så klok att...

Hon avbröt honom.

— Nu skall jag be att få göra upp mina affärer med er. Vill ni säga mig, hur mycket det är jag är skyldig!

Filip hade nu haft tillfälle att lära sig sin följeslagerskas karaktär. Hade det varit för två dagar sen, hade han sannolikt tagit humör vid ett sådant yttrande som hennes sista — med säkerhet gjort undflykter. Som det nu var, smålog han och tog ett pappersark från skrivbordet.

— Låt oss räkna, sade han. En biljett till Marseille.

— Vänta, vänta; ni skyndar på alldeles för mycket, avbröt hon ivrigt. Först på Café de la Paix, det var en konjak.

— Javisst, sade Filip allvarsamt, en konjak, en franc.

— Sedan en bil till Hôtel d'Écosse och bangården och fem francs till betjänten.

— Men av bilen skall jag betala hälften, insköt Filip lika allvarsamt.

— Nej, det är inte rätt, invände hon; och så fördjupade de sig i kalkyler. Slutligen var hon tillfreds och framtog en liten plånbok.

— 456 francs och 40 centimer, sade hon. Jag har ingen växel; här är 500 francs.

— Jag skall genast ge tillbaka, sade Filip med samma affärsmässiga lugn och började leta i sin västficka. Hon mottog hans småpengar med orubbligt allvar och stoppade ned dem i sin väska. Därpå tog hon fram ett litet etui ur den.

— Monsieur Pelotard, sade hon, ni har varit allt vad en gentleman skall vara mot mig. Ingen sekund har jag haft att ångra, att jag anförtrodde mig så blint som jag gjorde åt er vård. Vill ni... vill ni taga emot ett minne av er reskamrat så gjorde ni henne mycket lycklig... mycket glad...

Hon tystnade och överräckte litet tafatt etuiet, som i detsamma sprang upp för en tryckning av hennes fingrar. Filip stirrade häpen på dess innehåll. Det var en kravattnål av guld, med tio infattade diamanter i krets kring en stor, mattglimmande pärla. Bröder emellan var den värd tvåtusen francs så visst som en. Hans första impuls var att avslå, men innan han hunnit säga något, förekom han av sin hemlighetsfulla reskamrat.

— Om ni vägrar, sade hon, eller försöker vägra, förlåter jag er aldrig.

Hon smålog, då hon sade det, men samtidigt rynkade hon sina raka, svarta ögonbryn med en sådan min att Filip spratt till: så kunde Anna av Österrike ha sett ut, när hon gav den ryktbara diamanttringen åt herr d'Artagnan. Hans studium av hennes karaktär under dessa händelserika dygn, kom honom än en gång att ge efter för hennes vilja utan att gagnlöst såra henne. Han bugade sig djupt och mumlade några tacksägelser, men hon avbröt honom med en vink, nästan lika värdig en drottning som hennes min för en stund sedan.

— Det är jag som är er gäldenär, sade hon. Vad ni gjort kan jag aldrig vedergälla er.

Hon tystnade, därpå tillade hon:

— Ni reser. Får jag fråga vart?

Filip smålog.

— Ni medger, att jag är meddelsammare än ni, om jag svarar? Jag reser till ett ställe, för vilket ni visat ett mycket livligt intresse under den tid jag känt er...

— Till Minorca? ifyllde hon flämtande och med uppspärrade ögon.

— Till Minorca.

Hon fixerade honom under en god halv minut. Därpå sade hon långsamt.

— Detta är mer än underligt. Vi träffas i Paris på ett sätt som... Ni är på väg till Marseille, jag också; fastän jag utan er hjälp aldrig skulle kommit dit. Vi sällskapa i Marseille under två dagar, och när vi skola lämna det, befinns det att ni skall

resa till Minorca... till Minorca dit jag just avreser i morgon!

Det var Filips tur att spärra upp ögonen. Hon reste också till Minorca! Hon också! Hon också! Sannerligen, by Jove, hon hade rätt; detta var mera än underligt. Reste då hela världen till den lilla ön? Man kunde tro det om man också inte kunde begripa det!... Därpå behärskade han sig hastigt.

— Madame, sade han, ni har rätt. Det är verkligen ett sammanträffande av omständigheter, som är mer än underligt. Det fattas bara en detalj i vad ni sade för att göra detta sammanträffande ännu underligare. Jag tror att jag kan supplera den.

— Vad för en detalj? frågade hon med rynkade ögonbryn.

— Ni nämnde den just nyss: ni sade att ni i Paris var på väg till Marseille, men aldrig skulle komma dit utan min hjälp. Och om ni vill tro mig eller ej, är det alldeles samma förhållande, när ni från Marseille vill resa till Minorca!

Hon sjönk ned på soffan och betraktade honom misstroget.

— D-det menar ni inte, sade hon. Båten går i morgon klockan tre...

— Båten, madame, skulle gått härifrån till Minorca klockan tre i morgon, om inte en sak kommit emellan: att minorcanerna gjort sin lilla

revolution. Det smärtar mig å era vägnar, men all trafik på Minorca är inställd sedan i går!

Hon stirrade på honom med vidöppna ögon, ännu misstrogen.

— Och ni då — hur kan ni resa dit?

— Därigenom, madame, sade Filip artigt, att jag gjort en trust i de fartyg som fortfarande ha lust att gå på Minorca.

— En trust!

— Vilken, det får jag medge, var ovanligt lätt att göra: det fanns nämligen endast en kapten i hela Marseille, som var villig att riskera en resa till ön.

— Och honom har ni engagerat.

— Honom har jag engagerat.

Hon stirrade forskande på honom under en god halv minut.

— Ni måste ha mycket drivande skäl för att resa till Minorca?

— Liksom ni, madame.

Det blev tyst; hon satt och såg framför sig utan att säga något, och Filips hjärna, som redan förut haft mer än nog att fundera på, surrade av tankar. Hur skulle han bete sig i denna nya och mer än underliga fas av äventyret? Skulle han säga nej om hon bad att få följa med ombord på »Storken»? Kunde det någonsin vara berättigat att taga en kvinna med sig till ett land, där det var full revolution? Och vad, vad, vad hade hon för skäl att resa till detta land? Med andra ord

vem var hon? Han betraktade henne så intensivt, liksom för att få svar på sina frågor, att hon till slut märkte det och rodnande flyttade sig på soffan, där hon satt. Filip, som knappt vetat om sina indiskreta blickar, blev generad och vände huvudet mot fönstret för att dölja det. Då hans blickar icke funno någonting av intresse bakom rutorna, sänkte de sig till skrivbordet som stod framför dem; och vad de där sågo kom honom i nästa sekund att utsända ett halvkvävt rop av överraskning. På skrivbordet stod en kabinettsfotografi utan ram av en herre, och det var detta som framkallat hans utrop.

Med en hastig impuls vände han sig till sin mystiska reskamrat, och, i det han pekade på porträttet, sade han småleende:

— Madame, är detta Jacques?

Hon spratt till, väckt ur sina tankar, och gav honom en liten förtretad blick.

— Jacques? Ni är dum. Tror ni jag har min chaufförs porträtt på mitt skrivbord? Det är min bror Michaël.

Nu hade Filip lika väl som hon vetat att denna fotografi ej föreställde M. Jacques; ty i samma ögonblick han såg det, hade han igenkänt originalet; och hans fråga hade endast varit ett litet försök — ett försök att se om ej denna hemlighetsfulla unga dam också kunde förråda sig. Och, under! Hon hade gått i fällan! Hon hade till slut givit en upplysning om sig själv!

Porträttet på skrivbordet föreställde hennes bror.

Men så sant som Filip stod i detta rum, föreställde det inte heller någon annan än mannen på Gare de Lyon! Mannen som bespejat deras avresa utan att igenkänna dem, och vars namn Filips hjärna jagat efter i två dygn. Alltså var denne man hennes bror.

Hennes bror... Och hette Michaël...

Men var hade då Filip träffat denne Michaël? Ty lika sant som Filip nu känt igen porträttet på hennes skrivbord, lika sant visste han, att han känt igen originalet på Gare de Lyon från något föregående tillfälle.

Michaël... Var?...

Med ens, och till sin värdinnas outsägliga häpnad, gjorde herr Filip Collin ett krumsprång i luften, väl värdigt en indian, men föga en professor från London. Heureka! Heureka! Han visste det! Han visste vem denne Michaël var, var han träffat honom, när!

Hamburg!... En januarinatt 1909!... Nattkaféet Le Papillon de Nuit!...

Men om denne Michaël, vars porträtt stod på hennes skrivbord, vore indentisk med den något vansinnige herre, Filip träffat i Hamburg 1909, och med vilken han haft mirakulösa äventyr, som resulterat i en sagolik belöning för honom själv — om denne Michaël var hennes bror, vem var hon då själv?

Den plötsliga tanken härpå kom herr Filip Collins

indiansprång att sluta lika fort som det börjat; hans läppar, som format sig till ett ofrivilligt rop, slöto sig åter, och han sjönk tyst och överväldigad av sin upptäckt ned på en stol, varifrån han vördnadsfullt betraktade sin reskamrat.

Hon hade flugit upp ur sina tankar vid åsynen av hans märkliga cirkusprestation och fixerade honom full av oro, tydligen på väg att ringa. Filip samlade sig och sade hastigt:

— Förlåt mig, madame, en häftig stickning i korsryggen... måste ha förkyllt mig... jag ber om ursäkt. Jag...

— Har ni sådana där stickningar ofta?

— Nej — nej då. Mycket sällan. Jag tänkte just fråga er någonting, när den överföll mig, en sak, som förstås är helt naturlig.

— Vad då?

— Om ni fortfarande vill anförtro er åt professor Pelotards skydd? Jag menar, om ni fortfarande tänker resa till Minorca? Behöver jag säga att min jakt och allting jag har står till er disposition, om ni tänker det?

Hennes oro försvann lika hastigt som den fötts; hennes ansikte ljusnade som en sommarhimmel, och hon betraktade hr Collin med ett tacksamt leende.

— Ni — ni är alldeles för vänlig, alldeles för vänlig, sade hon. Jag visste inte om jag vågade... Jag var rädd att ni skulle känna det som ett ohyggligt påhäng... Jag...

Han avbröt henne med en artig bugning.

— Madame, ni gör mig för mycket komplimanger. Det var ju så naturligt att jag skulle erbjuda er detta att jag hade gjort det genast om jag inte tänkt på tre saker och fått den där stickningen i korsryggen.

— Och vad var det för tre saker?

— För det första, det är revolution på Minorca, och en kvinna...

— Revolution på Minorca! Jag har sett större revolutioner... Hon avbröt sig, och Filip, som trodde vad hon sade efter sin upptäckt för en stund sedan, skyndade att fortsätta:

— För det andra, det blir fult väder till natten.

— Det gör ingenting. Jag är van vid sjön.

— Så mycket bättre. För det tredje, vi bli inte ensamma ombord.

För första gången tycktes hon bli orolig.

— Inte ensamma? Hur så? Jag trodde ni gjort en trust, som ni sade?

— Alldeles, men för en timme sedan uppsöktes jag av två herrar, som hade lika trängande skäl som jag själv att resa till ön, och de bådo att få följa med. Eftersom jag inte är så grym som andra trustkungar, sade jag ja, helst som båda dessa herrar äro gentlemän.

— Vad heta de, om jag får fråga?

— Greven av Punta Hermosa och en vän till honom, señor Esteban. De ha affärer att bevaka

på ön. Men ni blir snart i tillfälle att övertyga er om vad det är för herrar.

— Hur så?

— Jag har inviterat dem till middag, och om ni inte har någonting emot...

Hon brast i skratt.

— Ni är den älskvärdaste trustmagnat jag kan tänka mig! Inte har jag någonting emot! Men förstår jag er rätt? Reser ni i kväll?

— I kväll klockan halv elva, madame.

— Och det säger ni mig inte förr. Jag måste ju packa!

— Madame, ni får inskränka er packning så mycket ni kan. Jakten är liten. Men tyvärr har ni väl inte mycket att packa!

Hon vinkade muntert åt honom.

— Gå nu, sade hon. Något har jag väl i alla fall, och jag måste ju göra toalett till middagen.

Det kunde förefallit underligt för en annan: hon föreföll med ens vara i strålande humör, sedan hon var säker på att hon fick resa till Minorca! Men för herr Filip Collin, vilken visslande som en kanariefågel gick in på sitt rum, tycktes det inte underligt.

Ty han visste nu ej blott vem hans hemlighetsfulla reskamrat var, utan även, tack vare slumpen, varför hon reste till Minorca!

När Filip tio minuter senare kom ned i hotellets hall, fann han greven av Punta Hermosa och señor Esteban vänta på sig. Han gick småleende

bort till dem. Greven av Punta Hermosa reste sig och kom mot honom.

För första gången, och med någon överraskning, lade Filip härvid märke till att han haltade.

— Kan jag få tala med er, professor?

— Med största nöje.

De gingo avsides i ett hörn av rummet, under det señor Esteban satt kvar i sin klubbstol.

— När jag framfört vad jag har på hjärtat, professor, kommer ni antingen att tro att jag är vansinnig eller att min hutlöshet saknar gränser.

Filip spärrade upp ögonbrynen.

— Jag förstår inte, men jag är säker på motsatsen.

— Ser ni, saken är den, att kapten Dupont gjorde en god affär i eftermiddag, när han avvisade vårt anbud och behöll ert. Redbarhetens lön, kunde man säga.

— Hur så?

— Vi hade inte kunnat betala honom.

Filip stirrade på greven för att se om han skämtade. Men nej, det tycktes vara allvar. Visserligen smålog han svagt, men detta leende tycktes snarare vara en anhållan om ursäkt än någonting annat. Inte kunnat betala!...

— Ni tycks inte förstå mig, sade greven lugnt. Vi hade inte kunnat betala kapten Dupont, eller rättare sagt inte kunnat betala honom nu, möjligen på Minorca.

— Möjligen på Minorca? upprepade Filip mekaniskt.

— Beroende på vad rebellerna lämna kvar av mina gods...

Greven af Punta Hermosa avbröt sig mitt i meningen och gav Filip en hastig blick som för att se vad effekt dessa ord hade på honom. Som Filip med huvudet ännu fullt av den upptäckt han gjort om sin reskamrat knappt hade rum för andra tankar, fanns det ingenting i hans ansikte som antydde att han funnit något ovanligt i grevens ord; och med en axelryckning fortsatte denne:

— Nåväl, ni förstår att vad som gällde för kapten Dupont i eftermiddag också gäller för er nu. Jag hade inte mod att bekänna det, då jag talade med er för en timme sedan — rättare sagt, jag tänkte göra som vissa passagerare på Amerika-båtarna, stiga på och låta er kasta mig i sjön, om ni ville. Men när ni bjöd på middag, väckte ni mitt samvete...

Filip brast i skratt, det hjärtligaste han haft på länge, och kände en plötslig och oemotståndlig sympati för denne jättestore herre, som nu betraktade honom med uppskjutna ögonbryn och en lustig grimas kring munnen.

— Greve, sade han, gudskelov kunde jag betala Dupont en vecka i förskott, och eventuellt kan jag betala honom en vecka till. Gör er inga bekymmer! Vi ordna affären när ni vill, och låt

oss nu gå in till middagen. Jag ser madame komma nedför trapporna!

— Men om de upproriska förstört allt vad jag har, professor?

— Så får jag nöjet av ert sällskap, och så skola vi tillsammans lära dem att darra för pressen!

Filip tog sin gäst under armen, vinkade åt señor Esteban, som oroligt iakttagit honom ur sin klubbstol, och förde de båda herrarna fram till sin hemlighetsfulla reskamrat.

*

Klockan var något över tio, då tvenne droskor avlämnade ett sällskap på fyra personer vid östra piren i Marseilles hamn. Det var en äldre herre i guldbågad pincené, en mycket stor, medelålders herre som haltade, en medelålders herre i grågrön ulster och en dam i resdräkt.

Nära kajen, mot vilken böljorna slog i vita brigader, låg en smäcker liten ångjakt med rykande skorsten. En julle lade ut från den vid de båda droskornas ankomst, och några minuter efteråt klättrade en rödbrusig man med gråsprängt skägg uppför kajtrappan och kom fram till sällskapet.

— Ni, professor? sade han.

— Ja, kapten Dupont.

— Jag trodde det var Israels barns uttåg ur Egypten. Ni är ju en hel besättning!

— Det är era skyddslingar, kapten, som ni sände

till mig, och min fru. Jag hoppas ni fått mitt budskap och ordnat provianten efter förhållandena.

— Ah, er fru! Kaptenen stirrade på den gråhåriga damen i resdräkten, som höll sig så ovanligt rank i den vassa vårblåsten. Jo, jag fick ert budskap. Men ni sade ingenting om en dam. Tusan vete, om vi kan härbergera en dam ombord på »Storken».

— Seså, kapten, madame är enkel i sina vanor, och hon är varken rädd för sjön eller namnet på er båt.

Kaptenen skrattade. Därpå mulnade han och sade:

— Fan är lös i dag, professor?

— Hur så?

— Hela världen vill min själ resa till Minorca. Först kommer ni. Sedan de båda andra herrarna. Jag talar inte om att ni tar med er fru. Nå, vill ni tro mig eller inte, knappt hade jag kommit ner i hamnen, sen jag skilts från er och de andra herrarna, förrän jag får visit av en fan till som vill dit!

Av kaptenens svordomar att döma var det tydligt, att han var upprörd av sina erfarenheter.

— En till! Filip stirrade på honom.

— En fan till! bekräftade kapten Dupont. Och en judfan, professor, en judfan!

— Seså, kapten, en jude kan vara lika bra som en annan människa. Vad svarade ni honom?

— Att han kunde dra åt... Kaptenen hejdade

sig. Fruntimmer i nödfall, men en jude — aldrig på min skuta, vad ni än säger, professor!

Filip skrattade, och kaptenen, som spottat energiskt i marken, började ordna för transporten av sina gäster ut till jakten.

Den föregivna m: me Pelotard steg först i båten, som skulle föra dem dit, därpå señor Esteban och greven av Punta Hermosa. Filip var just på väg att själv stiga i, då kapten Dupont, som också stod kvar på kajen, högg honom i armen.

— Ta mig hundra millioner, professor, där är juden igen.

Filip vände sig hastigt om. Greven av Punta Hermosa och señor Esteban sträckte på huvudet för att se.

En liten satt man i päls och rund hatt hade hoppat ur en droska uppe på kajen och kom springande mot dem, under det han viftade med en käpp.

— Kapten, kapten! ropade han hest. Vänta, vänta! Har ni inte ändrat er? Får jag inte resa med er?

Kaptenen, som skjutit Filip ned i båten och själv hoppat efter, vände sig om med ansiktet blossande av vrede.

— Följa med! skrek han. Jo, när jag seglar till Palestina, skall ni få följa med, men returbiljetten får ni ta med en annan linje.

— Aber, kapten, kapten! Jag betalar, jag betalar vad ni vill!...

Kapten Duponts svar var några tysta och energiska årtag som slungade båten ett tiotal meter längre bort från kajen. Mannen där inne dansade upp och ned och rev av sig hatten för att bevekande vifta med den.

— Kapten, mina herrar! ropade han. Jag måste, jag måste!

Ljuset från en gaslykta på kajen föll på hans ansikte, och Filip Collin flög med ens så häftigt till på sin plats, att den lilla båten krängde. Detta ansikte, detta ansikte! Lydande en oemotståndlig impuls, lyfte han sin röst högt över bruset av vågorna och ropade med ett gapskratt:

— Res över London! Res över London, så är ni välkommen efter till Minorca, Semjon Marcowitz!

I samma ögonblick kände han den lilla farkosten, som bar honom och de andra ut till kapten Duponts jakt, kränga för en stöt, som på en hårsån när kastat den över ända. Greven av Punta Hermosa och señor Esteban hade samtidigt rest sig i båten och stodo med blickarna som fastnaglade vid kajen, där kapten Duponts senaste spekulant stod kvar i ljuset av gaslyktan. Filips ord hade med ens hejdat hans rörelser. Hans armar hängde slappt nedåt sidan, och hans huvud var framåtsträckt som på ett rovdjur som vädrar efter byte. Ännu på så långt håll kunde man se den ondskefulla svarta glimten i hans ögon, där de oavvänt stirrade utåt den lilla båten och dess passagerare. Därpå svor kapten Dupont till;

och liksom lydande samma impuls sjönko greven och hans äldre vän ned på sina platser.

De kastade en blick på de övriga, som för att antyda att ingenting passerat. Men i nästa ögonblick lutade sig greven av Punta Hermosa fram till sin vän, och trots vågornas brus hörde Filip honom säga sju ord, som gjorde att han grep tag om båtkanten och som förhårad stirrade på den som yttrat dem. Och dock voro dessa ord så enkla som möjligt.

Ty vad greven sade var:

— Paqueno, hörde ni? Det var Semjon Marcowitz!

Men herr Collin, i vars innerficka det låg ett underligt dokument, taget från den judiske ockraren Semjon Marcowitz' kassaskåp, och vars minne av naturen var förträffligt, erinrade sig plötsligt det brev som han tre veckor förut sett på mr Ernest Isaacs' kontor — det brev, som varit anledningen till hans livs största kupp, cornern i Minorcas statspapper. Detta brev var från minorcanska finansministeriet och innehöll en begäran om ett lån; och det var undertecknat: Esteban Paqueno, finansminister hos hans höghet storhertigen av Minorca.

Och om greven av Punta Hermosa nu kallade sin vän för Paqueno, i stället för señor Esteban, såsom han presenterat honom — vad fordrades då för att göra detta underliga sammanträffande av namn ännu underligare?

Att all jord på Minorca tillhörde storhertigen; och att sagde greve, som reste till Minorca för att skydda sina gods, var halt!...

Sannerligen vid Zeus, om kapten Dupont redan hade ett stort ansvar genom att ha herr Collin och hans lycka ombord, skulle han ha det, även om herr Collin ramlade i sjön.

Ty det är ej alla dagar en liten jakt med plats för fyra passagerare bland dessa räknar en framstående svensk svindlare, en nyligen avsatt storhertig med sin finansminister, och en storfurstinna av Ryssland!

Segla varligt, herr Dupont! Ni har en last av konungar i landsflykt!

III.

BLAND UPPRORSMÄN OCH
SKÄLMAR

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PRESS

FÖRSTA KAPITLET.

En marsdag på havet och vad därunder tilldrog sig.

Medelhavet fräste mot den lilla jaktens sidor; den vassa vårblåsten höljde det med skum till den grad att det såg ut som om det snöat på vågorna. Himlen ovanför var fylld av vitt ljus bakom stora tunna moln, som själva voro så vita som om de blekts med klor. Jakten »Storcken» plöjde i korta rullningar framåt mellan himmel och hav.

Klockan var ännu endast sju på morgonen, då de första av dess passagerare visade sig på däck. Det var den haltande greven av Punta Hermosa och hans gamle vän señor Esteban, som kommo uppför trappan från passageraravdelningen och med försiktiga steg gingo över det krängande däcket bort till fören.

Greven slog sig ned på en däckskista som var anbragt där och vinkade åt sin vän att följa exemplet.

— Här kunna vi prata ostörda, Paqueno, sade han. Ingen hör oss utom mäsarna, och de förstå förmodligen inte spanska.

— En vacker morgon, ers höghet! Synd endast att det rullar så mycket.

Storhertigen skrattade.

— Hur är det med er mage, Paqueno? Är den lika sensibel som på vår utresa?

— För tillfället, ers höghet, känner jag mig nu litet bättre. Luften har gjort mig gott. Gamle señor Paqueno sökte göra sin stämma så karsk som möjligt, men hans bleka ansikte visade att det inte var alltför väl beställt med honom.

— Vår utresa, fortsatte storhertigen, ja, det var en färd! Jag hoppas den här blir bättre. Vi ha det ju mycket bekvämt ombord. Men jag får medge en sak.

— Vad då, ers höghet?

— Att vår värd och hans fru, som för resten äro älskvärdheten själv, äro mig något mystiska. En journalist, som har råd att ta egen jakt för att bese en struntrevolution på Minorca!

— Tidningen betalar naturligtvis, ers höghet.

— Möjligt, men när började tidningarna få ett sådant intresse för oss, Paqueno? Och sen hans fru. Hon är ju tio år äldre än han!

— Han kanske gift sig med henne för pengar, ers höghet.

— Tja, det är ju möjligt. Nåja, om hon inte vore så gammal skulle hon nog se bra ut. Det är i varje fall eget, att hon följer med honom så här. Han sade ingenting om det först.

— Hon kanske bestämde det själv i sista minuten.

Om jag får säga någonting, ers höghet, om professor Pelotard och hans fru, så tror jag nästan att professorn står under toffeln. Gamle Paqueno skrattade svagt, men tystnade vid en rullning av »Storcken».

— Hm, ja, det kan ni ha rätt i, Paqueno. Madame ser ut att veta vad hon vill och hennes man ser ut som om han visste av det. Fastän det kan ju också vara artighet av honom... Men det mest mystiska i allt ha vi kvar, Paqueno.

— Vad då, ers höghet?

— Att han kände Marcowitz! Hur tusan förklarar ni det? Marcowitz! Jag höll vid Gud på att ramla i sjön, när jag hörde professorn ropa hans namn. Och lade ni märke till, Paqueno, att Marcowitz tystnade tvärt sedan professorn ropat? Res över London! Det kunde väl Marcowitz göra! Högst mystiskt. Och vad tusan, säg mig, Paqueno, kunde Marcowitz ha för orsak att resa till Minorca? Man tror ju att jag är död eller inspärrad av rebellerna. Vad kan då Marcowitz ha för intresse av att resa dit? Mystiskt, mycket mystiskt!

— Ack, ers höghet, allt vad som händer numera är mystiskt i mina ögon! Den där börsgruppen, som vi inte lyckats få någon förklaring på... Hela vår statsskuld uppköpt av en obekant... Och så ögonblicket efter revolution på ön och hans spekulation om intet...

— Ni har rätt, Paqueno, mysterierna ha avlöst

varandra. Så mycket har det inte hänt på Minorca sedan Don Jeronimo den Lycklige. Jag kan tänka mig att den där börsspekulanten svär vackert för närvarande! Jag skulle velat ge allt vad jag har, vilket inte är mycket; för att se hans min när han läste telegrammet om revolutionen! Ja, för att få en aning om vem han är. Var lugn för att han skulle önska mig lycka på resan, om han visste att jag är på väg till Minorca för att tukta rebellerna!

— Ack, måtte ers höghet inte störta sig i för stora faror genom den här resan!

— Seså, gamle Esteban, det skola vi nog sköta — vid den helige Urban av Majorca, titta, titta!

Storhertigen tystnade tvärt, lade en hand på señor Paquenos axel och stirrade förbi honom på trappuppgången till passageraravdelningen. Såg han rätt, eller var det en hallucination? Eller hade han drömt kvällen förut, då han i professor Pelotards fru sett en dam på fyrtio eller fyrtiofem år som klädde sig något för ungdomligt för sin ålder? Antingen hade han drömt då, eller var detta ett nytt mysterium till de andra; ty där på trappans översta steg, belyst av det vita vårmorgonljuset, stod, med handen på trappräcket och ena foten framsträckt för att nedsättas på däckets, m:me Pelotard. Men en m:me Pelotard, som ej påminde mer om den han sett i går än våren påminner om vintern, än denna friska marsmorgon om en novemberkväll. Hon stod där rank och

smidig, med ett ansikte som var lika ungt och friskt som morgonljuset och med blåa ögon som strålade som Medelhavet omkring dem. Vinden, som kom vågorna att dansa och slet i den lilla jaktens tackling, svepte hennes kjol tätt efter de plastiska linjerna i hennes kropp och rufsade på en minut till hennes hår under sportmössan. Nu fick hon syn på den föregivne greven av Punta Hermosa och hans vän och kom emot dem med ett muntert leende. Hon rörde sig över däckets som om hon trampat skeppsdäck sedan sin barndom.

— Vilken förtjusande morgon! Ha ni sovit gott, mina herrar?

— Förträffligt, madame, sade storhertigen, som rest sig med en bugning. Och ni själv? Vill ni göra oss nöjet att slå er ner hos oss?

— Tack, sade hon och satte sig på däckskistan. Storhertigen stirrade mot sin vilja på henne och slukade varje rörelse hon gjorde med blicken. Plötsligt smålog hon litet spefullt mot honom, och han sökte stammande överskyla sin förseelse.

— Madame, sade han, jag ber om ursäkt för att jag begapar er så — men uppriktigt sagt, har jag aldrig sett en så underbar effekt av en sjöresa förut.

— Hur så?

Han tvekade, osäker om vad han skulle säga. Hon såg det och brast i skratt.

— Tala gärna ut, sade hon. Ni ville kanske säga att jag... att jag ser litet föryngrad ut?

— Ja, madame, mer än litet, sade han, men avbröt sig, rädd att såra henne genom alltför mycket iver.

Hon smålog på nytt.

— Det är inte alls så underligt, om ni lägger märke till det, sade hon. Jag har just genomgått en ansiktskur, ser ni, och behandlingen slutade i dag!

Hon såg så fullkomligt trovärdig ut då hon yttrade denna dundrande osanning, att storhertigen bugade sig.

— Er kur har haft en underbar effekt, madame; ni är tjugu år yngre. Törs jag fråga, hur mår M. Pelotard?

— Tack, bra, tror jag. Hennes ton var undvikande, nästan kort.

— Ni beslöt först i sista minuten att följa med honom?

— Ja... i sista minuten... Hans avresa kom ju så plötsligt.

— En korrespondent som er man får naturligtvis vara färdig att starta på en minut. Törs jag fråga för vilken tidning er man skriver?

— Tidning... Jag vet inte... Jag menar... Javisst, för »Financial Leader»!

— »Financial Leader»! upprepade han oförstående och med stora ögon. För en börstidning?

— Javisst... det vill säga för andra också...

för ett syndikat... Den föregivna m:me Pelotard blev mer och mer förvirrad under det hon talade; namnet »Financial Leader» hade plötsligt runnit upp i hennes minne från frukosten för två dagar sedan, och hon hade gripit efter det som en drunknande efter halmstrået, utan att tänka på att det var en börstidning och att dessa vanligen ej utsända krigskorrespondenter. Hon rodnade och kastade en halvt ursäktande, halvt forskande blick på storhertigen. Denne visste ej, vad han skulle tro, och teg. »Financial Leader!» Ett syndikat! Hon tycktes ej ha reda på vilken tidning hennes man skrev för! Den lilla scenen avbröts av gamle señor Paqueno som hastigt reste sig upp och med en mumlad ursäkt skyndade bort över däckets så fort hans ben kunde bära honom. Storhertigen kunde ej låta bli att småle, men m:me Pelotard betraktade honom ogillande och kastade en medlidsam blick efter den gamle finansministern, som nu försvann nedför trappan.

— Stackars señor Esteban, sade hon. Han önskar nog att vi vore framme på Minorca.

— Ni har rätt, madame, omvälvningar på fasta land skrämma honom mindre än på sjön. För tillfället längtar han till och med till Minorca.

Hon betraktade honom livligt intresserad.

— För tillfället? Inte eljest?

— Eljest är det hans dröm att få gå i kloster i Barcelona.

— Gå i kloster, så underligt! Är han munk?

— Nej, han är finan... Han har varit anställd hos storhertigen av Minorca i många år.

— Hos storhertigen! Vad säger ni! Då känner han storhertigen? Ni också — känner ni honom?

Han betraktade henne förvånad; hennes ton var ju fullkomligt full av iver.

— Storhertigen? Ja då, madame, han är en av mina bästa vänner.

— Don Ronald, inte sant?

— Ramon, madame. Stackars Don Ramon! Han har det inte roligt nu!

— Ja, stackars, stackars Don Ramon. Jag beklagar honom, jag beklagar honom så! Men säg, ni tror... ni tror väl inte att det hänt honom någonting? Att han blivit mördad av uslingarna?

— Tja, madame, det är svårt att säga. Man vet ju inte hur långt det förtryckta folket gått. Kanske ha de kvitterat sina sekelgamla oförrätter med en tum stål... ni såg ju, vad tidningarna hade att säga? »Det är att hoppas att man visat mildhet, men vore motsatsen fallet kunna vi inte ge folket alltför orätt,» var ett av uttrycken som jag såg.

— Tidningarna! Tidningarna! Hon reste sig röd av sinnesrörelse. Vad bryr jag mig om tidningarna? Hemma i mitt land... Jag tycker de tala hemskt, samvetslöst! Har man mördat Don Roland, så borde Europa skjuta hela Minorca i spillror!

— Madame, madame, ni är ju mer rojalistisk än kungen själv! Don Ramon, som ni envisas

att kalla Roland, var på det hela taget en lättjefull dagdrivare, en parasit på sitt stackars folk, och...

— Våga inte att säga mer! Han var en fin och ädel man, det är jag övertygad om, och om han varit förföljd av olyckan hela sitt liv, så böra vi beklaga honom och inte förtala honom som de usla tidningarna. Ni, som känner honom, som säger att han är er vän, borde ge mig rätt i stället för att hålla med dem.

— Mon Dieu, madame, jag ger er gärna rätt i en del saker. Som sagt, han var ju min vän och det fanns många goda egenskaper hos honom. Han bjöd mig ofta på en förträfflig konjak, och...

— Ni är avskyvård, ropade hon, avskyvård! Bjöd er på konjak! Och f a n n s goda egenskaper, var er vän — varför talar ni så? Det är ju alldeles som ni trodde att han vore... vore död.

— Madame, en avsatt furste är så gott som död.

— En avsatt furste! Då är han inte längre er vän för att han inte regerar och kan bjuda er på konjak! Det är vackert! Det är vackert!

— Ack, madame...

— Då har ni ingenting annat varit än en ögon-tjänare! Det trodde jag inte om er. Ni ser inte så ut. Jag började tänka gott om Don Raoul redan för hans vänners skull, då ni först sade att ni var hans vän.

— Ni är lika älskvärd mot mig, madame, som mot den stackars Don Ramon, vilken ni nu har kallat för allting på R utom Ramses. Jag försäkrar

er, att jag egentligen ger er alldeles rätt i allt vad ni säger... ingen kan hålla mer av Don Ramon än jag. Jag tror knappt någon haft mera överseende än jag med hans svaga sidor och mera uppskattat hans goda.

— Nu tycker jag om er; det är vackert sagt av en vän... Men säg, ni som kände honom och känner Minorca... vad tror ni att de gjort med honom?... Eftersom de ha skurit av telegrafkabeln! Det är ju alldeles som om de vore rädda att man skulle få upplysningar om vad de gjort... som om de verkligen dö —

— Ack, madame, det där med telegrafkabeln har ingen betydelse. Om telegrafkabeln upphört att fungera på Minorca, så finns det så många andra saker också som gjort det. Det kan vara av ålderdomssvagheter. Eller kanske rebellerna skurit av den av rädsla att Don Ramon skulle kunna telegrafera efter hjälp.

— Ni säger det! Ah, och tänk att ingen i Europa velat hjälpa honom! Att ingen har hjälpt honom! Det är skamligt, oförsvarligt. Om min br... Om någon... Tror ni att uslingarna utlämna honom för pengar? Att man kan friköpa honom om han är fången? Jag har tänkt på det...

— Ni har tänkt på det! Ni är den mest vidhjärtade unga dam jag träffat! Men jag är rädd att ni får svårt att friköpa honom, om han nu hålles fången. Ingen ville riskera pengar på honom medan han regrade, och då lär ingen

heller vara vidare begiven på det sedan han störtats.

— Säg mig... Hon tvekade. Hur såg han ut? Bra, inte sant?

— Tja, jag vet inte vad jag skall säga, madame. Bra, kan man knappt säga. Han haltade ju, som ni vet!

— Haltade! Vad gör det? Det gör ju n... Hon avbröt sig hastigt och betraktade honom ursäktande. Jag... jag har hört, att han var mycket ståtlig och väluppfostrad...

— Av vem då, om jag får fråga?

— Av M. Pelotard.

— Av er man? Kände er man storhertigen?

— Jag... jag vet inte. Jag tror inte. Det är visst första gången han reser dit...

— Ni vet inte? Håller ni inte bättre reda på er mans affärer, madame?

— Jo, men han kunde ju varit där innan vi blivit...

— Innan ni blivit gifta, jag förstår. Ha ni varit gifta länge, madame, om jag vågar fråga?

Till storhertigens stora förvåning var svaret på denna fråga en djup rodnad som plötsligt spred sig över hela m:me Pelotards ansikte från hakan till hårfästet. Rädd att han sagt en dumhet, men förlägen om hur han skulle reparera den, stammade han:

— Ah, jag förstår, är det möjligt... Är detta er bröllopsresa?

Vad han i nästa ögonblick såg av m:me Pelotard var hennes välformade rygg och skymten av två små lackskor som i iltakt buro sin ägarinna över däckets bort till passagerartrappan; en sekund senare såg han ej ens detta. Madame Pelotard hade utan att ge några skäl för sitt beteende, utan ett ord till förklaring och utan att vända sig om en enda gång försvunnit.

Sannerligen, jakten »Storcken» bar på mera mysterier än dess registertontal gav den rättighet till! Varför i alla världar skall en ung fru, som dagen förut såg ut att vara fyrtio och som genom en underbar ansiktskur i dag fått utseendet av en tjuguföråring, rodna för att man högst aktningsfullt frågar, hur länge hon varit gift? Rodna, och sedan fly som den kyska Diana! Och denna fru som är gift med en journalist, arbetande för tidningar, som hon inte känner, samt för en börstidning, som utsänder krigskorrespondenter — denna fru är fylld av oro för det öde som drabbat en storhertig som hon aldrig sett och vars namn hon förvanskar på ett upprörande sätt! Är fylld av oro för honom, vågar ej tänka sig möjligheten av att han är död, anser att hans undersåtar, av henne titulerade uslingar, böra skjutas samt och synnerligen, om de krökt ett hår på hans huvud, och förhör (utan att veta det) i en halvtimmes tid honom själv angående sig själv!

Sannerligen, man kan bli yr i huvudet för mindre. För mycket mindre!

Innan dessa tankar, som avlöste varandra med hastigheten av den elektriska strömmen i en koppartråd, ännu hunnit genomkorsa Don Ramons huvud, såg han plötsligt maken till den dam, som så mystifierat honom, komma uppför den trappa där hon just försvunnit och lugnt nickande nalkas sig.

— God morgon, greve! Hur står det till? Ni är morgontidig — jag hörde just av madame Pelotard, att ni två redan haft en lång konferens här uppe på däck.

— Ja, och en konferens som avbröts av madame på ett sådant sätt, att jag måste tro mig ha sårat henne djupt. Monsieur, jag ber er tro att jag skulle vara förtvivlad, om det är så! Jag kan endast säga, att jag inte vet med mig...

— Seså, greve, lugna er; det är inte så farligt! Madame fann (oss emellan sagt) sjögången litet för svår. Hon sade mig det just nu.

— Sjögången! Men madame tycks vara född på havet!

— Ack, ni vet, havet och kvinnan äro två ting som äro lika oberäknliga!

Storhertigen skyndade sig att medgiva detta av fullaste hjärta.

— Ni kunde säga obegripliga, professor, utan att överdriva. Men vad er fru angår, är denna oberäknlighet ännu mer anmärkningsvärd hos henne än hos andra kvinnor.

— Hur så?

— Den gäller inte bara hennes inre som hos dem, utan också det yttre. Ni presenterade mig i går för en fyrtioårig madame Pelotard, och i dag återfann jag en tjuårig.

— Ah, greve, belysningen ni vet! Och sjöluften!

— Sjöluften? Jag trodde madame just hade avslutat en ansiktskur?!

— Ja... javisst! Det höll jag ju på att glömma. Javisst, en ansiktskur, som slutade i dag.

— Hon sade mig det. Däremot ville hon inte säga mig, vilken tidning, ni skriver för. Jag höll på att säga, att det såg ut som om hon knappt visste det.

— Ah, mon Dieu, greve, ni kan ju inte begära att det skall intressera en kvinna.

— Nej, kanske inte. Däremot intresserar sig madame Pelotard tydligen för målet för vår resa. Hon utfrågade mig efter bästa förmåga om Minorca.

— Ja, hon intresserar sig mycket för Minorca.

— Och ännu mer för storhertigen! Professor, det är tur för er att han är avsatt! Vore han i livet och gengäldade er frus intresse, så kunde det hända att ni finge lämna Minorca utan henne.

— Ni tror att madame Pelotard intresserar sig så varmt för storhertigen?

— Det föreföll mig nästan så.

— Och tror ni att storhertigen skulle gengälda hennes intresse?

Det låg en spefull biton i Filip Collins röst, som först mystifierade den föregivne greven av Punta Hermosa och därpå retade honom. Om det inte varit så absurt att tänka sig, kunde han nästan ha trott att herr Pelotard visste någonting — mera: att professorn stod och drev med honom! Utan att behärska sig, ropade han:

— Det är en sak som jag är övertygad om, min bäste professor!

Filip vred på huvudet, som det tycktes för att se, om matrosen vid ratten fortfarande skötte sina sysslor. Därpå vände han sig om till storhertigen.

— Vi höllo på att bli fem i går kväll, sade han. Hade det inte varit för kapten Duponts antisemitiska karaktär, hade vi kanske inte sluppit undan.

— Ni kände herrn på kajen? Storhertigen kunde trots alla ansträngningar ej göra sin röst så ointresserad som han önskat.

— Kände honom? En smula. Och ni greve, ni känner åtminstone igen honom!

Storhertigen gjorde en hastig rörelse för att jämka på en repända, som låg lika bra där den låg förut.

— Åtminstone betraktade ni honom länge nog, fortsatte Filip obarmhärtigt.

Storhertigen ryckte på axlarna.

— Episoden var ju egendomlig, sade han, men han kände med sig, att hans röst var långt ifrån övertygande, och åter överfölls han av en tanke

som föreföll absurdare för varje gång den infann sig: den här professorn vet något? Han vet något! Han blev ond på sig själv, därpå på professorn. Vad var det här för ett famlande i hemligheter! Han vände sig till professorn och sade nästan brutalt:

— Er tidning måste vara mycket intresserad av revolutioner, eftersom den bekostar en särskild jakt för att få underrättelser om revolutionen på Minorca!

— Ja, sade Filip tankfullt, det är den verkligen. Men ni vet ju att Minorca varit mycket på tal på sista tiden. Det är ju inte mer än ett par dagar sedan den där börskuppen i Minorcas statspapper.

— Nå och vad vet ni om den? Storhertigens röst var nästan håfull.

— Ingenting, greve. Man vet ingenting om den.

— Det är just likt pressen. Den vet ingenting, men det hindrar den inte att skriva om allting.

— Ni gör oss orätt, sade Filip lika lugnt som förut. I min tidning till exempel är det regel att den som skriver om en sak måste ha noga reda på allt som rör ämnet.

— Då är ni väl späckad med detaljer om Minorca?

— Hm, ja, jag tror att jag har reda på det mesta om Minorca... Men förlåt, var det inte gonggongen? Det är tid att vi gå ned till frukosten.

Nästan ovilligt följde storhertigen sin värd mot

trappan som ledde till den lilla matsalen; med ögonen fästa på honom sade han långsamt:

— Låt höra något av vad ni vet!

Filip Collin kastade en snabb blick på honom, frapperad av tonfallet, och märkte uttrycket i hans ögon. Filip förstod, att han inte fick säga mer, om han inte ville röja sig. Han ryckte på axlarna:

— Ack, greve, det bleve för långt nu före frukosten. Jag vet åtminstone, att Minorca blir representerat vid vår måltid med någonting som det har alla skäl att vara stolt över.

— Vad då? ropade storhertigen med en genomträngande detektivblick på herr Collin.

— Sin hummer, sade Filip artigt och vinkade åt honom att gå före.

*

Klockan var ungefär fem på eftermiddagen då herr Filip Collin kom uppför trappan som ledde till hyttavdelningen och efter några slag över den lilla jaktens däck gick upp till kapten Dupont som nu själv stod vid ratten. Han tog fram sitt cigarrfodral och bjöd den hederlige kaptenen en cigarr. Under ett flitigt rökande resonerade de båda herrarna om diverse detaljer i resan; huruvida man borde gå rakt på Mahon eller hålla sig till någon mindre hamn på ön; och hur man skulle bete sig vid en eventuell sammanstötning med de revolutionära.

Det hade blåst upp igen emot kvällen. Himlen

var hölj'd av jagande gråa skyar som på avstånd kunde ses gjuta ner piskande regn över havet; vinden, som på morgonen varit en frisk och angenäm vårbris, hade vuxit till en vresigt tjutande mistral. Den lilla jakten krängde duktigt, och Filip beklagade invärtas gamle señor Paqueno, som borde lida helvetets kval under denna väderlek. Han själv var god sjöman och kände inga obehag av vare sig mistralen eller vågorna där han stod vid kaptenens sida på kommandobryggan.

Det skymde hastigt. Den släpande röken av ett stort, grått fartyg syntes på avstånd.

Plötsligt såg Filip till sin förvåning madame Pelotard och den föregivne greven av Punta Hermosa komma klättrande uppför trappan från hyttavdelningen. I ett sådant väder! Greven och hans maka tycktes emellertid vara lika härdade mot vädret som han. De gingo flera turer fram och tillbaka över det stampande och krängande däck; de talade, och tydligen gjorde madame Pelotard greven frågor, som han inte besvarade till hennes fulla belåtenhet, ty hon gestikulerade livligt och talade varje gång länge, under det han tycktes yttra sig kort och undvikande. Ett par gånger såg Filip henne föra munnen till hans öra, under det han sänkte huvudet; hon hade synbarligen svårt att göra sig hörd.

De tycktes inte lägga märke till Filip på kommandobryggan. Filip smålog svagt.

Plötsligt fördubblade vinden sin våldsamhet.

Skummet reste sig i en enda vit kaskad längs den lilla jaktens lovartsida, och den började kränga så häftigt, att Filip fick hugga tag i kommando-bryggans barriär för att inte falla. Medan han raglande sökte återvinna balansen såg han sin föregivna maka och greven hastigt skynda över däckets i riktning mot trappan till hyttavdelningen. Greven tycktes ingalunda vara besvärad av sin haltet, ty han sprang över däckets med lika stor säkerhet som någon sjöman, och madame Pelotard gav honom inte efter.

Med ens utstötte hon emellertid ett rop och kastade armarna i luften; hon hade snavat över en försåtlig repstump, föll och skulle med säkerhet ha slagit hårt mot relingen, kanske gått över bord, om inte i samma ögonblick den jättestore grevens armar slungats ut och omsvept henne. I nästa sekund låg hon, tydligen protesterande och ej utan sprattlingar, i hans famn och bars i denna i ilmarsch mot trappnedgången. När de hunnit dit, placerade han henne vördnadsfullt på däckets igen; hon tog tag om trappbarriären och betraktade honom för ett par sekunder med underliga ögon; därpå sträckte hon ut handen och sade något som troligen var ett tack.

Greven av Punta Hermosa tog den framsträckta lilla handen, tryckte den — och förde den därpå hastigt till sina läppar.

I nästa sekund försvann hon utför trappan, och han följde långsamt efter...

Herr Collin på kommandobryggan smålog på nytt, men väcktes ur sina tankar av kapten Dupont.

— Ett krigsskepp! skrek denne vid hans vänstra öra. Ett krigsskepp, professor!

Filip såg ut dit han pekade. Det stora grå fartyget, vars släpande rök han sett för en stund sedan, hade nu hunnit närmare dem och avtecknade sin groteskt imponerande silhuett mot en ljusning i västerhimlen. Utan att bry sig om blåst eller sjögång plöjde det lugnt sin väg mot Marseille, varifrån Filip och hans jakt just kommo. Skummet lyfte sig kring dess vassa bog i två vita vimplar.

Efter tio minuter var det så nära, att Filip kunde se dess flagga; den var vit, blå och röd. En rysk pansarbåt, alltså. Han tog sin kikare och inriktade den på kolossen. »Tsar Alexander» tyckte han sig läsa.

Därpå lät han kikaren sjunka, nickade åt kapten Dupont och gick med ett nytt småleende till hyttavdelningstrappan, utför vilken greven av Punta Hermosa och hans maka för en stund sedan försvunnit.

Varför log herr Collin?

Därför att han började känna sig som ett ombud för Försynen, i vars uppgifter det ingår att vaka över dårar och älskande.

Och även därför att han nu började hoppas att kunna återfå sina förlorade femtiotusen pund!

ANDRA KAPITLET.

Som är början till mycket äventyrliga händelser.

Vinden växte under natten och den därpå följande förmiddagen; havet var svårt, och först vid middagstiden lugnade vädret sig åter. Till och med gamle señor Paqueno vågade sig vid 1-tiden upp på däck, där solen gassade ner från en högbå himmel, och över vilket måsarna kretsade i de vackraste monoplanflykter.

Luften var ljum och aptitgivande.

— Vi börja kunna ge er en föreställning, madame, sade greven av Punta Hermosa, om det bästa som finns på Minorca, klimatet.

Vid 6-tiden passerade man förbi den sydöstra udden av Minorca och kort efter kom Mahon i sikte. Den lilla staden lyfte sig lika vit och lugn som eljest på terrasserna från hamnen; l'Angélus ringde i katedralen, och skuggorna från väster sänkte sig tungt över hus och palmer. Månskäran var en fin silverrispa i den opalblå aftenhimlen, och på det genomskinliga vattnet i hamnen vilade måsarna som vita näckrosknoppar.

»Storken» rundade långsamt hamnpiren och gick

för halv maskin in i hamnen; den var tom så när som på måsarna, som skrikande lyfte sig vid dess ankomst.

Därpå kastade »Storken» ankar, och under någon tid såg det ut, som om ingenting skulle inträffa.

Plötsligt sköt emellertid en båt ut från inre delen av hamnen och nalkades snabbt den lilla jakten. Den roddes av en hamnroddare och innehöll utom honom två herrar, som voro uniformerade och rikt prydda med galoner. Kring vänstra rockärmen buro de en vit bindel.

På jaktens däck syntes endast professor Pelotard, hans maka och kaptenen. Då man kommit i sikte av Mahon hade Filip tagit greven av Punta Hermosa och hans vän avsidet och sagt:

— Mina herrar, det är min avsikt att angöra själva huvudstaden. Jag är obekant där och tror att jag kan göra det. Men om jag inte misstar mig, ha ni ju varit där förut? Och ha egendom där?

— Alldeles.

— Då finner jag det klokt, ja, det enda kloka, att ni förblir utom synhåll, tills jag kunnat se hur landet ligger. Er åsyn kunde kanske ge anledning till våldsamheter från de revolutionära... man vet ju aldrig!

— Ni har rätt, svarade greven, och vi skola göra som ni säger.

Följaktligen stodo Filip och hans maka nu ensamma bland »Storkens» passagerare på däck, då

båten med de galonerade herrarna lade upp längs sidan av den lilla jakten. Inom tio sekunder hade de dessa båda herrar ombord. Den ene av dem, en ung man på knappt trettio år, som var klädd i den pråligaste uniformen och de största galonerna, nalkades dem och gjorde militäriskt honnör.

— God afton, sade han på bruten engelska, vem har jag nöjet att tala med?

Vem har jag nöjet att tala med! Filip betraktade honom road.

— Mitt namn är professor Pelotard, sade han. Detta är min fru, och det här är kapten Dupont, som för denna jakt för min räkning. Vem har jag nöjet att tala med?

Den unge mannen rätade på sig.

— Mitt namn är Luis Hernandez, sade han. Kanske är det er inte obekant?

Filip höll på att skratta: detta var alltså den blivande eller redan utnämnde presidenten av Minorca! Som genast kom ombord för att visa sig för de distingerade utländska gästerna... Tydligt var det hans vana: han hade ju gjort visit hos kapten Simmons på »Lone Star» också. Och kanske tio steg från honom, i en hytt på »Storken», satt den man han ville efterträda!

— Det är mig ett nöje att göra er bekantskap, herr president, sade han bugande. Världspressen har genljudit av ert namn i fyra dagar, alltsedan telegrammet från kapten Simmons lämnade Barcelona.

— Ah, han telegraferade! Jag hoppades det, men jag började bli orolig... Man märkte ingenting... och vår telegrafkabel är ur stånd att fungera. Ingen vet varför. Det gläder mig att han telegraferade. Alltså talar man om mi... om oss i Europa?

— Var övertygad om det, herr president! Man talar inte om någonting annat, och tidningarna äro fulla av beröm för er och era modiga landsmän. Jag själv kommer som representant för pressen... kommer för att bringa er dess hyllning och ställa dess inflytande till er disposition, herr president!

Filip talade långsamt för att låta varje ord sippra in i den tacksamma jordmån, som señor Luis Hernandez hjärta tydliggen var. Den presumtive presidenten av Minorca lyssnade med lätt skilda läppar och framåtsträckt huvud under det han då och då strök med handen över sin guldprydda rockärm. Det var Filips önskan att för tillfället ställa sig så väl med honom som möjligt, och det var synbart att han gjort en lyckad start. Señor Hernandez harsklade sig och sade med oratorsstämma:

— Det gläder mig, mr Pelotard! Det gläder mig. Det bevisar att pressen inser sin uppgift, att kämpa för sanningen och det rättas seger. Det gläder mig... Men kalla mig inte för president, om jag får be. Jag är det inte än... Valen äga inte rum förrän om några dagar.

— Ah, sade Filip med sitt älskvärdaste små-

leende, men jag har hört talas om att man ibland kallade förste konsuln Bonaparte för sire utan att han tog illa upp!

Señor Hernandez rodnade av belåtenhet över hela ansiktet, men kastade en hastig blick på sin följeslagare som för att se om denne förstått. Därpå sade han:

— Detta, mr Pelotard, är hamningspektören, min vän Emiliones. Han kommer att hjälpa er på alla sätt ni kan önska...

Han tystnade och kastade en lång blick på fönstren till matsalen, som för att antyda att presidenten av Minorca ej skulle krusa, om han bleve inbjuden till supé, men Filip, som hade sina egna planer, låtsades inte om någonting.

— I morgon, señor, sade han, skall jag taga mig friheten att uppsöka er, om ni tillåter det, och rådgöra med er om vad vi lämpligast böra låta trycka i pressen.

— Ni är mycket välkommen, mycket välkommen, señor, skyndade sig Luis att säga. Ni kan träffa mig när ni vill efter klockan tolv. Klockan tio till tolv inspekterar jag trupperna.

— Och var, frågade Filip, kan jag träffa er?

— I slottet, señor. I palatset.

Filip höll på att brista i gapskratt. Señor Hernandez sölade inte med att skaffa sig de yttre insignierna på makten; folkmaktens representant hade helt enkelt övertagit den störtade tyrannens bostad!

— Ah, sade Filip, i storhertigligna slottet... Törs jag fråga en sak?

— Naturligtvis, señor, med nöje.

— Vad har det blivit av förre hyresgästen?

Señor Hernandez stirrade förbluffat och forskande på representanten för den europeiska pressen... Därpå hämtade han sig och mumlade:

— Vi få tala om det i morgon, señor. Jag önskar er en god afton.

Han hoppade ned i sin båt med señor Emiliones, som under hela tiden ej yttrat ett ord, måhända emedan han ej förstod engelska; och efter ett par minuter hade deras farkost försvunnit i den tätande skymningen. Knappt var den utom synhåll, förrän Filip rusade från sin föregivna maka, som ännu stirrade med mörkdande blickar efter republiken Minorcas president, ned i hyttavdelningen och bultade på hos greven av Punta Hermosa.

— Vi ha haft främmande, greve, storfrämmande.

— Vem då?

— Presidenten Hernandez! Jag och han äro de bästa vänner i världen, och i morgon skall jag besöka honom i hans bostad i storhertigligna slottet.

— I storhertigligna... den förbannade slyng... jaså, ni skall besöka honom där. Jag gratulerar. Skall madame medfölja?

— Madame? Jag hade all möda i världen med att hindra henne från att lönnmörda presidenten under hans besök. Ni vet att hon är rojalistisk.

— Jag vet det, och det gläder mig.

— Seså, greve! Jag har i alla fall presidenten att tacka för en sak.

— En invit till storhertigluga slottet?

— Nej, för att han befriat Minorca från storhertigen! Hade Don Ramon funnits kvar vid makten, sade ni ju, hade jag fått lämna Minorca utan min fru. Men oss emellan sagt: jag tänker inte vänta med min visit till i morgon.

— Ni har bråttom att återse er vän presidenten.

— Hm, ja, i varje fall vill jag se hans huvudstad, och därför tänker jag gå i land i kväll.

— Ni kommer inte att se mycket. Huvudstadens gasverk är utmärkt för sin otillförlitlighet.

— Jag får klara mig utan gasbelysning. Au revoir, greve.

— Ha inte så bråttom, professor. Jag tänker följa med, om ni inte har någonting emot på det.

Filip skrattade invärtes.

— Ah, ni tänker följa med... Det är mycket oförsiktigt. Och om jag skulle ha någonting emot på det?

— Då simmar jag i land.

— För allt i världen, greve, det skall ni slippa. Följ med, om ni lovar mig att inte telegrafera era intryck till någon konkurrenttidning! Känner ni till Mahon?

— Något så när.

Storhertigens ton var ganska kort. Det låg ett egendomligt uttryck av beslutsamhet över hans

ansikte, och med en ilning av glädje sade Filip sig, att det här såg ut att arta sig till stora äventyr. Från och med det ögonblick han talat om var president Hernandez logerade, hade den föregivne grevens av Punta Hermosa ansikte stelnat som en mask; och om Filip ej misstog sig på sin gästs karaktär, betydde det att en farlig tid förestod för revolutionsledarna i land — och för dem själva! Men han gillade storhertigens känslor, älskade äventyr och glömde inte, att vad som skedde helt passade in i hans egna planer!

Då han och storhertigen kommo upp på däck funno de att skymningen hastigt övergått i natt. Storhertigen hade haft rätt: ej en enda gaslykta var tänd i Mahon. De fingo reda sig med det svaga ljus som kom från den nattliga vårhimlen.

Kapten Dupont rökte snugga vid relingen. Filip ropade till honom att låta sätta ned en julle. Kaptenen gav order härom, något förvånad.

— Ni ger er i land, professor?

— Ja, kapten. Håll utkik på oss vid elvatiden. Mer än två timmar bli vi nog inte borta. Men om vi skulle dröja tills — låt mig säga tolv, så lyssna noga om ni hör något misstänkt. Man vet ju inte vad som kan hända i ett revolutionsland.

— Ni har rätt, professor. Fast det var tusan vad de göra sina revolutioner tyst här. Det är inte som i Frankrike. Hit kunde min själ vilken ångare som helst gått!

— De äro färdiga med revolutionen nu, kapten. Ni såg ju den nye presidenten i eftermiddag.

Kapten Dupont spottade energiskt till bekräftelse på att han gjort det.

— Ja, fy tusan, sade han.

— Au revoir, kapten, sade Filip skrattande. Den republikbeboende kapten Dupont tycktes inte vara republikansk utomlands.

Han och storhertigen stego ned i jullen. Filip tog årorna, och de gävo sig av.

TREDJE KAPITLET.

Vari vi återse en gammal bekant, och vari storhertigens överraskningar börja.

Båten gled tyst fram genom det nu alldeles lugna vattnet i hamnen; Filip ansträngde sig att göra minsta möjliga buller.

Efter en minut lutade han sig fram till storhertigen, som tyst iakttagit hans rodd, och sade:

— Var skulle ni föreslå att vi landa, greve? Jag föredrar för min del att inte göra det i närheten av min nye vän Emiliones' kontor.

— Emiliones?

— President Hernandez' hamnprefekt.

— Aha. Jag delar er uppfattning. Låt mig taga årorna. Jag tror, att jag vet rätta platsen för oss.

Han övertog årorna från Filip och de gled vidare lika tyst som förut.

Efter fyra minuters rodd genom den nattskumma hamnen lade de till vid västra hamnsidans inre ända. Några låga, grå redskapsbodar med uppspända nät framför antydde, att denna del av Mahons hamn användes av fiskarbefolkningen. Ingen representant för denna var emellertid när-

varande för att fira sin laglige herres återkomst; storhertigen och Filip landade i största sekretess, och drogo så stilla som möjligt »Storkens» julle upp bland de fem eller sex fiskarbåtar, som omvända lågo framför redskapsbodarna. Storhertigen vinkade åt Filip att följa och ledde vägen förbi de små grå husen, som på denna sida av hamnen gingo nästan ända ned till vattenbrynet, och ut i en trång gränd. Utan att säga ett ord togo de båda nattliga äventyrarna ut stegen, storhertigen före, Filip strax efter.

Minut efter minut gick förbi under samma tysta marsch; i de trånga och slingrande gränderna, där de drogo fram, hade Filip svårt att bedöma den riktning hans följeslagare tog, men om han kunde lita på sitt lokalsinne, bar det av mot öster; då och då vid passerandet av en tvärgränd, som ledde ned till hamnen, såg han i öster en taklinje, som han redan lärt sig känna igen, och smålog.

Han förstod, att hans vän greven av Punta Hermosa, såsom varande en god guide, först av allt tänkte visa honom Mahons främsta sevärdhet — slottet, där president Hernandez efterträtt sin avsatte herre!

Vad som mest frapperade Filip var den dödslika tystheten i staden. Knappt ett ljud hade hörts på hela den väg de passerat; och detta var den stad, vars befolkning just avkastat ett sekelgammalt ok, som äntligen andades ut och fick insupa fri-

hetens luft efter ousägliga århundraden av nesa och förtryck! Sannerligen, den tog sin befrielse ovanligt lugnt! Man hade väntat sig carmagnoler, lusteldar, frygiska mössor, eventuellt en giljotin, rest till firande av den nya republiken; i stället rådde en tystnad som i graven och det befriade folket gick till sängs klockan nio!

Plötsligt, vid korsningen av den gränd som de just passerade och en något större gata, blev storhertigen stående med framsträckt huvud. Från den bredare gatan framför dem hördes det taktfasta trampet av klackar som kommo åt deras håll. Var det en vakt, som patrullerade? Det var bäst att övertyga sig, innan man gick vidare. Klack, klack, klack, kom ljudet av stegen allt närmare och närmare; det lät som om de härrörde från en person, van att röra sig militäriskt. Filip lutade sig fram vid storhertigens sida och stirrade ut i det ljusare dunklet på gatan framför dem. Efter en sekund blev den person synlig, vars steg de lyssnat till; Filip hörde ett tungt väsande undslippa sin ledsagare, och spratt själv till av överraskning.

Med äkta preussarhållning, stram, med sitt fyrkantiga huvud högburet, klädd i en bonjour, som fladdrade vid hans steg, i rundkullig hatt och i gula skor, som lyste otydligt i nattens skumhet, kom en herre marscherande längs gatan, som Filips ögon efter en enda blick inregistrerade i släktet tysk handelsresande; i varje fall tysk av underklass. Allt fanns där: den obeskrivliga håll-

ningen av militärdrillad klumpighet, kostymen, i alla detaljer, och, för att intet skulle fattas, en blossande cigarr i munnen, vars doft, då nattvinden förde den åt deras håll, talade om äkta fempfennigsbremerhavanna. Filip höll på att brista i gapskratt. Man gjorde revolution på Minorca, folket sov, och när man äntligen mötte en vaken medlem av detta befriade folk var han en tysk handelsresande! I nästa ögonblick, just som mannen på knappa tre stegs avstånd passerade förbi deras gränd; upphörde hans skrattlust. Med ens, utan att säga ett ord, blott med en kvävd väsning, hade storhertigen vid hans sida tagit ett språng, som i en sekund flyttade honom från Filip fram till tysken. I den nästa såg Filip honom slå högra handen om tyskens högra handled och med den vänstra fatta om hans hals; ännu en sekund, och den högra gjorde en häftig vrickning, sådan som poliser använda mot gensträviga arrestanter, under det den vänstra slöt sig i ett mördande grepp. Svagt, men fullkomligt hörbart, förnam Filip väsan-det av tyskens andedräkt, och därpå några ord som storhertigen viskade med intensiv betoning på vart och ett av dem:

— Försök att skrika, herr Binzer, så stryper jag er utan vidare!

Ehuru tydligen halvt förlamad av fasa, gjorde tysken en sista ansträngning att bli fri och sökte med sin fria vänsterhand få tag först om storhertigens strupe, därpå om ett föremål, som låg i

hans egen bakficka. Filip förstod, att det var en revolver, han famlade efter, och ehuru han ännu ej begrep meningen med det hela, störtade han fram till de båda kämpande. Kunde tysken få tag i sin revolver och hinna skjuta, var det slut på alla planer för honom på att återfå sina förlorade femtiotusen pund, och republiken Minorcas framtid var betryggad... Men innan han ens hunnit fram till de båda motståndarna, släppte storhertigens vänsterhand hastigt taget om tyskens hals, lyftes och föll med smällen av ett tungt hammarslag mot dennes högra tinning. Som träffad av blixten eller musketören Portos föll tysken till marken.

Storhertigen vände sig flämtande till Filip.

— Ni ryser väl över mina våldsmetoder, professor, men när ni får veta vem den här karlen är, kanske ni förstår dem.

— Vem är det då?

— Detta, sade storhertigen och pekade med foten på sin avsvimmade motståndare, är herr Isidor Binzer från Frankfurt, och det är han som gjort revolutionen på Minorca!

— I så fall, sade Filip lugnt, förstår jag både ert storhertigligna höghets känslor och handlings-sätt!

Storhertigen tog sig hastigt om pannan och stirrade på honom.

— Ni sade ert... Ni vet vem jag är?

— Ja, ert höghet, det vet jag.

— Sedan hur länge?

— Sedan vår avresa från Marseille.

Storhertigen, vars ögon voro uppspärade av förvåning, mumlade mellan tänderna:

— Jag misstänkte det; jag misstänkte det. Men då...

Filip, som ej fann ögonblicket lämpligt att ingå i detaljer, avbröt honom.

— Ers höghet har tappat ett papper.

Han böjde sig mot marken, där herr Binzer låg kvar i samma dödsliknande dvala, och tog upp ett sammanvikt pappersark som låg där.

— Var så god!

Storhertigen tog papperet och mönstrade det; oviss om vad det var, vecklade han upp det och försökte läsa det i det dunkla nattljuset. Det var emellertid för mörkt, och han tänkte stoppa det i fickan, då Filip kom till hans hjälp med en elektrisk ficklampa. Storhertigen kastade en blick på papperet, genomläste det, och gav därpå till skratt, som genljöd längs hela gatan.

— Ers höghet, ers höghet! viskade Filip. Tyst för all del; låt oss inte bli överraskade här.

— Ni har rätt, ni har rätt, mumlade storhertigen med en ton som nästan skrämde Filip, men om ni visste vad det var för ett papper, ni just gav mig!

Filip betraktade honom oförstående, men utan att fråga.

— Det hade, ifyllde storhertigen med ännu ett

kort skratt, inte fallit ur min ficka, utan ur herr Binzers, och det var ingenting annat än kontraktet mellan honom och sex av mina undersåtar om mitt störtande och avlivande mot en betalning av 200,000 pesetas kontant!

Filip spratt till ur sina häpna tankar vid en rörelse av herr Binzer.

— Ers höghet, viskade han, vi måste föra den här Binzer till något säkert ställe. Känner ers höghet till något?

Storhertigen, som några ögonblick stått försjunken i tankar och fixerat än Filip, än kontraktet, vaknade hastigt till besinning vid Filips fråga och såg sig omkring. Husen i gatan voro fortfarande tysta och företedde samtliga samma utdöda yttre; ett av dem, ett envåningshus, några steg därifrån, såg emellertid ännu mera övergivet ut än de andra. Fönsterrutorna voro inslagna och dörren stod halvöppen, färdig att låta vem som helst passera. Han pekade tyst på det, och Filip nickade. Under samma tystnad togo de tag i herr Binzer, som härvid genomflögs av några spasmodiska ryckningar, och buro honom in i det förfallna envåningshuset. Trots allt tycktes det inte vara fullt övergivet, ty i ett hörn av rummet stodo några redskap, sopkvastar, spannar, en stege och en skara tomma buteljer; ett rep hängde kastat över en krok i väggen. Lydande samma impuls ryckte Filip och storhertigen ned repet från kroken, och begynte surra herr Binzer. Just som de voro

färdiga därmed, vaknade denne medborgare till medvetande, det ryckte i hans bakbundna armar, de blåsvullna ögonlocken lyfte sig över ögonen, som voro blodsprängda efter kampen med storhertigen, och han stirrade full av fasa, till en början alldeles oförstående, på sina båda fiender.

Plötsligt rörde sig hans tunga långsamt, och han viskade hest, som för sig själv:

— Den Halte! Den Halte!

Storhertigen skrattade bittert.

— Ja, herr Binzer, just den halte, sade han. Den halte, som kommit tillbaka till sitt trogna folk för att återtaga regeringen. Ni kan anteckna era 200,000 pesetas som förlorade, herr Binzer. Svavelgruvorna vid Punta Hermosa komma inte att drivas med er som direktör.

Herr Binzer betraktade honom plötsligt med en blick av så intensivt hat, att storhertigen själv smittades av det.

— Vet ni, herr Binzer, sade han, vad min första regeringshandling skall bli? Det skall bli en lag, som till er ära skall kallas Lex Binzer, och den skall bestämma, att det vid böter av 50,000 pesetas är förbjudet för varje utlänning att gå i land på Minorca. Skulle han vara från Frankfurt, utbytas böterna mot dödsstraff.

Han hade yttrat dessa ord på spanska. Filip, som hjälpligt begrep detta språk, ifyllde:

— Törs jag giva ers höghet ett gott råd?

— Vad då?

— Låt lagen ha retroaktiv kraft.

Herr Binzer från Frankfurt ryste. Storhertigen skrattade dovt.

— Ett ypperligt råd, professor. Vill ni låna mig er näsduk, skall jag anlägga en munkavle på den närmaste anledningen till lagen, sedan ge vi oss av igen.

Filip skyndade sig att efterkomma hans begäran. Storhertigen anlade hastigt en munkavle på herr Binzer, vilken ännu var så bedövad av det passerade, att han ej gjorde något som helst motstånd.

Efter att ur herr Binzers ficka ha framletat den revolver denne nyss sökt bringa till användning, vände storhertigen sig till Filip och sade:

— Låt oss då gå vidare.

— Vart, ers höghet?

— Till slottet, svarade storhertigen med ett bistert leende, på visit till presidenten.

Filip, som såg hans leende, beklagade invärtes presidenten.

Hade han och storhertigen vetat, i vad det var för ett hus de just lämnat herr Binzer från Frankfurt, hade de måhända icke smålett!

Det bar av i hastig marsch genom de långa gatorna upp mot Mahons östra terrasser, på vilkas topp slottet lyfte sin tunga profil mot natthimlen. Storhertigen, som gång på gång fixerade Filip, tycktes stundom på väg att framställa frågor, men hejdade sig ständigt; och det var under fullständig

tystnad de nådde fram till slottsterrassen. Filip, som själv var god fotgängare, måste beundra den raskhet, varmed hans följeslagare trots sitt lyte tillryggalagt vägen. Han själv plågades svårt av nyfikenhet, och ett dussin frågor om herr Binzer, kontraktet och svavelgruvorna vid Punta Hermosa darrade på hans tunga. Men inseende att hans bästa politik var att följa storhertigens exempel, teg han.

De hade hunnit till kanten av slottsplatsen, vars träd otydligt avtecknade sig framför dem, då de hejdade sig vid ett ljud. Det var samma ljud som kommit dem att stanna nere i staden: trampet av klackar. Det var emellertid tydligt att dessa klackar icke trampade mot den grusbelagda delen av slottsplatsen närmast dem utan mot den stenlagda närmast slottet, som de ej kunde urskilja. Försiktigt smygande på tå bakom träden lyckades de slutligen komma inom synhåll och iakttaga den som framkallat ljuden.

Det var en soldat, som gick på post framför slottsporten. Presidenten Hernandez sov icke ovaktad bland sitt trogna folk.

Filip betraktade frågande Don Ramon och formade med läpparna orden: skola vi överfalla honom, ers höghet? Storhertigen stirrade ett ögonblick på den lille soldaten, som trött gick sin rond framför dem. Därpå skakade han på huvudet.

— Nej, nej. Han har ingenting ont gjort. Vi ha bättre användning för våra krafter, och jag

tror att jag vet en annan ingång. Om den bara inte blivit obrukbar.

Han tog Filip vid handen och ledde försiktigt vägen tillbaka, vred av till vänster ned i den lilla slottsträdgården och stannade efter en stund vid en liten dörr som halvt doldes av murgröna.

— Jag brukade springa den här vägen som pojke, mumlade han, på den tid då köksregionen var den intressantaste delen av slottet, fastän den inte var över sig väl försedd. Vi få se, om den går att använda nu också.

Han satte sin väldiga axel mot den lilla dörren och tryckte några gånger. Det höll mot; men plötsligt gnisslade det i låset och en knäppning hördes. Det gamla rostade dörlåset hade sprungit och vägen var fri.

Storhertigen var på väg att gå in med Filip i spåren, då han plötsligt hejdade sig.

— Ett ögonblick, sade han. Jag tar farväl av er här.

— Farväl! Aldrig, ers höghet!

— Jo, det här kan bli farligt. Om jag riskerar mitt liv, så gör det ingenting, eftersom det är mitt, men jag har ingen rätt att riskera ert. Ge er tillbaka ned i hamnen och gå ombord. Låt »Storcken» sticka ut till sjöss. Skulle jag lyckas, får ni underrättelse från mig i morgon. Skulle jag misslyckas, så... hälsa till gamle Paqueno och madame Pelotard.

Filip kände sitt hjärta klappa häftigare. Detta

var vid Zeus en man! Ensam, endast beväpnad med en revolver, tänkte han uppsöka fienden i dess borg och utan bistånd kuva en skara upp-
roriska, för vilken hans död betydde allt! Vad han än hade förbrutit förut, försonade han en rundlig del därav med vad han gjorde i denna natt! Filip skakade häftigt på huvudet och sträckte fram sin hand.

— Ers höghet, sade han, pressen har också sina skyldigheter. Bland annat får den inte hålla sig undan, när någonting sker. Som dess representant kommer jag att obevekligt följa med ers höghet för att besjunga denna natts händelser.

— Och om jag stänger dörren för er?

— Så går jag in stora vägen, och vi mötas i hallen, ers höghet.

Storhertigen brast i skratt och fattade Filips hand.

— Min aktning för pressen har stigit med hundra procent i natt, sade han. Kom, om ni vill!

De döko in i det nattsvarta mörkret i gången, som från den lilla dörren ledde upp till köksavdelningen. Sakta, oändligt försiktigt och steg för steg, gingo de från denna ut i slottets hall. En ensam lampa osade i den ända därav som var närmast utgången. Utifrån hördes de dova och regelbundna stegen av soldaten som gick vakt. Filip drog fram sin elektriska ficklampa och lyste för ett ögonblick på sin klocka. Den var fem minuter över tio.

Storhertigen hade med en tyst smidighet, som man aldrig kunnat tilltro hans jättekropp, smugit fram till raden av dörrar i hallen för att lyssna. Det flög ett bittert leende över hans ansikte, då han betraktade dörrarna; det gamla storhertigligna vapnet på var och en av dem var övermålat med grov oljefärg, och på en av dem märkte han plötsligt ett visitkort! Han behövde knappt luta sig fram och läsa det för att veta vilket namn det bar.

— Professor, viskade han med en vink åt Filip. Här bor presidenten. Ni ser hans visitkort på dörren!

Filip smög hastigt dit, stirrande på den väl-taliga vita pappersbiten. Därpå lyssnade de bägge med örat spänt in mot rummet. Endast det svaga ljudet av en ensam persons steg hördes därifrån, och lydande en oemotståndlig impuls lyfte Filip plötsligt handen och knackade på. Steg nalkades hastigt inifrån, därpå öppnades dörren, och på dess tröskel visade sig, belyst av lampljus, presidenten Luis Hernandez själv.

Filip hade hastigt skjutit storhertigen bakom den öppnade dörrhalvan och bugade sig nu lätt för señor Hernandez.

— God afton, herr president! sade han. Som ni ser har jag inte givit mig tid till i morgon med att diskutera våra planer. Fastän det är så här sent, har jag tagit mig friheten att uppsöka er redan i kväll.

Presidenten, som först stirrat på honom med ett uttryck av häpen misstänksamhet, ljusnade så småningom, då han bättre igenkände Filip.

— Ah, sade han med värdighet. Ni har rätt. Timmen är sen. Men er ankomst passar förträffligt — jag väntar just mina vänner — mina medhjälpare. Stig in, mr Pelotard!

— Tack, herr president, sade Filip, och steg långsamt närmare, men saken är den, att jag kommer inte ensam. Jag har tagit en vän med mig!

FJÄRDE KAPITLET.

Vari republiken Minorcas bestånd synes starkt hotat.

— En vän? upprepade señor Hernandez oförstående. Jag trodde ni var ensam på båten. Har ni vänner på Minorca?

— Jag har en, sade Filip med en ofrivillig darrning i rösten och fattade storhertigens hand bakom dörrhalvan. Någon som önskar betyga er sin hyllning, herr president.

Señor Hernandez retirerade in i rummet och betraktade honom med plötsligt misstänksamma blickar.

— Hur kom ni förbi vaken? ropade han. Visa er vän genast och säg hans namn!

— Hans namn, sade Filip och rusade in i rummet, är Don Ramon XX av Minorca, som ni och era vänner åtog er att mörda för 200,000 pesetas kontant, och som kommit igen för att lura er på konfekten!

Under det han med växande röst ropade dessa ord, hade señor Hernandez hastigt vänt sig om och rusade nu mot ett skrivbord, på vars yttersta

kant det låg en liten svartblänkande tingest, som Filip plötsligt såg var en revolver. Det hade varit en tid, då Filip ansetts som ett svenskt universitets bästa fotbollspelare; det var länge sedan; men vid åsynen av señor Hernandez och det mål han störtade mot, vaknade blixtnabbt sedan länge slumrande instinkter i Filips själ. Han gjorde tre språng, som han ej behövt skämmas för tolv år förut; i samma ögonblick som den presumtive presidenten av Minorca var framme vid skrivbordet och kastade ut handen för att fatta revolvern, flög Filips högra fot ut i en ståtlig kick; i nästa ögonblick ven den lilla browningen i en båge på tio meter bort i andra ändan av rummet. Tyvärr är det att tillägga, att Filips fot, troligen i lydnad av vissa fysikaliska lagar, ej hejdade sig efter denna vackra prestation, den flög vidare uppåt, gjorde en lätt deviation och mötte plötsligt presidentens av Minorca näsa, vilken i nästa ögonblick började färga golvet marmorplattor röda. Filips fot sjönk åter till marken, och under det storhertigen, rytande av blandat skratt och raseri, störtade fram, sjönk republiken Minorcas president med ett smärtovrål samman över skrivbordet.

— Well done, professor! Well done! ropade storhertigen. Ni, karl där, tig, eller dödar jag er tvärt, utan fraser! Tig, säger jag!

Hans röst var så förfärlig, att señor Hernandez smärtotjut tystnade så tvärt som om hans hals skurits av; darrande i alla leder reste han sig

från skrivbordet, betraktade ett ögonblick sin härskare och sjönk i det nästa på sina knän på golvet, under det blodet fortfor att frusta ur hans näsa:

— N-nåd, ers höghet! flämtade han. Nåd! J-jag har blivit lockad... Jag hade ingen del i sammansvärjningen... Jag svär det...

Storhertigen betraktade honom med ljungande förakt.

— Då svär ni falskt, förbannade lymmel. Hur kommer det sig att ni slagit er ner här, i mitt palats? Svara! Är det för att ni inte hade någon del i sammansvärjningen?

— M-man tänkte välja mig till p-president, mumlade señor Hernandez snyftande.

— Och ni tog värdigheten i förskott! Men hur kommer det sig (storhertigen röst blev åter förfärande), att ert namn står överst på detta kontrakt?

Han ryckte plötsligt upp papperet, som fallit ur herr Binzers ficka, och höll det för ögonen på Luis Hernandez. Denne blev blekare än döden, och för ett ögonblick tycktes det, som om till och med blodet från hans näsa upphörde att flyta. Därpå, utan att säga något, kastade han sig framstupa och sökte fatta om storhertigen knän för att be om nåd. Don Ramon gjorde sig fri med en häftig rörelse och sade till Filip:

— Vill ni gå till rummet i bortersta ändan av hallen? Jag tror, att det skall finnas rep där.

— Sk-skall jag hängas? stammade señor Hernandez, under det stora tårar började sippra längs

hans svullnande näsa och blanda sig med blodet från den.

— Ja, senare, sade storhertigen, om domstolen beslutar det. Jag är ingen mördare, señor Luis, som ni och era vänner. Under tiden skall ni bindas. Förbind er näsa med det här.

Han kastade till honom en näsduk och återtog:

— Säg mig nu en sak, men tala sanning, det råder jag er till! När väntar ni edra vänner?

Señor Hernandez' gråt hade avstannat då han hörde att hans exekution ej var omedelbart förestående. Så länge det fanns liv, fanns det ju hopp... Han kastade en skygg, försiktig blick på Don Ramon, och började:

— Jag vet inte... Om en timme...

Storhertigens panna mulnade som en åskhimmel. Det var tydligt som en bok, att karlen ljög, att han planerade någon kupp, och att hans vänner förmodligen kunde komma när som helst.

— Luis Hernandez, sade han, jag hade tänkt att för den händelse domstolen dömde er till döden använda min benådningsrätt. Efter de sex ord och två lögner, ni just yttrat, är ert öde be-seglat.

Han vände sig till Filip, som just kommit in med ett rep, och sade:

— Professor, jag får be er hjälpa mig med ett obehagligt och snuskigt arbete, att binda en för-rådare, som är så feg och falsk att han ej ens talar sanning, då han just undsluppit döden. Ni

ser honom här, han kallade sig i dag president av Minorca, och kommer, innan många dagar förgått, att ligga namnlös utanför kyrkogården i Mahon...

Under det han mumlade dessa ord mellan tänkarna, hade han och Filip raskt, och med den färdighet som kommer av övning, förvandlat presidenten av Minorca till ett lätthanterligt paket, vilket försett med munkavle, placerades i rummet bredvid. Därpå stängde storhertigen dörren till hallen och sade:

— Troligen kunna vi vänta señor Luis' vänner när som helst. Jag är rädd att vi få ett svårare göra med dem än med presidenten. Har ni ännu inte ändrat åsikt om ert deltagande?

Filip skakade leende på huvudet.

— Då tackar jag er, på samma gång som jag beklagar att ni riskerar ert liv för en så otacksam sak som min.

Filip smålog invärtes, likt Odysseus; han visste bättre än sin stridskamrat, hur föga otacksam denna sak borde bliva för honom. Femtiotusen förlorade pund, ja mer, hägrade redan inom räckhåll. Föga anade han, vilka äventyr, som ännu väntade honom, innan han skulle nå dem.

Storhertigen betraktade honom tankfullt.

— Ni är en tapper man, professor, sade han. Förlåt mig, är ni fransman eller engelsman?

— Min mamma var fransyska, sade Filip, men

jag är varken fransman eller engelsman, ers höghet. Jag är svensk.

— Svensk, vid den helige Urban! Jag bugar mig. Ni är den förste av den nationen, jag träffat, men jag önskar ni inte blir den siste. Lex Binzer kommer aldrig att gälla för er!

— Förlåt mig, ers höghet, avbröt Filip med ett litet skratt, borde vi inte förbereda oss på att mottaga våra gäster i stället för att utväxla diplomatiska artigheter? Eftersom jag är obeväpnad, och ägaren inte längre kan använda den, skall jag till en början övertaga president Hernandez' revolver. Sedan tror jag vi böra uttänka någon strategisk plan. Tror ni vi ha många besökande att vänta?

— Jag har ingen aning. Señor Luis' medfödda lögnaktighet gör att det inte lönar sig att fråga honom. Här på kontraktet finns det sex namn, av vilka hans är ett. Alltså kunde vi ha fem herrar att vänta om alla ledarna komma och ingen annan. Och en av de fem är en mycket farlig karl. Pösada heter han, sergeant vid livvakten.

— Tycker ers höghet att vi böra vänta här inne? Vore det inte bättre ute i hallen?

— Ni har rätt, vid Sankt Urban! Det är bättre i hallen. Vi kunna räkna våra fiender, allt eftersom de komma in, och välja vårt tillfälle själva.

Storhertigen och Filip skyndade ut i slottshallen och sågo sig om efter en strategiskt fördelaktig operationspunkt. Efter en kort överläggning beslöto de att flytta lampan, som upplyste hallens

bortersta del, till en punkt mellan ingångsdörren och presidentens rum. Därefter togo de själva plats i den nu i skymning vilande bortre delen och beredde sig att avvakta händelserna.

Under flera minuter hände ingenting och sades ingenting; därpå lutade storhertigen sig mot Filip och viskade:

— Ni är svensk — är er fru också svenska?

— Nej, ers höghet, madame är ryska.

— Och ni är inte rädd för att hjälpa mig i det här företaget efter vad jag sade om mig själv på båten?

Filips ansikte korsades av ett leende, som doldes för hertigen av mörkret. Därpå, innan han hunnit svara, kom det ljud de väntat på.

Steg hördes utifrån; två, kanske tre personer nalkades slottet under samtal. Ett annat ljud efterföljde genast detta: soldaten hade anropat dem som närmade sig, och några hastiga ord växlades mellan dem och honom. Därpå kom en djup basröst som sade: Det är bra, du kan taga vakten på nedre planen. Vi sköta själva om den här. Den lille soldaten försvann med ett: skall ske, señor! och i nästa ögonblick öppnades porten till slottshallen.

Tre personer trädde över tröskeln, låste porten och gingo hastigt i riktning mot det rum som storhertigen och Filip just lämnat. Filip, som spände sina ögon för att se hur de moderna arvtagarna efter Danton, Marat och Robespierre

skulle se ut, höll på att ge till en vissling av häpnad. Större kontraster sinsemellan än dessa tre figurer hade han aldrig sett i sitt liv. Den ene var en bred, mycket kraftig, undersätsig man med ett stort, svart helskägg, den andre mager, hålögd, fanatisk i hela sin typ och klädd i en slags munkkåpa, som livligt påminde om en svensk pastors högtidsdress: i stället för att vara fotsid, som munkkåpor vanligen äro, räckte den blott sin ägare till knäna; därnedanföro voro hans svartmuskiga ben bara. Bredvid dessa båda gick den tredje figuren, som i det osäkra lampljuset mest av allt liknade en förvuxen insekt; det var en puckelrygg, ej längre än en tolv års pojke, med äggrund kropp och långa, smala spindelben. Filip lät blickarna löpa än en gång över den underliga trion och såg på storhertigen för att fråga vad som borde göras.

I samma ögonblick lyfte denne handen med herr Binzers revolver och fyrade av den med en smäll, som i den lilla slottshallen tycktes komma från ett kanonskott. De tre konspiratörerna flögo till som träffade av blixten och vände sig om: vad de sågo var den man, de åtagit sig att mörda för 200,000 pesetas, och herr Filip Collin, som höllo dem betäckta med var sin revolver. I nästa sekund dånade storhertigens röst:

— Upp med händerna, genast, eller äro ni dödens!

Under bråkdelen av en sekund tycktes det som

om den svartskäggige och hans hålogde vän tvekade trots revolverarna, som voro riktade mot dem; den puckelryggige för sin del hade åtljytt storhertigen med en raskhet, som inte lämnade någon-ting övrigt att önska. Därpå, då storhertigens finger gjorde en lätt tryckning på revolverhanen, flögo även deras händer tyst i luften, under det deras ögon för deras räkning uttryckte allt vad de kände för Don Ramon. Storhertigen vände sig till Filip och sade:

— Professor, vill ni vara god och visitera dessa herrar och se om de ha vapen. Börja med den vördnadsvärde fader Ignazio i den pittoreska kåpan. Eller föredrar ni att jag gör det?

— Visst inte, ers höghet.

Filip skyndade bort och började skickligt rensa den avsatte prästens fickor på deras innehåll, det var brokigt och sträckte sig från den för revolutionsmän outhärliga revolvern, vilken Filip stoppade i egen ficka, till en sedelbunt och en vald reliksamling, vilken han lade tillbaka.

— Bra, ropade storhertigen, sedan Filip ännu en gång övertygat sig om att fader Ignazio berövats alla huggtänder. Övergå till sergeant Posada!

Dennes fickor befunnos endast innehålla två revolverar och några guldmynt. Filip förfor med honom som med prästen, och vände sig till puckelryggen, vilken följde honom med blodsprängda ögon, medan Filip ur hans fickor drog upp en

fjärde revolver och en respektabel kniv. Därpå vände Filip sig till storhertigen.

— Jag hämtar rep, ers höghet, så att vi kunna slå in dessa herrar och låta presidenten få sällskap i ensamheten.

Han sprang efter reprullen. Inom fem minuter var fader Ignazio, med vilken han av respekt för kyrkan gjort början, så hjälplös man kunde önska, och Filip var just i begrepp att övergå till sergeanten, då händelserna hastigt togo ett annat lopp.

Den puckelryggige värdshusvärden ytterst på vänstra flygeln hade ganska snart lagt märke till att det var hans två medbröder som togo huvudparten av storhertigens uppmärksamhet i anspråk. Sakta och omärkligt hade han skubbat sig bort från sergeanten, vid vars sida han stod. Avståndet mellan dem hade blivit större och större, och storhertigen tycktes ingenting märka. Nu, då Filip tog fader Ignazio och aktningfullt placerade denne helige man på golvet för att övergå till sergeanten, fann señor Amadeo tillfället vara lägligt för en liten kupp. Snabb och tyst som en av de insekter han liknade, gjorde han tre eller fyra språng i riktning mot utgången; i samma ögonblick, som storhertigen varseblev hans manöver och hastigt tog sikte på honom med revolvern, fick han upp den tunga dörren; i nästa var han ute, och kulan ur Don Ramons revolver mötte intet annat motstånd än den gamla dörrskivan.

Vad som därpå följde gick ännu snabbare. Den svartskäggige sergeanten, som under hela den tid Filip använt för att tömma konspiratörernas fickor och bakbinda fader Ignazio, stått flämtande som en kungstiger och färdig till språng trots storhertigens revolver, behövde ej mer än Amadeos flykt för att övergå till handling. Som ett stort kattdjur, med blottade tänder och med ett hest rytande, slungade han sig i samma sekund som krogvärden nådde dörren mot Don Ramon; innan denne hunnit vända sig om efter skottet på krogvärden, voro sergeantens armar omkring honom och de rullade om varandra på stengolvet i hallen. Revolvern föll ur storhertigens hand, och striden blev endast mellan muskler och muskler. Men det var muskler som voro varandra värdiga, och var storhertigen något starkare, ersattes denna övervikt mer än väl av den svarte sergeantens raseri. Han visste, att han kämpade inte bara för livet utan för framgången av sin och sina vänners plan. Segrade storhertigen nu, så voro de förlorade, ty när trupperna och befolkningen funno sig utan ledare, skulle revolutionen genast upphöra; vad som sedan bleve dess ledares lott var ej svårt att tänka sig. Men segrade sergeanten fanns det åtminstone hopp.

Och det såg verkligen ut som om sergeanten skulle segra; Filip, som lamslagen betraktade skådespelet, vågade ej göra bruk av sina revolver; de kämpande rullade om varandra så hastigt att

han lika väl kunde träffat den siste ättingen av huset Ramiros med sitt skott som hans fiende. Dessutom var ljuset så svagt, att han knappt urskilde vilken som var vilken. Fader Ignazio vid hans fötter uppmuntrade sin bundsförvant med hesa rop och började en slags besvärjelsesång, som lät dubbelt hemsk i den underliga belysningen. Äntligen rusade Filip, vars överksamhet kanske varat en minut, bort till de kämpande för att ingripa; men då han kom fram, kastade storhertigen till honom en kort blick och mumlade hest:

— Låt bli, professor! Den här skall jag expediera själv.

För tillfället var det han som tycktes ha övertaget, därpå ändrade ställningen sig hastigt, och sergeanten, vars ögon voro halvvägs ur sina hålor av mordlusta, kom överst. Just när Filip trots storhertigens förbud tänkte ingripa, gjorde Don Ramon en tvär knyck med sin väldiga kropp; i nästa ögonblick hade han åter övertaget och pressade sergeanten mot golvet. Men i sista sekunden snodde hans motståndare sig till hälften fri, och hans svartskäggiga vilddjursansikte flög upp mot Don Ramons hals, med blottade tänder, uppspärade för att hugga till. Filip gav till ett rop, och Don Ramon gjorde en hastig rörelse; tänderna slunto förbi det mål de siktat efter och slöto sig i stället om storhertigens högra öra, som de till hälften sleto av, innan Don Ramon med en sista jätteansträngning fick ena handen om sergean-

tens hals och tre gånger i rad slog hans huvud i stengolvet. Vilddjursmänniskans muskler slappnade plötsligt, och efter ett par ryck låg han stilla. Storhertigen reste sig med blodet strömmande längs kinden och bröstet hävande sig i väldiga dyningar.

— En farlig karl, som jag sade er, professor! Vill ni skaffa hit repet, så få vi binda honom.

— Men ers höghets öra!

— Det får vara till sedan.

Filip skyndade bort efter repet och tystade i förbifarten fader Ignazios besvärjelsesång med en hotande gest av revolvern. Storhertigen och han surrade hastigt sergeanten med dubbla slag av repet. (Filip föreslog att lägga det direkt om hans hals och hissa ut honom genom fönstret till ett lagom avstånd från marken.)

Därpå sprang Filip efter vatten och hjälpte storhertigen att tvätta det gapande såret efter sergeantens tänder och anlägga ett provisoriskt förband. Knappt voro de färdiga härmed, förrän Don Ramon gav till ett rop.

— Vad står på, ers höghet? frågade Filip oroligt.

— Mina tjänare, mina båda präktiga tjänare! ropade storhertigen. Dem hade jag glömt! Jag undrar, vad de uslingarna gjort av dem. Ha de mördat dem, så skjuter jag dem på fläcken utan dom och rannsaking. Min präktige Joaquin, min hederlige Auguste! Jag hoppas både för er och för deras skull att de inte gjort er någonting!

Han gick fram till fader Ignazio, som nu låg tyst och orörlig, endast mumlande för sig själv då och då.

— Var äro Joaquin och Auguste. Var ha ni gjort av dem? Svara, ni prydnad för kyrkan!

— Maledictus in æternum, maledictus, maledictus, mumlade prästen halvsjungande, under det han med brinnande ögon betraktade Don Ramon. Maledictus in nomine Patris, et Filii, et Spiriti Sancti! Nefaste princeps, perinde, perinde ac cadaver!

Storhertigen betraktade honom med en axelryckning och gick vidare mot det rum, där president Hernandez placerats.

— Jag är rädd att fader Ignazio kommer att få sona sina brott på dårhuset, professor. Vi få taga presidenten i förhör.

Då han sade detta, märkte Filip för första gången, att han haltade mera än någonsin förr och skyndade sig att oroligt fråga:

— Har ers höghet skadat foten?

— En obetydlighet. Jag måste ha vrickat den, då den där sergeanten föll över mig. Oroa er inte, professor! Det gör ingenting. Jag är mera symmetrisk nu, när jag haltar på båda benen. De funno señor Hernandez stirra upp från golvet med slö blick. Han tycktes helt och hållet bedövd av aftonens händelser och gjorde till en början icke ens min av att förstå storhertigens frågor.

— Hernandez, sade storhertigen, ni har en gammal far, som alltid varit motsatsen till er själ — en hederlig och skötsam man. För hans skull skall jag överlägga om ert öde än en gång, men endast på det villkor, att ni ögonblickligen säger mig, var ni gjort av Auguste och Joaquin! Förstår ni?

Det dröjde mer än en halv minut innan den förre presidenten tycktes förstå. Därpå började stora tårar att rinna utför hans kinder, och han snyftade:

— I lilla jaktpaviljongen, ers höghet, i lilla jaktpaviljongen...

— Ni förbannade uslingar! röt storhertigen. I lilla jaktpaviljongen, som varit obeboelig i trettio år och som är förpestad av råttor! Vad hade Joaquin och Auguste gjort er? Ni förbannade uslingar. Sannerligen!...

Presidenten tycktes ej höra på honom; tårarna fortforo att flyta utför hans ansikte i en jämn ström. Storhertigen gjorde en grimas och gick ut med Filip.

— Professor, sade han, vill ni göra mig en stor tjänst, så sök upp mina stackars tjänare och befria dem. Jag är rädd att det skulle bli mig omöjligt att gå med er. Jag är litet yr i huvudet efter den här brottningen och min fot gör mera ont än jag först trodde. Om ni vill gå och befria dem, väntar jag här. Förmodligen kan ni komma in till dem utan vidare svårighet.

— Eljest med, sade Filip. Men var ligger lilla jaktpaviljongen?

— Om ni går rakt ned genom slottsträdgården, som vi passerade när vi togo oss in, finner ni den. Den är vit, och ni bör kunna se den till och med i det här nattljuset. Har ni gott lokalsinne?

— Förträffligt, sade Filip. Au revoir, ers höghet. Efter en handskakning skyndade Filip i väg.

Då han gick ut genom dörren, som för en stund sedan sett krogvärden Amadeo försvinna, såg han storhertigen trött slå sig ner på en stol i hallen. Två meter från honom halvsjöng den avsatte prästen på golvet. I hallens bortre del låg den svarte sergeanten lika orörlig som förut.

Filip anade föga hur rummet skulle se ut, när han kom igen.

FEMTE KAPITLET.

Storhertigen skall hängas — leve storhertigen!

Då Don Ramon satte sig på stolen, kände han sig långt ifrån så väl som han låtit Filip förmoda. Kampen med den svarte sergeanten hade utmattat honom; den vrickade foten plågade honom, nu sedan han blivit ensam, dubbelt mot förut, och det brände som eld i hans stympade öra. Det var nästan som om sergeanten haft gift i tänderna, så surrade och sved det i såret.

Don Ramon kastade en blick på de båda fångarna i hallen; de lågo båda kvar i samma ställning som de placerats. Prästens vansinniga sång hade upphört och han låg nu med huvudet vridet mot storhertigen, fixerande honom med en stel, brinnande blick. Sergeanten något längre bort tycktes ännu vara avsvimmad. Don Ramon gjorde en tur bort till honom och såg efter att ingenting lossnat på banden. Därpå återvände han till stolen, som han flyttat ut, och tände en cigarr som han fann något så när oskadd i en ficka.

Förvirrade bilder av allt som tilldragit sig på

den sista tiden döko upp i hans huvud: avfärden med Paqueno, telegrammet om börskuppen, som nådde dem i sista minuten, ankomsten till Barcelona och de fåfänga försöken att lösa börskuppsmysteriet... Sedan Marseille och nyheten om revolutionen, just då de voro på väg att avresa till Paris, till Semjon Marcowitz... Revolutionen... De måste ha planlagt den att äga rum just dagen efter hans avresa från Minorca; sannerligen, slumpen hade spelat dem ett spratt! Han kunde tänka sig deras min då de funno slottet tomt så när som på Joaquin och Auguste! Hade folket reda på att han undkommit? Eller hade man hemlighållit det för att trygga sin egen ställning? Eller visste ens revolutionsledarna om hans avresa? Det var inte omöjligt att de voro okunniga om den, att de trott att han höll sig dold på Minorca, och att hans uppdykande i kväll därför skrämde dem så mycket mer... Hans uppdykande i kväll... tack vare den där professorn... En svensk professor med ett franskt namn och en rysk fru!... Han kände plötsligt åter en övertygelse om att professorn visste mer än han sagt — att det kanske var kring honom mysteriet kretsade; därpå slog han bort dessa tankar. Visserligen hade professorn känt igen honom, men det låg ju ingenting orimligt i det... och visserligen var hans fru förvånansvärt intresserad av storhertigen av Minorca... Don Ramon avbröt sin tankegång: den fick inte komma in på det ämnet! Han var inte

vad man kallar någon fruntimmerskarl — han hade aldrig varit det; men på de korta timmar han känt denna unga kvinna, hade han med bestörtning märkt, i vilken hastig besittning hon tagit hans tankevärld. Hon var så primitiv, oskyldig, osammansatt; hon hade charmen av en vild fågel... och så var hon så vacker... Och så var hon en annans hustru — hustru till den man han jämte sig själv hade att tacka för sin framgång i natt...

Don Ramon spratt till. Cigarren hade slocknat; han tände den på nytt.

... Sin framgång i natt. Ja, den var nu tämligen betryggad. Binzer, Luis Hernandez, Posada och fader Ignazio voro de verkliga ledarna, det tvivlade han inte på ett ögonblick. Efter deras oskadliggörande kunde inte de andra bereda några svårigheter. Amadeo, till exempel! Det lilla otäcka krypet hade kommit undan, men det skulle inte hjälpa honom i morgon! De tre andra namnen på papperet, Vatello och vad de hette, voro honom alldeles obekanta, men de hade säkert blivit dragna in i företaget av Binzer och de tre herrar som han redan hade väl oskadliggjorda... Stackars Joaquin och Auguste — dröjde inte professorn?

Don Ramon spratt åter till: han hade hållit på att somna på stolen! Det här gick inte för sig. Han fick åtminstone hålla vakt, tills professorn kom igen. Hur var det? Stod det inte någon flaska konjak i Joaquins servisrum förr i världen?

Ett glas konjak var just vad han behövde för att sätta fart i blodet igen och glömma plågorna i fot och huvud. Han reste sig vacklande, kastade cigarrstumpen och gick bort till den del av hallen, där han och professorn först kommit in. Det var där Joaquin inrättat en liten skrubben till servisrum åt sig. Han öppnade dörren och kikade in: skrubben var mörk som graven. Han lutade sig in och kände sig för med handen, ty han hade glömt av hur det såg ut där inne. Skrubben tycktes blott innehålla ett litet bord rakt fram och ett skåp på vardera sidan. Bordet var tomt; han började undersöka skåpen i mörkret. På de övre hyllorna fanns ingenting. Han lade sig på knä med benen delvis utanför skrubben och började gräva med handen på de lägre hyllorna; det stod massor av tomma buteljer där, troligtvis tillkomna efter presidenten Hernandez' inflyttning, ty den lille ordentlige Joaquin skulle nog aldrig låtit dem hopa sig på det viset.

Äntligen fick han fatt i en som skvalpade vid beröringen; han reste sig halvvägs ur sin lutande ställning och luktade på flaskan; jo, det var rätt, den tycktes innehålla konjak.

Han makade sig långsamt baklänges ut ur skrubben igen och gjorde sig beredd att resa sig upp. Först förde han emellertid flaskan till munnen för att taga en klunk...

I samma ögonblick kände han ett bedövande slag av något hårt föremål träffa sig i bakhuvudet;

flaskan föll ur hans hand; det gick runt för honom, och famlande framför sig med händerna föll han framstupa in i mörkret. — —

Då han åter vaknade till medvetande, var det enda, han till en början kände, sitt huvud; det surrade och lågade som en induktionsapparat, och tusen röda och vita punkter dansade i ett stjärnfall framför hans ögon. Därpå blev han medveten om ännu en sak: han satt fastsurrad vid en stol; repen skuro in i hans hals och i hans fotleder, av vilka den högra värkte som om den suttit inskruvad i ett block; och runt omkring, otydligt som havsbrus, surrade många röster. Ännu halvt bedövad av smärta, lyfte han trött på ena ögat och såg sig omkring.

Han satt i hallen där han nyss hållit vakt över fader Ignazio och den svarte sergeanten, och på samma stol han nyss setat på. Runt omkring honom, iakttagande honom, skrikande, skrattande och svärjande, trängdes en skara människor, som hans förvirrade ögon till en början inte kunde igenkänna; därpå, dels med hjälp av sina ögon, som så småningom blevo klarare, dels med hjälp av de rop, som haglade kring honom, såg han, vad det var för människor! Och den han först igenkände var den man han två timmar förut lämnat väl bunden och försedd med munkavle i ett övergivet hus vid en hamngata: herr Binzer från Frankfurt!

Men det var ej herr Binzers röst som lämnade

honom förklaringen till vad som hänt; det var krogvärdens Amadeos. Med glödande ögon och sitt stripiga hår på ända dansade den lille puckelryggen upp och ned på golvet framför de andra, som Don Ramon nu småningom kunde räkna. De voro sex, men endast tre av dem kände han igen utom herr Binzer: det var Luis Hernandez, sergeanten och fader Ignazio.

— Det är jag, kamrater, det är jag, señores, jag, Amadeo på »Kommendanten»! Hade det inte varit för mig — vad hade det då varit av er? Vad, frågar jag? Före kvällen i morgon hade ni varit skjutna, allesammans, fader Ignazio, Eugenio, den store Luis och señor Binzer själv! Ja, señor Binzer själv! Vet ni var jag fann señor Binzer? Bunden i mitt redskapshus, i mitt gamla redskapshus; bunden, aldeles hjälplös!

— Seså, kom tyskens röst, barsk och hård som vanligt, låt vara det där, Amadeo; vem var det som gav er kurage igen och fick er att söka upp våra vänner här (han pekade på de tre personer Don Ramon inte kände)? Det var allt señor Binzer, som ni fann så hjälplös, min bäste. Och vem var det som ledde vägen in hit och fällde den där (pekande på storhertigen)?

Don Ramon kände plötsligt en smula spänstighet återvända i sin ledbrutna kropp, då han hörde sin fiendes sista skryt. Med en ansträngning fick han sin tunga i rörelse.

— Var det señor Binzer, sade han, så lovar

jag att han skall hänga för det före kvällen i morgon.

— Hänga! Herr Binzer, som nu först lade märke till att Don Ramon återfått medvetandet, rusade fram mot den fångne storhertigen. Hänga, sade ni? Det är en som skall hänga, min bäste, men det är ni!

Han tystnade för ett ögonblick, överväldigad av raseri, och fixerade sin fiende med blodsprängda ögon, över vilka hans blonda ögonbryn borstade sig.

— Ni! skrek han. Ni förbannade fattighushertig! Ni skall hänga — som en annan förbrytare. Minns ni, vad ni gjorde en gång för en tid sedan mot mig? Ni slog mig i ansiktet — här har ni för det! Här har ni! Och för i kväll!

Utom sig av raseri började han slå sin fångne motståndare i ansiktet, på kinderna, på det stympade örat, från vilket bandaget, som Filip anlagt, ryckts bort. Det blev tyst bland de andra. Trots allt hade de något kvar av en genom århundraden nedärvd respekt för det furstliga huset; endast Amadeo skrattade gällt. Till slut kom Luis fram och försökte draga bort herr Binzer. Luis rörde sig halvt som en sömngångare.

— Señor Binzer, sade han, señor Binzer, sedan! Först måste vi hålla förhör...

Den andre gav med sig, ännu vild av ilska, och Don Ramon, som gjort titaniska ansträngningar för att komma loss ur sina band, följde honom

med en förfärlig blick ur sina ögon, över vilka blodet flöt.

— Herr Binzer, sade han, jag visste redan förut att ert släkte var feigt; jag har fått bekräftelse på det. Före kvällen i morgon skall ni sona detta med döden.

Hans röst och hans utseende voro så skrämmande, att de andra blevo tysta och för ett ögonblick skyggt betraktade varandra. Hade storhertigen hjälpmedel till sitt förfogande, om vilka de inte hade någon aning? Kom han med hjälp från fastlandet? Var kom han över huvud taget ifrån? De av dem, som redan tagit del i aftonens händelser, hade sett honom dyka upp plötsligt som en hämndängel, endast åtföljd av en vän och under loppet av två timmar nästan tillintetgöra revolutionen på Minorca. På de andra, som endast hört berättelsen härom, hade denna berättelse verkat minst lika skrämmande. Kunde detta trots, där han satt fångslad till hand och fot, förklaras på något annat vis än att han hade flera medhjälpare, som de inte visste av? Amadeo och en av de tre personer, som Don Ramon inte kände, växlade hastigt några ord och skyndade ned till halldörren som de låste och reglade.

Under tiden hade Luis, fortfarande med samma frånvarande uttryck över sig, sergeanten, vars ögon då och då som ett rovdjurs ströko över storhertigen, och herr Binzer börjat en kort överläggning. Fader Ignazio, som ännu tycktes lika exal-

terad, mumlade halvsjungande vidare för sig själv, då och då görande vilda gester med armarna. Nu kom Luis fram till storhertigen följd av de andra, som ställde sig i en halvkrets.

— Vi önska veta, sade Luis, vem den andra person var, som tagit del i detta.

Don Ramon såg på honom och sade kallt:

— Ni skall få veta det före kvällen i morgon, då ni alla skola hängas.

Luis fortsatte bleknande:

— Vi veta, att han anlände i eftermiddag med en liten jakt. Jag besökte själv jakten, men glömde att övertyga mig om den hade flera passagerare...

— Ni fördömda åsna, tillfogade herr Binzer.

— Var ni med där? avslutade Luis.

— Talar ni till mig, Luis? frågade storhertigen.

— Ja. Svara på min fråga! Luis' röst var långt ifrån säker; man märkte att han höll sig under kontroll för de andras skull.

— Kalla mig då ers höghet, Luis, om ni väntar något svar. Någon nåd har ni hädanefter inte att vänta.

Luis började plötsligt darra i hela kroppen, och i nästa ögonblick kastades han åt sidan av den svarte sergeanten.

— Var ni med på jakten eller ej? Svara! röt han, och inga påhitt!

Storhertigen kastade en föraktfull blick på honom och var på väg att svara honom på samma sätt som Luis, då han plötsligt slogs av en tanke.

Det var ju dumt att onödigt reta dem. Allt var inte förlorat så länge professorn var fri! Professorn, och hans båda tjänare! Kunde de få tid på sig, kunde bladet ännu vända sig i sista minuten. Det gällde att vinna tid! Att vinna tid! I samma ögonblick fick han en idé.

Med en lugn blick på kretsen framför sig sade han:

— Jag var med på jakten. Men det fanns en sak utom mig, som er vän Hernandez glömde att lägga märke till.

— Vad då? ropade sergeanten.

— Att fartyget har trådlös telegrafi. Har ni hört talas om trådlös telegrafi?

Det blev tyst under ett par sekunder. De sammansvurna stirrade på varandra, till hälften i oviss-
het om vart Don Ramon ville komma, till hälften i fruktan för den okända hotelse som tycktes ligga i hans ord. Herr Binzer var väl den ende som närmare förstod vad den betydde, och till sin förskräckelse märkte de andra att han hastigt tycktes ha mist en del av sin säkerhet.

— Innan vi gingo i land, återtog storhertigen med tonvikt på varje ord, satte vi oss i förbindelse med en engelsk pansarbåt, och omtalade allt. Ni har den här före morgonen, mina herrar, och jag gratulerar er sedan!

För ytterligare några sekunder blev det alldeles tyst i rummet. Storhertigen tycktes ha nått sitt mål över förväntan. Alla hade de sett någon

av de brittiska eller franska pansarkolosserna angöra ön på sina kryssningar i Medelhavet och hört hårresande ting om deras skottförmåga. Talade storhertigen sanning skulle det alltså inte dröja länge innan straffet föll — och efter hela hans uppträdande hade de ingen tvekan om att han talade sanning... Luis hade blivit blek som döden, och de andra fixerade med skygga blickar först varandra, därpå storhertigen, vars ansikte, blodigt och misshandlat som det var av herr Binzer, skrämde mer än någonsin; sist herr Binzer, som var upphovet till hela den revolution som nu tycktes på väg att sluta så olyckligt.

Det dröjde kanske ett par minuter, så började herr Binzer få känna vilken lott som väntar den misslyckade upprorsledaren. Det började med ett mummel från krogvärdens Amadeo och de tre män, Don Ramon inte kände; därpå blandade sig Luis' röst halvsnyftande av skrämsel i detta mummel, och sist kom den svarte sergeantens mullerbas. — Ned med tysken! — Det är han som är orsaken! — Djävulen må taga honom — snål och feg! — Vad hade vi för nytta av revolutionen? — Vem hade tänkt på den?... För ett ögonblick såg det ut som om Don Ramon vunnit spelet bättre än han vågat hoppas; enstaka rop: nåd, ers höghet! läto höra sig; — därpå fick herr Binzer genom en vild röstänsträngning gehör.

— Kamrater! ropade han. Ingen feghet! Ingen rädsla! Ber ni om nåd av den här? Så behandlar

jag honom (han lyfte handen för att slå Don Ramon i ansiktet, men hejdade sig inför det nya uttrycket i sina medsammansvurnas drag) — om jag vill, tillfogade herr Binzer. Låter ni skrämman er av honom och hans trådlösa telegrafi? Han ljuger! Han ljuger! Han söker skrämman er, det är allt! Och om han talar sanning? Om en engelsk pansarbåt kommer före morgonen — bli vi bättre behandlade för det vi be om nåd? Har han inte lovat att vi alla skola hängas före aftonen? Vill ni hindra det, kamrater — så finns det bara ett sätt: att vi hänga honom genast! De döda skvallra inte! Om vi hänga honom och sticka båten han kom med i sank, vill jag se den engelska pansarbåt, som kan överbevisa oss om någonting. Låt oss hänga honom genast, och ge oss av till hamnen!

Herr Binzer tystnade och storhertigen såg med en blandad känsla av förbittring och trött likgiltighet, att han vunnit sin avsikt; alla ansikten hade blossat upp vid hans ord: de insågo att tysken hade rätt! Storhertigen hade lovat, att de alla skulle hängas, och fanns han kvar i livet, när pansarbåten kom, så kunde de vara säkra på att han skulle hålla ord. Herr Binzer hade rätt: han måste hängas, genast, och hans jakt stickas i sank! Sedan kunde pansarbåten komma!

Ett vilt sorl lyfte sig och växte; man ryckte loss Don Ramon från stolen och började se sig omkring efter ett ställe att verkställa exekutionen.

Den svarte sergeanten hade kastat av sig vapenrocken; det var intet tvivel om att det var han som tänkte överta bödelsfunktionen. Hade inte hans gest visat det, så syntes det av hans ansikte. Han vände sig till fader Ignazio, som ännu sjöng och mumlade för sig själv i ett hörn, och ropade:

— Hit, Ignazio, er hjälp behövs här! Kom hit och läs dödmässan över den siste storhertigen av Minorca! Bikta honom, Ignazio!

— Maledictus, maledictus in æternum! sjöng den avsatte prästen. Nefaste inter homines, perinde ac cadaver! Maledictus, maledictus!

Plötsligt, just som krogvärdén Amadeo och en av hans medhjälpare beredde sig att sätta upp en stege och fästa repet vid en krok i taket, hördes genom bullret och upphetsningen tre hårda slag mot dörren.

För ett ögonblick blev det tyst, och storhertigens hjärta klämdes samman av fasa: det var professorn, som återvände i lagom tid att bevista exekutionen. Vad skulle hans öde bli?

Därpå sprang den svarte sergeanten bort till dörren och ropade med höjd stämma:

— Vem där?

— Jag, vaktsoldaten från nedre planen, hördes det otydligt till svar. Jag har någon med mig, som frågar efter storhertigliga palatset!

Sergeanten drog långsamt tillbaka regeln och öppnade, tydligen utan att förstå.

Därpå vände han sig om och brast i gapskratt.

— En liten señorita, ropade han, som kommer på besök till palatset vid denna tid! Gud ske lov, att vi kunna visa henne någonting som är värt att se!

Knappt troende sina ögon, såg storhertigen dörren öppnas på vid gavel; en man i uniform skymtade utanför, och en dam steg över tröskeln.

I nästa ögonblick, när hon hunnit in i ljuset från hallen, trodde Don Ramon sig skola mista förståndet.

Det var madame Pelotard.

Hon steg in i hallen, långsamt, oförstående, och såg sig omkring. Alla stirrade på henne.

Ingen lade märke till att Luis Hernandez tyst sköt dörren åt sidan och försvann ut i natten.

SJÄTTE KAPITLET.

**Vari republiken Minorcas skräckvälde finner
sin Bonaparte.**

Den svarte sergeanten stängde dörren med en ropad order åt soldaten, som otydligt skymtade utanför, att återtaga sin vakt; därpå vände han sig med ett grin mot den unga kvinnan. Hon stod kvar två steg från ingången med uppspärade ögon och blickarna irrande från den ene till den andre i den underliga församlingen. Det var tydligt att hon ej förstod det ringaste av vad som föregick, att hon slets mellan förvåning, rädsla och ett begär att visa sig tapper. Med ännu ett grin, som klöv hans svarta skägg, sade sergeanten: — Vad förskaffar oss nöjet? Skulle ni möjligen också ha kommit med den hemlighetsfulla jakten, señorita?

Hon kastade en hastig, skrämnd blick på honom, därpå vände hon bort sina ögon utan att svara; och i nästa sekund hade de fått syn på storhertigen, där han satt bunden på sin stol.

Hon sprang hastigt framåt, men hejdade sig nästan genast, full av fasa. Såg hon rätt? Tillhörde

detta blodiga och misshandlade ansikte den man hon trott sig igenkänna? Och om hon såg rätt, varför satt han då bunden här? Mitt ibland dessa människor, som skrämde henne så att hon helst velat gråta!

— Greve! ropade hon på franska. Är det ni? Vad har hänt! Varför är ni bunden? Varför har man slagit er? Säg mig!

Don Ramon betraktade henne utan att svara; ännu hade han ej hunnit hämta sig från den förlamande känsla av smärta och överraskning, som gripit honom. Hon här! Det var hon! Och hon skulle se på, när han...

— Madame Pelotard, lyckades han äntligen med halvkvävd röst svara, det är verkligen jag... ni ser rätt... men varför, varför kommer ni hit? Hur har ni kommit hit? Detta är den bittraste stunden i mitt liv.

— Jag gick i land med kapten Dupont, sade hon. Vi voro båda oroliga; vi visste inte... vi förstodo inte, varför ni dröjde... Jag blev skild från kaptenen på något vis, och jag visste inte något annat ställe där jag kunde finna er än här... Jag kunde se slottet, fastän det var mörkt... Sedan blev jag arresterad av soldaten och förd hit... Men vad har ni gjort, greve, säg? Vad har man gjort er? Varför är ni bunden?

Storhertigen gav henne en förtvivlad blick, oviss om hur han skulle förbereda henne, på vad som förestod, då han plötsligt befriades från alla be-

kymmer härom av en tredje person — herr Binzer från Frankfurt.

Herr Binzer var ej särdeles hemma i franska språket, men han kände det tillräckligt för att ha förstått en tredjedel av vad storhertigen och den nykomna sagt varandra. Med ett ondskefullt leende bockade han sig nu för den unga kvinnan och sade:

— Señorita, vi äro mycket förtjusta över ert besök, men jag får påpeka en sak för er, konversationen här skall föras på spanska, om den skall föras alls! Talar ni spanska, señorita?

Med en blick full av förakt på honom ropade hon på nytt samma fråga till storhertigen:

— Varför är ni bunden? Säg, vad som står på! Greve, säg mig, säg mig!

Herr Binzer från Frankfurt, som denna gång förstod allt, brast i gapskratt:

— Aha, skrek han, ers höghet har rest inkognito! Ers höghet är greve! Señorita, låt mig upplysa er om en sak, ifall ni inte vet det: denne herre, som ni titulerar greve, är inte alls någon greve!

Hon betraktade herr Binzer med blixtrande ögon och sade på bruten spanska:

— Inte någon greve? Jag vill inte höra mer. Vem är ni?

— Ni skall få höra både det och mer, ropade herr Binzer hänskrattande. Jag, señorita, är en stackars affärsman från Frankfurt, och jag har blivit grovt förorättad av denne herre som ni kallar

för greve, men som inte är någon greve alls. Och senast om fem minuter, señorita, skall er vän den falske greven hängas!

Herr Binzer skrattade hjärtligt åt den verkan hans ord hade. Den unga kvinnan grep flämtande tag efter någonting att stödja sig vid, vacklade, men lyckades återvinna fattningen. Därpå mumlade hon med tonlös röst:

— Hängas... vad menar ni?... varför skall greven hängas?

Gnuggande sina händer av belåtenhet svarade herr Binzer:

— Just av det skäl, jag sade er, señorita — emedan han inte är någon greve alls! Haha! Ja, just därför!

— Vad är... är han då?

— Han är — nej, han har varit, storhertig av Minorca, och hans namn, señorita, om ni inte känner det, är Don Ramon XX!

Herr Binzer ropade detta med en röst som genljöd i hallen, men hade han väntat sig samma effekt av sina ord nu som förut, bedrog han sig. Den unga kvinnan, som hittills stirrat på storhertigen med en skygg, nästan skrämmd blick, och darrat i alla leder av sinnesrörelse, rätade sig med ens som en drottning; hennes ögon strålade upp med ett uttryck av den gladaste överraskning; och medan herr Binzer och de andra oförstående stirrade på henne, ropade hon med en röst, som de inte kände igen, till storhertigen:

— Talar han sanning? Är det sant? Är ni storhertigen av Minorca?

Don Ramon smålog tyst och bittert vid uttrycket i hennes ansikte; det dröjde kanske en fjärdedels minut, innan han svarade:

— Eftersom herr Binzer avslöjat mig, lönar det sig ju inte att neka. Jag har seglat under falsk flagg för er, madame. Jag är storhertigen av Minorca — och ni kommer just lagom för att se mig hängas av mina trogna undersåtar!

Hon nästan skrattade, då hon svarade:

— Visst inte! Jag kommer lagom för att rädda er från dem! Om fem minuter skall ni vara fri!

— Ack, madame Pelotard, ni är lika sangvinisk som alltid. Ni känner inte mitt trogna folk, om ni tror att ni kan rädda mig så lätt.

Innan hon hunnit svara, förekom hon av herr Binzer.

— Hans höghet, min bästa, känner oss bättre än ni. För en gångs skull har han rätt. Och nog nu med det här. Äro ni klara, kamrater? Sitter kroken stadigt? Vi ha bråttom, om vi skola hinna med allt. Äro ni klara?

Amadeo och hans medhjälpare, som under flera minuter endast begapat den föregivna madame Pelotard, ryckte till och vände sig hastigt mot den improviserade galgen. De prövade den med ett par ryck i repet.

— Vi äro klara!

— Gott. Utan att spilla bort tiden med ytter-

ligare frågor vinkade herr Binzer åt den svarte sergeanten. Under det den föregivna madame Pelotard förstenad betraktade dem, lösgjorde de de band, varmed storhertigen var fäst vid stolen; de aktade sig försiktigt att röra vid dem som bundo hans armar och ben. Den avsatte prästen hade under de sista tio minuterna strukit omkring i bakre delen av hallen, än med händerna lyfta över huvudet som för att utdela välsignelsen, än under ett oupphörligt görande av korstecknet; nu tycktes han plötsligt åter bli varse vad som tilldrog sig runt omkring honom och kom långsamt fram. Då han såg storhertigen, drog ett hemskt leende över hans hålogda ansikte, och han började på nytt mumla och sjunga. Den unga kvinnan flög tillbaka vid hans åsyn, som för en huggorm eller en galen hund. I nästa ögonblick såg hon storhertigen släpas bort i riktning mot den improviserade galgen, där Amadeo och de tre andra väntade. Med ens försvann den stelhet som bundit henne; hon rusade efter och ställde sig med ljungande ögon i vägen för herr Binzer och den svarte sergeanten.

— Uslingar! ropade hon på sin brutna spanska. Hur vågar ni? Säg inte att ni vågar bära hand på er regent! Det är inte möjligt!

— Señorita, röt sergeanten, det är möjligt. Var snäll och stig ur vägen. Vi få sysselsätta oss med er senare — efter exekutionen!

Hon stirrade på honom som på ett spöke.

— Ni menar att ni vågar — att ni vågar?

— Det är precis vad vi mena. Ur vägen!

Hans brutala häftighet hade en verkan som varken han eller de andra kunde ha tänkt sig. Den föregivna madame Pelotard tog ett steg tillbaka som för att bättre behärska dem med blicken, lyfte sina händer och ropade flämtande:

— Vänta! Jag har något att säga — ni måste lyssna! Ni stå i begrepp att begå ett avskyvärt brott — ni vilja mörda er regent... Det är otroligt... Vad skall jag göra?... Kan ingenting annat hindra det, så tag då pengar! Vad fordrar ni för hans liv? Hundratusen pesetas — är det nog? Tjugutusen åt var och en?

Hon hejdade sig, som andlös efter sina ord. De hade en effekt som troligen ingenting annat kunde haft. För dessa vilda och fattiga sällar var pengar det magiska ordet. Pengar! Hundratusen pesetas! — Tjugutusen åt var och en!... Som genom ett trollslag blev det tyst i hallen, dödstyst, så när som på den vansinnige prästens mummel. Alla stirrade på varandra: hundratusen... Don Ramon rodnade och bleknade om vartannat, än färdig att protestera mot hennes tilltag, mot att hon förödmjukade sig för dessa karlar, än tystande sitt samvete med tanken att detta kunde hjälpa dem att vinna tid. Var kunde professorn vara? Hade han inte funnit paviljongen? Eller hade han stött på mera motstånd än de kunnat ana? Det måste

nu vara en timme sedan han gick. Så länge han var i frihet var allt inte förlorat... och kunde hon vinna tid med att bjuda dem pengar, så... Han kastade en blick omkring sig: alla ansikten i den underliga kretsen buro samma prägel, de sletos mellan penningbegäret och rädslan. Hur det skulle gått, om de lämnats åt sig själva är ovisst; nu fanns det mitt ibland dem en, som inte hade samma skäl till tvekan som de, nämligen herr Isidor Binzer. Det avbrott som uppstått efter den unga kvinnans yttrande hade inte varat många ögonblick, förrän herr Binzer skyndade sig att utplåna dess verkningar.

— Idioter! ropade han. Tjugutusen pesetas! Förträffligt! Hur länge skulle ni få njuta av dem? Har ni redan glömt vad er nådige regent lovat er — att ni skall hängas före kvällen i morgon? Att han skaffat sig hjälp av ett engelskt krigsfartyg som är här före morgonen? Idioter! Ni skulle allt ha stor glädje av era pengar!

Den unga kvinnan stirrade ett ögonblick bedövad på storhertigen: vad var detta? Hade han sagt detta? Talade den andre sanning? Storhertigen nickade tyst: hans framgångsrika lögn för en stund sedan hämnade sig på ett sätt som överträffade allt vad söndagsskoleböckerna förtälja! Herr Binzers ord hade en ögonblicklig effekt; hans fem medsammansvurnas tvekan upphörde lika hastigt som den kommit, gillande skrik och utrop hälsade honom, och smädelserna började hagla kring

storchertigen. Sergeant Posada blottade armarna och gjorde under tystnad rännsnaran färdig, under det Amadeo och hans medhjälpare bistert grinande prövade att repet löpte lätt.

Den unga kvinnan kastade en blixtsnabb, förtvivad blick på storchertigen, som sänkte huvudet utan att våga möta den. Därpå tog hon ett steg fram mot sergeanten och gjorde ännu ett försök.

— Fyrtiotusen pesetas åt var och en! ropade hon. Hör ni? Fyrtiotusen! Var och en av er blir rik — och jag svär på att storchertigen förlåter er. Jag svär det, jag lovar det!

Sergeanten kastade henne brutalt åt sidan.

— Tig! röt han. Nog med det här. Har ni pengarna, få vi dem i alla fall. Vi ha redan försummat för mycket tid. Om han förlåter eller inte gör detsamma — nu skall han hängas.

Hon blev blek som ett lik, pupillerna i hennes blå ögon växte tills de tycktes fylla hela ögat, och ur dem sprutade en flod av gnistor som för en sekund kuvade till och med denna vilddjursmänniska.

— Våga det, ni eländige skurk! ropade hon med flämtande röst. Våga det, så lovar jag vid min arma själs salighet...

— Våga det? avbröt rytande sergeanten, vars tvekan hastigt förbytt i raseri. Våga det — var lugn för att vi våga det! Ni skall få se det om en sekund!

Utom sig, stel av vanmäktig förtvivlan, fäste hon

ögonen på storhertigen med en brännande blick och ropade med knappt begriplig röst:

— Då, så sant jag är Olga Nicolajevna, storfurstinna av Ryssland, skall jag icke giva mig någon ro på jorden, förrän ni betalat detta brott med era liv! Jag svär det vid mitt hopp att rädda den som ni tänker mörda... vid min... vid min kärlek till honom...

Hennes röst bröts tvärt, och vacklande, bländad av tårarna som började strömma ur hennes ögon, sökte hon tränga sig förbi den svarte sergeanten med armarna utsträckta för att slå dem om Don Ramon — om Don Ramon, som stod där bunden, sårad, vanmäktig, med tankarna yrande inom sig som i ett delirium: hon var Olga Nicolajevna, storfurstinna av Ryssland! — var hon inte madame Pelotard? Hade hon också seglat under falsk flagg? Var allt en mardröm? Eller var det möjligt? Var det möjligt?! — Ack ja, han började förstå, nu, äntligen, när det var för sent! Det var hon som två år förut skrivit till honom — det var hennes brev, som han... han vågade ej tänka tanken till slut... Och nu hade hon vågat sitt liv... för att rädda honom... Överväldigad av alla de tankar, som under loppet av ett par korta sekunder virvlade genom hans själ, skulle han fallit till marken om inte Amadeos medhjälpare hållit honom upprätt. Ingen av de sammansvurna tycktes ha begripit vad hon ropat. Han kände rännsnaran läggas om sin hals; såg,

hur den svarte sergeanten brutalt vräkte denna kvinna, vars skönhet och lidelse måst kuva varje annan natur än hans, bort mot herr Binzer, som grinande åskådat det hela. Han vände huvudet åt sidan för att ej se mer; för en sekund föll hans blick på dörren, och han spratt till mitt i sin bedövning: under bråkdelen av ett ögonblick tyckte han sig se, att dörrhandtaget vreds om, att någon försökte öppna... Kunde det vara professorn? Eller bara vakten? I nästa sekund var låset åter stilla, ifall det ens rört sig, och undertryckande ett sista rop av vanmäktig sorg och förbittring hörde han, ty han ville ej se dit, hur Amadeo signalerade: allt klart! och hur herr Binzer med ett skrockande skratt sade:

— Seså, min lilla vän, kom hit till mig, så skall jag stödja dig! Här ser du bra. Kom!

Därpå grepo Amadeo och hans båda medhjälpare tag om honom för att draga honom närmare galgen; repet stramade kring hans hals, och han lyfte ögonen för att i en sista blick ta farväl av henne som i afton vågat allt för hans skull, som han förorättat så grymt — och som sagt att hon älskade honom... Han mötte hennes blick, som förlamad hängde vid honom; såg, att hon var färdig att svimma, och såg, att herr Binzer bredde ut armarna för att slå dem om henne...

Därpå stramade repet till ohyggligt; han såg ingenting mer, och med en sista tanke gjorde

han sig färdig att dö: herr Binzer skulle få besudla denna härliga unga varelse med sina händer... herr Binzer hade sträckt ut sina armar för att slå dem om henne... om henne...

Herr Binzer hade gjort det, men det blev den sista rörelse herr Binzer gjorde i sitt liv!

Innan ännu hans händer hunnit gripa i storfurstinnan, dånade ett skott i andra ändan av hallen. Det kom vrål, ett vrål av dödssmärta; de armar, som velat famna den unga furstinnan, famlade i luften, och med en tung duns föll den framstående frankfurteraffärsmannen framstupa på marmorgolvet.

Men innan ännu ekot av det första skottet förklingat och herr Binzers dödsskrik tagit slut, smällde sex nya skott, så tätt efter varandra att de hördes som ett enda; repet, som kvävande stramat kring storchertigens hals, lossnade plötsligt, han raglade och föll omkull; men han kunde andas, han kunde andas! Därpå hörde han en röst ur ett oändligt avstånd ropa ord som för honom voro utan mening:

— Mod, ers höghet! Auguste, Joaquin, en salva till! Död åt de uslingarna — ingen får pardon!

Det rosslade och skrek bredvid honom; det kom tre eller fyra skott, och i nästa sekund kände han en hand pressa ett kallt föremål mellan hans handleder och repet som band dem. Ett snitt, och de voro fria. Ännu ett, och repet kring hans fötter var borta. Ett par sekunder med samman-

bitna tänder, så kunde han åter öppna ögonen, för vilka det regnade eld och raketer. Han tyckte sig skönja ett ansikte, som lutades över honom, och med en tunga som han knappt kunde röra, lyckades han mumla:

— I grevens tid... har ni... har ni händelsevis någon konjak?

Ansiktet ovanför honom försvann, och i stället varseblev han något längre bort två ben som böjts på knä och en rygg som var lutad över någonting. Plötsligt rätade den sig, och en figur, som han fåfängt sökte erinra sig, försvann med någonting i armarna.

Ur ett avlägset fjärran, möjligen från denna figur, kommo ord som ringde mot hans öron likt tomma trumvirvlar:

— Ett ögonblick, ers höghet, så kommer konjaken — jag måste se om min stackars fru.

— Fru — fru, upprepade storhertigens hjärna matt, kanske tjugu gånger, utan att detta ord fick någon betydelse; därpå kände han en hand under sitt huvud, någonting kallt, glatt mot sin mun och ett brännande fluidum, som banade sig väg över hans läppar. Det brände, det brände; därpå drogs plötsligt en ridå upp i hans huvud, han såg, hörde, kände, förstod, och reste sig, stödd på en arm som han nu såg var Joaquins, medan hans ben raglade och hans knän skramlade som kastanjetter. Joaquins hand sträckte åter flaskan med det brännande fluidet mot honom;

han tog en ny klunk, som denna gång ej brände illa alls, och var äntligen herre över sig själv.

— Hon? mumlade han. Var är hon, och professorn?

Joaquin fattade ett stadigt tag om sin herre och började sakta föra honom mot rummet, där president Hernandez nyss haft sin bostad. Plötsligt erinrade Don Ramon sig, vilka öden den trogne tjänaren måst undergå, stannade och smålog medlidsamt mot honom.

— Joaquin, min stackars Joaquin, sade han, du har haft det svårt, inte sant?

— Ack, när jag bara vet att ers höghet är räddad!

— I den vita paviljongen, de uslingarna! mumlade storhertigen. Du måste haft det förfärligt, du och Auguste. Det är till och med bättre att vara kock hos mig, inte sant?

— Ack, ers höghet... Ja, det var förfärligt; hade inte ers höghet och professorn kommit snart, så...

— Kunde professorn befria er utan vidare? Voro ni bevakade?

— Ja, men han övermannade vakten — de voro två för resten, och befriade oss i en handvändning. Sedan skaffade han oss mat och konjak. Annars hade vi inte kunnat göra stor nytta...

Storhertigen nickade tyst.

— Han skötte sig bättre än jag, sade han. Jag lät överrumpla mig utan vidare, jag. Var det ni,

som försökte ta er in stora ingången för en stund sedan, eller såg jag fel?

— Det var vi, ers höghet. Men där var låst, och vi måste springa bakvägen. När vi kommo in höllo de just på att fira upp ers höghet, alla uslingarna i en klunga, och tysken försökte ta damen i famn. Professorn bara kastade ut armen, så här, så låg tysken där död. »Skjut loss i högen på de andra!» ropade han till oss. »Ingen pardon, och akta bara er herre!» Själv sköt han tre skott, medan han sade det, och det var han som dödade de flesta; vi voro för rädda, Auguste och jag, att träffa ers höghet. Vi voro ju inte så värst säkra på handen heller, efter vistelsen i paviljongen...

Storhertigen kastade ofrivilligt en blick bakom sig. Republiken Minorcas ledande män lågo där i en hög; den svartskäggige sergeanten överst, med blottade tänder. Deras kroppar hade redan börjat antaga dödens stelhet. I samma ögonblick kom Filip Collin lugnt småleende ut ur det inre rummet.

— Hur står det till, ers höghet? Det var i sista minuten, är jag rädd.

— Nej, professor, sade Don Ramon allvarligt och sträckte ut handen, i sista sekunden. En sekund till så hade tyrannen varit död, och det suveräna folket herre på Minorca.

— Gudskelov kom jag i tid, ja, sade herr Collin. För er och för min stackars fru.

Don Ramons ögon brände plötsligt av återhållna

tårar. Han mindes, hur han sett henne, just innan hjälpen kom... på väg att omfamnas av herr Binzer från Frankfurt, färdig att förlora medvetandet vid åsynen av hans avrättning... Arma lilla prinsessa! Arma barn! Hur hade hon kunnat göra vad hon gjort? Sitt liv, allt, hade hon vågat för hans skull, kastat bort på honom — honom som... Med en ansträngning undertryckte han tårarna och nickade sakta åt Filip.

— Ja, ni kom i tid, professor. För mig och för henne!

— Men hur hade hon kommit hit? Hon är något bättre nu (Filip nickade med huvudet åt rummet, där hon låg), men än har jag inte velat göra några frågor. Vet ni någonting?

— Hon kom i land för att söka efter oss, blev skild från kapten Dupont och kom just lagom för att se mig hängas. Hon bjöd de här — storhertigen såg åter med en rysning på de stelnade gestalterna bakom dem — de här frihetsmännen tvåhundratusen pesetas för mitt liv... De svarade med att kasta henne i herr Binzers armar... Och i sin ångest och förtvivlan røjde hon då vem hon var...

Filip kastade en kort blick på storhertigen som denne inte förstod, fastän han senare på natten skulle göra det.

— Ja, återtog storhertigen långsamt, vi ha seglat under falsk flagg litet var; jag var inte greven av

Punta Hermosa, och hon ... sade att hon inte var madame Pelotard, utan ...

— Utan Olga Nicolajevna, storfurstinna av Ryssland, ifyllde Filip. Vi få diskutera den saken i morgon. Jag tror att det är på tiden att vi ge oss ned till »Storken». Den gode kapten Dupont blir från förståndet, om han inte ser oss igen snart. Om han visste våra äventyr, finge han något mera respekt för revolutionsmännen på Minorca! Låt oss gå, ers höghet... Med all aktning för det storhertigluga slottet, har jag ingen lust att sova här i natt.

Storhertigen såg sig omkring och ryste än en gång:

— Vid Sankt Urban, professor, inte jag heller. Men hur är det med henne... kan hon...

— Vi bära henne, sade Filip. Auguste håller just på att tillverka en slags bår.

Fem minuter senare slog slottsporten igen efter dem för sista gången denna natt. Filip, Joaquin och Auguste turade om att hjälpas med hängbåren, där storfurstinnan låg i en lätt feberliknande dvala. Don Ramon, vars fot värkte ohyggligt, linkade bredvid den, under fåfänga böner att få hjälpa till. Efter femton minuters marsch, som försiggick utan några händelser, spratt Filip till vid en tanke och grep storhertigen i armen.

— Ers höghet, räknade ers höghet hur många döda som funnos i salen?

Storhertigen skakade på huvudet och betraktade honom förebrående.

— Missförstå mig inte, jag kom bara att tänka på en sak: om jag inte tar fel, var presidenten inte ibland dem!

Don Ramon spratt till i sin ordning. Sannerligen, hade inte professorn rätt! Luis Hernandez hade inte varit med under de sista scenerna i hallen.

— Det är som ni säger, professor, mumlade han. Luis måste ha undkommit. Om vi... Skulle en omväg på två minuter göra någonting?

— Ingenting alls, ers höghet. Visa bara vägen.

Storhertigen tackade honom med en blick och vred hastigt av nedåt en liten tvärgata, som utmynnade på ett torg, där några palmer sakta rasslade i nattluften. Han stannade vid ett tvåvåningshus med en skylt på framsidan; efter ett par ansträngningar urskilde Filip att den bar inskriften *HOTEL UNIVERSAL*. Storhertigen bultade på dörren, till en början utan svar; därpå, efter några minuters tystnad, hördes rösten av en gammal man innanför, som frågade:

— Vem där?

— Öppna! svarade storhertigen. Det är resande, som önska rum.

Låset gnisslade, dörren öppnades, och på tröskeln visade sig en gubbe med långt grått hår, vilken skuggade ögonen med en darrande hand för att bättre iakttaga dem.

— God afton, señor Hernandez! sade Don Ramon. Känner ni igen mig? Och träffas presidenten?

Verkan av hans ord var ögonblicklig; han hade knappt talat slut, förrän den gamle föll på knä, darrande i alla leder, och med händerna lyfta mot Don Ramon flämtade:

— Nåd, ers höghet, nåd! Jag har inte haft någon del i detta brottsliga uppror... jag svär det, ers höghet, jag svär det!

Storhertigen vinkade åt honom att stiga upp.

— Gott, señor Porfirio, jag tror er. Men svara på min fråga. Är Luis här?

— Nej, ers höghet, nej! Jag svär det! Han har inte bott här sedan... sedan...

— Jag vet, avbröt Don Ramon. Jag kommer just från hans senaste bostad... Nåväl, gamle Porfirio, jag ville endast ge er ett gott råd: om Luis kommer hit, så skicka honom genast ur landet. För er skull önskar jag inte se honom hängd; ge honom pengar, och sänd honom ur landet före kvällen i morgon. God natt!

Storhertigen vände sig om till Filip och sade: Vi kunna fortsätta; då han plötsligt hejdade sig vid en tanke.

— Ett ögonblick, professor, sade han. Om jag inte misstar mig, ha vi fullt hus på jakten?

— Ja, ers höghet, helt och hållet.

— Då måste vi följaktligen skaffa husrum på

annat håll åt Joaquin och Auguste... Señor Porfirio!

— Ers höghet! Den gamle hotellägaren, som rest sig upp, skyndade fram på darrande ben.

— Bliv inte förskräckt, gamle Porfirio. Jag vill bara ge er tillfälle att överskyla något av vad er son förbrutit. Ni ser mina båda präktiga tjänare, Joaquin och Auguste här. Luis och hans vänner hade inackorderat dem i en paviljong, som tillhörde rättorna med ensamrätt sedan trettio år. Jag ger dem åt er i tvångsinkvartering för i natt. Sörj för att de bli förplägade i proportion till er sons förbrytelser!

— Ers höghet... Ers höghet! Gamle Porfirio sökte snyftande fatta storhertigens hand. Denne klappade honom på axeln och sade:

— God natt, Porfirio! Gör er i ordning att taga mot dem om en halvtimme.

Tåget satte sig åter i gång genom de tysta gatorna, och efter ytterligare femton minuter nalkades man hamnen. Allt eftersom man närmade sig den, började gränderna, som förde dit, fyllas av en tät, grå dimma, som lyft sig från Medelhavet under nattimmarna; då man slutligen kommit nästan ned till vattenbrynet, var dimman så tät att husen på vardera sidan endast skymtade som otydliga skuggor. Att gå runt till västra sidan, där »Storkens» julle låg, var ej att tänka på; det skulle betytt minst femton minuters marsch till; och både storhertigen, som dock inte burit någon-

ting, och hans följeslagare voro uppgivna av trötthet. Hans höghet bad sina vänner stanna där de voro, och lämnade dem på ett ögonblick för att rekognoscera. Efter två minuter var han igen och vinkade åt dem att följa efter.

Han förde dem försiktigt ned mellan två låga redskapsbodar av samma art som på den sida av hamnen, där han och Filip landat några timmar förut. Emellertid höjde sig en flaggstång över taket på den ena, och storhertigen lutade sig fram till Filip för att viska: Er vän Emiliones' bostad, om jag inte tar fel! Hoppas han inte hör oss! I nästa sekund hade de lyckligt passerat de båda små husen och voro nere vid vattenbrynet, där vattnet hävde och sänkte sig i dimman, långsamt som pendelslagen av en gammalmodig klocka. En liten roddbåt — troligen densamma som fört presidenten och hans vän ut till »Storcken» — låg uppdragen på stranden. Auguste och Joaquin satte flämtande ned hängbåren, och storhertigen vände sig i en viskning till dem:

— Gå tillbaka till Universal, tag de bästa rummen och förse er med vad ni vill, allra minst champagne, om gubben Porfirio har det. I morgon kommer jag i land och återtar regementet. Förhör dig om priset på kaniner, Joaquin, till festmiddagen. God natt!

Auguste och Joaquin försvunno tyst i dimman, och storhertigen vände sig till Filip.

— Nu, professor, återstår det bara att vi komma

ut till Storken. Vill ni skjuta ut båten, skall jag försöka flytta vår skyddsling över i den.

Han fattade försiktigt om storfurstinnan för att lyfta henne ur båren; i detsamma var det som en elektrisk ström genomlupit hennes kropp, och innan han hunnit förhindra det, hade hon slagit armarna om hans hals. Han kände dem sluta sig om honom, vilt, som i feber; därpå kom det en viskning vid hans öra:

— Ramon — Ramon — de få inte döda honom. De få inte döda honom... Jag älskar honom...

Han darrade plötsligt, så att han höll på att släppa taget; därpå lyckades han återvinna självbehärskningen och med bultande tinningar lyfta henne helt ur båren. Det brände och flammade i hans skadade wrist, då han tog de få stegen ned till båten; men för honom kändes det, som om han svävat fram genom elysiska ängder, ej ens vidrörande dem med foten. Utan att han visste hur det gått till, satt han plötsligt på en toft med henne i sina armar; försökte lösgöra hennes grepp kring sin hals, men kunde det inte; och hörde Filip Collin säga:

— Båren, ers höghet! Ett ögonblick; jag springer i land och gömmer den. Vår vän Emiliones...

Därpå hoppade Filip hastigt tillbaka i land, och storchertigen var ensam, med hjärnan svindlande, som nyss, då han just undsluppit döden... Han hörde ingenting annat än den heta andhämtningen

vid sin vänstra kind, och såg ingenting annat än några mörka hårslingor som i oordning föllo ned över ett slutet ögonlock; men hade han följt herr Collin med blickarna, hade han fått se en syn, som måst fylla honom med häpnad.

Filip, som fattat båren, stod för ett ögonblick obeslutsam om vad han borde göra med den. Fanns det något gömställe, eller skulle han kasta den i sjön? Plötsligt observerade han, att dörren till den ena av de båda redskapsbodarna stod öppen, och beslöt sig hastigt för att gömma båren därinne. Ingen skulle väl finna den där före morgonen. Han skyndade bort med den dit och drog den efter sig in — då han plötsligt kände en hand mot sin kind och flög tillbaka med ett rop av fasa.

Handen, som strukit mot hans kind i mörkret, var kall som döden.

Ett ögonblick stod Filip förlamad, darrande i alla leder, därpå fick han fram sin elektriska ficklampa och tryckte på knappen.

I nästa ögonblick var han på flykt ut ur den lilla byggningen.

Ty vad var det han sett, hängande i ett rep från en bjälke, som gick tvärs över rummet?

Med munnen snedvriden, tungan utsträckt, och näsan hemskt uppsvullen av den spark den på aftonen fått av Filips fot — den förste presidenten av Minorca!

SJUNDE KAPITLET.

Vari bevisas, att den som undsluppit Scylla, därför ej gjort upp räkningen med Charybdis.

Utan att säga ett ord om vad han sett kastade Filip sig ned i båten och tog årorna. Don Ramon på toften framför honom satt lika tyst som han, varsamt omslutande storfurstinnans smärta gestalt med båda armarna. Han tycktes varken ha lagt märke till den hastighet med vilken herr Collin kommit utrusande ur den låga byggningen, dit han burit in båren, eller till den rasande fart vari han nu rodde bort från stranden. Vad Filip beträffar hade hans hjärna endast rum för två saker: handen, som strukit mot honom i mörkret därinne, kall, klibbig, stel, och det stackars vanställda ansiktet som han plötsligt sett stirra ned på sig. Han lät årorna piska vattnet; båten flög fram genom den grå dimman utan att han tänkte på vilken riktning den tog; och det hade väl förgått tio minuter, innan hans upphetsning avlöstes av ett något normalare sinnestillstånd.

Därpå vek småningom den värsta skräcken bort

ur hans huvud; han lät årorna vila och torkade svetten ur pannan. Storhertigen tycktes lika litet lägga märke till att rodden upphörde som att den börjat.

— Ers höghet! sade Filip.

Don Ramon rörde sig inte.

— Ers höghet! upprepade Filip med höjd röst. Har ers höghet något begrepp om var jakten ligger?

Äntligen spratt Don Ramon till.

— Jakten, mumlade han, javisst, jakten... Nej, professor, sannerligen, om jag vet det.

— Vi måste ropa, sade Filip.

Han reste sig upp i båten och satte händerna för munnen.

— Storcken, ohoj! Kapten Dupont!!

Intet svar kom på hans rop.

— Ohoj, kapten Dupont! Ohoj, Storcken!

Det var lika tyst efter detta rop som efter det första. Filip upprepade det ännu en gång; resultatet var detsamma. Ingenting hördes, och ingenting syntes i dimman.

Filip kastade en blick på storhertigen: det här var trevligt! Skulle de finna att kapten Dupont avseglat, eller hade det hänt honom någonting i land? Plötsligt fick han en idé.

Ur fickan drog han fram en av de revolverar, han hade kvar sedan aftonens äventyr. Riktande den rakt upp i luften, avlossade han ett skott, därpå ännu ett.

Effekten var ögonblicklig, men en helt annan än han tänkt sig.

Innan ännu det dova ekot av revolverskotten förklingat, klövs dimman runt omkring dem av ett mjölkvitt ljusbälte, som hastigt började svepa fram och tillbaka över vattnet. En strålkastare! En strålkastare!! Därpå kom ett rop på ett främmande språk, ett ögonblicks paus, och så ett dovt skott. I nästa ögonblick hade ljusbältet funnit deras båt, och de sökte med bländade ögon utforska varifrån det kom. Båten, som lämnats åt sig själv, började driva. Filip grep hastigt årorna och började ro för att komma ut ur ljusstrålen. Han hade knappt hunnit taga tre tag med årorna, förrän ett nytt skott smällde över deras huvuden och en röst ropade på passabel spanska:

— Stopp där, om ni inte vill bli skjuten i sank! Vem är ni, och vad är meningen med de här skotten?

— Skotten! ropade Filip förbittrad till svar. Vem skjuter mest, ni eller jag? Jag har en jakt liggande i hamnen och sökte alarmera kaptenen.

— Ni ljuger! ropade rösten ovanför dem. Det här är inte hamnen. Ro genast hitåt, och låt mig inspektera er. Genast, annars skjuter jag... någon förbannad rebell, hörde Filip honom tillägga, tydligen till en annan person. Filip och storhertigen stirrade på varandra med samma fråga i sina ögon: drömde de? Voro de vakna? Voro de inte i hamnen? En strålkastare! Ett främmande fartyg

troligen ett krigsfartyg! Storhertigens lögner tycktes gå i uppfyllelse på ett sätt, som överträffade alla förväntningar! Innan deras häpnad hunnit vara många sekunder, smällde åter ett skott, och en kula plurrade i vattnet knappt en meter från dem!

— Ro för Guds skull, professor! sade Don Ramon. Det här är ju värre än en dårhusfantasi.

Utan att svara ryckte Filip till sig årorna och slungade båten i den riktning, varifrån rösten kommit; hans hjärna, som ej var bland de mest oemottagliga, vägrade att längre ge någon verklighet åt dessa fenomen: det måste vara en dröm. Plötsligt såg han en jätteskugga avteckna sig i dimman ovanför sitt huvud, och hörde samma röst som förut ropa:

— Stopp! Vänta där ni är!

Några ögonblick förgingo; därpå sträcktes en båtshake ut från den grå och plåtpansrade sidan av fartyget bredvid dem; deras båt fördes sakta bort till ett slags plattform i skeppssidan, ej långt från vattenlinjen, och han såg två personer i uniform. Ljuset var obestämt, och han kunde ej urskilja deras utseende. Den ene, som var mycket lång och troligen var densamme som ropat nyss, mumlade någonting på ett främmande språk till sin kamrat; därpå sade han på spanska:

— Det var tur för er, att ni lydde... Det var fan vad ni se ut! Äro ni rebeller? Kom ombord och gör reda för er.

— Med vilken rätt begär ni det? frågade storhertigen hetsigt.

— Med den starkares. Dessutom som väktare av lag och ordning här.

— Snygga väk... började Don Ramon, men hejdade sig vid att Filip ryckte honom i armen. Vill ni vara god att hjälpa mig med denna dam? Hon är sjuk.

— En dam! En picknick vid den här tiden på dygnet! Den främmande mannen i uniformen tillfogade några ord, som troligen voro en häpen svordom; och med ens spratt Filip till, ty han hade igenkänt språket. Ryska! Vid Zeus, ryska! Därpå avbröts han av att den långa mannen i uniformen lutade sig ned, och med en varsamhet, som stred mot hans föregående tvära sätt, hjälpte Don Ramon och storfurstinnan, vilken ännu klängde sig fast vid storhertigen i ett slags dvala, upp på landningstrappan. Don Ramons hållning blev något blidare och han tackade med en böjning på huvudet, innan han tungt linkande började gå uppför den smala järntrappan med sin börda.

— Er vän är sårad, señor? frågade mannen i uniformen Filip.

— Ja, svarade Filip kort. Får jag fråga, om ni tänker behålla oss ombord länge?

— Tills jag hunnit göra er en del frågor.

— Många?

— Det beror på.

— I så fall gjorde ni endast er plikt som officer

och gentleman, om ni sörjde för att den unga damen som min vän bär, blir ordentligt vårdad. Hon är sjuk; feber. Har ni läkare ombord?

— Ja. Ni har rätt. Jag skall genast styra om det.

Filip och de båda officerarna (vilket de tydligen voro) skyndade uppför trappan efter storhertigen, och Filip växlade några ord med denne. Utan att säga något följde Don Ramon, fortfarande med storfurstinnan i sina armar, efter den kortare av de båda officerarna, till vilken den andre givit en order. Tre minuter senare återvände de ensamma.

— Ingenting ont som inte har något gott med sig, mumlade Don Ramon på franska till Filip. Stackars barn, nu får hon åtminstone vård.

— Ni talar franska? frågade den längre av de båda officerarna hastigt. Var lugn, jag lyssnade inte, men jag tyckte mig höra det.

— Ja, svarade storhertigen, nu alldeles blickad av hans sätt. Vi tala franska.

— Så! Förträffligt. Kan ni då säga mig, vad som står på uppe i land? Han nickade åt Minorca till. Håller revolutionen på än? Det är tusan så tyst.

— Revolutionen, sade Don Ramon lugnt, avslutades i kväll. Det är därför det är så tyst.

— Avslutades i kväll! Mille diables, hur vet ni det? Står ni och driver med mig?

— På inga villkor. Revolutionen avslutades i kväll, och jag vet det, därför att det var jag

och min vän här — jag borde säga min vän och jag — som avslutade den.

— Mille diables! Ni måste vara tokig! Ni och er vän! Vem tusan är er vän? och vem är ni?

— Min vän, monsieur, är professor Pelotard från Sverige, och jag är storhertigen av Minorca.

Det låg kanske mer än ett uns självtillfredsställelse och ej så litet effektsökeri i Don Ramons röst, då han sade detta; men den effekt han sökt med sitt svar, överträffades vida av den hans motpart vann med sitt.

Utän ett ögonblicks tvekan förde han handen till sin mun; det ljöd en kort skarp vissling ur en visselpipa, och därpå, medan man på avstånd hörde trampet av fötter som närmade sig, sade han följande förvånande ord:

— Ni är storhertigen av Minorca? Det är alldeles utmärkt! Då svär jag att ni skall hänga vid rånocken inom en halvtimme!

Don Ramon och Filip togo var sitt steg baklänges, och medan de stirrade på varandra, fylldes Filip av samma känsla som nyss då han rodde genom dimman: detta är en dröm, det är omöjligt, dessa ord ha aldrig uttalats! Är ni storhertigen av Minorca, skall ni hänga vid rånocken inom en halvtimme! Sannerligen, den stackars Don Ramon började få alltför täta erfarenheter av detta döds-sätt... men det var omöjligt, de hade hört fel, de drömde!... Därpå, lika hastigt som denna

överväldigande känsla av mardröm, kom ordet som väckte Filip ur den.

Trampet av steg hade hastigt kommit närmare och ända fram till dem; i det otydliga ljuset såg Filip en ny officer i den ryska marinens färger, som gjorde honnör, och därpå följde de ord, som gåvo honom en förklaring till det hela. Den långe officern bredvid honom sade på franska, troligen i avsikt att de skulle förstå:

— Barinsky, låt genast väcka herr Marcowitz, och säg till honom att komma till min privata hytt!

Marcowitz! Marcowitz! sjöng det inom Filip. Marcowitz! Därpå vände den långe officern sig till honom och storhertigen och sade kort:

— Följ med! Ni gör bäst i att inte bråka.

Utan att avvakta svar tog han några steg framåt. Storhertigen, som stått som förlamad, sedan han hört det namn den långe officern yttrat, förde hastigt sin hand till fickan, där han bar sin revolver, och det kom ett förtvivlans uttryck i hans ögon, som Filip förstod och gillade; men innan Don Ramons hand ännu nått den ödesdiga fickan, kände han Filips fingrar omsluta sin handled; Filips hand drog honom framåt i spåren på den långe officern, och Filips röst viskade i hans öra:

— Fort, ers höghet, fort. Här är min plånbok! Giv mig er egen! Använd min plånbok men inte förrän i sista minuten; vad ni behöver finns där! och neka till allt, men spela er roll väl!

Don Ramons hand, som ännu kämpade för

att nå fickan med det lilla vapnet, hejdade sig, och med ögonen stela av förvåning efterkom han mekaniskt den order han hört, men ej förstått ett ord av. Innan han ännu hunnit göra en enda av de frågor som darrade på hans tunga, hade den länge officern, otydligt skönjbar i dimman framför dem, vänt sig om och ropat:

— Nå, kommer ni? Skynda er, det är bäst för er själv!

Filip tystade storhertigen med en blick och svarade artigt:

— Vi komma så fort vi kunna. Ni vet att hans höghet är sårad!

Den länge officern mumlade något ohörbart; i nästa sekund stodo Filip, storhertigen och han inne i en spartanskt möblerad kajuta; ljuset föll över hans ansikte, och Filip flög till med halsen full av en rungande svensk svordom!

Ty!...

Men innan han hunnit fullfölja de tankar som virvlade upp i hans inre, rycktes dörren till kajutan upp, och en fet undersätsig figur kom inrusande. Han var röd i ansiktet av upphetsning, hans kläder voro tydligen pådragna i största hast; och ur hans halvöppna mun kom ett tjockt, väsende läte — hälften tillfredsställelse, hälften sinnesrörelse. Han var åtföljd av den officer de förut sett på däck. Storhertigen kastade en blick på den fetlagde mannen och blev blek som döden. Denne, vars

drag voro omisskännligt judiska, började gestikulera och ropa på en dialekt, där orden snubblade över varandra, tills han tystnade inför en gest av den långe officern.

— Tig, Marcowitz! röt denne. Vänta tills det blir er tur!

Han vände sig till storhertigen och sade kort:

— Känner ni denne man?

Don Ramon kastade blixtsnabbt en blick på Filip, som gjorde en hastig, uppmuntrande nickning. Don Ramons drag återfingo sitt vanliga uttryck av lugn självmedvetenhet och han svarade i lika kort ton som den långe officeren:

— Nej, och jag har aldrig sett honom. Får jag be att få reda på, vad meningen är med detta förhör?

— Ni skall strax få det, sade den långe officeren i samma snäva ton. Innan vi fortsätta, frågar jag er ännu en gång, om ni vidhåller ert påstående för en stund sedan. Ni är storhertigen av Minorca?

— Jag är det, och jag är inte van att bli tagen i förhör av en främmande officer i mitt eget land.

— Ni misstar er, om ni tror, att ni är i ert eget land. Ni är i Ryssland eftersom ni är ombord på en rysk pansarbåt, och det är jag som befaller här. Ni känner alltså inte denne man?

— Nej, svarade storhertigen lika kallt som förut med en föraktfull blick på den lille juden. Jag har aldrig sett honom förut.

— Ah, han har aldrig sett mik förut! Han känner mik inte! Vid den levande Gut, det är vackert!

Och meine 300,000 pesetas — dem känner han ej heller, inte sant? Dem har han aldrig sett...

— Tig, Marcowitz! röt för andra gången den långe officern. Vänta, tills det blir er tur, har jag sagt er, och akta er att göra mot vad jag säger. Ni är i Ryssland, Marcowitz, inte i Frankrike. Ni har reda på skillnaden?

Juden, som tystnat tvärt, såg på honom med ögonen fulla av generationers nedärvda skrämsel. En stripa av hans glesa hår lossnade och föll ned över ansiktet. Den långe officern, som tyst fixerat honom, vände sig åter till storhertigen:

— Den här karlen, sade han och gjorde en rörelse med huvudet åt Marcowitz, kom ombord i Marseille, just när jag övertagit befälet av båten, och begärde audiens. Jag vägrade tvärt, tills han genom min adjutant lät berätta mig en historia av så otrolig art att jag först inte ville tro den och sedan av hänsyn till Rysslands kejsrerliga hus måste övertyga mig om den var sann eller inte... En storfurstinna av Ryssland stod för två år sedan i begrepp att förlova sig med storhertigen av Minorca och förlovningen strandade på hennes höge fars motstånd. Prinsessan, som underligt nog förälskat sig i sagde storhertig, ehuru hon aldrig sett honom, var av ett romantiskt och överspönt lynne. En vacker dag skrev hon i hemlighet ett brev till honom, ett brev som var fullt av de oförsiktiga uttryck, en ung flicka vid sådana tillfällen har så

lätt att använda... Det hade varit hans plikt att återsända brevet; han gjorde det inte. Hans ställning, som varit dålig alltifrån hans tronbestigning, var för tillfället förtvivlad, och... och nu kommer Marcowitz' berättelse. För ögonblicket var hans ställning så förtvivlad att han genom en mellanhand vände sig till denne Marcowitz, vars adress han erhållit ur tredje hand, och — pantsatte den unga prinsessans brev hos Marcowitz, som har affär i denna bransch... Han pantsatte det för 300,000 pesetas, som skulle ha betalats i år just vid denna tid. Revolutionen utbröt på Minorca. Telegrafkabeln blev avskuren, och Marcowitz kunde inte övertyga sig om storhertigens öde. Han mistänkte att revolutionen var en bluff för att bedraga storhertigens fordringsägare, och han fruktade att förlora sina trehundrausen. Av en händelse befann han sig i Marseille, varifrån han förgäves sökt komma över till Minorca, då han fick veta, att jag också var där. Han uppsökte mig och berättade sin historia. Av hänsyn till Rysslands kejserliga hus tog jag honom ombord, och vi begåvo oss till Minorca, där vi underligt nog genast efter framkomsten få besök av storhertigen, som påstår sig just ha kuvat revolutionen... Har jag uttryckt mig tydligt? Vill ni i så fall säga, vad ni har att svara?

Don Ramon, som till det yttre oberörd lyssnat till den länge officerens berättelse, kastade åter en blixtnabb blick på Filip. Filip ensam läste den ångest, som fyllde den; åter gjorde han

en hastig uppmuntrande nickning, och Don Ramon sade kallt:

— Innan jag svarar, ber jag att få fråga en sak: är det regel att en officer i ryska marinen ögonblickligen tror de historier, som en jude av herr Marcowitz' erkända yrke berättar för honom?

Den länge officern rodnade lätt vid hans ton och sade något mera artig:

— Ers höghet kan vara övertygad om, att det inte är fallet. Hade Marcowitz berättat sin historia utan att förete bevis, hade jag omedelbart låtit slå honom i järn eller arkebusera honom.

— Men han berättade icke uten bevis, skrek den lille juden. Han berättade icke uten bevis! Marcowitz ljoger inte, han. Ers höghet förneker (han bugade sig med ironisk underdånighet för Don Ramon), att ers höghet känner mik! Vill ers höghet också förneke, att ers höghet känner desse!?

Med en hastig rörelse fick han upp två eller tre sammanvikta pappersark ur fickan, vek upp dem och stack dem under Don Ramons ansikte. För ett ögonblick gick det runt för storhertigen, och hans ögon sökte famlande Filip Collins; därpå vände han dem mot papperen, som Marcowitz höll fram för honom, och spratt till, som i en dröm. Vad var meningen? Såg han rätt? Dessa papper... dessa papper! Det var ju bara en klumpig förfalskning! Det fanns ju knappt ett spår till likhet vare sig med hans egen stil eller med stilen i det

olycksaliga brevet från henne! Som för att övertyga sig om att han var vaken, kastade han åter blicken på herr Collin. Han såg dennes ögonbryn lyfta sig och hans läppar hastigt forma ett ord. I nästa sekund förstod han, vad det var för ett ord!

P-l-å-n-b-o-k-e-n!

Med febril hand ryckte han fram den plånbok, han några minuter förut fått av Filip i utbyte mot sin egen; en sekund, och han hade öppnat den; en sekund till, och hans ögon voro nära att tränga ur sina hålor vid anblicken av vad de sågo, av vad som låg överst i professors lilla plånbok. Brevet!... Hennes brev! Detta lilla lätta brev, som nu i en månads tid, sedan hans samvete väcktes ur sin dvala, tyngt på detta samvete med vikten av ett granitblock! Var det möjligt? Eller var allt blott en dröm — en lycklig dröm? Han blundade till, och efter en tid, som tycktes honom själv oändligt lång, medan den i själva verket ej varat mer än några sekunder, hade han ryckt fram brevet ur plånboken, kastat Marcowitz åt sidan, och med blixtrande ögon vänt sig till den länge officern:

— Vill ni vara god och säga mig vad detta är?

Den långe mannen fattade brevet, som storhertigen räckte honom, och såg på det. Därpå mumlade han:

— Det kan vara ett brev från min... från prinsessan i fråga. Men Marcowitz har också ett brev

med hennes stil — och andra papper med storhertigens av Minorca.

— Marcowitz! Ni tror en simpel ockerjude mer än Don Ramon av Minorca! Sannerligen, en officer i...

— Hetsa inte upp er! Jag värderar herr Marcowitz lika högt som ni gör — men det tycks mig så otroligt att han vågat göra hop en sådan historia... Han vet ju, vad han riskerar...

Den långe officern såg på Marcowitz utan att avsluta sin mening. Juden hade blivit blek som döden vid åsynen av storhertigens brev. Vid den långe officerns ord började han med ens darra som ett asplöv i alla leder, och en ordström bröt fram över hans läppar.

— Men jak försäkrar... Ah, det är avskivårt... Han bedrager ers höghet... Han bedrager ers höghet! Mitt brev är det echte, det echte brev. Hans är verfalskt!... Han vill bedraga, bedraga!

Hans röst övergick i ett gällt skrik, tills den långe officern, som han titulerat ers höghet, tystade honom med en enda liten gest av handen — en rörelse av pekfingret runt halsen.

— Marcowitz, sade han, tig! Kom ihåg att ni är ombord på ett kejserligt ryskt pansarskepp och inte i en pantlånarbutik. Har ni rätt, får ni rätt — och har ni orätt, beklagar jag er, Marcowitz!

Juden tvärstannade, blinkande av förskräckelse. Den långe officern rynkade ögonbrynen och betraktade under loppet av en minut än honom,

än storhertigen, med ett uttryck av djup funder-samhet. Därpå vände han sig till Don Ramon:

— Ers höghet, ni måste ursäkta, att jag ännu inte vet, vad jag skall tro. Jag känner inte er; jag känner inte Marcowitz; jag är följaktligen opartisk. Det enda, som gör att jag inte redan bett er om för-låtelse för att jag någonsin satt tro till Marcowitz, är arten av Marcowitz' historia. Som jag sagt, den är så underlig, att... han vet så väl, vad han riskerar om den inte är sann att...

Innan den långe officern hunnit avsluta sin mening, hörde han till sin häpnad någon säga:

— Om ers höghet genast vill komma på det klara med, vad som är sant och inte sant i denna affär, kan jag genast hjälpa ers höghet!

Han flyttade hastigt ögonen från storhertigen till den talande och såg till sin förvåning, att det var storhertigens vän, den så kallade professorn. Han betraktade denne med en rynkning av ögon-brynen; professorn återtog:

— Ingenting är faktiskt enklare än att bestämma vilket brev som är äkta. Brevskriverskan finns ju ombord.

— Brevskriverskan ombord! Vad menar ni? röt den långe officern.

— Jag menar, att den dam, som kom ombord med hans höghet och mig, och som nyss anför-troddes åt er skeppsläkares vård, är densamma som skrivit det omdebatterade brevet! Med andra ord...

— Med andra ord?! Tala ut!

— Med andra ord, storfurstinnan Olga Nicolajevna av Ryssland!

Om en bomb plötsligt slagit ned i kajutan, där de båda officerarna, Marcowitz, storhertigen och Filip stodo, hade ej större bestörtning kunnat uppstå än efter Filips ord. De båda officerarna rätade på sig och grepo efter sina värjor som för att hugga ned herr Collin på fläcken för hans djärvhet, under det juden Marcowitz stod stel som en död, med ögonen orörligt häftande vid honom. Äntligen löstes förtrollningen. Den långe officern kastade en förfärlig blick på Filip och skrek snarare än ropade en order på ryska till sin yrkesbroder. Denne försvann; och under en tystnad som var vältaligare än många volymer iakttog den långe varje rörelse av herr Collin som för att övervaka att han ej skulle undkomma efter sina oförsynta ord. Det dröjde väl tio minuter, under vilka Filip undvek att möta storhertigens blick; därpå hördes äntligen långsamma steg utanför, och dörren till kajutan öppnades.

ATTONDE KAPITLET.

**Vari herr Collin bevistar det finaste bröllopet
i sitt liv.**

Kajutdörren öppnades med ett ryck, och någon stormade in över tröskeln; någon, som utan ett ögonblicks tvekan, utan att se sig om till höger eller vänster, rusade rakt fram till den långe officeren, slog armarna om honom, kysste honom och började tala till honom i störtsjöar av smekande ryska. Det var den föregivna madame Pelotard, underbart återställd ur sin feberdvala; efter henne kom den undersåtsige officeren som skickats för att hämta henne. Han stängde dörren efter sig och ställde sig i tyst åskådan av scenen därinne.

Det är svårt att säga, vilket ansikte i den lilla kajutan som för tillfället uttryckte största måttet av häpnad, misstro och bestörtning; ett är säkert, det var icke herr Filip Collins. Filip stod kvar i sin förra ställning, med ett lätt småleende kring sin svartmustaschiga överläpp och med en liten glimt i ögonvrån. Det är ej uteslutet att han i denna stund yvdes i sitt hjärta; att han kände

sig som en ny, listig Ulysses; eller som Försynens verkliga ombud på Baleariska öarna. Den och han hade lotsat allt dithän där det nu befann sig, i sikte av en god och lycklig lösning, tillfredsställande för alla parter — utom för herr Semjon Marcowitz! Han lät sina blickar vandra från den ena av de närvarande till den andra, och hans tillfredsställelse växte. Där stod Semjon Marcowitz, blek som kalk i sitt fettsvullna ansikte, med blickarna irrande från storfurstinnan till papperen som lågo på bordet framför den långe officeren; där stod ifrågavarande långe officer med ögonbrynen högt uppskjutna mot hårfästet, ömsom ryckande i sin jättelika mustasch, ömsom tafatt smekande den föregivna madame Pelotard; och där stod slutligen Don Ramon XX, storhertig av Minorca, greve av Betlehem, nyligen räddad från att hängas av sitt trogna folk, och nu hotad med samma ceremoni av den långe officeren. Hans blickar slukade den man, som nyss förklarade sig villig att bli hans bödel, och den kvinna han höll i sina armar, eller som rättare sagt höll honom i sina armar. Den stackars storhertigens hela min sade blott ett enda ord: obegripligt! och till slut kunde Filip ej motstå sin skrattlust. Don Ramon, som hörde hans undertryckta fnissning, kastade hastigt en förbittrad blick på honom; utan att gengälda den, lutade Filip sig fram.

— Är det möjligt, att ers höghet inte vet, vem

den länge officeren är, som blir så vänligt behandlad av min för detta maka?

Don Ramon skakade på huvudet, utan att uttrycket i hans ögon blev mildare.

— I så fall skall jag inte längre dölja för ers höghet, att alla svartsjuka blickar på honom äro onödiga. Hans namn är Michaël Nicolajevitsch, storfurste av Ryssland, och damen, som för närvarande omfamnar honom, min för detta fru, är hans syster!

— Hans syster! Hennes bror! Och det vet ni! ropade storfursten i samma andedrag. Men innan han hunnit göra en enda fråga till, förekom han av ett dundrande stopp från den länge officeren.

— Inga meningsutbyten innan den här saken är klar! röt han. Den där herrn (pekande på Filip) har visat sig tala sanning. Vi skola behandla hans fall efteråt. Först ha vi fallet med storfursten av Minorca — om det är han eller herr Marcowitz som skall hängas.

Vid storfurstens ord löstes för första gången på en halvtimme herr Semjon Marcowitz' tungas band.

— Hänkas! Jak! gallskek den lille juden. Jak är en ehrlich man — en ehrlich man. Det är han som bedrager oss alle, det är han, det är han! Han skall hänkas, ers höghet, icke jak! Han skall hän...

— Marcowitz, tig, eljest sker här en olycka, ropade storfursten med en stampning i golvet. Här

skall skipas rättvisa, ingenting annat. Har ni rätt, får ni rätt. Har ni ljugit, så — —

Under tiden hade en egendomlig scen utspelats. För första gången efter sitt inträde tycktes storfurstinnan bli varse Don Ramon. Med sina blå ögon uppspärade av förvåning, stirrade hon från honom till Marcowitz och från denne till Filip och sin bror. Tydligen hade det budskap den andre officern bragt henne för ögonblicket kommit henne att förgäta nattens övriga händelser; nu hade minnet av dem vaknat. Vad var meningen med denna scen? Vem var den lille fete juden? Varför talade hennes bror på detta vis till Don Ramon och professorn? Dessa frågor och flera till uttrycktes av hennes ögon så tydligt, som om hon ropat dem högt. Men innan hon hann säga någonting, förekom hon av sin bror, som efter att på ryska ha givit den undersätsige officern en order (troligen att bevaka Filip och Don Ramon) hastigt började tala till henne på detta språk. Fastän varken Filip eller storhertigen förstodo ett ord av vad han sade eller av de korta utrop, varmed hon oupphörligen avbröt honom, kunde de dock följa det hela så tydligt som om de båda syskonen talat deras egna modersmål. Först sade storfursten några ord med en gest åt Semjon Marcowitz; därpå sänkte han rösten, under det hans blick sökte breven på bordet, och storfurstinnans ansikte övergöts av en djup rodnad; därpå blev hans tonfall livligare och livligare, och

han nickade än åt Marcowitz, än åt Don Ramon, under det hennes ögon växte och började lysa med en farlig glans. Plötsligt, medan han ännu höll på, avbröt hon honom tvärt och ropade på franska:

— Nog! Jag vill ej höra mer! Vad är detta för en avskyvärd historia? Hur kan du — hur kan du sätta tro till den där!

Hon behövde ej förtydliga sitt tonfall med en gest för att komma herr Marcowitz att darra.

Storfursten ryckte på axlarna.

— Jag kunde inte... inte underlåta att pröva hans berättelse, sade han, men hans röst lät ofrivilligt något generad. Vill du vara snäll att säga mig, vilket av dessa brev som är äkta, så skola vi genast skaffa den här historien ur världen — jämte den skyldige.

Hon kastade en kort blick på honom, en blick, som var nästan föraktfull; därpå tog hon de båda breven från bordet; det blev dödstyst i kajutan för några sekunder, och allas ögon utom Don Ramons hängde vid henne. Men spänningen varade ej länge.

— Vilket som är äkta! ropade hon med samma förakt i rösten. Behövs det mitt ord för att säga det? Är det här något annat än en klumpig förfalskning? Och kan det komma från någon annan än den där karlen?

Hon slungade en blick av olympiskt förakt på herr Marcowitz, kastade hans brev ifrån sig, och

smålog strålande mot Don Ramon med det andra brevet tryckt mot sitt hjärta. Stackars Don Ramon! Lika visst som hon trodde detta vara ett ögonblick av högsta triumf för honom, lika visst led han i det ögonblicket alla helvetets kval, och hans försök att spela sin roll till slut voro ej långt ifrån att stranda. Törhända skulle de ha strandat, om ej en sista oväntad episod kommit emellan.

Herr Semjon Marcowitz hade efter storfurstinnans ord stått stel som en staty under en god fjärdedels minut; hans ögon glödde i den ringkrater av rynkor och veck som omgav dem, och hans händer slötos och öppnades mekaniskt. Plötsligt bröt sig ett hest rosslande av raseri väg ur hans hals, och med ett språng som en galen hund flög han i nästa sekund mot storfurstinnan. En kniv blänkte i hans högra hand; den lyftes, och ett trefalt ångestskri steg från storfursten, Don Ramon och den undersätsige officeren; den lyftes... men den sänktes aldrig i den barm den ville nå. Ty innan de andras ångestrop upphört, och innan de hunnit slita sig ur sin förflamning, smell ett skott; herr Semjon Marcowitz' ansikte förvreds av ett grin, som blottade alla hans tänder; och med en tung duns föll hans kropp förbi storfurstinnan i golvet vid hennes brors fötter. Kniven, som ej ens i döden lämnat hans hand, rispade tiljorna en centimeter från storfursten.

— Mitt sista skott! sade Filip Collin lugnt. Det var tur, att det farins över!

Det var tyst under en god minut, under det allas ögon, ännu uppspärrade av sinnesrörelse, hängde vid honom. Därpå sade storfursten långsamt:

— Det var tur att det fanns över. Ni har räddat min systers liv.

Filip bugade sig.

— Ingen är lyckligare däröver än jag, sade han. Endast en sak skulle kunna göra min lycka större.

— Vad då?

— Att ännu en gång få rädda hennes brors.

Storfursten stirrade på honom. Till slut sade han:

— Ännu en gång? Vad menar ni? Har ni räddat mitt liv? Känner ni mig?

— Ack, ers höghet, missförstå mig inte. Jag har blivit kungligt vedergäld för vad jag gjort. Men eftersom orden råkade undslippa mig — jag svär på att det var mot min vilja — så känner jag ers höghet.

— Sen när? Och när skulle ni ha räddat mitt liv? Storfurstens ögonbryn rynkades ej alltför vänligt.

— Sedan ett år och två månader tillbaka, ers höghet. Skulle ers höghet möjligen erinra sig en januarinatt i Hamburg, då en herr Woerz och en herr Pelotard besökte ölhallen hos en viss herr Schiemann...

Filip tystnade utan att avsluta sin mening. Storfurstens ansikte ljusnade som himlen efter ett

åskväder, och till de andras förvåning brast han i ett skallande gapskratt.

— Ni — ah, ni! Ni! Ni har en särskild förmåga att dyka upp, där man inte anar er! Vad tusan har ni hittat på, sedan jag såg er sist i Hamburg?

— Litet av varje, sade Filip hövligt. Jag har haft mina små äventyr som vanligt. Men ers höghet såg mig inte senast i Hamburg.

— Så? Var tusan då?

— På Gare de Lyon i Paris för fem dagar sen. Ers höghet stod vid dörren till väntsalen och höll utkik på kvällståget till Marseille. Ers höghet kände inte igen mig, och jag hade inte tillfälle att väcka ers höghets uppmärksamhet... Jag var nämligen just sysselsatt med att enlevera ers höghets syster.

Herr Collin hann inte längre. Ett rytande lyfte sig ur storfurstens hals.

— Ni, det var ni, som!... Och ni vågar!...

— Ers höghet, sade Filip långsamt. Jag gjorde det utan att veta, vad jag gjorde. Så mycket vill jag medge. Men tro inte, att jag ångrar det.

— Ah, ni ångrar det inte!? Ni... Ah! Vänta, min vän Pelotard, det skall inte dröja länge...

— Jag kommer endast att ångra det, återtog Filip lugnare än någonsin, om storfurstinnan Olga själv ångrar det — fråga henne, om hon gör det, ers höghet!

Storfurstinnan, som efter Marcowitz' attentat orörlig och stum följt den korta replikväxlingen

mellan Filip och sin bror, rätade hastigt på sig. All ångest var försvunnen ur hennes utseende, hennes ögon strålade, och med storhertigens brev tryckt mot bröstet ropade hon:

— Nej, jag ångrar ingenting!

Hennes blick mötte broderns; fast och utan tvekan, därpå återvände den hastigt till Don Ramon, som stod kvar som han stått förut, förkrossad av den sista timmens händelser.

— Jag ångrar ingenting av allt, vad jag gjort, upprepade hon, ty jag har sett och lärt känna två män!

För ett ögonblick betraktade hon Filip; därpå voro hennes ögon åter hos Don Ramon.

Filip smålog. Storfursten stod som handfallen. Don Ramons bröst hävde sig plötsligt med en tung suck, och han sade med osäker röst:

— Ack, prinsessa, var inte alltför övertygad om det. Jag vet, att ni sett och lärt känna en man (han såg hastigt på Filip), men två...

Han tystnade, och hans blick sökte henne med ett sådant uttryck av modlöshet, att hon häpen såg på honom. Innan hon hunnit säga något, förekom hon emellertid av sin bror, som med rynkade ögonbryn iakttagit såväl henne som Don Ramon.

— Hur länge har du rest ensam med dessa herrar? sade han kort.

Det var hennes tur att se generad ut.

— F-fem dagar, muvlade hon. Tre med storhertigen.

Storfursten teg och fixerade dem åter. Därpå vände han sig tvärt till den undersätsige officern, som i orientalistisk passivitet stod kvar vid dörren.

— Barinsky, sade han på franska, var god och låt väcka fader Sergej, låt göra i ordning i kapellet och anordna hedersvakt på vägen dit. Alla ljus skola tändas och kejslerlig salut givas om en kvart.

Den undersätsige officern saluterade utan att säga ett ord och ämnade försvinna, då storfursten tillade:

— Påpeka för fader Sergej, att det är fråga om ett bröllop!

Om ett bröllop! Filip Collin flög till med den mest överväldigande känsla av häpnad och triumf han någonsin erfarit. Ett bröllop! Ett bröllop! Sannerligen, storfurst Michaël gjorde inga långa krumbukter för att anordna förmälningen av två furstliga kontrahenter! Han frågade dem inte ens om deras åsikt, om deras önsksningar! Låt väcka fader Sergej, anordna salut — och inga protester! Detta var fördelen av att leva i ett autokratiskt land... men skulle Don Ramon gå in på det? Det såg inte ut, som om han skulle det.

Ty knappt hade de sista orden kommit över storfurstens läppar, förrän han reste sig, blek av förbittring.

— Är — är detta ett skämt? lyckades han framstamma. Vill ni genast kalla tillbaka ert sändebud! Det är — det är ovärdigt!...

Storfursten blev honom inte svaret skyldig.

— Min bästa vän, sade han kallt, här föreligger ingenting ovärdigt. Ni har i två år burit på er ett brev av min syster, som ni bort återlämna, då förlovningsplanerna strandade...

Storhertigen bleknade.

— Ni har i tre dagar rest tillsammans med henne under troligen mycket oceremoniösa förhållanden, sedan hon enleverats av denne herre...

— Utan att någon av oss visste det, lyckades Don Ramon frampressa.

— Det gör detsamma. Slutligen anländer ni mitt i natten ombord på detta ryska fartyg med henne i famnen. Är ni en gentleman, finns det endast ett sätt, på vilket allt kan gottgöras.

— Det finns två, mumlade Don Ramon, blek som döden. Jag har min revolver.

— Alltså föredrar ni döden framför min syster?... Storfursten hann knappast avsluta sin mening, förrän hans syster reste sig, lika dödsblek som Don Ramon, och med kort röst mumlade:

— Michaël... Tig!... inte ens du har någon rätt att tvinga mig till detta förhatliga... han älskar mig inte... han vill hellre d-dö...

Hennes röst bröts, hon satte händerna för ansiktet, men hennes ord hade haft en verkan som ingenting annat kunde haft. Med ens, med ett rop, fullt av längtan, kärlek och, trots allt, sorg, var Don Ramon vid hennes sida, föll på knä; och medan hans ögon osäkert lyftes till hennes, mumlade han:

— Prinsessa... Olga... Missförstå mig inte! Missförstå mig inte efter alla de vackra tankar ni tänkt om mig, innan ni någonsin sett mig... Jag älskar er... jag tillber er... jag begär intet annat på jorden än att ni blir min... men...

— Men vad? Hennes röst darrade av tårar.

— Men denna vigsel utan att fråga er... Jag visste ju inte om ni... om ni älskade mig...

— Visste det inte!... Hon såg på honom med blå ögon, så fulla av ljuva förebråelser, att allt hans motstånd med ens var besekrat. Han flög upp, och Filip och storfursten vände sig hastigt bort, drivna av en gemensam impuls.

Men trots allt kunde Filip inte låta bli en fråga, som brände honom på tungan.

— Ers höghet, mumlade han, lågt för att ej störa paret bakom dem, förlåt mig, men vad säger tsaren till detta?

Storfursten smålog plötsligt som en rännstensunge, och Filip kom hastigt åter att tänka på herr Woerz från Altona och en flydd januarinatts äventyr i Hamburg.

— Hans majestät kejsaren, sade storfursten, har ingenting att neka mig, nu sedan jag stadgat mig. Ni ser, jag har ingått i marinen efter min far och blivit en ny människa. Och min lilla syster förtjänar att bli lycklig. Tror ni inte att hon blir det med er vän Don Ramon?

— Säkert, sade Filip. Storhertigen har gått

igenom diverse saker, och han har lärt av dem. Hon kommer att bli mycket lycklig, och...

— Och?

— Och han kommer att stå under toffeln. Storfursten brast i gapskratt.

— Ni är en tusan, sade han. Jag tror min själ, ni har rätt... och gör er nu i ordning att bevista vigseln. Har ni varit med på en så fin vigsel förut, ni som varit med om allting?

— Aldrig, sade Filip och såg på sin klocka. Och sanningen att säga aldrig på en så sen heller.

*

En halvtimme senare, sedan de kyrkliga ceremonierna voro lyckligt undanskötta, stod herr Filip Collin mitt i ett larmande myller av ryska marin-officerare, vilkas enda önskan tycktes vara att på kortast möjliga tid berusa honom med champagne. Berättelsen om nattens händelser hade spritt sig som en löpeld. Storfurst Michaël hade givit en kort order, men så god som två:

— I kväll får det pratas, men pratas det i morgon, blir det hängning i rånocken.

På grund härav pratades det i den stora mässen, under det champagnekorkarna smälde i takt med den kejsrerliga salutten utanför, endast oftare, och under det herr Filip Collin, som var den ende åtkomlige av nattens hjältar, oupphörligt fick berättas samma saker om och om igen, endast med

avbrott för en halva champagne i minuten. Det pratades, det surrade på ryska och franska, det skålades och hurrades. Plötsligt klövs kretsen kring Filip av en jättelik herre i ej alltför väl vårdade kläder och med förbundet öra, vilken linkande trängde sig fram till herr Collin med en blåögd ung dam vid armen. Man lade knappt märke till honom i den allmänna upphetsningen, men då man äntligen såg honom, lade larmet sig hastigt, och man beredde akttningsfullt rum.

Storhertigen och hans nyvordna gemål stannade framför herr Collin. Deras ögon lyste. Storhertigen stötte sitt glas mot Filips och sade:

— Ser ni, professor, vad jag sade? Ni får lämna Minorca utan er fr... ensam!

Den nyvordna storhertiginnan av Minorca rodnade till allmän förvåning som en ros, och Filip skyndade sig att säga:

— Ers höghet skyndar på för mycket med sakerna. Jag tänker inte lämna Minorca än. Här finns arbete för i morgon också!

Storhertigen nickade åt honom och vinkade åt en servitör att fylla i glasen. Därpå vände han sig till officerarna runt omkring och sade:

— Mina herrar, jag talar inte ert språk, och ni känna mig inte. Men ni känna min gemål, och ni ha hört en del av våra äventyr. Den man, ni se här framför er, är den som gjort att de slutat som de gjort — jag intygar det av fullaste hjärta. Han har räddat bådas vårt liv — icke

en men flera gånger. Jag ber er höja ett leve för den oräddaste vän jag någonsin haft — för professor Pelotard från Sverige!

Sorlet, som upphört under hans tal, växte plötsligt till storm; hurraropen dånade, och när herr Collin, halvkvävd av champagne, återfick andan, var det just i lagom tid för att hindra att man bar honom i gullstol.

En halvtimme senare bröto storhertigen och storhertiginnan Olga upp, men innan de lämnade mässen kommo de åter bort till Filip.

Storhertigen betraktade honom ett ögonblick tankfullt och sade därpå:

— Ni visste vem jag var, ni visste vem storfurstinnan var, vem hennes bror var — ni hade till och med räddat hans liv i Hamburg. Det tycks ha varit ni, som lett trådarna i alla våra äventyr. Säg mig, ni man av underbara öden, vet ni möjligen också vem det var som gjorde kuppen i Minorcas statspapper? Storhertiginnan och jag ha just talat om den.

Herr Collin smålog artigt och sade med sin bästa röst:

— För all del, ers höghet; det kan jag visst säga. Det var jag själv!

IV.

RIKET, MAKTEN OCH
HÄRLIGHETEN

RIKETS MÅTTMÄTTNING
HÄRLIGHETEN

FÖRSTA OCH SISTA KAPITLET.

Vari herr Collin lämnar Minorca.

Klockan var knappt nio, då Filip Collin nästa morgon vaknade i en hytt, som han till en början hade svårt att identifiera. Det smälde tunga skott utanför, som troligen väckte honom, och som efter några minuter sade honom, var han befann sig.

Ombord på ryska pansarkryssaren *Tsar Alexander*, där ett remarkabelt bröllop firats dagen förut, och som storfurst Michael Nicolajevitschs av Ryssland särskilde gäst!

Med ett språng och en vissling var Filip ur sängen, gjorde sin toalett i en handvändning — hans kläder buro föga vittne om, att han bevistat det finaste bröllopet i sitt liv! — och var tio minuter efter det han vaknat, uppe på däck.

Solen strålade, vinden sjöng, och morgonhimlen steg djupblå och oändligt hög över Minorca. Filips hjärna kändes som om det regnat i den — dels champagne och dels något annat, föryngrande flöde.

En småleende rysk marinofficer, en vän från nattens champagneorgie, störtade fram och gjorde honnör.

— Jag var just på väg till er, professor. Hans höghet storfursten anhåller om nöjet av ert sällskap vid en morgonbier!

Filip slog till ett gapskratt, som han förgäves sökte betvinga: han mindes plötsligt en eftermiddagsbier på en liten krog vid Gänsemarkt i Hamburg! Sannerligen, hans höghet hade inte förändrat alla sina vanor! Svenska marinens nykterhet hade inte funnit någon efterföljare i honom!

Han fann storfursten vid den omtalade morgonbiern, vilken högst omilitäriskt var framsatt på kompassbordet på övre kommandobryggan. Hans höghet mottog honom med en grymtning av belåtenhet och en förförisk gest mot de framdukade förfriskningarna.

— Tusans stilig morgon! sade han. Men törstig, mycket törstig. Så gammal jag blir, blir jag aldrig jämspelt med skummet. Hur har ni sovit? Tag en sup!

— Tackar, sade Filip bugande. Det skall verkligen smaka fint. Och kaviar — jag rullar mig.

— Kaviar, ja, och jag ger mig hin på, att det är den bästa ni ätit i ert liv — såvida ni inte händelsevis känner alla ryssars självhärskare och räddat hans liv också?

— Ännu har jag inte haft detta nöje, sade Filip.

Men nu, sedan jag smakat på hans kaviar, skall jag inte ge mig någon ro, förrän jag fått det!

— Här är hans vodka, tillade storfursten. Var så god och säg mig, vad ni tycker om den! Duger den?

Filips svar var att fromt sluta ögonen, medan han långsamt lät det kejsrerliga brännvinet rinna nedför sin strupe. Det behövdes inga ord av storfursten för att säga honom att han aldrig druckit och troligen aldrig skulle få dricka maken. Han svepte ett glas öl, ytterligare en snaps och tre kaviarsmörgåsar till hans höghets tydliga tillfredsställelse.

Därefter drog han en suck av belåtenhet och tände en cigarrett.

Storfursten tycktes plötsligt slagen av en tanke och sade:

— Det var sant! Man har signalerat efter er från den nya båten.

— Efter mig? Från den nya båten?

— Ja, den som kom för en timme sen — engelsk jakt, *The Petrel*, med en jude ombord. Den ligger därinne i hamnen.

Filip stirrade in i hamnen — han lade för första gången märke till hur långt utanför den *Tsar Alexander* låg — där en vit jakt med engelska flaggan i toppen låg förankrad. Därefter såg han oförstående på sin värd.

— En jude?

— Ja, Isaacs, eller någonting sådant.

— Isaacs! Är mr Isaacs här också! Sannerligen, om inte hela världen kommer till Minorca! Vad ville han?

— Han frågade, om vi möjligen sett till er. Han var mycket orolig. Ombord på er jakt trodde de, att ni var död eller tillfångatagen av rebellerna. De bådo om hjälp för att befria er.

— Jag kan tänka mig att kapten Dupont varit halvt från förståndet, mumlade Filip. Alla gästerna försvunna!

— Jag svarade, att ni var ombord här. Juden frågade, om vi ville skicka er till honom. Jag sade, att ni skulle ha morgonbier först. Det såg ut som om juden inte begrep.

Filip brast i skratt.

— Svarade han någonting?

— Ja, och det såg ut, som om han tänkte svara någonting grovt om er, men sedan betänkte han sig. Han var väl rädd för mina kanoner.

— Högst sannolikt, sade Filip. Det är han som gjort dem, om jag inte tar fel.

— Gjort vad? Kanonerna?

— Ja, han har aktiemajoriteten i Vickers & Maxim.

Storfursten visslade.

— Det var fan till jude. Då är han rik?

— Man skulle kunna säga det, sade Filip torrt. För en vecka sedan köpte han upp hela statskulden i Don Ramons rike — på mitt förslag. Som ni vet blev det revolution, och eftersom man

avskrev skulderna, förlorade mr Isaacs en och en fjärdedels million pund. — Jag tror inte att det bekom honom någonting, fastän han säkerligen påstår motsatsen av princip. Och om jag törs be ers höghet om tillåtelse, skall jag nu ge mig av och tala med honom om den affären!

— Ge er av? sade storfursten, som lyssnat med ögonen fulla av häpnad. Bjud hit juden på morgonöl, så kan ni resonera bäst ni vill. Det blir frukost om en timme. Köpte upp hela statskulden på ert förslag! Ni är en fan.

Filip bugade sig skrattande.

— Ers höghet överträffar sig själv i liberalitet! Vill ers höghet ge order?

Storfursten ropade något på ryska åt sin adjutant, som stumt bidade i ett hörn av kommandobryggan. Efter en minut började signalflaggorna dansa i Tsar Alexanders mast, och det dröjde inte mycket längre förrän en båt stack ut från den vita jakten inne i hamnen. Efter fem minuters rodd var den framme vid den ryska pansarkolossen, och en elegant klädd herre med svart mefistoskägg och ytterst allvarlig min tog trappan upp till däck i tre steg.

— Var är professorn? hörde Filip honom ropa. Professor Pelotard. Man har signalerat att jag skulle komma hit. Är han i fängelse här?

— I fängelse? svarade en skrattande officersstämma. Professorn är på övre kommandobryggan. Den här vägen, sir.

Filip hörde ljudet av hastiga steg uppför trapporna, och därpå stod mr Isaacs uppe på kommandobryggan.

Filip gick småleende mot honom.

— God morgon, mr Isaacs! Hur står det till? Hur i all världen kommer det sig, att ni är här?

Mr Isaacs betraktade honom med ögon, som alldeles icke voro fyllda av humor.

— Jag har kommit hit för att söka rädda en million trehundratusen pund, sade han kallt. Förvånar det er? Hade jag kunnat komma förr för parlamentet, så var lugn för att jag gjort det. En million trehundratusen pund avskrivna av några skojare! En snygg affär, förtvivlat snygg affär! Och ni dricker morgonbier!

— Seså, mr Isaacs, om ni visste hur hett klimatet är här! Men låt mig föreställa er för hans kejsersliga höghet. Mr Isaacs tog två steg baklänges och såg på Filip som på en dåre.

— Ja, hans kejsersliga höghet, storfurst Michael av Ryssland, som varit god nog att bjuda mig på morgonöl och invitera er hit!

Mr Isaacs' hatt flög blixtnabbt av inför storfursten, som nickade vänligt till svar.

— Det är ni som gör våra kanoner? sade han. Får det vara någonting? Vodka eller kaviar — tag för er!

Mr Isaacs, för ögonblicket glömsk av sina aktier i Vickers & Maxim och allt utom Minorca, störrade ett ögonblick, än på honom, än på Filip, nu tyd-

ligen på det klara med, att han var ombord på ett flytande dårhus. Därpå, troligen erinrande sig hemska berättelser om knutpiskan, livet i Ryssland och dess storfurstars excentriska infall, då de ej bli åtlydda, tog han skyndsamt en kaviarsmörgås, svalde ett glas vodka, som Filip serverade honom, och såg hastigt tillbaka på sin jakt.

— Jag tror, jag får ge mig av, mumlade han. Spritt galna. En snygg affär.

Storfursten, som iakttagit honom med det djupaste allvar, sade:

— Vill ni göra mig nöjet att äta frukost ombord, mr Isaacs? Jag lämnar er åt er vän professorn, så kunna ni göra upp era mellanhavanden under tiden till frukosten. Vi äta om en timme... Inga motsägelser, om jag får be!

Han rynkade lätt på sina stora ögonbryn, och efter en längtansfull blick på sin jakt skyndade mr Isaacs att säga ja under ivriga bugningar.

Men knappt hade storfursten försvunnit utom hörhåll, förrän hans känslor bröto lös.

— Hör nu, professor, vad fan är det här!? Vad satan är meningen? Ni lockar mig in i en affär på en million trehundrausen, dagen efter görs det revolution, ni telegraferar att ni ger er av till Minorca för att se om allt är förlorat, och när jag kommer fram finner jag er ombord på ett fartyg, supande med en... han hejdade sig skyndsamt... person som ni säger är storfurste av Ryssland. Vad menade han med, att jag gör hans kanoner?

— Vickers & Maxim, sade Filip. Har ni inte aktiemajoriteten där? Det har jag sagt honom åtminstone.

Mr Isaacs teg för en sekund, upplyst i denna punkt; därpå återtog han lika häftigt som förut:

— Men vad fan menar ni? Vad menar ni med att rymma från er jakt — kaptenen är halvtokig av ängslan för er — och dricka bier här? Varför låter ni honom inte beskjuta Minorca och tvinga rebellerna att betala oss? Om ni åtminstone gjorde det! Men i stället skall det ätas frukost!

Det var omöjligt för Filip att behärska sig längre. Till mr Isaacs' outhärliga förbittring brast han i gapskratt; därpå sade han:

— Jag kan inte hjälpa det, mr Isaacs, men om ni varit i mitt ställe, skulle ni säkert också druckit bier här. För det första är storfursten en gammal vän till mig.

— En gammal vän till er? Anamma — galen, spritt galen!

— En gammal vän till mig, upprepade Filip. Jag lärde känna honom på en ölhall i Hamburg. Alltså kunde jag inte vägra att ta ett glas med honom ombord på hans fartyg. För det andra — han gjorde en sekunds paus för att njuta av mr Isaacs' ansiktsuttryck — för det andra måste jag fira den glada tilldragelsen från i natt.

— Den glada tilldragelsen från i natt? Att ni rymde från jakten, och lät kaptenen stryka omkring i Mahon i sju timmar och söka er!

— Inte så mycket det, ifyllde Filip, som att revolutionen på Minorca därunder lyckligt avslutades på fem timmar av storhertigen och mig i kompani.

— Storh... I kompani... Avslutad... Mr Isaacs kunde knappt tala längre.

— Javisst, och så att storhertigen gjort ett parti på några tjog millioner rubel och är min evigt förbundne vän, helst som det är min fru han gift sig med.

Det var för mycket för mr Isaacs. Glömsk av sin rädsla för storfursten, av sin förlust, av allt utom att han måste komma ur räckhåll för professorn, vilken troligen kunde bli våldsam när som helst, rusade han med ett hest rop mot trappan som ledde till kryssarens däck. I sista sekunden hann Filip, raglande av skratt, att spärra vägen för honom. Medan mr Isaacs blickar flögo över däcket på spaning efter en handspak eller något annat vapen, lyckades Filip äntligen framstamma:

— Seså, mr Isaacs! Ni känner mig — ni vet att det brukar finnas metod i min galenskap! Vartenda ord jag sagt er är sant som evangelium, fastän det hela låter som en rövarroman. Låt mig berätta i lugn och ro, och säg sedan om ni förmenar mig min lilla morgonpilsner!

Mr Isaacs såg på honom, ännu ej på långt när övertygad om hans ofarlighet; därpå, efter att

försiktigt ha lagt kompassbordet mellan sig och Filip, sade han kort:

— Berätta!

Och herr Collin, ännu då och då gapskrattande åt sin åhörarens ansiktsuttryck, började berätta — en berättelse som varade i fyrtio långa minuter, och som åhördes av den store finansmannen, till en början med misstro, därpå med andlös spänning och till sist under ett regn av utrop: by Jove! ni ljuger! Äntligen var han övertygad, och lämnande sin forskansning kom han fram mot Filip med utsträckt hand.

— Förlåt mig, professor! sade han. Glöm allt vad jag sagt! Ni är värd ett fat pilsner var morgon i ert liv — ni är en stor man, en stor man, och jag är er ödmjuka tjänare. Revolutionen kuvad, storhertigen räddad av er, hans gemål räddad av er, och några tjog millioner i hemgift. By Jove — by Jove! Det höll på att bli ett Waterloo — ni är styvare än Napoleon: ni gjorde det till ett Austerlitz!

— Mr Isaacs, mr Isaacs, inga överdrifter! Det var ju slumpen mer än jag, och i nödfall, vad hade en och en fjärdedels million mer eller mindre gjort er!

Mr Isaacs' ansikte mörknade för ett ögonblick, men ljusnade genast.

— Det är just likt er, sade han. Ni har alltid handskats vårdslöst med mina pengar. Men jag förlåter er den här gången. Och det är tusan

vad slumpen alltid kommer på den rätta sidan för er!

En bugande och honnörgörande officer stod plötsligt framför dem.

— Hans höghet ber er vara välkomna till frukosten, mina herrar!

Mr Isaacs kastade en hastig blick på kaviar-smörgåsarna och vodkan på kompassbordet.

— Tror ni, det blir mera sådant därefter? viskade han till Filip. Det var min själ det bästa jag smakat i den vägen, hur rädd jag var när jag fick det.

— Det blir säkert mer sådant där, sade Filip, om jag känner hans höghet storfursten rätt! Och det förvånar mig inte att ni gillar hans varor, mr Isaacs — det är inte var dag, ni äter kejsarens av Ryssland kaviar och dricker Högstdensammes vodka!

*

När frukosten var slut — och den tog varken slut alltför tidigt eller i låg stämning — kände Filip, som i ett hörn av rummet rådgjorde med mr Isaacs om vad närmast var att göra, ett slag på sin axel. Det var Don Ramon, som jämte sin nyvordna gemål stod bredvid dem.

— Professor, sade han, vi ha någonting att tala med er om.

— Och jag gissar, vad det är, sade Filip leende.

Affären i storhertigdömet Minorcas statsskuld, inte sant?

— Ni har rätt. Ni lyckades smita undan i går afton — i natt, menar jag. Vill ni nu vara snäll och förklara för oss, vad ni menade. Ni ursäktar, mr Isaacs?

Filip smålog ännu en gång.

— För allt i världen, ers höghet, sade han, det gör ingenting, om mr Isaacs hör på. Rättare sagt, han bör höra på. Det var med hans pengar, jag gjorde kuppen.

Storhertigen skrattade förstående.

— Ni aktade er att riskera era egna i ett så tvivelaktigt företag?

— Tvärtom, ers höghet, företaget var förträffligt, och jag riskerade vad jag kunde, men huvudparten av guldet, kom från mr Isaacs.

— Berätta, professor, berätta!

Och herr Collin, vars tunga sällan eller aldrig tagits så mycket i anspråk vare sig för att äta, dricka eller berätta som under de senaste tolv timmarna, började berätta — en berättelse som denna gång inte avbröts av mr Isaacs, vilken stolt leende hörde på, utan av Don Ramon och den unga storhertiginnan. När han nått slutet sade storhertigen långsamt:

— Jag skall be er göra mig en tjänst, professor.

— Allt vad jag kan göra, står till ers höghets förfogande!

— Vill ni då visa mig den vänligheten att skriva till ert fosterland...

— Hans fosterland, avbröt mr Isaacs för första gången. Vad är hans fosterland?

— Sverige, sade storhertigen förvånad. Visste ni inte det?

— Han har aldrig velat säga mig det, ers höghet. Sverige!... Mr Isaacs såg länge och tankfullt på Filip.

— Ja, Sverige, återtog storhertigen. Vill ni skriva till Sverige, professor, och anmoda några tjug av era landsmän att komma hit till Minorca? Mitt stackars land behöver dem. Äro de sådana som ni, blir Minorca rikt som Förenta staterna inom tio år. Klokhets och mod — det går inte tillsammans var dag.

— Ack, ers höghet, sade Filip med en lätt rodnad, jag är rädd att mina landsmän tänka för mycket på Förenta staterna redan — och jag... jag har nog inte stor rätt att kalla mig svensk... det är länge sen jag lämnade Sverige...

— Skulle ni någon gång behöva ett fosterland, sade Don Ramon, så vet ni var ni kan finna det. Och i stället för att skriva hem efter tjug av era landsmän, kan ni ju lika gärna ensam slå er ner på Minorca!

Filip bugade sig skrattande och visste ej vad han skulle säga, då storhertiginnan Olga plötsligt vände sig till honom och ingrep i konversationen.

— Ni sade mig i Marseille, innan ni kände mig,

att den som gjort börskuppen gjort det för att vinna. Det var ni som gjorde den. Vill ni nu säga mig hur mycket ni beräknade att vinna?

Filip skruvade sig. Han tillhörde inte förgäves den nation åt vilken Don Ramon just givit ett sådant erkännande; inför blicken ur den unga furstinnans blå ögon föreföll honom plötsligt hela börskuppen och den vinst, han tänkt draga av den, oangenäm, nästan smutsig. Efter ett par sekunders tvekan sade han hastigt:

— Jag kan inte säga... det var ju egentligen inte jag, som... Fråga mr Isaacs!

Storhertiginnan vände sig till den store finansmannen med det drag av lugn och affärsmässighet, som vanligen präglade henne. (Filip mindes hastigt deras lilla uppgörelse i Marseille före resan till Minorca.)

— Mr Isaacs, kanske ni vill ge mig några upplysningar då?

Den store finansmannen började förklara, under det han strök sitt svarta mefistoskägg.

— Min vän professorn, sade han, hade utarbetat en tablå över vad de förra innehavarna av statspapperen förtjänade. Jag tror att siffrorna varierade mellan trettionio och sex procent. Låt oss säga ett genomsnitt av femton, sexton. Men...

Hon avbröt honom.

— Och hela det belopp ni lagt ut för er kupp, kapital, räntor och omkostnader?

Mr Isaacs såg något förvånad på henne: kapital, räntor, omkostnader: det var en ovanlig ung dam!

— En million trehundrausen pund var mitt bidrag, sade han. Professorn satte in femtiotusen. Detta med omkostnader. Räntan, om vi skulle beräkna den, blir ungefär 1,500.

Hon lyssnade uppmärksamt; därpå kom hennes nästa yttrande, framfört med samma lugn som alltid och, om någonting, ägnat att förbluffa hennes åhörare.

— Vilket pris skulle ni begära för att sälja papperen nu genast?

Börsmatadoren stirrade på henne och upprepade, som det tycktes utan att förstå:

— Nu, genast...

— Ja, sade hon otåligt, nu genast. Vilket pris skulle ni begära?

Det dröjde ytterligare en halv minut innan mr Isaacs syntes begripa att det var allvar; därpå sade han med en blick på Filip:

— Om man bjöd mig, låt mig säga, två millioner...

— Två millioner, avbröt hon hastigt. Förträffligt. Jag tar er till vittne, professor Pelotard.

Och innan Filip hunnit säga något, hade hon hastigt satt sig vid bordet, framtagit en checkbok ur en liten broderad handväska, därpå en reservoar-penna, och medan de alla utom storhertigen iakt-togo henne med vidöppna ögon, hastigt ifyllt en liten pappersremsa.

Därpå reste hon sig och sade lugnt:

— Var så god, mr Isaacs, detta är er check. Får jag be er giva mig ett erkännande på att ni mottagit den, och att storhertigdömet Minorcas statsskuld är betald, så när som på 50,000 pund.

Mr Isaacs stirrade på henne som på ett spöke, därpå på checken. Den var ställd på Crédit Lyonnais i Paris och på den lilla mittraden, där bokstäverna knappt fingo plats, läste han med ögon som hade svårt för att fatta dem, orden: till mr Ernest Isaacs eller order femtio millioner (50,000,000) francs. Den största anvisning han sett i sitt liv... En anvisning som var värdig det som den gäldade — storhertigdömet Minorcas sekelgamla skulder... Därpå såg han tillbaka på henne och mumlade:

— Så när som på 50,000 pund?

— Professorns belopp, sade hon lugnt. Vi ha en särskild uppgörelse med honom, Don Ramon och jag.

Vid dessa ord ryckte Filip äntligen upp sig ur den förvåning, vari hennes föregående ord och handlingar försatt honom.

— Ers höghet, sade han, jag har riskerat 50,000 pund — jag har ingenting emot att få igen dem, men inte en penny mer! När jag gjorde börs-kuppen, gjorde jag den mot obekanta; om ni inte vilja beröva mig rätten att räkna er som mina vänner, få ni inte ens tala om någon uppgörelse i pengar.

Hon såg på honom och tog fram ett litet sammanvikt papper.

— Alltså vägrar ni att taga mot detta?

Filip öppnade den lilla papperslappen. Det var en check på Crédit Lyonnais, av samma slag som den, mr Isaacs just emottagit; och i dess övre hörn lyste siffrorna på beloppet:

Fem millioner francs.

Filip vek lugnt samman det lilla pappersstycket och vände sig mot bordet, där vaxljus stodo tända för cigarrettrökarnas räkning. Han förde det till lågan på ett av dem och lät det förvandlas till aska, under det Don Ramon och storhertiginnan betraktade honom med ett leende, och mr Isaacs med gapande mun. Därpå sade storhertiginnan:

— Ni tvingar mig att skriva ut en ny check — det är inte vänligt av er!

— Jag hoppas, att det inte är nog för att beröva mig er vänskap, sade Filip. En million tvåhundra femtiotusen francs är rätta beloppet, om jag inte misstar mig.

Hon satte sig åter vid bordet och räckte honom ett ögonblick senare checken. Filip stoppade den på sig, under det Don Ramon småleende sade:

— Detta är fördelen av att ha en bestämd och energisk maka — man har helt enkelt förbjudit mig att säga ett ord i den här saken. Hushållet skall börjas utan skulder. Jag börjar redan stå under toffeln, professor!

— Ers höghet, sade Filip, jag vet ju hur det känns!

Och under det storhertiginnan rodnande såg på honom, tillade han:

— Törs jag fråga ers storhertigligna och kejsertiligna höghet om en sak?

— Gärna, sade hon. Vad då?

— Varför kallade ni aldrig er nuvarande gemål vid hans rätta namn? Raoul, Roland, Ronald — han fick heta allt utom Ramon!

Hon rodnade ytterligare och fattade storhertigen vid armen.

— Ni är inte så slug som vanligt, sade hon. Naturligtvis för att jag ville höra hans namn!

*

På eftermiddagen, innan Filip och mr Isaacs gjorde sig redo att avsegla, voro de och det storhertigligna paret, storfursten och gamle señor Paqueno på besök i land. Avdelningar av ryska matrosor patrullerade på gatorna, där folket, ännu skyggt och förskrämt, stod i spridda klungor under de girlander och flaggstänger som Don Ramon i hast givit order om att uppsätta för att fira sitt och storhertiginnans intåg. Ryttare redo omkring, proklamerande storhertigens återkomst och för-mälning; ej ett ord nämndes om revolutionen, men i stället innehöllo proklamationerna ett annat meddelande: från och med denna dag nedsattes

alla skatter på Minorca till en tiondedel av vad de förut varit och skulle om möjligt nedsättas ytterligare.

— Ers höghet har inte fler revolutioner att befara, sade Filip. Minorca går en ljus framtid till mötes.

— Tack vare er, sade Don Ramon med en lång blick på honom. Och än har ni inte berättat mig om det mest underliga av allt underligt: brevet... Hur...

— Ers höghet, avbröt Filip, den berättelsen låta vi vara. Den passar inte i dag. Låt den begravas med Semjon Marcowitz och de sju andra som ha lagts i en namnlös grav!

— Ni har rätt, sade storhertigen med en liten rysning. Ni har rätt! Den passar inte i dag.

Uppe i den gamla slottsträdgården, där de igenrostade springvattnen för första gång på länge och något astmatiskt hostade fram sina kaskader, och där de vilda påskliljorna sprungo fram ur marken som hundra gula gaslågor, vandrade mr Isaacs omkring i sällskap med gamle señor Paqueno. De hade tillsammans gått igenom några av hertigdömet Minorcas affärsböcker, och den store finansmannens sinne var ännu fullt av vad han där sett.

— Det är underbart, sade han. Underbart. Obegripligt. I trettiofyra år, säger ni? Otroligt! Med sådana fordringsägare, sådana resurser och sådant rykte! Säg...

Han tystnade ett ögonblick. Därpå återtog han:

— Säg — och er lön?

— Min lön, señor! Gamle Paqueno skrattade svagt, för lycklig att bli stött. Min lön har varit min furstes tillgivenhet och rätten att räknas som hans vän.

— Och ... ingenting annat! Mr Isaacs' röst var full av misstroget tvivel.

— Och ingenting annat, señor. Det var mer än nog för mig.

Mr Isaacs betraktade honom åter.

— Säg, femtusen ... Jag menar: skulle ni vilja övertaga en plats hos mig — det är ju inte furstligt, men i alla fall — med, låt oss säga, femtusen pund om året ... att börja med ... Jag har flera dåliga — flera mindre bra bolag, och ...

Gamle Paqueno skrattade åter.

— Ack, señor, det är för sent, sade han. Varken femtusen eller tiotusen pund fresta mig mer.

Mr Isaacs' panna mulnade.

— Ah, jag förstår, det är en konkurrent! Det är naturligtvis någon konkurrent till mig som redan talat med er?

Gamle Paqueno lade en liten vissnen hand på hans axel.

— Det är en konkurrent, señor, sade han. Men en konkurrent av annat slag, än ni menar. Ett litet kloster, señor, ett litet jesuitkloster i Barcelona. Det är dit jag reser, sedan min nådige herre kom-

mit in i sina nya förhållanden. Till en liten cell i Det Heliga Hjärtats Brödraskap i Barcelona, señor.

Mr Isaacs stirrade på honom utan att förstå, stirrade i minst fem minuter. Därpå erinrade han sig herr Collins beteende med checken och ryckte på axlarna. Det fanns saker, som han verkligen inte kunde begripa! —

På aftonen samma dag avreste mr Isaacs och Filip Collin med den förres jakt, sedan han, Filip, det storhertigligna paret och storfurst Michaël ombord på Tsar Alexander intagit en avskedsmåltid, där till mr Isaacs' glädje varken den kejserliga kaviaren eller vodkan saknades. Därpå fördes The Petrel tätt upp till den gråa pansarkolossen, och i en kejserlig rysk julle voro Filip och den store finansmannen på några sekunder över på sin egen båt. Kapten Dupont, avskedad av Filip på eftermiddagen, hade redan stuckit ut till sjöss med Storcken. Det skymde lätt; palmerna i väster avtecknade sig i purpurkonturer mot rymden, och kvällshimlen välvde sig som ett vissnande rosenblad över det gamla Minorca. Från Tsar Alexanders däck saluterade storfursten, Don Ramon och storhertiginnan till mr Isaacs och Filip, medan The Petrel långsamt gled ut över det kvällsfärgade Medelhavet.

Herr Collin lutade sig ut över relingen och ropade:

— Jag kommer igen till Minorca nästa år med kapten Duponts båt! Och jag hoppas att dess namne då redan varit på besök, och att tronföljden är betryggad av Don Ramon XXI!

INNEHÅLL.

I. *Bland pinjer och palmer.*

1. Vari det bevisas att storhertigdömet Minorcas historia alltid varit dess storhertigars 9
2. Varav det vill synas som om lyckan icke alltid bor på höjderna 22
3. Vari läsaren bevistar en lunch och lär känna en herre från Frankfurt 37
4. Vari den helige Urban har tillfälle att utmärka sig 72
5. Vari ett fartyg lämnar Minorca 110

II. *Konungar i landsflykt.*

1. Vari läsaren eventuellt återfinner två bekanta och eljest blir introducerad hos en stor finansman .. 121
2. Vari läsaren lär inse på vilka tunna trådar nationernas öden hänga 134
3. Vari läsaren befinner sig i Paris och ser skymten av en hemlighetsfull ung dam 158
4. Vari bevisas, att om folkets röst är Guds röst, tidningspojkenes stundom också kan vara det 183
5. En värväll i Marseille 208

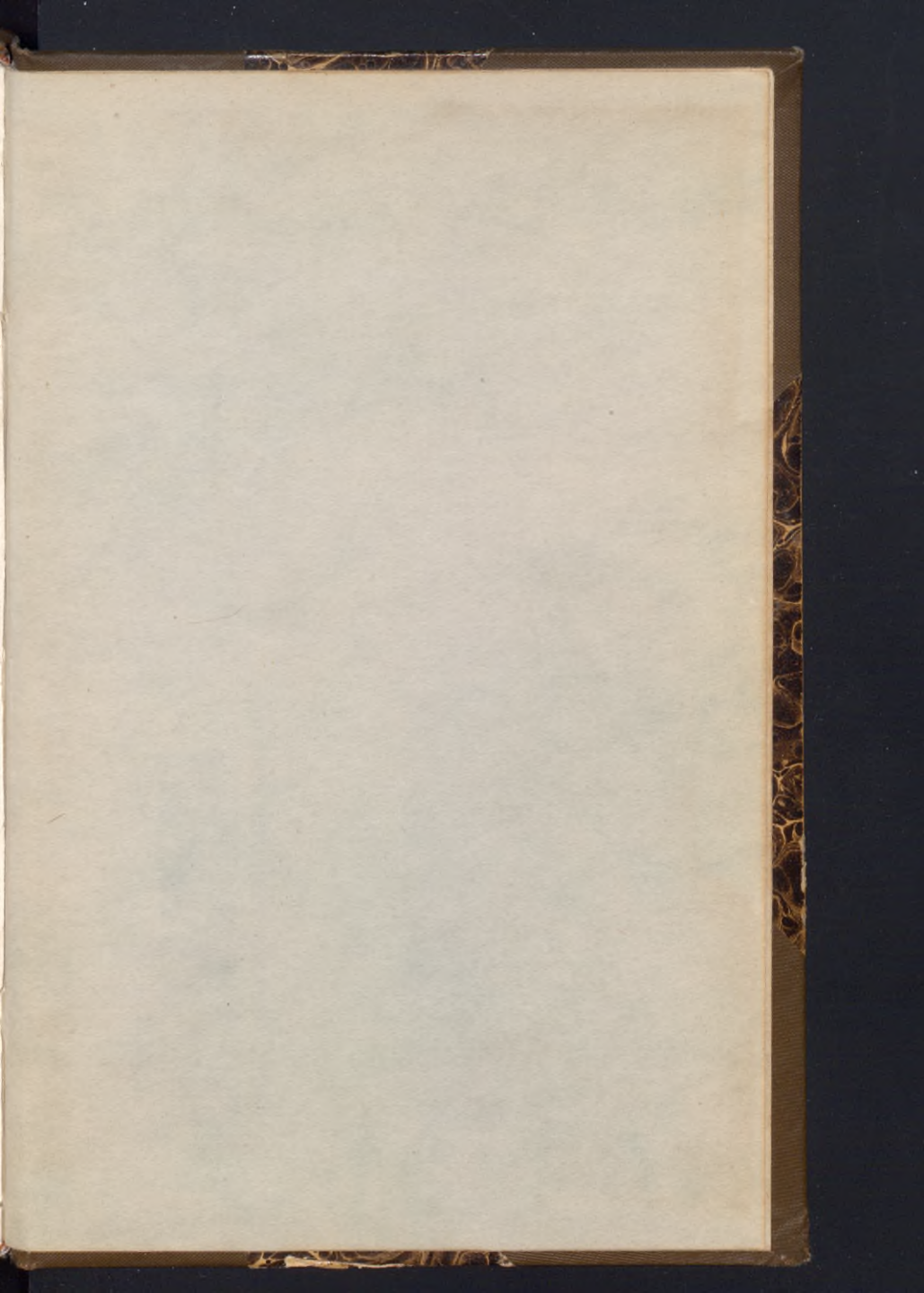
III. *Bland upprorsmän och skälmar.*

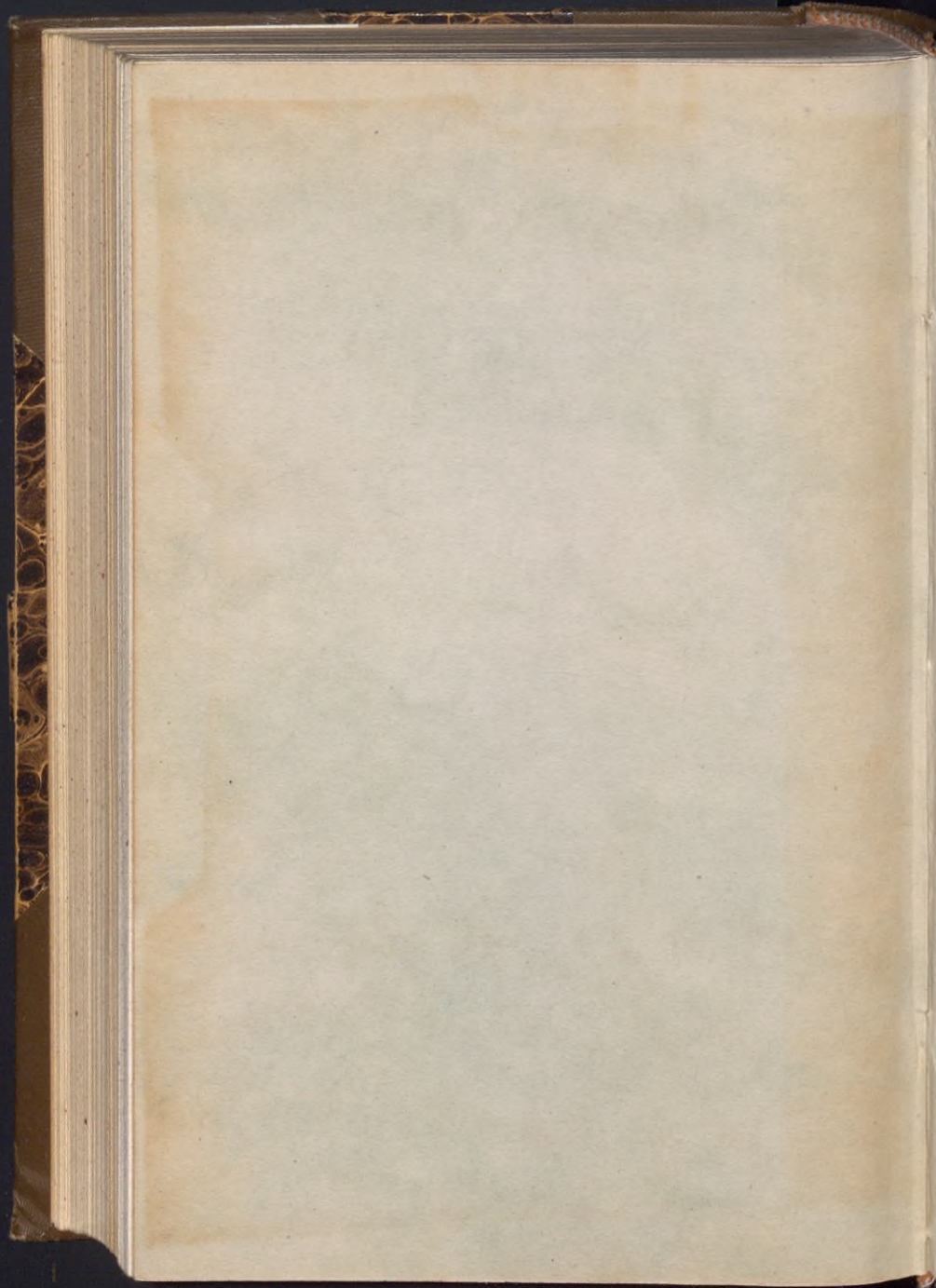
1. En marsdag på havet och vad därunder tilldrog sig 243
2. Som är början till mycket äventyrliga händelser 263
3. Vari vi återse en gammal bekant, och vari storhertigens överraskningar börja 272

4. Vari republiken Minorcas bestånd synes starkt hotat 286
5. Storhertigen skall hängas — leve storhertigen! 302
6. Vari republiken Minorcas skräckvälde finner sin
Bonaparte 316
7. Vari bevisas, att den som undslupit Scylla, därför
ej gjort upp räkningen med Charybdis 339
8. Vari herr Collin bevistar det finaste bröllopet i sitt liv 356

IV. *Riket, makten och härligheten.*

- Första och sista kapitlet. Vari herr Collin lämnar
Minorca 373
-

6000179301

Göteborgs universitetsbibliotek

